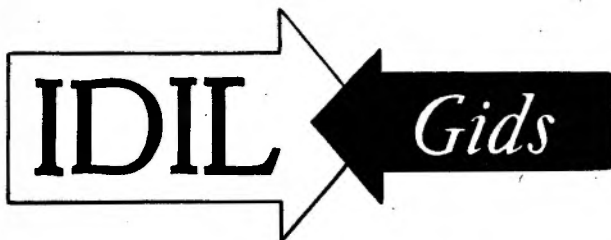

JULI 1953 JAARGANG V NUMMER 1

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

1679

1680
1681

1682

1683

1684

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	3
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Cor Bruijn 70 jaar</i>	8
<i>Bibliografisch register</i>	11
<i>Post Scripta</i>	15

BERICHT: Het eerstvolgende nummer verschijnt September a.s.

VERKLARING DER TEKENEN

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulltjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

- ER heeft zich sinds onze laatste kroniek weer zoveel jeugdlectuur op ons redactie-bureau opgestapeld, dat we de uiterste beknoptheid moeten betrachten.
- 1675 *Wat de kleintjes gaarne zingen*, door *J. Philip Kruseman*, is een verzameling eenvoudige, leuke versjes en melodietjes. Typisch is dat de tekst hier boven de muziek werd geplaatst. Daan Hoeksema voorzorg het album van frisse platen.
- 1676 *Dick Laan brengt Pinkeltje in Artis*. De kleuters worden op een prettige manier in een boeiende wereld van grote en kleine dieren gebracht en kunnen zo ongemerkt heel wat wetenswaardigs opsteken dank zij Spikkelveer en kabouter Pinkeltje.
- 1677 *Nienke* vertelt over *Jaapke en Tineke*, broertje en zusje van 2 en 4 jaar, van hun pretjes en verdrietjes. Vader en moeder weten leuk met hen om te gaan. Een boekje in gelovig protestantse geest en sfeer.
- Het 2de deeltje is verschenen van het uitstekende Bijbels leesboekje voor de jeugd: *Jesus van Nazaret*. Koning der Joden, door *Drs J. Eyckeler, s.m.m. en G. van Gerwen*. We bevelen dit zowel naar tekst als illustratie zeer geslaagde boekje met nadruk aan. De kinderen zullen er onvergetelijke indrukken van behouden.
- Een kleine teleurgestelde jongen wordt op een boerderij uitbesteed — zo vertelt *Nanda in Bij boer Jaap* — omdat zijn moeder plotseling naar het ziekenhuis werd gebracht en vader naar Nieuw-Zeeland moest vertrekken. De avonturen die Loekie op de boerderij beleeft, hebben hem zijn teleurstelling gauw doen vergeten.
- 1679
- De avonturen van kabouter Prikkebaard*, als ook *De nieuwe avonturen* van dezelfde, door *Peter Fruithof*, kregen hun verdiende tweede druk. Vooral voorgelezen zullen deze fantasierijke verhalen het goed doen. Er is overvloedig en goed sprekend plaatwerk.
- 1680
1681
- Koning Bastiaan in Tetterdorp*, door *Douwe Helder*, is een kostelijke geschiedenis vol dwaze fantasie. Het verhaal is wat moeilijk opgebouwd, maar de avonturen zijn alleraardigst. De fantasie viert zich op werkelijk elegante wijze uit. En dat geldt ook voor *De avonturen van Baron van Tetteren*, van dezelfde auteur, dat aan het eerstgenoemde voorafgaat.
- 1683
- Kwak*. De geschiedenis van een eendenest, door *Clara de Groot*, beschrijft het leven van een eendenfamilie, fris en levend als een boeiende roman. Dit boekje voedt op tot echte, verstandige dieren-
- 1684

Een der mooie illustraties uit *Jesus van Nazaret* (nr 1678)

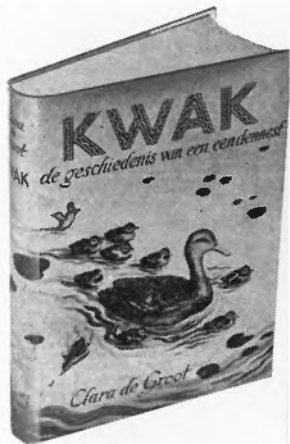
- 1685 *Polleke Pol en zijn vrienden*, door *J. M. Overmeer*, raken betrokken bij het opheolderen van een diefstal. In de grote vakantie kamperen ze op de Veluwe en hoe ze daar de gestolen buit ontdekken, vertelt dit aardige en soms spannende boek.
- 1686 In het echt fijne jongensboek *Avonturen van Jan van der Linden*, door *Jan H. Hulsbergen*, wordt een grote zielestrijd gestreden tussen twee vrienden, ongewild veroorzaakt door een derde. Het verhaal boeit en is karaktervormend. Een goed jongensboek, vol eerlijke vriendschap, zelfbeheersing en waardering voor elkaanders kennen en kunnen. De schoolmeester speelt een mooie rol.
- 1687 *Amieke*, door *C. Th. Jongejan-de Groot*, is een vriendelijk verhaal, zonder gepreek of gefemel en smaakvol geïllustreerd. Reeds de 3e druk, dus bekend, naar we veronderstellen.
- 1688 En dan het boek *Een kudde op hol*, door *J. W. Ooms*. Martijn wil een viool verdienen en wint daarbij de hulp van Lemoen. Als drijvers brengen zij een kudde

koeien van Alblasterwaard naar Gorcum. Als het geld er dan is, geven ze het aan een keuterboertje met een ziek kindje. De naastenliefde en de waarde van het „offer” komen in dit protestants getinte boekje goed uit.

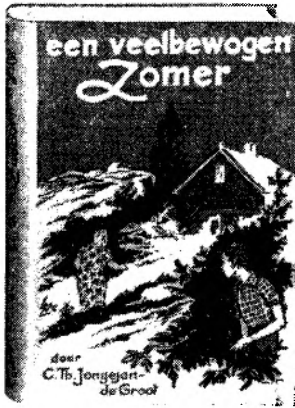
In *Als blijde nachtegaaltjes*, door *Annie de Man*, zijn *Marian* en *Kitty* de zingende nachtegaaltjes. *Kitty's* moeder zingt voor de radio en nu mogen de 2 vriendinnen bij haar oefenen. Ze mogen ook „optreden” voor een liefdadig doel. In lente en zomer houdt de wandelsport hen bezig. Jaloezie, opschepperigheid en eigengereidheid worden op goede manier afgeleerd. *Een zomer aan de Veenplassen*, is een boek van *Piet Begeer*. *Jan Breedijk* heeft met succes toelatingsexamen gedaan voor

de H.B.S. Hij mag nu gaan logeren bij bakker Bakker en diens vrouw, kinderloze kennissen uit Veenwijk. In dat dorp speelt de rest van het verhaal: kleine avontuurtjes in het dorpe alledagsleven. Het verhaal mist een strakke lijn en wil te nadrukkelijk instructief zijn. Een middelmatig boek.

Een typische Kästnergeschiedenis is *Conferentie der dieren*, door *Erich Kästner*. N.a.v. de 82ste conferentie der Verenigde Presidenten besluit de dierenwereld afdoende op te treden om de wereldvrede te verzekeren. Muisen en ratten vernielen alle akten en stukken, moten vernielen al wat uniform is. Pas als alle kinderen ontvoerd worden, wordt het ultimatum

- aangenomen. Op de wereld der mensen keert dan eindelijk vreugdevolle vrede weer. Een origineel gegeven! De illustraties getuigen van veel fantasie. Of kinderen ten volle de humor in dit boek kunnen appreciëren? Als schrijver op p. 33 de eenzame stier aan de hotelier laat vragen een aardig koetje op zijn kamer te sturen, vinden we een dergelijke „aardigheid” toch weinig bewonderenswaardig, zeker in een jeugdboek.
- 1692 Verhaal en tekenwerk van *Snuf de hond*, door *Piet Prins*, doen nogal ouderwets aan. Het verhaal speelt in het laatste jaar van de Duitse bezetting. Hond Snuf en zijn baasje Tom weten het vaderland goede diensten te bewijzen.
- 1693 De bundel *Op de planken* bevat „declamatie- en acteerstof voor het katholieke onderwijs”, gedichten, spelstukjes en gedramatiseerde verhalen, voor Christus Koning, Sinterklaas, Kersttijd en Pasen, enz. Naast amusement, goddienstige en stilistische vorming. Werktekeningen en décorschetsjes bieden steun aan de fantasie van de regisseur. De samenstellers zijn bereid „heel graag rekening te houden met alle wensen van gebruikers bij het samenstellen van het volgende deel” ... Als de gratis-auteurs dat maar willen produceren!
- Een boek dat al 40 jaar oud is en een van de beste jeugdboeken, haalde een 15e druk! Hulde aan *W. G. van de Hulst* en diens *Jaap Holm en zijn vrienden*.
- 1694 Een jongen van 13 jaar mag in de vacantie met zijn vader een maandlang het circus-leven meemaken. Dat lezen we in
- 1695 *Circus Caspari*, door *Guus Betlem Jr.* Er gebeurt die maand natuurlijk heel veel (storm, brand, een aanvallende leeuwin). Zijn vader vindt ondertussen de nodige stof om met kennis van zaken een aardig boek over het circus-leven te schrijven. De al uit de jaren 1929-1934 stammende „Gele Brem”-serie van de verdienstelijke schrijfster *J. Riemens-Reurslag* verscheen
- 1696 ook in herdruk. Het zijn de gezonde en vrolijke boeken *De familie Haringa*, *Het huis De Gele Brem*, *Mijn oom uit Engeland* en *Liesbeth*. De verhalen zijn wel zo bekend, dat we ons de moeite kunnen
- besparen de inhoud der 4 delen samen te vatten. De karaktertekening is opvallend goed en de stijl prettig. Godsdienst is helaas uiterst miniem.
- 1700 No 36 van de A.T.-reeks heet *Een reis naar de maan*, door *Karl Thöne*. Een mooi sluitstuk van deze 3de serie. Ingenieur Felix Stettler weet zijn broer Peter en zijn vriend Walter over te halen gezamenlijk een raketvliegtuig te bouwen en daarmee naar de maan te vliegen. Men bereikt de maan en keert ook terug. Deze fantasie houdt rekening met de wetenschap. Het verhaal is overgenomen uit het jaarboek „Jongens en wetenschap” (Daphne-uitgave, Gent).
- 1701 In het spannende jongensboek *Geheimzinnige lichten in het Diëng-gebergte*, door *F. J. Broekhals*, vervullen 2 H.B.S.-ers de hoofdrol. Het vooroorlogs gegeven speelt in Midden-Java, waar enkele Chinezen een verboden opiumhandel hebben opgezet. Na veel wederwaardigheden weten de jongelui het raadselachtige geval op te lossen. Het onderhoudend geschreven boek is doorwerkt met wetenswaardig allerlei.
- In het nieuwe boek van de Marjolein-serie van *Freddy Hagers*, nl. *Marjolein's gouden hart*, wordt Marjolein wat ouder en komt zo op de weg der zelfkennis. Op Marjolein's initiatief gaan de leerlingen van de H.B.S. aquaria bouwen voor ziken. Er groeit een prettige samenwerking en moeilijkheden en strubbelingen worden overwonnen. Het leuke boek is vol opvoedkundige waarden, maar alles verloopt in een gladdere humanistische goedheid, zonder ooit een dieper en hoger motief. Het ontbreken van elk spoor van godsdienst kunnen we hier alleen maar betreuren.
- Atoombom-formules, twee spionnenbenden, politiemannen, een professor, een oneerlijke stadhuisbeambte plus een paar stoere knapen vormen de ingrediënten waaruit *Pieter Nierop* het zoveelste „spannende avonturenboek” *Als ratten in de val* samenstelde. Overigens is het vlot geschreven.
- 1703 *C. Th. Jongejan-de Groot* heeft in *Een veelbewogen zomer* de moed gehad nu
- 1704

eens niet een „leuk en gezellig” verhaal te schrijven, doch de jeugd te confronteren met het gewone, vaak zorglijke leven van een normaal gezin. De lezers steken ongemerkt veel op in dit verhaal en kunnen zich spiegelen aan een gezin, waarin offervaardigheid en onderlinge liefde werkelijk beleefde begrippen zijn. Een zeer mooi boek, bovendien keurig uitgegeven.

1705 *Olive W. Burt* schreef het boek *Het uraniumdal*. De vader van Garry Spencer, een jongen uit Maryland (U.S.A.), is gestorven en zijn moeder krijgt een betrekking als onderwijzeres in een klein plaatsje in het Westen, een woest en uitgestrekt land vol rotsen en bossen. De bodem daar is rijk aan delfstoffen. Garry begint een nieuw leven en het boek tekent hem als een frisse knaap met een nobel karakter. Een spannend en leerzaam boek voor 13- à 15-jarigen.

En dan nog voor deze categorie van lezers twee boeken die we als opvoedagogisch moeten afkeuren, nl. het 26ste deel van „De avonturen van Kapitein Rob”, *De ondergang van de Solar*, een beeldverhaal waarin het zegevierende recht te nauw verwant is aan wraak, en *Het geheim van de grijze reismantel*, door *Dr J. Roelink*, een overigens vlot en spannend verhaal over een Hugonotenfamilie,

zo anti-paaps dat we ons afvragen of het voor medechristenen zin heeft zulke van elkander verwijderende lectuur te verspreiden.

Olive Burt is ook de auteur van *De pelsjager*, een boeiend verhaal uit de pioniers-tijd in Amerika. De tochten met hun verschrikkelijke tol aan levens door woestijn, koude en verraderlijke indianen, worden levendig beschreven. Het mooie karakter van Jedediah Smith, zijn diep godsvertrouwen en zijn altijd warme belangstelling voor de belangen van zijn kameraden, geven dit historisch verhaal een grotere waarde.

Het Jongens Ontdekkingsreizenboek, door *Robert Wieland*, over Marco Polo, Columbus, Magellaan, Barentz, Heemskerck, Drake en Van Noort, vertoont zo uitdrukkelijk de Protestantse inslag (blz. 7-8, 62-63, 73, 96, 101, 153, 198, 202, enz.) dat voor onze katholieke kinderen maar eens een ander verzamelwerk over ontdekkingsreizen geschreven moet worden.

Bomba uit de rimboe bij de grote waterval, door *Roy Rockwood*, is volgens het bekende recept geschreven. Eigenlijk prulletuur, maar er is geen reden om ze af te keuren. Het maak-werk ligt er duimendik bovenop. In ieder geval kent Rockwood het vak van verkoopbare lectuur schrijven.

Als vervolg op bovengenoemde *Geheimzinnige lichten* schreef *F. J. Broekhals* het boek *In de greep van het oerwoud*. De heer Verhoog, administrateur van het koffieland Sukoredjo, gaat met neef Fred en diens vriend Harry op verkenningreis naar Bantam. Het boek heeft spannende beschrijvingen van onverwachte ontmoetingen, terwijl ook over de flora en fauna van het land veel wetenswaardigs wordt verhaald. Een boeiend boek. Alleen steekt het gemis aan godsdienst bij de „beschaafde” blanken wel wat schrielt af bij de diepe godsdienstzin van de „onbeschaafde” inheemsen.

L. Penning's trilogie *De helden van Zuid-Afrika*, *De scherpschutters van Zuid-Afrika* en *De ruiters van Zuid-Afrika* heeft al de zevende druk. Realistische,

- boeiende verhalen over dat stoere, ons
stamverwante Boerenvolk.
- 1715 *Langoor, het boskonijn. Reintje de vos. Mieko, het eekhoornje*, geschreven door de vermaarde natuuronderzoeker *William J. Long*, doet in zijn titel een kinderboek vermoeden. Hoewel onze jeugd moeilijk een beter boek kan kiezen, is dit werk bedoeld voor ieder die iets meer van de dierenwereld weten wil. Dit voornaam uitgegeven en kunstzinnig geïllustreerde boek is een apart plaatsje in de boekenkast waard. Het verdient met aandacht gelezen, met zorg bewaard en iedereen aanbevolen te worden. Het stemt tot vreugde, dat het al een vierde druk haalde.
- 1716 Aan alle knutselaars bevelen we gaarne aan *Zelf speelgoed maken dat draait en beweegt*, door *Oskar Grisseman*. Het boek is berekend op ieder hoofd en iedere beurs, op beginnening en/of gevorderde. De samensteller zorgde er voor, dat alles met zeer eenvoudige middelen kan worden uitgevoerd. Als bijdrage tot de oplossing van het grote probleem „vrijtijdsbesteding” een allernuttigst boekje.
- 1717 Het boek *De berg „M”*, door *Dick Laan*, speelt om en in een internationaal „Erzichungsheim” in Zwitserland. Het is een sportief boek over kameraadschap en internationale verbroedering. Deze tendens groeit in toenemende spanning naar het hoogtepunt: de beklimming van een steile bergspits, Vier nationaliteiten betwisten elkaar die eer, maar ondervinden hardhandig, dat zij alleen door elkaar te helpen het doel kunnen bereiken. De laatste 4 hoofdstukken waren voor de strakheid van compositie beter weggebleven.
- 1718 *P. J. Schepers* laat in *Willem Tell* in 15 hoofdstukken leven, streven, strijden en lijden van de legendarische held aan ons oog voorbijtrekken, bewondering wekkend voor de man en vader, die voor gezin en volk tot het hoogste offer bereid was. *Willem Tell* heeft gelukkig beter geschreven levens, want hier moet het de „goede bedoeling” veel doen.
- 1719 *Dolf Kloek* is de auteur van *Meisje, wanneer?* Wanneer haar moeder gaat hertrouwen, wil Lies geen deel uitmaken van het nieuwe gezin. Zij zoekt een baan en gaat met een vriendin samenwonen. Na de saaie kantooruren zoekt ze bevrediging in luijes en uitgaan, maar als ze door de dood van haar moeder tot bezinning komt, wordt zij sociaal werkster. Dan komt ook de liefde in haar leven en met haar hart zegt ze ja. Een behoorlijke protestante jongedamesroman.
- 1720 *In de wouden van Arkansas* is een door *Friedrich Gerstäcker* geschreven pioniersroman. De pioniers nemen zelf het recht in handen en treden als „regulateurs” op tegen de paardenroof. De menselijkheid behoudt een stem in het vaak harde kapittel. Ofschoon wel van enige waarde om het inzicht in pionierswerk in de nieuwe wereld, lijkt ons dit rauwe boek niet bijster aanbevelenswaardig.
- 1721 *Guus Betlem* publiceerde in de *Zonneweek Wij bouwen een huis*. Onder leiding van klasseleraar Dr Scheers en lerares mevr. Schepers gaat een 30-tal H.B.S.-ers een vakantie bungalow bouwen in Brabant. Bij dit aardige experiment doen de meisjes en de jongens hun uiterste best en beleven gezellige weken. De omgang tussen de jongelui is hartelijk en correct. De auteur vindt een oplossing die natuurlijk-edel is, onderschat ook niet het gevaar. Maar omdat de zo broodnodige voorlichting hier niet principiëel gebaseerd is, gaat ons ideaal naar hoger uit. Deel 18 van de *Junior Jongensboeken-serie*, nl. *Goudland*, door *C. Bernard* 1722 *Rutley*, is weer zo'n echt „geweldig spannend” stuntverhaal. We vinden deze sensatieverhalen helemaal niet smaakbevorderend.
- 1723 *Leonard de Vries* is natuurlijk de auteur van *De hobbyclub op avontuur in de U.S.A.* Vijf leden van de hobbyclub mogen op uitnodiging van het State Department 60 dagen naar de U.S.A. De schrijver laat meegenieten van getallen, afstanden, enormiteiten enz. en stapelt die op voor zijn jeugdige lezers. Misschien brengt dit een gevaar mee, nl. de materialistische sfeer en de humanistische tint die kenmerkend zijn voor deze boeken. Maar we kunnen ons toch wel goed voorstellen, dat de jongelui van zo'n leerzaam

COR BRUIJN

70 JAAR

- en verrijkend boek genieten. Er staat ook veel interessants in.
- En dan sluiten we deze kroniek met een vijftal bakvisromans, de over het algemeen zo onnozele en lege producten.
- 1724 Als vervolg op „Drie meisjes en een cafetaria” verscheen *Drie meisjes en een lord*, door *Sylvia Sillevius*. De jongedames komen op een kasteel in Engeland om een rustende krantenkoningin gezelschap te houden. Hun meer dan dwaze avonturen vormen de inhoud van deze pure luchtigheid.
- 1725 Luchtig en vlot, zonder hogere waarden, is ook *Kati in Amerika*, door *Astrid Lindgren*. De ouderloze Kati weet haar tante mee op reis te krijgen naar Amerika. New-York, Washington, maar ook het Zuiden en Minesota worden bezocht en de humoristische ontknoping volgt als tante in de strik valt waarvoor zij Kati wilde behoeden ... zij ontmoet een oude jeugdvriend die haar ten huwelijk vraagt. Een boek met veel humoristische episodes.
- 1726 En dan het boek *Morgen is alles anders*, door *L. van der Meer-Prins*. Anke, dochter uit een arbeidersgezin, wordt verliefd op een toekomstige landbouwingenieur. Na veel verdriet begrijpt ze dat zij met haar elementaire ontwikkeling niet bij hem past. Met haar schoolvriend Jurgen komt ze dan tot een gelukkig huwelijk. Een mooie roman, maar ... zonder God. Het boek *Carol gaat naar Broadway*, door *Helen Dore Boylston*, (een vervolg op „Achter de schermen” en „Carol in het zomertheater”) geeft een aardige kijk op de theaterwereld. De strijd om het bestaan is onbarmhartig op Broadway. Na een jaar van vergeefse pogingen en enkele tijdelijke baantjes brengt Carol het toch tot de gewenste rol, waarin ze ook succes heeft. De Zondagen dienen alleen om lang te slapen.
- 1727 Verhalen over meisjes, die in de journalistiek belanden, komen tegemoet aan wijdverbreide wensdromen. Maar als ze er dan ook nog met open armen worden ingehaald nadat ze op een middelbare school niet mee konden, kan toch licht de vicieuze cirkel ontstaan, dat de optimis-

17 Mei j.l. is de in 1883 te Wormerveer geboren Cor Bruijn 70 jaar geworden, een feit dat in de kolommen van de *Idil-Gids* wel extra gereleveerd mag worden. Deze geboren verteller en opvoeder, die van 1906-1916 te Laren werkte aan de bekende Humanitaire School en van 1916-1942 te Hilversum als hoofd van de school der Hilversumse Schoolvereniging, wijdt zich sinds 1942 uitsluitend aan de letteren. Zijn lange staat van dienst is tevens een lange staat van literaire activiteit: ruim 30 in boekvorm gepubliceerde werken. Romans voor volwassenen en boeken voor de jeugd. De groten hebben Cor Bruijn's stem verstaan, zoals die klinkt in *Muziekmeester Adriaan*, *Koentje van Kattenburg*, *Sil de strandjutter*, *Strijd om de Eenhoorn*, *Arjen*, *Wendelmoet* e.a., terwijl de jeugd genoten heeft van de *Keteltje*-trilogie, van *Rinke Luit*, *Teun Dammers*, *De dijken breken*, *Greetje en Groetje*, enz. en van dat grote, merkwaardige verhaal *De Zwerftocht van EggeJan Korse*, in 1952 verschenen als kroon op zijn levenswerk voor de jeugd, een boek vol romantiek, vaderlandsliefde en kennis van de Nederlandse grond en de Nederlandse eigenheid. De *Idil-gids* heeft indertijd uitvoerige aandacht aan dit boek geschonken, zodat we thans wel daarnaar verwijzen mogen (Dec. 1951).

Cor Bruijn 70 jaar. Memorabel feit, niet alleen voor Nederland, want ook het buitenland heeft hem ontdekt: hij is vertaald in het Fins, Zweeds, Noors, Deens, Frans, Italiaans en vooral Duits.

En deze vitale 70-jarige werkt nog volop: „Plannen heb ik gelukkig nog veel, ik voltooide juist een nieuwe roman, allerlei andere, teruggeschoven projecten beginnen nu weer op te dringen, maar ik laat me daar liever niet over uit. Ik ben zelf benieuwd, wat er uit mag groeien.”

Ook de volgende uitspraak willen wij onze lezers niet onthouden: „Wat mijn liefste boek is, kan ik moeilijk zeggen. Erg belangrijk is het ook niet. Belangrijker is of de jeugd er genoeg in kan vinden, voedsel voor hoofd en hart.”

Met een zo levenswijs en ervaren man als Cor Bruijn is het prettig van gedachten te wisselen, of liever: alleen maar te luisteren:

tische lectuur over dit bakvis-dorado nog maar méér naïeve gegadigden kweekt. Dit is echter ook het enige, dat op de roman *Secretaresse van de redactie*, door Jos van Duynen, valt aan te merken. Het verhaal vertelt, hoe Lieke Frenkel via het bedienen van telefoon en telex en het opnemen van brieven op de journalistieke karweitjes wordt losgelaten en, behalve aan de krant, ook in een toncelclub zeer vlot „carrière” maakt. Natuurlijk worden allebei de jonge verslaggevers op haar verliefd. Geen diepgang, maar door Lieke's aardig en loyaal karakter en haar grote collegialiteit toch een goede strekking.

1728

ANDERE LECTUUR

Bijzondere aandacht is een brochurettje van D. L. Daalder waard: *Het boek in de jeugdbeweging*. In de inleiding schetst de schrijver de verheugende bezinning op de betekenis van jeugdboeken. Daarna stelt hij de vraag: wat wil de jeugd lezen? Hij geeft dan het bekende schema van sprookjes tot wetenschappelijke geschriften, overeenkomstig het onderzoek van Charlotte Bühler. Vervolgens geeft hij een antwoord op de vraag waarom de jeugd lezen wil en wat ons opvoedingsdoel is: „bewust te maken, wat waar, mooi en goed is en in ons allen de kracht te ontwikkelen, deze waarden te handhaven en tot overwinning te brengen tegenover alle machten, die hen dagelijks bedreigen.”

1729

Voor de jeugdlectuur stelt hij 8 eisen en daarop aansluitend wijst hij enige boeken aan die aan die respectieve eisen voldoen. Practisch is ook de paragraaf: „Hoe krijg ik een bibliotheek?” allerlei waardevolle tips bevattend. En de brochure sluit met het zeer instructieve stukje „Hoe krijg ik mijn groep aan het lezen?” afgestemd op het doel waarvoor de Moderne

Jeugdraad tot de schrijver het verzoek richtte deze brochure te schrijven.

Er staat veel bekends en algemeen in dit geschriftje, maar het blijft een genoegzaam naar een zo deskundige als D. L. Daalder te luisteren. We bevelen alle jeugdleiders en -leiders dit boekje aan.

Gaarne vestigen wij de aandacht op een „moderne” hagiografie in de beste zin: niet te langdradig, niet te anecdotisch en met zuiver gevoel voor het essentiële, nl. *Philippus Neri*. De heilige van de humor, door *Doreen Smith*. De schrijfster weet voor deze heilige een belangstelling en bewondering te wekken, die al de levendigheid heeft van sympathie voor een grote tijdgenoot.

1730

Jongelui houden veel van reisverhalen. Ze kunnen terecht bij *Met fiets en tent naar de orient*, door *G. Monnik*, het relaas van een fietstocht van Oldenzaal naar Jerusalem. Het is een boeiend boek en de foto's zijn uitermate goed.

1731

Onder de eindexaminandi bestaat stellig belangstelling voor contemporaine geschiedenis. Lezen zij dan *De strijd om Europa*, door *Chester Wilmot*! Zonder overdrijving kan men dit boek een monument noemen voor hen, die Europa ontworsteld hebben aan de tyrannie van Hitler. De schrijver is een journalist van Australische afkomst, die oorlogscorrespondent van de B.B.C. was. Zijn indrukwekkend relaas omvat de periode tussen de vooravond van Duinkerken en de dramatische slotgebeurtenissen van de tweede wereldoorlog.

1732

J. W. Hofwijk is de auteur van *Canada*. Reis met onbekende bestemming. Voorzien van een fleurige band, mooie foto's en 2 kaarten, is dit boek zeer waardevol voor de a.s. emigrant, door de schat van ervaringen die hij er in aantreft. Maar ook de thuisblijver zal deze oorspronkelijke in *De Maasbode* verschenen reisreportages zeer onderhoudend vinden.

1733

ben we helaas niet. Wij wensen hem nog tal van gezonde, vruchtbare levensjaren.

L. v. d. H.

„Er versijnt veel te veel op de jeugd-boekenmarkt, te veel onbelangrijks althans. Het zal wel heel moeilijk zijn hier verbetering in te brengen. Van maatregelen van bovenaf verwacht ik niet veel. De uitgevers zouden veel zorgvuldiger moeten worden bij hun keuze, in het algemeen gesproken zouden ze gerust de onderste helft van het aangeboden kunnen schrappen. De bovenste helft zou daardoor meer kans krijgen, meer verkocht worden, met kans op minder risico en de goede auteurs zouden wat beter beloond kunnen worden.

Verder kan bij de opleiding van de boekverkopers veel meer aandacht aan het jeugdboek worden besteed; tot dusver blijft deze aandacht wel tot een minimum beperkt. Dit zelfde geldt voor de opleiding van de onderwijskrachten.

En tenslotte is er ook nog de voorlichting van het publiek. Vele ouders willen dolgraag een *goed* boek voor hun kinderen kopen, maar ze weten de weg niet. Steeds ruimere verspreiding van *Idil-Gids* en *Kleine Vuurtoren* en dgl. kan hier verbetering in brengen. Ook de radio kan van uitnemend nut zijn. Uitzendingen over kinderboeken acht ik cultureel niet minder belangrijk dan die van lectuur voor volwassenen. Luisterspelen voor kinderen kunnen het zelfde kwaad doen als de beruchte strips, nl. regelrechte opleiding voor de sensatiefilm. Dit laatste zeg ik onder de indruk van die afschuwelijke Monus, de man van de maan. U moogt dit gerust publiceren.”

Omdat het met jeugdlectuur te maken heeft, doen we dat ook maar. Meer ruimte om Bruijn's mérites uit te meten, heb-

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- Begeer, Pict* 1690
- Een zomer aan de veenplassen.* Geill. met teken. dr A. Molenaar — A'dam, Arbeiderspers, 1952, (22 x 14), 182 blz., geb. f 3,25 VIA-b, J
- Betlem Jr, Guus* 1695
- Circus Caspari.* Geill. met teken. dr Pol Dom — Alkmaar, Kluitman, (1952), (20 x 14), 127 blz., f 2.—, geb. f 2,90 VIa-b, J
- Betlem, Guus* 1721
- Wij bouwen een huis.* Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (Zonnereeks), (1953), (21 x 15), geb. f 4,50 IV-V, M, N.
- Boylston, Helen Dore* 1727
- Carol gaat naar Broadway.* Vert. uit h. Amerikaans (Carol comes to Broadway) dr N. Homan v. d. Schalk. Geill. met teken. — Hoorn, West Friesland, (Zonnereeks), (1952), (21 x 15), 222 blz., geb. f 4,50 IV-V, M
- Broekhals, F. J.* 1701
- Geheimzinnige lichten in het Diëng-gebergte.* Geill. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 174 blz., geb. f 4,90 VIa, J
- Broekhals, F. J.* 1711
- In de greep van het oerwoud.* Geill. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (1952), (24 x 17), 174 blz., geb. f 4,90 V, J
- Burt, Olive* 1708
- De pelsjager.* Vert. uit h. Engels (Jedediah Smith fur trapper of old West) dr Charlotte Jonker. Geill. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboekenserie no. 17), (1952), (12 x 8), 190 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 V, J
- Burt, Olive* 1705
- Het Uranium dal.* Vert. uit h. Engels (Canyon Treasure) dr C. van Tubbergen, Geill. met teken. — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (23 x 16), 211 blz., geb. f 4,25 VIa, J
- Daalder, D. L.* 1729
- Het boek in de jeugdbeweging* — A'dam, Moderne Jeugdraad, (Jeugdpers no. 9), (1953), (19 x 13), 24 blz., f 0,50 IV-V
- van Duynen, Jos* 1728
- Secretaresse van de redactie.* Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Haarlem, Boom Ruygrok, (1952), (21 x 15), 163 blz., geb. f 3,90 IV-V, M
- Eyckeler, J., Drs, S.M.M., en G. van Gerwen* 1678
- Jesus van Nazaret.* Koning der Joden. 2e Deel: Judea het land van Zijn lijden, dood en verrijzenis. Geill. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd), (1953), (19 x 13), 104 blz., f 1,60 VI †
- Fruithof, Peter* 1680
- De avonturen van Kabouter Prikkebaard.* Geill. met teken. dr J. P. van Bossem en C. Voges — Bussum, F. G. Kroonder, (1953), 2e druk, (24 x 16), 19 blz., geb. f 2,95 VIb-c

- Fruithof, Peter* 1681
De nieuwe avonturen van kabouter Prikkebaard. Geïll. met teken. dr J. P. van Bossem en C. Voges — Bussum, F. G. Kroonder, (1953), 2e druk, (24 x 16), 96 blz., geb. f 2,95 VIB-c
- Gerstäcker, Friedrich* 1720
In de wouden van Arkansas. Geïll. met teken. dr J. Hooft — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1953), (24 x 16), 318 blz., f 1,90, geb. f 2,90 IV (IV-V, J)
- Grisseman, Oskar* 1716
Zelf speelgoed maken dat draait en beweegt. Vert. uit h. Duits (Alles dreht sich, Alles bewegt sich) dr J. Kettmann. Geïll. met teken. — A'dam, De Bezige Bij, (1952), (23 x 16), 144 blz., geb. f 5,90 V
- de Groot, Clara* 1684
Kwak. De geschiedenis van een eendennest. Geïll. met teken. dr Sj. Kuperus — Meppel, Roelofs van Goor, (1952), (22 x 16), 200 blz., geb. f 4,25 VIB
- Hagers, Freddy* 1702
Marjolein's gouden hart. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), (20 x 14), 144 blz., f 2.—, geb. f 2,90 VIa, M
- Helder, Douwe* 1683
De avonturen van Baron van Tetteren. Geïll. met teken. dr R. Westra — Alkmaar, Kluitman, (1952), (21 x 15), 80 blz., geb. f 1,95 VIa, M
- Helder, Douwe* 1682
Koning Bastiaan in Tetterdorp. Geïll. met teken. dr R. Westra — Alkmaar, Kluitman, (1952), (21 x 15), 80 blz., geb. f 1,95 VIB-c
- Hofwijk, J. W.* 1733
Canada. Reis met onbekende bestemming. Geïll. met 8 blz. foto's — Utrecht, De Lanteern, 1952, (19 x 13), 286 blz., geb. f 5,90 IV-V
- Hulsbergen, Jan H.* 1686
Avonturen van Jan van der Linden. Geïll. met teken. — Aalten, De Graafschap, (1952), (20 x 15), 196 blz., geb. f 3,90 VIB, J, (P)
- van de Hulst, W. G.* 1694
Jaap Holm en zijn vrienden. Geïll. met teken. — Nijkerk, G. F. Callenbach, 1952, 15e druk, (22 x 16), 203 blz., geb. f 2,50 VIa-b, J, (P)
- Jongejan-de Groot, C. Th.* 1687
Amieke. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), 3e druk, (22 x 16), 109 blz., geb. f 1,30 VIB, M, (P)
- Jongejan-de Groot, C. Th.* 1704
Een veelbewogen zomer. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), (22 x 15), 158 blz., geb. f 4,90 VIa, (P)
- Kästner, Erich* 1691
Conferentie der dieren. Vert. uit h. Duits (Die Konferenz der Tieren) dr Renée Belinfante. Geïll. met teken. dr Walter Trier — A'dam, L. J. Veen, (1952), (28 x 20), 64 blz., geb. f 6,90 VIa-b
- Kloek, Dolf* 1719
Meisje, wanneer? — Kampen, J. H. Kok, 1952, (21 x 15), 148 blz., geb. f 4,95 IV-V, M, P

- Kruseman, J. Philip 1675
Wat de kleintjes gaarne zingen. Geïll. met teken. dr Daan Hoeksema — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1952), (21 x 31), 31 blz., f 2,25, geb. f 3,25 VIc
- Laan, Dick 1717
De berg „M”. Ben's Zwitserse kostschooljaren. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), (20 x 15), 170 blz., geb. f 3,90 V, J
- Laan, Dick 1676
Pinkeltje in Artis. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1952), (22 x 16), 152 blz., geb. f 3,90 VIc
- Lindgren, Astrid 1725
Kati in Amerika. Vert. uit h. Zweeds dr M. J. Molanus-Stamperius. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), (22 x 15), 144 blz., geb. f 4,25 IV-V, M
- Long, W. J. 1715
Langoor, het boskonijn. Reintje, de vos. Mieko, het eekhoortje. Vert. uit h. Amerikaans dr R. Stoffel. Geïll. met teken. dr C. de Kieffe — Zutphen, W. J. Thieme, 1952, 4e druk, (25 x 17), 83 blz., geb. f 3,50 V
- de Man, Annie 1689
Als blijde nachtegaaltjes. Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Alkmaar, Kluitman, (1952), (20 x 14), 128 blz., geb. f 2,90 VIa-b, M
- van der Meer-Prins, L. 1726
Morgen is alles anders. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1952), (24 x 16), 152 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
- Monnink, G. 1731
Met fiets en tent naar de Orient. Geïll. met 28 blz. foto's — A'dam, Holland, (1952), (24 x 17), 232 blz., geb. f 7,90 V
- Nanda 1679
Bij boer Jaap. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, (1953), (22 x 15), 95 blz., f 1,50, geb. f 2,50 VIb-c, J
- Nienke 1677
Jaapke en Tineke. Geïll. met teken. dr Reder — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (20 x 15), 56 blz., f 1,—, geb. f 1,35 VIc, P
- Nierop, Pieter 1703
Als ratten in de val. Geïll. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (1952), (22 x 15) 160 blz., geb. f 4,50. VIa, J
- Ooms, J. W. 1688
Een kudde op hol. Geïll. met teken. — Aalten, De Graafschap, (1953), (20 x 15), 156 blz., geb. f 3,90 VIa-b, J, (P)
- Overmeer, J. M. 1685
Polleke Pol en zijn vrienden. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Meppel, M. Stenvert & Zoon, (1952), (20 x 15), 136 blz., geb. f 3,25 VIb, J
- Penning, L. 1712
De helden van Zuid-Afrika. De „trek” der Zuid-Afrikaanse Boeren uit de Kaapkolonie naar Natal — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, 1952, 7e druk, (21 x 13), 188 blz., f 2,75, geb. f 3,90 V, J, (P)

- Penning, L. 1714
De ruiters van Zuid-Afrika. Een verhaal uit de dagen van Jameson en Krugersdorp 1895-1896 — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, 1952, 7e druk, (21 x 13), 193 blz., f 2,75, geb. f 3,90 V, J, (P)
- Penning, L. 1713
De scherpschutters van Zuid-Afrika. Een verhaal uit de Vrijheidsoorlog 1880-1881 — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, 1952, 7e druk, (21 x 13) 187 blz., f 2,75, geb. f 3,90 V, J, (P)
- Prins, Piet 1692
Snuf de hond. Geïll. met teken. — R'dam, Groenendijk, (1952), (21 x 16), 240 blz., geb. f 5,85 VIa-b, J, (P)
- Riemens-Reurslag, J. 1696
De familie Haringa. Geïll. met teken. dr Judith Kruyf — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (De Gele Brem-serie), (1952), (23 x 16), 141 blz., geb. f 4,90 VIa-b
- Riemens-Reurslag, J. 1697
Het huis „De Gele Brem”. Geïll. met teken. dr Judith Kruyf — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (De Gele Brem-serie), (1952), (23 x 16), 140 blz., geb. f 4,90 VIa-b
- Riemens-Reurslag, J. 1699
Liesbeth. Geïll. met teken. dr Judith Kruyf — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (De Gele Brem-serie), (1952), (23 x 16), 130 blz., geb. f 4,90 VIa
- Riemens-Reurslag, J. 1698
Mijn oom uit Engeland. Geïll. met teken. dr Judith Kruyf — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (De Gele Brem-serie), (1952), (23 x 16), 137 blz., geb. f 4,90 VIa-b
- Rockwood, Roy 1710
Bomba uit de Rimboe bij de grote waterval. Vert. uit h. Engels (Bomba the jungle boy at the giant cataract) dr P. C. Niemand. Geïll. met teken. — A'dam, Moussault; Antwerpen, P. Vink, (1953), (19 x 13), 208 blz., geb. f 3,90 V, J
- Roelink, J., Dr 1707
Het geheim van de grijze reismantel. Een verhaal uit de tijd der Hugenenoten. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1952), 2e druk, (23 x 16), 94 blz., geb. f 1,15 VIa°, P
- Rutley, C. Bernard 1722
Goudland. Vert. uit h. Engels (The Country of Gold) dr T. v. Eeden-Schuitemaker. Geïll. met teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboekenserie no. 18), (1952), (12 x 8), 191 blz., per serie van 12 dln f 10,80, in cassette f 11,30 IV-V, J
- Schepers, P. J. 1718
Willem Tell. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1952, (22 x 15), 179 blz., f 2,90, geb. f 3,90 V, JM
- Sillevis, Sylvia 1724
Drie meisjes en een Lord. — Meppel, M. Stenvert & Zoon, (Wanda Moens-serie), 1952, (24 x 16), 212 blz., geb. f 4,90 IV-V, M, N
- Smith, Doreen 1730
Philippus Neri. De heilige van de humor. Vert. uit h. Engels (St. Philip Neri, a tribute) dr Hein ten Kortenaar — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, 1952, (19 x 11), 103 blz., f 2,90, Bfrs 45,— IV-V †

- Thöne, Karl* 1700
Een reis naar de maan. Geïll. met teken. dr Ronald Frijling — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T.-Reeks no. 36), (1953), (18 x 12), 38 blz., f 0,50 VIa, J
- de Vries, Leonard* 1723
De Hobby Club op avontuur in de U.S.A. Geïll. met teken. — A'dam, De Bezige Bij, 1952, (26 x 17), 232 blz., geb. f 5,90 IV-V, JM
- Wieland, Robert* 1709
Het jongens ontdekkingsreizenboek. Geïll. met teken. dr Pia Exel — A'dam, De Bezige Bij, 1952, (26 x 17), 207 blz., geb. f 5,90 V, J, P
- Wilmot, Chester* 1732
De strijd om Europa. Vert. uit h. Engels (The struggle for Europe) dr John Kooy. Geïll. met 45 krt + 24 blz. foto's — A'dam; Brussel, Elsevier, 1952, (21 x 14), XV, 750 blz., geb. f 17,50 IV-V
- XX** 1706
De avonturen van Kapitein Rob. Deel 26: De ondergang van de Solar. Geïll. met teken. — A'dam, Het Parool, (1952), (15 x 23), 72 blz., f 0,75 VIa°
- XX** 1693
Op de planken. Declamatie- en acteerstof voor het katholiek onderwijs. Geïll. met teken. dr Carol Voges — Helmond, uitg. Helmond, (1952), (24 x 16), 168 blz., geb. f 4,50 VIa-b †

POST SCRIPTA

In *Het Katholieke Schoolblad* van 25 April 1953 trof ons een zeer interessante beschouwing van Hans Nieskens over „Onze jeugdlectuur”. Schrijver heeft de *Idil-Gids* met aandacht gelezen en reageert op het interview met Nowee. Hij is het met Nowee helemaal niet eens en besluit zijn artikel als volgt:

„Niemand kan van mij zeggen, dat ik geen katholieke boeken schrijf”, zegt Nowee. En dat wilden wij nu precies wél beweren. Nowee schrijft uitstekende, nuttige, onmisbare ontspanningslectuur voor katholieke jongens. Maar katholieke boeken? Hier onderschrijven we liever het oordeel van Aug. A. Boudens, die in het R.K. Muloblad vaststelt: „Het katholieke jeugdboek is er nog niet.” (We menen er nochtans een paar te kennen: Tom Bouws' meer genoemd „Gouden boek van Gods Heiligen”, Aug. A. Boudens' „De

moord in de sneeuw" en „Een dal vol jongens" van De Jonge).

Boudens wijst ook meteen de oorzaak van het tekort aan: „Doordat in ons land geen sprake is van een eigen, een aparte, een zeer specifiek katholieke, consequent doorgevoerde en doorleefde levensstijl".

Dat deze er niet is, vindt wellicht mede zijn oorzaak in onze mentaliteit, niet voor anderen hinderlijk met onze levensbeschouwing te koop te lopen. Onze lauwe, kleurloze, neutrale jeugdlectuur is een symptoom van dit verschijnsel.

Heeft de jeugd werkelijk zo'n afkeer van een boek, waarin onze levensbeschouwing, godsdienst en moraal duidelijk op de voorgrond staan? Ons komen de zorgen, die de paedagogen zich in de eeuw na de brave Hendrik maken, lichtelijk overdreven voor. Natuurlijk worden van de schrijver tact en begrip en kennis van de jongensziel gevraagd. Veel hangt van de persoon van de schrijver af. Als de jeugd hem vereert, zal ze zich willig laten leiden. We kennen jeugdboeken, didactisch en moraliserend tot en met, die gaarne en met grote bereidwilligheid worden gelezen. „Zwervend op de weg naar levensgeluk" van Lord Baden Powell is hiervan een aloud overtuigend voorbeeld.

Tenslotte: Ziet men, wat er door vermaarde romanschrijvers aan gedachten en ideeën, (on)moraal, propagandamateriaal en andere niet ter zake dienende ballast wordt meegesleept in hun werk en door de rijpe lezer zonder protest geaccepteerd, dan begrijpen we de bezwaren van vele paedagogen, door middel van het boek meer nadrukkelijk te vormen en op te voeden, niet helemaal.

Hans Nieskens.

Spannende Jongensboeken

Serie Avontuurlijke Reizen:

Marco Polo. 182 blz. 4e druk.

Keurraad Reg. No. 1609

Columbus. 270 blz. 3e druk.

Keurraad Reg. No. 970

Magellaan. 207 blz. 3e druk.

Keurraad Reg. No. 1608

Vasco da Gama. 220 blz. 2e druk.

Keurraad Reg. No. 1024

door Louise Andrews Kent. Met platen van Paul Quinn. Omslag van J. W. Heyting. Per deel Geb. f 3.75

Bontekoe. 176 blz.

Keurraad Reg. No. 1362

door Erik Uydert. Met platen van Jan Beverdam. Omslag van J. W. Heyting. Geb. f 3.75

Boeiende reisverhalen die de jeugd van tegenwoordig een goede kijk geven op de moeite en gevaren die deze koene zeevaarders moesten trotseren om hun doel te bereiken.

De geheimzinnige verdwijning van Tonnetje.

128 blz. Keurraad Reg. No. 1580

door J. H. Secker. Met platen van A. Molenaar. Omslag van Johnny Hummel. Geb. f 3.25

Politie, Radio, Vliegmaschine, een boevenbende, alles komt er aan te pas. Een heerlijk jongensboek vol avontuur en spanning.

In de boekhandel verkrijgbaar.

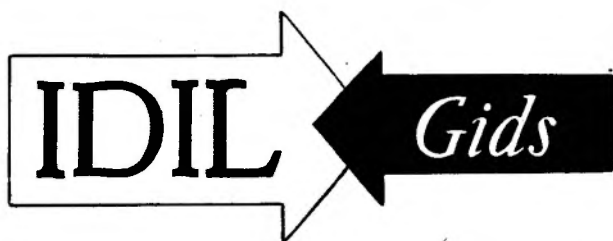
G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's-Gravenhage

SEPT 1953

JAARGANG V

NUMMER 2

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1734—1780

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	19
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Max de Lange-Praamsma</i>	24
<i>Andere lectuur voor jonge</i>	
<i>mensen</i>	26
<i>Bibliografisch register</i>	28
<i>Critiek en jeugdlectuur</i>	32
<i>Rectificatie</i>	32

Mededeling: Zojuist is de 6-talige brochure *Welk boek? Een goed boek!* over het werk en de organisatie van I.D.I.L. verschenen. Zij is op aanvraag gratis en franco verkrijgbaar. Abonne's Bockzaal/Idil-Tijdingen krijgen het boekje automatisch toegezonden en behoeven er dus niet om te schrijven.

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

HET nieuwe schooljaar is begonnen. Duizenden kinderen mochten weer leren lezen en gewonnen worden voor het goede boek.

Er heeft zich in de afgelopen maanden een vracht aan jeugdboeken op ons bureau opgestapeld. Een samenvatting van wat wij voor u lezen, vindt u hier.

734 Een bijzonder kinderboek is *Het Oude Verbond*, door *R. Bastin, O.M.I.* Het is een groot formaat album met 10 platen in kleurendruk en 20 houtskooltekeningen. Bovendien is het een echte Bijbelse geschiedenis. Het verhaal volgt de Bijbel trouw op de voet, maar past de weergave er van geheel aan de kindergeest aan. De welpen-aalmoezener pater Bastin blijkt doorkneed in de vertelkunst! Een uitmuntende tekst in een magnifieke vorm. Ten zeerste aanbevolen.

735 *Nog negen keer slapen*, door *Nico van Bavel*, is een novoen voor de Eerste H. Communie. Dit boek vol grote en kleine zwart-wit prenten van de schaarkunstnars Tola Steinhage verdient een warme aanbeveling. Vorm en inhoud zijn volkomen op het kind van thans ingesteld. De tekst bestaat uit een reeks van goed vertelde Evangelieverhalen.

Voor de kleuters zijn ook de vier aardige

boekjes *De leukste versjes uit de ouwe doos*. *Daan Hoeksema* heeft de bekende rijmpjes met primitieve tekeningetjes geïllustreerd. De kleintjes kunnen ze kleuren of natekenen. Een goede gedachte. 1736

Suzanne de Ridder schreef het sprookje *Kastanjemannetje*, dat men bijna geïnspireerd zou denken op „Dat kleine mannetje Lodewijk” van A. D. Hildebrand. Maar het mist daarvan de eenvoud en ook de humor blijft een eind achter. De tekst is vrij goedkoop en de illustratie behoorlijk. 1737

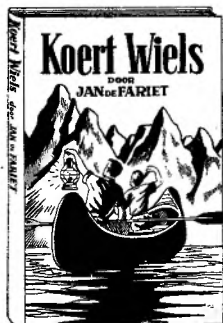
K. van der Geest is de auteur van *Het houtenmannetje*. Een schooljongen heeft met veel moeite een houten popje gesneden. De wind doet het wegwaaien en zijn tocht door de wereld begint. Na tal van avonturen komt het popje bij grootmoeder op de schoorsteen terecht... tot een stoute poes het er af springt en in het vuur doet belanden. Het verhaaltje heeft een diepere achtergrond en is in smeuge stijl geschreven. 1738

Veel ouders zullen zich uit hun jeugd herinneren *De geschiedenis van Doctor Dolittle* en *de zeereizen van Doctor Dolittle*, door *Hugh Lofting*. Het verhaal van de goede dokter die liever de dieren dan de mensen ging helpen, is zo bekend, 1739 1740

- dat we wel met de simpele aankondiging van deze herdrukken kunnen volstaan.
- 1741 Ook *Het bezoek*, door *Mien Labberton*, is een herdruk. Het is een eenvoudig verhaaltje, waarin Dieneke, ondanks haar tegenzin, een zieke tante gaat bezoeken en een zonnige indruk achterlaat. Een aardige strekking.
- 1742 In *Een muisje met een staartje*, door *Nanda*, brengt een verloren portemonnaie een hele sleep van narigheden met zich mee: spijbelen, strafwerk, oneerlijkheid en nog andere ongelukken. Gelukkig komt alles weer op z'n pootjes terecht. Het verhaal doet wat denken aan De Sinclair's „Het loon der braven". Betreurenswaardig is het dat zulk een ongracieuze stofomslag dit boek „siert" en dat het verhaal zo ver achter de toestanden aan sloft (verloren koffiebou!).
- 1743 Het volgende boek heet *Boendermartje*, door *Netty Streef*. Martje Blom is een weesje. Ze woont bij een lieve grootvader, die boenders en bezems verkoopt op de boerderijen, en Martje helpt dapper mee. Martje's vele avontuurtjes bij grootvader op het Vennehoeftje, in Amsterdam tijdens haar tijdelijk verblijf bij oom en (zure) tante en in de knusse gemeenschap van het heidorpje worden eenvoudig verteld. De talrijke tekeningen bezorgen het boek een aparte bekoorlijkheid. Paedagogisch volkomen verantwoord. De beschuitfirma Hille heeft een album der vaderlandse geschiedenis uitgegeven met de plechtige titel *Der vaderen erf*. *J. J. Moerman* schreef de tekst: een vlot, maar ouderwets geschiedenisverhaal met veel jaartallen, waarin de Pacificatie van Gent, de Eeuwige Edicten, Acte van Seclusie, Acte van Harmonie enz. niet vergeten zijn. Het zou beter geweest zijn onze jeugd deze geheugenballast te besparen. De aquarellen van *J. W. Heijting* zijn zeer geslaagd. Alleen daarom reeds zouden we adviseren dit album aan te schaffen.
- 1745 Het zeer nuttig misboekje *Ons Heilig Misoffer*, door *P. Bertinus, o.f.m.cap.*, beperkt zich niet tot de uitleg van de H. Mis, maar geeft ook de andere gebeden (Lof, Biecht, Kruisweg) die het tot een kinderkerkboek maken. De druk in 2 kleuren maakt het aantrekkelijk, zoals ook de goede foto's. Voor grotere kinderen dan 12-jarigen lijkt ons de toon iets te kinderlijk. Door de zuiver liturgische teksten en de Latijnse antwoorden ook voor misdienaars geschikt.
- De handelingen der Apostelen*, door *Drs J. Eyckeler, S.M.M., en G. van Gerwen*, is het sluitstuk van de frisse Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd, die in vele scholen een welkome vernieuwing zal betekenen. Het is een voortreffelijke samenvatting van de geschiedenis der jonge Kerk. Een verhelderende inleiding, een slotwoord en enkele gegevens over het ontstaan van de brieven van Sint Paulus completeren het geheel. Tekeningen en kaartjes illustreren de tekst. Gaarne aanbevolen.
- Jan Klein*, auteur van *Frans Besucco*. Don Bosco's Alpenjagertje, heeft al eens meer een proeve geleverd van moderne hagiografie, en de vraag die toen naar bovenkwam is ook nu nog niet beantwoord: Is dit het wat de jeugd wil en zoekt?? Frans is een jongen met een buitengewoon gelukkige aanleg: hij verzamelt gebeden zoals een ander postzegels of sigarenbandjes verzamelt. Natuurlijk is het verhaal zeer sympathiek en de kleine boy uit het Alpenland is ontgezeglijk een heilig figuurtje. Naar onze smaak streeft de auteur soms teveel naar „modern effect". Zou de volle evangelische eenvoud niet de methode zijn? Overigens een waardevol boek, dat jongens met idealen een grote steun kan zijn.
- Truus van Arnhem* volgde aan de bekende 2 verhalenbundels van Br. Cajetanus een derde toe: *Boeiende verhalen* deel III. Vanzelf zijn deze verhalen iets moderner, de Spaanse burgeroorlog is goed vertegenwoordigd en ook de Duitse bezettingstijd ging niet ongemerkt voorbij. Misschien is een verhaaltje als „Krojo" wel wat erg griezelig, maar we mogen gerust eens de loftrumpet steken over 3 zulke stevige bundels, keurig uitgevoerd en van goed plaatwerk (Ger Wanrooy) voorzien. Overrijk is de schat die ze bieden en overrijk is ook de verscheidenheid.

Ook is overal een stevige katholieke ondergrond, terwijl een overvoering van het godsdienstig element zorgvuldig vermeden is. Deze 3 bundels behoren in elke schoolbibliotheek aanwezig te zijn.

Een echt jongensboek van goede soort is

Koert Wiels, door Jan de Fariet.

Trouw en kameradschap vieren hoogtij. Koert, de zoon van de vermoorde kapitein Teile Does, komt toevallig in aanraking met de clown Schoutenjan. Deze deelt hem de laatste wilsbeschikking mee van zijn vader

Teile. Met zijn vriend Bennie Plankat komt hij na veel wederwaardigheden terecht op 't eiland Atlantis (W.-Afrika) o.l.v. Bout, een oudgediende van Teile. De smokkelaar Zwarte Rogier lokt hen in de val. Gelukkig weet zus Jin hen te redden en wel op het moment dat Atlantis ten onder gaat. Dit fantastische boek valt op door de karakteristieke schrijftrant en goede godsdienstzin. Stevige, sprekende illustraties. Amusement, waarin we toch weer eens wat diepers beluisteren.

Voor een bespreking van het aardige detective-boek *Koentje*, door *Huik*, mogen we wel verwijzen naar de *Idil-Gids* van Mei 1952, registernr. 1200.

Een paar maanden na het eerste deel verscheen ook het tweede van *Op de planken*, declamatie- en acterstof voor het katholiek onderwijs (gedichten, gedramatiseerde verhalen en spelstukjes). Voor de Mariafeesten is er een rijke collectie en verschillende populaire heiligen krijgen hier een toneelstukje of gedicht. Bij de vaderlandse stof zijn bezetting en bevrijding en de watersnood van Febr. '53 niet vergeten. Een bont allerlei in ernst en luim. Ofschoon compileren wel een goedkope manier is om aan een uitgave te komen, moeten we het werk toch

waarderen om de grote waarde die het heeft voor onderwijzend personeel, jeugdleiders, enz. Carol Voges maakte er sprekende tekeningen bij, die soms tevens regieaanwijzingen zijn.

De strip *De strijd om het uraniumkwik* (Avonturen van Kapitein Rob) staat vol fantastische onzin, mitsgaders goede tekeningen. Spaar geld en smaak van onze jeugd!

Het volgende boek is *De avontuurlijke reis van Arne en Berit door Afrika*, door Anton Mohr. Twee Noorse kinderen maken de eerste en laatste tocht mee van de „Titanic”. Hun moeder sterft, maar zij worden gered. Ze komen in Afrika terecht, maken de ongelooflijkste avonturen mee, spelen Robinson Crusoe, overwinnen de wilde natuur, ontdekken een eiland, gedragen zich als geroutineerde ontdekkingsreizigers en komen tenslotte, nadat ze nog bijna levend begraven waren in de pyramide van Cheops, op 't nippertje in Kairo aan om de trein te nemen naar Port Said, waar de „Amsterdam” hen naar Hawaïi brengen zal. Door de overdaad aan avonturen verveelt dit boek spoedig, ook al staat er veel wetenswaardigs in. Bepaald onaangenaam is de neutrale houding t.o.v. ontkleding en nuditeit, polygamie en godsdienst. Een mooie vrouw wordt fysiek vergeleken met „een zeldzaam edel rasdier”. De stijl is vervelend.

Don Quichotte, door *Cervantes*, naver-teld door P. de Zeeuw J.Gzn. voor de bekende Oud Goud Serie, heeft bij zijn 6de druk geen verder commentaar nodig. *Mia Bruyn-Ouwehand* zorgde voor 2 (vervolg)verhalen: *De Koppenolletjes op het eiland* en *Em Koppenol krijgt een vriendin*. Het zijn vlotte verhalen met prettige trekjes, het eerste over de avontuurlijke zomervacantie van de familie Koppenol op een van de Zeeuwse eilanden in de bezettingstijd en het tweede over de eerste schooltijd van Em op het lyceum waar haar vader leraar is. De sfeer van bonnen en oorlogsontbering raakt wel wat uit de tijd. Overigens aardige lectuur.

Onvermoeid volgen de Arendsoogboeken

elkaar op en de jeugd schijnt er maar niet genoeg van te kunnen krijgen. *J. Nowee* gaf het achtste deel van de serie als titel mee: *Het spookt op de spoorbaan!* Arendsoog weet met behulp van Witte Veder de nieuwe spoorbaan tussen Sandhill en Bevercreek te redden door twee roversbenden te ontmaskeren. Echte wildwest stuff, maar dan met de rem van het gezonde verstand er op, zodat nimmer wordt vermoord en de vijand altijd nog met een zeker respect wordt behandeld. Spannende lectuur voor de liefhebbers.

1757

1758

Bijzonder naar inhoud en uitvoering is het boek *Mafatu*, door *Armstrong Sperry*. In Amerika werd aan dit boek de „Newberry Medal” toegekend als „the most distinguished contribution to American literature for children”. Het verhaal speelt in de sfeerrijke omgeving van de Zuidzee-eilanden met als hoofdfiguur de jongen Mafatu, die door een jeugdremniscentie sterke angst heeft voor de zee. Deze angst maakt hem voor zijn milieu tot een onbruikbare lafaard. Hij doorbreekt dat angstcomplex en vaart alleen op avontuur uit, vergezeld van een hond en zijn tamme albatros.

Meer dood dan levend bereikt hij een bergeland. Hij ontwikkelt zich tot een resolute Robinson en ontdekt dat dit eiland dicht bij de gebieden van mensentende stammen ligt. Weer grijpt de angst hem aan. In een adembenemende race weet hij de kannibalen te ontvluchten. Gestaald keert hij huiswaarts, begroet als een held en „zelfs tot in onze dagen bezingen de Polynesiërs de heldendaden op Hikueru”.

1759

Ook het verhaal *Heidi*, door *Johanna Spyri*, mogen we wel als bekend veronderstellen. Annie Winkler-Vonk gaf een frisse bewerking van dit oud gegeven. Het kleine weesje uit de Zwitserse bergen is

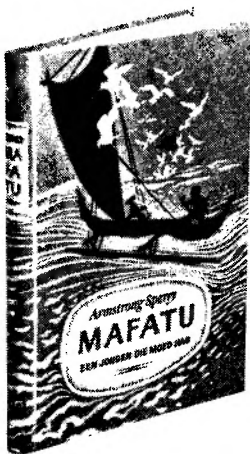
een lief meisje. Het boek is geïllustreerd met foto's uit de gelijknamige film.

Boven prezen we reeds *K. van der Geest*. Gaarne zwaaien we hem ook lof toe voor *De schrik der wadden*. Schipper Brands en zijn zoon Jaap bevaren de Waddenzee (visvangst). Hun scheepje loopt op een zandbank. Vader Brands tracht wadende het vasteland te bereiken. De beruchte Jan Bottema redt hem, doch Brands blijft voor zijn verdere leven een wrak. Nu vaart Jaap voortaan met de stroper en smokkelaar Bottema. Dank zij de commandant van de politieboot

blijft het duo uit de gevangenis en kan een beter leven worden aangevangen. Een uitstekend verhaal, zeer verzorgd geschreven en vol bruisend avontuur. Van harte aanbevelen.

H. Th. de Booy, auteur van „Avontuur om Rottumerplaat” kwam met een nieuw, spannend verhaal: *Avontuur op Hekseneiland*. Jan Dijker en Maarten Zeeland, ook in het vorige boek de hoofdpersonen, komen in Ierland terecht en bereiken een geheimzinnig eilandje. Daar ontdekken ze duistere praktijken van de oude Shan Flynn, clandestien bereider van het product „poteen”, een verschrikkelijk soort whisky. De jongens danken hun redding aan Maureen, de kleindochter van Flynn. Het verhaal leest prettig en boeiend en is leerzaam. Een gezond boek met flinke spanning, waarin we heel wat over Ierland — meer het bijgelovige dan het katholieke Erin — vernemen.

Boeiend en ontwikkelend is ook *Haven in zicht*, door *Ab Visser*. Het is een relaas van een zwerftocht over zee, waarbij gezocht wordt naar de verspreide onderdelen van een erfenis. Edinburgh, Antwerpen, Lissabon, Marseille, Genua, Algiers, Casablanca, Rotterdam zijn de havens waar we via Hein heel wat over

176

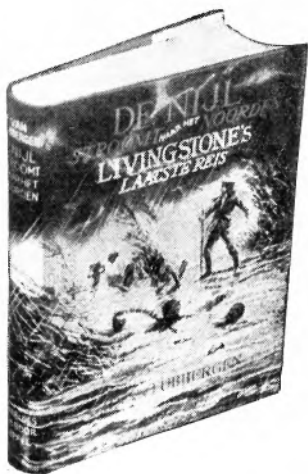
176

176

leren er wel zo, dat het toch spannend blijft. Bij de vlotte tekst maakte Pim van Boxsel goede illustraties.

Op echt genoeglijke wijze keuvelt de wereldvermaarde *Lord Baden-Powell* in *Verkenning in Afrika* over mensen, dieren en dingen, waarmee hij in contact is geweest op de helling van de Mount Kenya. Fauna en flora schildert hij prettig. De verkenners krijgen ongezocht leuke lesjes over alles en nog wat. Dierenliefde prent hij de jeugd herhaaldelijk in en de Schepper is steeds op de achtergrond. Een mooi boekje. — Bij dit nummer (37) van de A.T.-reeks is men overgegaan op een nieuw (zak)-formaat dat denken doet aan de Juniorboekenreeks. Of dit een vooruitgang is betwijfelen wij.

C. R. van Tubbergen is de schrijver van *De Nijl stroomt naar het Noorden*. Livingstone maakt in dit boek zijn laatste tocht. Die tocht door Midden-Oost-Afrika gedurende 5 lange jaren van ontbering, gevaar en teleurstelling schijnen uit te lopen op een volkomen mislukking, wanneer Livingstone verlaten en ver van het beoogde doel sterft. Toch geeft juist die dood de laatste stoot aan de verwezenlijking van zijn levensideaal: de afschaffing van de slavenjachten in Afrika.

De schrijver legt het verhaal in de mond van de trouwe neger-boy Chuma. Een boek van warm idealisme en sterk geloof, dat om inhoud en vorm ook ouderen boeien kan.

De avonturen van Tom Sawyer, door *Mark Twain*, is een boek dat ook in de stilistisch geslaagde bewerking van P. de Zeeuw J.Gzn (Seric Oud Goud, deel XXVII) zijn paedagogische bezwaren houdt. Het is zeker geen boek voor te jonge lezers, maar wie leesrijp genoeg is kan hier kennis maken met een stukje „wereldliteratuur”.

Juf en Jetske, door *Mimi van den Heuvel*, is eigenlijk een combinatie van een bakvisverhaal van een meisje dat zin wil geven aan haar leven (en gouvernante wordt van onhandelbare Jetske) en een schoolverhaal van deugnietenstreken van Jetske, daarna tenslotte weer bakvisnummer als Paul en Juf elkaar vinden. Misschien dat meisjes van om de 14 het gedeelte „Juf” ook al kunnen waarderen, die van jongere leeftijd in elk geval niet en die zullen het dus met Jetske moeten stellen.

Christa, door *Maria de Lannoy*, is een meisje met schone levensidealen, voor wie een mooie toekomst scheen weggelegd. Maar in één slag verliest ze haar vader, haar tehuis en haar vermogen. Zij weet zich boven al dit zware leed te verheffen, gesterkt door een ijzeren wilskracht. Haar katholieke opvoeding speelt hierin een grote rol. Vol spanning volgen we Christa's rijper worden. Het nagelaten geheim van haar vader, waaruit een gelukkige ontkenning voortvloeit, wordt boeiend verteld. Een mooi boek dat veel goed kan doen.

't Werd heel anders, door *Nelly Marec*, bevat de school- en liefdesperikelen van Els en haar kornuiten. Dat de geblaseerde succes-schilder het aflegt tegen de student in Delft, ligt er voor de geroutineerde lezer dik bovenop. Het afschuwelijk gerijmel, dat hier en daar tussen de tekst staat, is smaakbedervend, al verzekert de leraar dat dit „gedicht” haar zeer getroffen heeft. Al met al een onbeduidend gavalletje zonder een glimp van iets die-

pers, zoals het ambacht ze aan de lopende band fabricceert.

1769

Rie van Ipenburg poogt met haar boek *Novice* de tanende belangstelling voor de actieve kloostercongregaties bij de vrouwelijke jeugd wat te doen herleven. Beatrijs de Waart is een van die meisjes van wie ieder verwacht dat ze naar het klooster gaan; haar vriendin Pam is een vlot en werelds type, wier onverwacht besluit allen een gril lijkt. Beiden houden echter vol na hun gezamenlijk vertrek. Beatrijs streeft als zuster Agnes in het noviciaat en legt in extremis haar geloften af; Pam neemt later als zuster Maria de zwarte sluier aan. De geestelijke leiding der novicenmeesteres wordt in rake en gezonde trekjes getekend. Het sterfbed van zuster Agnes is sober en treffend beschreven. Een gebeurtenis in de jeugdliteratuur is dit boek niet, al zal het de gepeinzen van vele bakvisjes eens in heel andere richting leiden dan het gebruikelijk type meisjesboek pleegt te doen.

In beide voorgaande boeken is het Nederlands hier en daar meer vertaald Engels.

1770

Het boek *Het licht der bergen*, door *Frans Weiser, S.J.*, beleeft al een 5de druk. Hein, een frisse knaap uit Tirol, komt op het liberale staatsgymnasium in Wenen. Ondanks conflicten, insinuaties over voorlichting, vriendinnetjes en rake klappen weet hij zijn deugd te bewaren. Hij richt zelfs een soort Maria-congregatie op. Op een apostolisch hoogtepunt in het verhaal valt hij van een hoge berg te pletter. Een katholiek jongensboek dus in de sterk geïdealiseerde zin van dat woord: onwaarschijnlijk van tegenstellingen. Meer dan de Vlaamse taalsfeer zal deze opgelegde morele sfeer Nederlandse college-jongens hinderen. 't Is té mooi. Om de beschreven toestanden in sommige lezersmilieus voorzichtig te hanteren.

Acht jongens en meisjes van een 4e klas H.B.S. proberen in de zomervacantie hun eigen brood te verdienen. *Als je maar durft*, door *Heleen van Ramshorst*, is er het verslag van. Naast een vlot en pittig verhaal, met ernst en luim, schuwt het

1771

Mogen wij u voorstellen:

MAX DE LANGE- PRAAMSMA

DEZE schrijfster zal door veel lezers onmiddellijk geassocieerd worden met „Goud-Elsje”. En het contact dat wij met haar mochten hebben plaatst haar voor ons ook in dat zelfde milde licht.

Mevrouw De Lange is een Friezin, 26 Dec. 1906 te Bolsward geboren als jongste van 7 kinderen. Met haar 18de jaar was zij onderwijzeres en na een tijdelijk baantje in Witmarsum stond zij voor de klas te Broek op Langendijk (1926-1930) en Huizum (1930-1940). Daar vond zij haar levensgezel, leraar aan het Gereformeerd Gymnasium, met wie zij in 1941 trouwde en aan wie zij 5 kinderen schonk, nl. 4 zonen en 1 dochter. Met echte moedertrots toont Mevrouw de Lange ons haar mooi gezin en onze lezers kunnen van die moederweelde mee genieten via bijgaande foto van de schrijfster met haar jongste en enige dochter Baudieneke.

Met schrijven is mevr. De Lange al begonnen toen ze 11 jaar was, in een schoolschrift, met als pseudoniem „Maxie”. Ze heeft ook wel met een rooms-katholiek vriendinnetje samengewerkt en die vriendschap is gebleven, ook al is dat vriendinnetje inmiddels al jaren lang Zuster Franciscanes.

In 1931 verscheen haar eerste boek, een meisjesboek: *Op de rand van het nest*. Mevr. De Lange heeft nu 16 boeken op haar naam staan en daaronder zijn er

ook de „grote problemen” niet. En die problemen worden positief gelovig gezien. De levenslessen die het geeft, maken het tot een goed boek voor godsdienstig behoorlijk gevormde jongelui.

Gusje Erica, door *Martie Verdenius*, is — om in de stijl te blijven — een knotsmeters leuk knalding voor oudere meisjes. Toen Gusje geslaagd was voor haar eindexamen en geen toekomstplannen had, besloten haar ouders haar een jaartje in de huishouding te doen. Zij begint deze taak met grote tegenzin en gesputter, maar gewapend met een dosis humor brengt zij het toch tot een goed einde. Een rijke jongeman met Studebaker en vliegtuig weet dit te waarderen. Het verhaal is wel erg modern-oppervlakkig.

En dan willen we deze kroniek sluiten met een zeer verzorgd gebeden- en meditatatieboek voor de rijpere jeugd: *Jezus de Heer*. De schrijvers, Leuvense Jezuïeten, hebben de gebeden speciaal geschikt gemaakt voor gemeenschappelijk gebruik, wat vooral uitkomt bij de 12 missen voor groepsgebruik. Ook uit de meditaties spreekt dit diepe gemeenschapsleven. Het boek wil alleen helpend aanvullen wanneer de eigen geest tekort schiet; het wil de verstrooiing leren omsmeden tot het levende gebed. Liturgisch plaatst het de H. Mis in de kern van het gehele gebedsleven. De meditatieve gebeden brengen frisse gedachten die a.h.w. ongemerkt overgaan in eigen gebed. Extra moet nog opgemerkt worden dat niet alleen het uiterlijk zeer verzorgd werd doch ook de taal meer dan gewone aandacht heeft gehad. We wensen dit prachtige boek, dat zeer veel goed kan doen, een ruime verspreiding.

1772

1773

van de *Goud-Elsje*-serie, een serie die zoveel weerklink gevonden heeft, dat van het eerste deel al een 8ste druk verschijnt en van het tweede een 6de. Ook in de Scandinavische landen is Goud-Elsje via vertalingen, veler vriendin geworden. Geen wonder dat er van alle kanten op de schrijfster drang wordt uitgeoefend om nog een deel aan de serie toe te voegen. En hier laten we gaarne mevr. De Lange aan het woord: „Ik denk toch dat een 6de deel, voorlopig althans, wel tot de vrome wensen zal moeten blijven behoren, omdat ik helemaal geen inspiratie in die richting heb tot nu toe. Ik 'maak' mijn boeken nl. nooit. Hoe eenvoudig ze ook mogen zijn, ze 'groeien' allemaal in mij. Ik ben vuur-bang voor maakwerk. — Ik verkeer in de gelukkige omstandigheid dat ik niet van mijn pen hoef te leven. En het zal wel mee daardoor zijn, dat ik tot nu toe op alle 'verzoeken' nog

'nee' heb kunnen zeggen. Ik hoop harte-lijk dat ik dit, zolang God mij de gelegenheid en het talent laat, zal kunnen volhouden. Ik geloof dat dit mijn werk en dus ook de jeugd, voor wie ik schrijf, ten goede komt. Wel wil ik verklappen, dat

ik allerlei aantekeningen heb gemaakt over Riet Berkhout, Goud-Elsje's jongste zus. Ik houd zelf ook zoveel van Goud-Elsje en haar familie en vrienden. De boeken die tot de Goud-Elsje-serie behoren zijn mijn liefste boeken.

Mevr. De Lange toont ons haar verzorgd uitgegeven oeuvre en als zij dan haar Deense „Guld-Else” laat zien, gaat haar een gemeend compliment aan de Nederlandse uitgeverij wel heel gemakkelijk af. Het succes van Goud-Elsje en de fleurige etalages met jeugdboeken stemmen mevr. De Lange optimistisch.

Als wij haar over haar roeping een vraag stellen, antwoordt zij spontaan: „Ik dank God dat ik jeugdschrijfster heb mogen worden en dat ik daardoor toch nog wat voor de jeugd, van wie ik zoveel houd, mag zijn. Wegens mijn vrij druk gezin, waarin ik als vrouw en moeder allereerst mijn taak zie en dat voor mij ook nummer één is en blijft, kan ik buitenshuis niet meer zo gemakkelijk iets voor de jeugd doen. En dan zie ik het als mijn taak de boeken voor de jeugd zo te schrijven, dat, als ze me vragen: Is het echt gebeurd, mevrouw?, ik kan antwoorden: Nee, echt gebeurd is het niet. Maar ik geloof dat het zo zou kunnen gebeuren. — M.i. moet een boek nl. allereerst naar het werkelijke leven getekend zijn en dan zo, dat het allerbeste in onze meisjes en jongens wordt wakker geroepen. — God wil onze Vader zijn, omdat Jezus voor onze zonden stierf. Uit dankbaarheid moeten wij daarom Hem ter ere leven. En dat wil ik doen niet door te 'preken', maar door mijn boeken van die geest te doortrekken.”

Van haar die Goud-Elsje schiep willen we natuurlijk graag iets horen over de bakvisroman: „Er zijn heel goede en heel slechte. Met dat slechte bedoel ik dan niet, dat ze over op zichzelf slechte dingen verhalen, maar dat de inhoud je reinste nonsens is. Onze bakvissen moeten juist het beste van het beste hebben, opdat hun smaak voor het goede boek aangekweekt en niet reeds vroegtijdig bedorven wordt.”

En als we hierna onze gegevens ordenen voelen we ons verheugd dit contact gezocht te hebben, omdat we behalve onze waardering voor Goud-Elsje, Ankie, Mieke, Roentje, Ietie, Mientje en Riet en zoveel andere creaties, nu ook de overtuiging hebben een verdienstelijke vrouw en moeder en echt christen mens ontmoet te hebben.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

De wereld blijft rijk, door Anton Zischka, zou men kunnen beschouwen als een aan-

vulling op het vroeger verschenen „Landen der toekomst”. In dit nieuwe boek wijst hij op de steeds voortgaande technische ontwikkeling, die de stoutste fantasie zich luttele jaren geleden niet kon dromen. Zischka heeft het over olie, rubber, zout, de kracht van het licht, de energie van de oceaan, enz. Telkens staat men verbaasd over de veelomvattende historische, geografische en technische kennis van de auteur. Boeiende actuele lectuur voor iedereen, speciaal ook voor onze opgroeiende jeugd, die er uiterst interessante dingen uit kan leren en vooral: vertrouwen in de toekomst.

In de vorm van een zeer eenvoudig verhaal geeft *Clara Asscher-Pinkhof* in 775 *Tirtsä* een reportage over het leven in de kibboets in Palestina, later in de staat Israël. Hoofdfiguur is het meisje Tirtsä, geboren in een van deze kibboetsiem. We volgen haar leven in deze idealistische gemeenschap en zien haar tenslotte met een nieuwe ploeg wegtrekken om een nieuwe gemeenschap te helpen stichten. Een nobel relaas over een idealistisch streven, waarvan de oude wereld eigenlijk heel weinig weet. Ook voor de jeugd belangrijk.

776 *Clara Maria*, door *Maria de Lannoy*, is de levensgeschiedenis van een mooie, jonge vrouw, toekomstige heerseres van een familie-landgoed. Door noodlottige gebeurtenissen verliest Clara Maria haar vader, haar bezittingen en zelfs het licht van haar ogen. Door de liefderijke zorg van een tante en de hulp van een jong musicus keert haar levensmoed terug en vindt zij tenslotte haar geluk. Een boek dat veel moois te genieten geeft.

777 *Jilles Limburg* vertelt in *Hillegonda*, dat dit 18-jarige meisje zich plotseling geplaatst ziet aan het hoofd van de firma Eekhof & Co, een in deplorabele staat verkerende zaak. Na jaren van hard werken slaagt Hillegonda er in de firma voor de dreigende ondergang te behoeden. De liefde tussen Gonda en de „verloren” zoon van de medefirmant, Bernard, vormt tenslotte de min of meer geforceerde bekroning van dit literair pretentieloos verhaal.

JEUGDBOEKEN

DR. DOLITTLE SERIE

door Hugh Lofting

Met plaatjes van de schrijver

De geschiedenis van Dr. Dolittle

136 blz. 4e druk Geb. f 2.95

De Zeereizen van Dr. Dolittle

240 blz. 2e druk Geb. f 3.95

Dr. Dolittle is de enige mens ter wereld die de taal der dieren verstaat. Het zijn ongelooflijke avonturen die Lofting ons vertelt, maar hij doet het met zo'n ernst dat we ze goedschiks aanvaarden en er van genieten.

Twee kinderlijke, leerzame jeugdboeken voor 10-14 jarigen.

Nieuwe delen in voorbereiding.

Voor de Kleintjes

Suizebol en Bijdepink

door Phiny Dick

Omslag en Plaatjes van

Marten Toonder

2e druk. 56 blz. Geb. f 1.95

Olli fant uit Poppelo

door Phiny Dick

Omslag en Plaatjes van

Marten Toonder

2e druk. 56 blz. Geb. f 1.95

Door de eenvoudige prettige verteltrant die regelrecht tot het kinderhart spreekt, zullen deze boeken met graagte door de kleintjes van 6-8 jaar gelezen worden.

Dikkie, uit het leven van een zwaluw

door Roger Raman

Omslag en plaatjes van Joh'a Bottema

96 blz. Geb. f 1.95

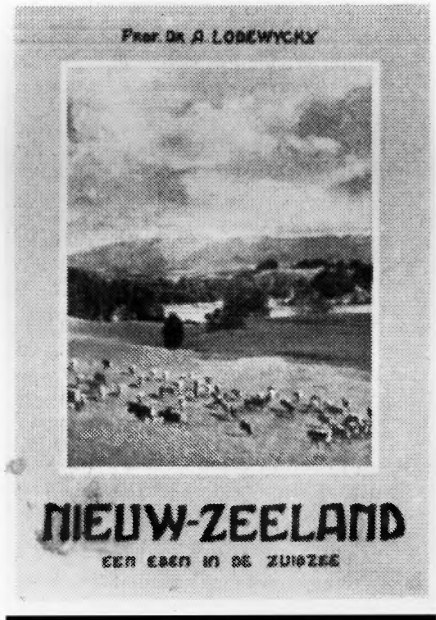
Een gezellig, kinderlijk verhaal van een jonge zwaluw.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.

's-Gravenhage

- 1778 Hagar Thorne is na de dood van haar vader genoodzaakt in haar onderhoud te voorzien. Zo lezen we in *Het Valkenhuis*, door *Anne Hepple*. Zij neemt een betrekking als huishoudster aan in een woelig, vrolijk, gelukkig gezin. Ook Hagar vindt haar levensgeluk. Waarschijnlijk zullen vooral meisjes dit gezellige boek met veel genoegen lezen, hoewel het niet opzettelijk voor haar geschreven is.
- 1779 Hoe de leden van „De Zwerm”, een clubje kweekschoolleerlingen, hun bestemming bereiken heeft *Nida Voerman* aardig verteld in *De Zwerm vliegt uit*. Hier en daar hinderen de bakvisachtige manieren en uitlatingen van deze vólwassen mensen.
- 1780 Gaarne vestigen we de aandacht op het in de Terra-reeks verschenen boek *Nieuw-Zeeland*, door *Prof. Dr A. Lodewijckx*. Zowel landschap, klimaat, flora en fauna, als kunst, letteren, onderwijs en immigratie in dit „Eden in de Zuidzee” worden op deskundige wijze besproken. De schrijver vertelt zeer prettig en verschillende hoofdstukken zijn boeiend als een roman. Het boek is schitterend geïllustreerd. Ook bij de rijpere jeugd bestaat grote belangstelling voor dit soort boeken.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

- van Arnhem*, Truus 1748
Boeiende verhalen. Deel III — Utrecht, St. Gregoriushuis, (1953), (24 x 17), 202 blz., geb. f 8,75 VIa-b †
- Asscher-Pinkhof*, Clara 1775
Tirtsa. Geïll. met teken. dr Rie Kooyman — Bussum, A. Voorhoeve, (1952), (21 x 15), 208 blz. geb. f 5,90 V, Jd
- Baden-Powell*, Lord 1763
Verkenning in Afrika. Vert. uit h. Engels dr Ir P. Telder. Geïll. met teken. t.d.t. dr Lord Baden-Powell — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A.T. Reeks No. 37), 1953, (12 x 9), 127 blz. f 0,50 V
- Bastin*, R., O.M.I. 1734
Het oude verbond. Vert. uit h. Frans dr Harry Vencken. Geïll. met teken. dr Yvonne Englebert — Doornik, Casterman, 1953, (27 x 21) 40 blz. IV †
- van Bavel*, Nico 1735
Nog negen keer slapen. Noveen voor de Eerste H. Communic. Geïll. met platen dr Tola Steinhage — Roermond, Romen & Zonen, 1952, (32 x 23) 22 blz. f 1,95 VIc †

- P. Bertinus*, O.F.M.Cap 1745
Ons Heilig Misoffer. Voor grotere kinderen uitgelegd. Geïll. met 12 blz. reprod. — Oosterwijk, Drukkerij Labo, 1953, (13 x 10), 107 blz. geb. f 1,75 VIa-b †
- de Booy*, H. Th. 1761
Avontuur op hekseveniland. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Leiden, L. Stafleu, (1953), (22 x 14), 176 blz. f 3,45, geb. f 4,95 VIa, J
- Bruyn-Ouwehand*, Mia 1756
 Em Koppenol krijgt een vriendin. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (21 x 15), 96 blz. geb. f 1,95 VIa, M
- Bruyn-Ouwehand*, Mia 1755
 De Koppenolletjes op het eiland. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (21 x 15), 96 blz. geb. f 1,95 VIa, M
- de Cervantes*, M. 1754
Don Quichotte. De avonturen van de dolende ridder naverteld door P. de Zeeuw J.Gzn. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Oud Goud Serie), (1953), 6e druk, (20 x 16), 136 blz. f 1,75, geb. f 2,50 VIa
- Eyckeler*, J., Drs, S.M.M., en G. van Gerwen 1746
De handelingen der Apostelen. Geïll. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (Bijbelse Geschiedenis voor de jeugd), (1953), (21 x 16), 110 blz. f 1,90 VIa-b †
- de Fariet*, Jan 1749
Koert Wiels, Geïll. met teken. dr Tjeerd Bottema — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (23 x 15), 160 blz., geb. f 3,95 VIa-b, J †
- van der Geest*, K. 1738
Het houtenmannetje. Geïll. met teken. dr Johannes Mulders — Assen, Van Gorcum & Comp., (Akkerklokjes no. 18), 1952, (18 x 13), 47 blz., f 0,95, geb. f 1,30 VIb-c
- van der Geest*, K. 1760
De schrik der wadden. Geïll. met teken. — Nijkerk, G.F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 152 blz., geb. f 4,50 VIa, J, (P)
- Hepple*, Anne 1778
Het valkenhuis. Vert. uit h. Engels (The Piper in the wind) dr Jacoba M. Vreugdenhil — Baarn, Bosch & Keuning, (Victorie-reeks), (1952), (18 x 12), 208 blz., geb. f 1,90 IV-V
- van den Heuvel*, Mimi 1766
Juf en Jetske. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1952, (22 x 16), 188 blz., f 2,90, geb. f 3,90 V, M
- Hoeksema*, Daan 1736
De leukste versjes uit de ouwe doos. No. 63-a, 63-b, 63-c, 63-d. Geïll. met teken. dr Daan Hoeksema — A'dam, Gebrs. Koster, (1953), 4 dln (14 x 16), p. dl 24 blz., f 0,65, in hoes (4 dln) f 2,50 VIc
- Huik* 1750
Koentje. Detective-boek voor jongens. Geïll. met teken. — A'dam, W. J. Salm & Co, (1952), (21 x 12), 122 blz., geb. f 2,90 VIa-b, J
- van Ipenburg*, Rie 1769
Novice. Geïll. met teken. — Haarlem, B. Gottmer, (1953), (23 x 15), 175 blz. IV-V, M

- Klein, Jan* 1747
Frans Besucco. Don Bosco's Alpenjagertje — Apeldoorn, Don Bosco Stichting, 1952, (21 x 15), 118 blz., f 1,75 VIa-b, J †
- Labberton, Mien* 1741
Het bezoek. Geïll. met teken. dr S. Valk — Assen, Van Gorcum & Comp., (1952), 2e druk, (21 x 15), 24 blz., f 0,60, geb. f 0,95 VIb, M
- de Lannoy, Maria* 1767
Christa. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijmegen, De Koepel, (1953), (22 x 16), 152 blz., geb. f 4,90 V, M †
- de Lannoy, Maria* 1776
Clara Maria. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 15), 223 blz., geb f 5,40 IV-V
- Limburg, Jilles* 1777
Hillegonda — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1952), (21 x 15), 181 blz., geb. f 5,40 IV, (P)
- Lodewijckx, A., Prof., Dr* 1780
Nieuw-Zeeland. Een Eden in de Zuidzee. Geïll. met 16 blz. foto's + krtn t.d.t. — Mcppel, Boom & Zoon, (Terra-reeks), 1952, (24 x 16), 304 blz., geb. f 7,50 IV-V
- Lofting, Hugh* 1739
De geschiedenis van doctor Dolittle. Geïll. met teken. dr Hugh Lofting — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 4e druk, (23 x 15), 136 blz., geb. f 2,95 VIb-c
- Lofting, Hugh* 1740
De zeereizen van doctor Dolittle. Geïll. met teken. — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (23 x 16), 240 blz., geb. f 3,95 VIb-c
- Marec, Nelly* 1768
't Werd heel anders. Geïll. met frontispice dr Sierk Schröder — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (23 x 15), 224 blz., geb. f 4,95 IV-V, M
- Moerman, J. J.* 1744
Der vaderen erf. Geïll. met aquarellen dr J. W. Heijting — Zaandam, G. Hille & Zoon, 1952, (29 x 23), 65 blz. VIa-b
- Mohr, Anton* 1753
De avontuurlijke reis van Arne en Berit door Afrika. Vert. uit h. Noors (Nesten et evebtyr Med Arne og Berit gjennom Afrika) dr M. J. Molanus-Stamperius. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1953, (22 x 15), 207 blz., f 2,90, geb. f 3,90 VIa, N
- Nanda* 1742
Een muisje met een staartje. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1953, (22 x 15), 176 blz., f 2,50, geb. f 3,50 VIb, M
- Nowee, J.* 1757
Het spookt op de spoorbaan! Geïll. met teken. dr Jan van Offeren — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1953), (24 x 16), 176 blz., geb. f 3,50 VIa, J
- van Ramshorst, Heleen* 1771
Als je maar durft. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 160 blz., geb. f 4,50 IV-V, JM, (P)

- de Ridder, Suzanne* 1737
Kastanjemannetje. Geïll. met teken. dr Renaat Demoen — Averbode, Altiora, (1953), (27 x 20), 38 blz., B.frs 22,— VIc
Sperry, Armstrong 1758
Mafatu. Een jongen die moed had. Vert. uit h. Amerikaans (Call it courage) dr Adriaan Morriën. Geïll. met teken. dr Armstrong Sperry — A'dam, Allert de Lange, 1952, (22 x 15), 107 blz., geb. f 4,50 VIa, J
Spyri, Johanna 1759
Heidi. Bewerkt door Annie Winkler-Vonk. Geïll. met 8 blz. foto's — A'dam, Ploegsma, 1953, (22 x 15), 116 blz., geb. 2,95 VIa, M, (P)
Streef, Netty 1743
Boendermartje. Geïll. met teken. dr Tineke van de Weyer — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1953), (24 x 16), 144 blz. geb. f 3,90 VIIb, M, (P)
van Tubbergen, C. R. 1764
De Nijl stroomt naar het Noorden. Livingstone's laatste reis. Geïll. met teken. en 1 plaat dr Rein van Looy — Meppel, A. Roelofs van Goor, (1953), 2e druk, (22 x 16), 223 blz., geb. f 4,90 V, JM
Twain, Mark 1765
De avonturen van Tom Sawyer. Bew. dr P. de Zeeuw J. Gzn. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Serie Oud Goud, deel XXVII), (1953), (20 x 15), 112 blz., geb. f 2,50 V°
Verdenius, Martie 1772
Guusje Erica. Geïll. met teken. dr W. A. van de Walle — Baarn, Hollandia, 1952, (21 x 15), 190 blz., geb. f 4,90 IV-V, M
Visser, Ab 1762
Haven in zicht. Geïll. met teken. dr Pim van Boxsel — A'dam, Arbeiderspers, (A.P.-Jeugdserie), 1953, 22 x 14), 189 blz. geb. f 3,25 VIa, J
Voerman, Nida 1779
De zwerm vliegt uit. Geïll. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (De Zonnereeks), (1953), (20 x 15), 214 blz., geb. f 4,50 IV
Weiser, Frans, S.J. 1770
Het licht der bergen. Vert. uit h. Duits dr Achiel Leysen — Averbode, Altiora, (1953), 5e druk, (21 x 15), 111 blz., B.frs 40,— IV-V, J †
XX 1773
Jezus de Heer. Geïll. met teken. t.d.t. — Wateringen; Tiel, Lannoo, 1953, (14 x 10), 461 blz., geb. f 7,50 IV-V, J †
XX 1751
Op de planken. IIe Deel. Geïll. met teken. — Helmond, Uitg. Helmond, (1953), 2 dln (24 x 15), 175 blz., f 3,—, geb. f 4,50 VIa-b †
XX 1752
De strijd om het uraniumkwik. Geïll. met teken. — A'dam, Het Parool, (Avonturen van Kapitein Rob deel 27), (1953), (15 x 22), 72 blz., f 0,75 VIa, J
Zischka, Anton 1774
De wereld blijft rijk. Een inventaris van de wapens voor vrede. Vert. uit h. Duits. (Die Welt bleibt reich) dr Will. Kortekaas. Geïll. met 16 blz. foto's — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen, 't Groeit, 1953, (25 x 16), 270 blz., geb. f 11,50; Bfr. 185,— V

GOEDE JEUGDBOEKEN

Mia Bruyn-Ouwehand:

De Koppenolletjes op het eiland
96 blz.

Em Koppenol krijgt een vriendin
96 blz.

Omslagen en plaatjes van Nans van Leeuwen, formaat 15 x 21;

p. d. Geb. f 1,95

Ernstige boeken, maar vol vrolijkheid en echte humor.

Zeer hartelijk aanbevolen.

„Het Kind”

Nelly Marec:

't Werd heel anders.

Omslagtekening van Jac. Nuiver.
Kleurplaat van Sierk Schröder.
224 blz., form. 15 x 23. Geb. f 4.95

Een aanwinst voor de lectuur voor oudere meisjes, spannend en heel leerzaam.

Jan de Fariet:

Koert Wiels.

Omslag van Creare.

Platen van Tjeerd Bottema
160 blz., form. 15 x 23. Geb. f 3.95

Er zit wel idealisme in dit boek, geest van trouw en kameraadschap en in Katholieke geest geschreven. Een boek dat om zijn spannende inhoud verslonden zal worden.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.

CRITIEK EN JEUGDLECTUUR

Onder deze titel trof ons een artikelje van *Aug. A. Boudens* in *Ons Eigen Blad*, van 15 Juli 1953 (blz. 297-298). Schrijver begint met: „Het is een feit, dat de Nederlandse jeugdlectuur niet op bijster hoog peil staat”. De massa van onze jeugdboeken wordt aan de lopende band vervaardigd volgens gangbaar recept. Schrijver gaat „genoeglijk tekeer tegen de heersende stroming om de jeugd te bedelven onder steeds fantastische, steeds onmogelijker, steeds onzinniger — steeds onwerkelijker seriewerk”.

Als oorzaken van al dit waardeloos gepruits ziet Aug. A. Boudens: 1° de schrijfmanie die zonder zelfcritiek maar doorkloft; 2° „het debiele critisch vermogen van vele uitgevers”; 3° „de afwezigheid van nauwlettende, ter zake kundige, scherpe kritiek”. En hij besluit zijn bijdrage: „Ik geloof vast, dat de zaak van de jeugdlectuur er bij winnen zou, als onverbiddeijk alle maakwerk als zodanig werd gesignaleerd, als de lopende band door de schrijvers aan de voddenkoopman werd overgedaan, als de uitgevers kieskeuriger werden. Kortom als de kritiek op alle fronten veel scherper werd. Natuurlijk zouden er dan belangrijk minder jeugdboeken verschijnen. Goddank. Maar de kwaliteit zou er op vooruitgaan. Tweemaal Goddank!”

We zijn overtuigd van het gelijk van Aug. A. Boudens.

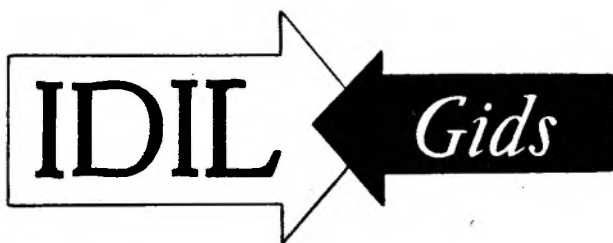

Rectificatie: In het Register Jaargang IV staat op blz. 150 een fout. Men gelieve het verwijzingsnummer bij *Willy van der Heide*, *Een dollarjacht in een D-trein* (1380) te wijzigen in 1636.

OCT. 1953

JAARGANG V

NUMMER 3

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG

IN OPDRACHT VAN

HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR

ONDERWIJS EN OPVOEDING

TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1781 – 1833

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	35
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Riek Goudappel-Bos</i> . . .	38
<i>Een Bijbelse beeldroman</i> . . .	41
<i>Andere lectuur voor jonge</i>	
<i>mensen</i>	42
<i>Bibliografisch register</i>	44
<i>De schoolbibliotheek</i>	48

Mededeling: Zojuist is de 6-talige brochure *Welk boek? Een goed boek!* over het werk en de organisatie van I.D.I.L. verschenen. Zij is op aanvraag gratis en franco verkrijgbaar. Abonn es Boekzaal/Idil-Tijdingen krijgen het boekje automatisch toegezonden en behoeven er dus niet om te schrijven.

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen h akjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

- ER is in de afgelopen maanden weer een hele stroom aan jeugdlectuur onze redactie gepasseerd. We zullen onze lezers weer verslag uitbrengen over een 50-tal boekjes en boeken.
- '81 *Toen Aapje Grapjas bij hond en kat was*, door *O. L. de Mester*, is het eerste. Circusaaipje Grapjas komt met een gebroken poot bij „dokter” in huis om op te knappen. Grapjas ligt nogal eens overhoop met hond en kat en zet het huis wel eens op stelten. Als zijn pootje dan ook beter is, moet Grapjas maar naar een dierentuin. Daar hoort hij tenminste thuis. Een vermakelijk verhaaltje.
- In dezelfde serie verscheen een tweede druk van *Ka vertelt*, door *F. S. de Boer*. In de domme dingen die de jonge kraai uithaalt zullen de kleintjes plezier hebben.
- '83 Ook een tweede druk kreeg *Suizebol en Bijdepink*, door *Phiny Dick*. Een boekje over twee kabouterijtjes, een verstandig en een lui kabouterijtje. Een leuk verhaal met goede illustraties.
- '84 *Phiny Dick's Olli Fant uit Poppelo* kreeg ook een herdruk. Het is een grappig boek op album-grootte, met mooie illustraties van *M. Toonder*. Twee poppen — een olifant en een neger — vinden het te saai in hun poppenomgeving en willen naar hun „vaderland” Afrika toe. Van hun escapade keren ze een tikje berouwvol en teleurgesteld naar Poppelo terug. *Dikkie*, door *Roger Raman*, is een verhaal „uit het leven van een zwaluw”, een humoristische vertelling over het dagelijkse leven van een zwaluwengezin. Hoofdpersoon is Dikkie, de jongste van een broedsel, een buitengewoon pienter maar lui en vraatzuchtig dikkerdje. De lezertjes maken de vlieglessen en de vliegtocht naar het warme zuiden mee. De taal van deze aardige vertelling verdraadt enigszins de Vlaming.
- C. Wilkeshuis* vertelt ons in *Jan Klaassen en de ster voor Esmeralda* over de poppen van Baas van Beek, de eigenaar van een poppenkast. Als Baas na een vermoeiende dag thuis komt, worden alle poppen in een koffer opgeborgen. De poppen ontwaken en gaan op avontuur uit de wijde wereld in. De poppenbaas ontdekt de volgende dag dat er toch iets aan de hand geweest is. Een fantastisch verhaal, humoristisch, met diepere kern, en mooie vondsten.
- De humor is wel eens wat gezocht in *Baron Sikkepit*, door *P. H. Fruithof*, maar eerlijkheid en goede kameraadschap geven de toon aan. Die „baron”

- is een vrolijke kunstschilder, erelid van een jongensclub, welke club het 500-jarig bestaan van Rensdorp wil vieren. De kas wordt gestolen; de veldwachter arresteert de baron; de jongens vinden de ware schuldige en halen Sikkepit met muziek uit zijn cel af. Veldwachter en burgemeester zijn caricaturen.
- 1788 *Nanda* schreef *Het dorp waar het spookte*, een verhaal over het boerenjongetje Akie en het stadskind Nico, dat voor herstel naar het dorp komt. Het bleekneusje blijkt niet bang te zijn voor spoken. Een vlot boekje, met goede, opvoedkundige kwaliteiten, eerlijk en oprecht.
- 1789 *Uit het leven van Dik Trom*, door *Joh. C. Kievit*, is al aan de 36e druk! En *Het tweede boek van Dik Trom en zijn dorpsgenoten* aan de 7de. Geliefd bij de jeugd, bij de opvoeders met licht wenkbrauwfronsen ontvangen. Geen overwegende bezwaren. Milieu en omstandigheden zijn niet gemoderniseerd. Er gaat van die goede oude tijd een aparte charme uit, die de jeugd overigens wel koud zal laten.
- 1791 *En dan Ietje de Vries*, door *Marian van Bergen*. Boer De Vries gaat met vrouw en kinderen emigreren naar Californië. Schrijfster weet gezellig te vertellen over de spanning, de zorgelijke en de prettige voorbereidingen, het afscheid en de zee-reis. Het verhaal is in een mooie, christelijke geest geschreven.
- 1792 Voor onze meisjes menen we te moeten afwijzen *Kokkie uit het steegje*, door *Joh. E. Kuiper*. Dit soort lectuur over een meisje dat a-sociaal dreigt te worden en uiteindelijk enige tijd in een gesticht komt, lijkt ons geen kinderlectuur. Het is een stukje jeugdpsychologie van de zelfkant van de grootstad met alle tragiek daaraan verbonden. Een verzorgde uitgave.
- 1793 Het treft wel bijzonder, dat we in dit nummer kunnen bespreken: *Rooie Willemtje*, door *Riek Goudappel-Bos*. Dit is geen boek met spannende avonturen, maar de gewone dingen die gebeuren in het huisje op de hei, waar de kinderen Van Delden wonen, worden zo zonnig en aardig verteld, dat we niets dan lof voor dit boekje hebben. Vooral het 8-jarige Mijntje, met haar liefde en zorg voor de andere kinderen, zonder een saai en „braaf” kind te zijn, zal zich verheugen in de sympathie der jonge lezeresjes. We bevelen dit goed geïllustreerde boek van harte aan.
- De jeugd dienen we te interesseren voor vreemde landen en volken. Daarom is het goed hun boeken te geven als *Etuk de Eskimo-jager*, door *Miriam MacMillan*. Etuk verliest zijn vader op de jacht en dan staat de jongen voor de taak om het Eskimogezin te onderhouden. Dit geeft de schrijfster gelegenheid om een deskundig beeld te tekenen van het Eskimoleven. Het boek is ook belangrijk om het documentaire tekenwerk.
- In het 17de deeltje van de serie „Ons volk in leven en streven” vertelt *Alphons Timmermans* uit het leven van onze grootste zeeheld *Michiel Adriaenzoon de Ruyter*, van zijn klimavonturen op de Vlissingse toren tot zijn dood in de haven van Syracuse. Van de zeeslagen wordt de beroemde tocht naar Chatham en de slag bij de Etna beschreven. Een nuttig boekje.
- Deeltje 21 van dezelfde reeks en dezelfde auteur is: *Vechters voor de Paus*. Het is de boeiende geschiedenis van de zovauen. Hoe Pieter Jong tot zijn besluit kwam, het uitvoerde, zijn heldendaden stelde en zijn leven gaf, wordt eenvoudig maar onderhoudend verteld. Aanbevolen lectuur, leerzame gegevens o.a. over Kerke-lijke Staat en Vaticaanstad.
- Martijn de ijsvogel*, door *Lida*, is een fijne beschrijving van een kleine levens-gemeenschap uit de natuur bij een kleine beek. Niet alleen maken de lezers kennis met allerlei dieren uit deze gemeenschap (glasaal, kreeft, rat, enz.), maar de geschiedenis van het ijsvogelpaar met hun zo nauwkeurig geobserveerde levensge-woonten maakt het boek boeiend als een kleine roman. Het tekenwerk van F. Ro-jankovsky mag een juweel genoemd worden. Leerzaam, opvoedend en esthetisch vormend.
- Volgens het bekende recept van vergeel-de documenten en verborgen schatten —

198 i.c. in Zuid-Afrika — ging *Kapitein Zeldenthuis* te werk in *De paradijsstad*. De kinderen zullen er wel van smullen. De opgegeven leeftijd van dit verhaal — 10-16 jaar — lijkt ons vrij dwaas. Boven 14 jaar grijpt geen kind meer naar deze onwaarschijnlijke avonturen.

199 *Vlammen in de nacht*, door *W. N. van der Sluys* en *Pieter Nierop*, is een pittig, vlot en geestig boek over de Amsterdamse brandweer. Op boeiende wijze is, door de zeer leesbare technische voorlichting heen, het verhaal geweven van twee wilskrachtige jongelieden. Eerst worden hun detective-instincten geschetst, maar ze blijken voor het reddings- en blussingswezen in de wieg gelegd. Na misverstand, jaloezie en achterdocht brengt levensgevaar de vrienden voor goed tot elkaar. Prachtige staaltjes van onverschrokkenheid en offeringsgezindheid maken de laatste hoofdstukken meermalen ontroerend. Mokumse aneddoten en spitse aardigheden verhogen de aantrekkelijkheid van dit boek. Aanbevolen.

800 *Toen 't water kwam*. Het verhaal van vijf Walcherse jongens tijdens de overstroming, door *H. Sturm*, schetst het einde van de oorlog voor dat vijftal uit de zesde klas. De sfeer is christelijk; haat en wrok worden als minderwaardig afgewezen; een sympathieke Duitser speelt een belangrijke rol in het verhaal.

801 *Een wonderlijke redding*, door *P. A. de Rover*, beleeft ook een tweede druk, en de schippersjongens Jan en Dirk beleven heel wat avonturen in hun strijd tegen een viertal beruchte scheepsdieven. Biezonder spannend is het avontuur van de beide jongens op 'n afdrijvende ijsschots. Bij hun redding komen zelfs een vliegtuig en een heuse ijsbreker te pas. Misschien is een en ander wel niet van overdrijving vrij te pleiten.

1802 Als deel 26 van de Serie Oud Goud verscheen *De Vliegende Hollander*, door *P. de Zeeuw J. Gzn.* De legende dus van Van der Decken, die op Paasmorgen uitvoer en als straf moet varen tot de Jongste Dag. Overal op de wereldzeeën duikt het spookschip op en brengt ongeluk aan de schepen die zijn weg kruisen. Dit echte, levende Hollandse verhaal dient zeker meer bekendheid te krijgen. We mogen deze poging geslaagd en aanvaardbaar noemen.

1803 *Raketvlucht naar Mars*, door *C. Wilkeshuis*, is een vlot geschreven fantasiebeeld van de eerste raketvlucht naar Mars in het jaar 1980. Getaxeerd op de wetenschappelijke gegevens zal het vooral de technisch aangelegde jongens aanspreken. Wel betreuren we zeer de passage op p. 151 over het ontstaan van het leven.

1804 *Wolven in Mongolië*, door *Aart Grimme*, behandelt de infiltratie van de Russen in Buiten-Mongolië en China. Spannend wordt de heldhaftige strijd beschreven van de vredelievende stammen tegen de alles vernielende indringers. Zij worden het slachtoffer van de drang naar de wereldheerschappij en van het verraad dat ook onder hen leeft. Goede lectuur.

1805 In *Koning Arthur en zijn ridders*, door *H. de Bruijn*, herleven alle denkbare avonturen, tovenaars, heksen en booswichten, die natuurlijk hun verdiende loon krijgen. Het verhaal is verantwoord gedistilleerd uit de bronnen en boeiend verhaald. Vooral voor jongens een boek om van te smullen.

1806 *De Artappas*, door *J. B. Schuil*, het bekende verhaal over drie H.B.S.-ers en twee kafferjongetjes (de Artappas), beleeft al z'n negende druk. Te recht, want het boek heeft uitstekende kwaliteiten.

- 1807 *De witte geest van de Boroboedoer* is door *Martin van Kuppeveld* geschreven in Japanse krijgsgevangenschap in de grote strafgevangenis van Pekalonga. In een spannend en jongensachtig (soms wat erg onwaarschijnlijk) verhaal beschrijft de auteur, hoe Jan en Thijs van Gemert de juwelendieven Pellengo en Juarez herkennen en meehelpen aan hun arrestatie. Aardig amusement. De illustraties zijn slecht.
- 1808 En de „Avonturen van Eric de Noor-
1809 man”, door *Hans G. Kresse*, lopen nog maar altijd door. We zagen de delen 15 en 19. De inhoud zullen we maar niet vertellen. Er is spanning genoeg in deze beeldromans.
- 1810 *Het kaperschip Macbeth* is een verhaal van *Kapitein Zeldenthuis*. Een Hollandse jongen, Wouter Mostert, is koksmaat op een schip dat uitgezonden is om schipbreukelingen op te sporen. Wouter valt in handen van kapers, die hem dwingen dienst te nemen op de *Macbeth*. Hij heeft daar een avontuurlijk leventje en ontsnapt door zijn kordaat optreden aan de strop. Een vrij rauw boek met veel geweld en vechtpartijen. Eigenlijk mist het verhaal waarde.
- 1811 Voor *Drie jongens en een caravan*, door *Willy van der Heide*, is het gegeven: drie stoere jongens, een Amerikaans miljonair, een Buick, een caravan, een deviezensmokkelaar. Stof te over om een „avonturenboek” aan de lopende band te fabriceren. Verder kan er niets slechts van gezegd worden, doch evenmin iets goeds.
- 1812 Het zesde verhaal in de *Marjolein*-reeks is *Goed zo, Marjolein!* door *Freddy Hagers*. *Marjolein* is op de H.B.S. Toevallig komt ze in contact met een gepensioneerde leraar, blind geworden door een ongeval. Deze brengt haar in kennis met een blind geworden jong meisje, dat het zeer moeilijk heeft en mensenschuw dreigt te worden. De zonnige *Marjolein* kan door vriendschap en tact dat meisje helpen een tevreden en nuttig mens te worden. Ze slaagt daarin, mede door het offer te brengen van haar trouwe bouwvier, die tot geleidehond

Mogen wij u voorstellen:

RIEK GOUDAPPEL-BOS

MEVROUW Goudappel-Bos, wonende te Amstelveen, is een echte vrouw: zij heeft ons namelijk haar leeftijd verborgen gehouden. Natuurlijk zijn we toen op speurtocht gegaan en hebben het geheim toch opgelost. We willen echter niet zo onbescheiden zijn dat te verklappen; onze lezers moeten dus maar genoegen nemen met de mededeling dat Riek Bos te Vlagtwedde geboren is en dat ze enkele dagen na het begin van de herfst. — nl. 28 September — jarig is. Lagere school en 5-jarige H.B.S.-B volgde zij in Amsterdam. Vervolgens behaalde zij akte L.O. en hoofdakte, alsook akte Frans en Engels. Drie jaar werkte zij als onderwijzeres in Amsterdam en daarop ging zij als „handschoentje” naar Indië. Na 2 Indische jaren keerde zij terug naar Holland. Zij is moeder van 3 dochters. Tot zover de strikte biographica. Mevr. Goudappel vertelt ons dan, dat haar schrijfstersactiviteit eigenlijk pas dateert van 1944. „In de winter van '44/'45 was ik veel alleen. Mijn man was aangesteld bij de luchtbeschermingsdienst en daardoor veel weg. De kinderen waren jong en gingen vroeg naar bed. Toen besloot ik eens op te schrijven hoe wij de zomervacantie 1944 hadden doorgebracht. In een dikke mantel (vuur was er niet), bij een olielampje schreef ik mijn eerste boek, niet wetende dat het werkelijk eens uitgegeven zou worden. Ik koos de vorm van een kinderverhaal.

Na het boek schreef ik nog een korte novelle voor oudere meisjes. Op aandringen van mijn man stuurde ik *Marja verkoopt ijsco's* in op een advertentie van Boom-Ruygrok. Het werd aangenomen en het korte verhaal werd aanleiding tot het padvindstersboek *Wees Beleid*. Zo kort na de oorlog waren er nog geen boeken over padvinderij te krijgen. Alles wat ik nodig had voor mijn boek heb ik mijn kinderen gevraagd en de liederen heb ik uit hun schriften overgenomen. Ik heb lang en hard aan het boek gewerkt, maar ik heb er ook veel plezier van gehad, vooral door de vele reacties uit de padvindsterswereld."

Dat eerste Marja-boek (lagere school) is gevolgd door *Marja gaat kamperen* (H.B.S.-ertjes uit de lagere klassen), *Marjan wil wat anders* (hogere klassen), *Ga dan op reis Marjan* (het jonge meisje) en als vijfde in de reeks een meisjes-

wordt afgericht. Een boeiend en sympathiek verhaal, dat een goed onthaal verdient in meisjesland.

Elisabeth Stelli vertelt ons in *Laurie en trein 7.35*, dat Laurie een jaartje gaat logeren bij oom en tante, daar haar familie naar Nieuw-Guinea vertrekt. Ze wordt spontaan opgenomen in het clubje van trein 7.35 waarmee zij dagelijks naar het lyceum gaat. Dank zij het vriendenstel, waarvan Marion haar intieme vriendin wordt, valt het jaar haar kort. *Tecumseh's dood*, door *Fritz Steuben*, heeft al een vierde druk. Het Indianenopperhoofd Tecumseh sneuvelt hier en met hem verdwijnt de laatste hoop der kinderen van Manitou. Al moet de waarde als document van dit boek erkend worden, voor jeugdlectuur is en blijft het toch erg bloederig en wreed, al ligt dit niet aan de held van het verhaal.

Het is *J. E. Kok* eigenlijk euvel te duiden dat hij in *Voordragen*, 2de deel, ook enige goede verzen (van Nijhoff, Van Duinkerken en Elisabeth Eybers) heeft geplaatst. Overigens is de puikpoët van het gezelschap of een zekere Leo Lens of *J. E. Kok* zelf, die — in schrille tegenstelling tot alle andere gedichtjes — de eigen poëmen telkens van een inleiding voorziet. Het lijkt ons een boekje dat niet geslaagd mag heten. In de bekende Biggles-serie, door *Captain W. E. Johns*, verscheen *Biggles in Canada*, een boeiend amusementsboek. Meer moet men er niet in zoeken. Biggles gaat zijn vriend in Canada helpen en komt in tal van verschrikkelijke avonturen. En dat er geknald wordt dat weten we...

Enigszins moeilijk vinden we het geval *Die historie van Reynaert die Vos*, uit de middelnederlandse teksten van 1400 en 1479 naverteld door *D. L. Daalder*. Deze uitgebreide weergave van het overbekende verhaal, waarin bijvoorbeeld de rol van de vrouw van de priester tenvolle naar voren komt, lijkt ons paedagogisch niet zonder meer aanvaardbaar als leestof voor de jeugd. In hoeverre de leraren het boekje kunnen gebruiken bij het behandelen van dit epos in de letter-

- kundeles, zal een kwestie zijn die iedere leraar voor zich zal moeten uitmaken.
- 1818 *Moeder of vader*, door *Roger Vercel*, is een gaaf jeugdboek, waarin het conflict getekend wordt van een 17-jarige jongen, die met zijn vader meegaat op de IJslandvaart. Jean moet kiezen tussen moeder en vader en ervaart daar alle strijd en pijn van. Maar belangrijker dan dit jeugdconflict is de prachtige schildering van het harde vissersleven. Niet domweg avontuur, maar harde realiteit als achtergrond van een dramatisch conflict in de verhouding van een jongen tot zijn ouders.
- 1819 *Billie Bradley op kostschool*, door *Janet D. Wheeler*, is een tamelijk saai en heel erg leeg relaas van pretjes. Een nogal dom neutraal gedoe, dat nergens over de schreef gaat maar misselijk oppervlakkig is.
- 1820 We sluiten deze kroniek met *De turf-schippersjongen van Akkerwoude*, door *S. M. van de Galiën*. Het verhaal gaat over de aanslag van de geuzen op Dokkum, waar ze de Spanjolen een flink pak slaag geven en waarbij de jongens dapper meehelpten. Katholieken, vooral kloosterlingen worden in een vals licht gezet. Een giftig stuk geuzenlectuur, waarvan de titel weliswaar gedrukt is in rood-witblauw, maar dat er al heel weinig op gericht schijnt de verschillende religieuze groeperingen van ons vaderland eerbied voor elkaar bij te brengen.

„Als uw woord voorbij gaat en wordt vergeten: geef een boek.” — „Wie een goed boek cadeau geeft, al wekt het slechts één gedachte aan God, heeft reeds een onvergetelijke verdienste.”

DON BOSCO

roman die reeds geschreven is, maar niet verder is gekomen dan het manuscript. In dat vijfde boek gaat Arjane studeren, mislukt als studente en vindt tenslotte haar levenspartner. „Mijn eigen kinderen — zegt Mevr. Goudappel — hebben min of meer de achtergrond van mijn boeken gevormd. Maar ik meen dat i.p.v. deze Marja, Marjan of Arjane even goed de namen van heel wat Marietjes, Liesjes of Claartjes uit ons land ingevuld kunnen worden.”

Tussen deze serie door werden nog geschreven *Josjes proefkamp* (welk boek in een prijsvraag een gedeelde 2de en 3de prijs kreeg), *Kabouterland* (voor de kabouters van de padvinderij), *Grote Koos en kleine Koos* en *Rooie Willemientje*.

Mevr. Goudappel-Bos' liefste boek is *Grote Koos en Kleine Koos*. „Ik schreef het voor mijn moeder. Grote Koos is mijn moeder als klein meisje, zoals ik haar uit mijn verhalen gereconstrueerd heb.”

Rooie Willemientje maakt deel uit van de op verzoek van uitgever Stenvert geschreven serie *Kinderen van de hei*. Het is er het eerste deel van, terwijl het tweede deel, *Mijntje*, dit najaar verschijnt. Aan het derde deel is thans de schrijfster bezig. Haar eerste plan is trouwens: deze serie voltooiën. En dit najaar verschijnt ook nog *Liesbeth schrijft een boek*.

Uit onze gedachtenwisseling noteren we ook nog graag de volgende uitlatingen: „Ik heb mijn boeken vrijwel naar het leven getekend, zonder er bewust een bepaalde moraal in te leggen. — Ik ben

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

me bewust geworden, dat ik in mijn boeken tot uitdrukking moet brengen: de gedachte, dat ieder menskind, ongeacht ras, afkomst, leeftijd, slagen of niet slagen in het leven, een eigen waarde heeft op de plaats waarop hij staat en dat anderen die eigen waarde te respecteren hebben.”

Mevr. Goudappel-Bos zag ook gaarne nog de volgende opmerkingen onder de aandacht van de *Idil-Gids*-lezers gebracht: „Van grote waarde lijken me de jeugdbibliotheken, o.l.v. goed opgeleide jeugdbibliothecaressen. Verder van minstens even grote waarde: goede, degelijke critiek (door bevoegde mensen) op de inhoud van jeugdboeken in dagbladen en jeugtschrijftjes.”

We geven van amore deze wensen aan onze lezers door.

L. v. d. H.

Bespreking van dit boek vindt men onder nr. 1793.

Een Bijbelse beeldroman

„DE ZONDVLOED”

door W. Vandersteen

Men heeft o.a. in *Katholiek Leven* (Mei 1953) o.i. zeer terecht bezwaar gemaakt tegen de door Vandersteen toegepaste methode, „waarin het geïnspireerde Bijbelverhaal en een gefantaseerd verhaal geheel doorrepenen”. Immers „op den duur weet de jeugd waarheid en verlichting niet meer uit elkaar te houden. En bij het ouder worden, als het probleem van de historiciteit van het Bijbelverhaal hen gaat raken, dreigt met de waardering voor het sprookje ook de achting voor het Bijbelverhaal te verdwijnen.”

De bezwaren van paedagogisch-catechetisch standpunt klemmen hier des te meer, omdat niet de bijbelse gegevens met fantasie beschreven zijn of onder de bijbelse gegevens enkele gefantaseerde zaken zijn verwerkt, maar omdat de bijbelse gegevens zijn ingebouwd in een geheel dat fantasie is. Hierbij komt, dat het boek exegetisch zwak en onvoldoende is en ten onrechte de indruk poogt te wekken archeologisch bij te zijn.

Tegen geloof of zeden bevat het verhaal niets en in zoverre valt het imprimatur overeenkomstig de strikte maatstaf van de codex te verklaren. Bij een wat ruimere opvatting van zijn taak had de censor het imprimatur kunnen weigeren.

Wij menen, mede aan de hand van de richtlijnen van de *Commission Nationale du Catechisme* (afgedrukt in *Verbum* 1952 in *Idil-Gids voor Jeugdlektuur* Januari 1953), deze en dergelijke uitgaven beslist te moeten afwijzen.

Een illustratie uit „Kunsthistorie met een glimlach” (1824).

1822 Er is een fijn boekje van *Henriëtte van Eyk: De spookdiligence*. Tante Katrijn, een vrouw van alle tijden, reist met telkens ander gezelschap in haar spookdiligence die stukken van Nederland af waar het verleden nog gestalte heeft. De Oude Kerk in Amsterdam, de Bossuizen in Hoorn, het museum in Edam, de Sionskameren in Utrecht, enzovoort. In 12 zelfstandige en korte hoofdstukken weet de schrijfster telkens een sfeer op te roepen en met de vaak geestige dialogen heeft zij het geheel tot een boeiend en zeer instructief boekje gemaakt.

1823 *Dr Arend Koole* schreef in de Componistenserie *Felix Mendelssohn-Bartholdy*. Het is een goed en betrouwbaar boek over een der aantrekkelijkste figuren uit de muziekgeschiedenis. De schrijver wist zijn werk ook voor vakmensen lezenswaard te maken, zonder zich ooit zo ver in technische details te begeven dat de

leek er zijn belangstelling door zou kunnen verliezen.

Het kostelijke boekje *Kunsthistorie met een glimlach*, door de grote Engelse cartoonist *Osbert Lancaster*, bevat een 30-tal kleine hoofdstukjes, elk van een paar bladzijden en elk voorzien van een rake, instructief typerende en imiterende tekening. De lezer moet vooral die tekeningen goed bekijken. Een humoristisch brok kunstgeschiedenis van het binnenhuis, vol beminlijke ironie.

Ieder die ooit op de Friese wateren kruiste, houdt een tikje heimwee naar de schoonheid van het Friese waterland, met zijn poelen en plassen, zijn onvolprezen flora en fauna. *Op Friesland's wijde wateren*, door *R. J. de Stoppelaar*, doet ons dit mooie gewest herontdekken. *Wilde wieden*, door *Frank S. Stuart*, is een boeiende roman over de acties, de gevaren en de vreugden van een vlucht

- wilde cenden op trek naar het noorden. Geen zoetelijke gegevens vol onnatuurlijkheden en verdichtfels, maar directe en fijn-genuanceerde aanduidingen over de gedragingen van deze vogels temidden van hun leefruimten en de loop der seizoenen. Voor iedere natuurvriend een ademloos spannend prachtboek.
- 827 In de aanbevelenswaardige serie *Uit het boek der boeken*, door *Drs J. Eyckeler, s.m.m.*, verscheen al het zesde deel, nl. „In de greep der wereldmachten”. Het beschrijft de ondergang van de koninkrijken Israël en Juda. De dramatische worsteling van de wereldrijken Egypte, Assyrië en Babylonië, waarbij het rijk van David vernietigd wordt, is hier op populaire, wetenschappelijk verantwoorde, boeiende wijze beschreven. Tevens is dit het tijdperk van de grote profeten, door wier optreden het geloof in Jahweh en de hoop op de Verlosser behouden blijft.
- Tenslotte willen wij onze lezers attent maken op enige voor de jeugd geschikte romans.
- 828 *Het zaad viel*, door *Truus van Arnhem*, geeft de geschiedenis van de verpleegster Geertrui Terpstra, die zich bekeert tot het katholicisme en daarna in het klooster treedt. Het is een vlot geschreven en goed katholiek volksverhaal, dat zeker een warme aanbeveling verdient. Hoe 3 Belgische vrienden zich omgorden met een wankel autootje voor het maken van een verkenningstocht in het Deense land, vertelt *Aster Berkhof* in *Vacantie* met drie. Schrijver weet het relaas van hun tocht en belevenissen met Vlaamse verve te beschrijven. Een kostelijk boek, dat we geboeid en met genoegen en ook met enig profijt voor onze land- en volkenkundigheid lezen.
- 830 De uitgave van *Heren van zeventien*, door *Booth Tarkington*, mag men gerust een vondst noemen. Want lang voordat er bibliotheken vol geschreven werden over opvoedkunde en jeugd-psychologie schreef deze auteur dit meesterwerkje van psychologische waarneming bij een normaal en gezond jongmens van 17 jaar, dat gedurende enige tijd verliefd wordt op een loogetje. Gezonde, geestige ontspanningslectuur.
- 1831 *Storm over Nederland*, door *Go Verburg*, is een relaas over de watersnood van Februari 1953. De auteur verwerkte de feiten in een verhaal met als hoofdfiguren boer Van Dijk en zijn gezin en dat van zijn buurman Laagland. Dit verhaal zal niet nalaten menigeen diep te ontroeren.
- 1832 *Lord Dunsany* doet in de uitstekend geschreven roman *De vloek van de heks* het oude Ierland ten volle voor ons leven. Vrouw Marlin, de heks, blaast door haar levenswijze, haar bijgeloof en voorspellingen de oude legenden nieuw leven in. Zij staat pal om haar land voor de ondergang te bewaren. Aanbevolen.
- 1833 *Zr. Ms. Marlborough vaart thuis*, door *Nicholas Monsarrat*, is een buitengewoon boeiend boek over de kanonneerboot *Marlborough*, die op thuisreis na 14 maanden convooidienst op de Noord-atlantische Oceaan wordt getorpedeerd, maar ondanks haar gehavende toestand de haven bereikt. Meesterlijk is de spanning op het schip beschreven.

„Allen die iets met de opvoeding van de jeugd te maken hebben, hebben de dure plicht haar te beschermen tegen de slechte lectuur.” — „De verantwoordelijkheid van ouders en opvoeders is hier bijzonder zwaar.”

Uitspraak van het H. OFFICIE te Rome (1952).

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

- In dit nummer werden besproken: (volgnummer)
- van Arnhem, Truus* 1828
Het zaad viel — Helmond, Uitg. Helmond, (1953), (20 x 13), 218 blz., geb. f 4,90
 IV-V
- van Bergen, Marian* 1791
Ietje de Vries. Geill. met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (1953),
 (26 x 16), 156 blz., geb. f 3,25 VIb, M, (P)
- Berkhof, Aster* 1829
Vacantie met drie. Avonturen en overwegingen van drie kwaadaardige filosofen in
 een land van zeer goedaardige mensen — Hasselt, Heidelberg, (1953), (20 x 14),
 372 blz., fr. 90,—; geb. fr. 120,— IV-V
- de Boer, F. S.* 1782
Ka vertelt. Geill. met teken. dr Johanna Bottema — Den Haag; Djakarta, G. B.
 van Goor Zonen, (Van Goor's Dierenserie), (1953), 2e druk, (20 x 15), 44 blz.,
 f 0,65, geb. f 0,95 VIc
- de Bruijn, H.* 1805
Koning Arthur en zijn ridders. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Dja-
 karta, G. B. van Goor Zonen, (Gulden Sporen-Serie deel 3), (1953), (20 x 15),
 112 blz., geb. f 2,50 VIa, J
- Daalder, D. L.* 1817
Die historie van Reynaert die vos. Uit de Middelnederlandse teksten van 1400 en
 1479. Geill. met teken. dr Rie Kooyman — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor
 Zonen, (Gulden Sporen Serie dl 4), (1953), (20 x 15), 104 blz., geb. f 2,50 IV (V°)
- Dick, Phiny* 1784
Olli Fant uit Poppelo. Geill. met teken. dr M. Toonder — Den Haag; Djakarta,
 G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (26 x 19), 56 blz., geb. f 1,95 VIb-c
- Dick, Phiny* 1783
Suizebol en Bijdepink. Geill. met teken. dr M. Toonder — Den Haag; Djakarta,
 G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (26 x 19), 56 blz., geb. f 1,95 VIc
- Dunsany, Lord* 1832
De vloek van de heks. Vert. uit h. Engels (The curse of the wise women) dr J.
 Maschmeijers-Buckers — Den Haag, Servire & Heinemann, (Unicum-recks), (1953).
 (21 x 13), 256 blz., geb. f 6,50 IV-V
- Eyckeler, J., Drs. S.M.M.* 1827
Uit het Boek der Boeken. 6e deel: In de greep van de wereldmachten. Geill. met
 4 blz. foto's — Haarlem, Spaarnestad, 1953, (24 x 16), 176 blz., geb. f 5,50 IV-V
- van Eyk, Henriëtte* 1822
De spookdiligence. Geill. met teken. dr Wim Bijmoer — A'dam; Antwerpen, Wereld-
 bibliotheek, 1953, (21 x 13), 88 blz., geb. f 2,75 IV-V
- Fruithof, P. H.* 1787
Baron Sikkepitt. Geill. met teken. dr Willy Soudijn — Meppel, M. Stenvert &
 Zoon, (1953), (24 x 16), 154 blz., geb. f 3,90 VIb, J

- van de Galiën, S. M.* 1820
De turfschippersjongen van Akkerwoude. Een verhaal van avontuur uit het jaar 1572. Geïll. met teken. dr Hein Kray — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 15), 183 blz., geb. f 3,25 IV (VIa, J), P, L
- Goudappel-Bos, Riek* 1793
Rooie Willemientje. Geïll. met teken. dr Mia v. d. Brand — Meppel, M. Stenvert, 1953, (20 x 15), 137 blz., geb. f 3,50 VIa-b, M
- Grimme, Aart* 1804
Wolven in Mongolië. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (22 x 16), 191 blz., geb. f 4,25 VIa, J, (P)
- Hagers, Freddy* 1812
Góed zo, Marjolein! Geïll. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (1953), (20 x 15), 143 blz., geb. f 2,90 V, M
- van der Heide, Willy* 1811
Drie jongens en een caravan. Geïll. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert, (1953), (24 x 17), 194 blz., geb. f 4,50 V, J
- Johns, W. E., Captain* 1816
Biggles in Canada. Vert. uit h. Engels — Assen Born, (1953), (21 x 14), 164 blz., geb. f 3,90 V
- Kieviet, C. Joh.* 1790
Het tweede boek van Dik Trom en zijn dorpsgenoten. Geïll. met 2 blz. foto's dr Joh. Braakensiek — Alkmaar, Kluitman, (1953), 7e druk, (22 x 16), 171 blz., geb. f 4,25 VIa-b
- Kieviet, C. Joh.* 1789
Uit het leven van Dik Trom. Geïll. met teken. dr Joh. Braakensiek — Alkmaar, Kluitman, (1953), 36e druk, (22 x 16), 156 blz., geb. f 4,25 VIb
- Kok, J. E.* 1815
Voordragen. Ite Deel: Een honderdtal ernstige en humoristische verzen voor club en school — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1953), 2e druk, (20 x 14), 120 blz., f2,25 V
- Koole, Arend, Dr* 1823
Felix Mendelssohn-Bartholdy. Geïll. met 16 blz. foto's en fig. — Haarlem; Antwerpen, J. H. Gottmer, (Componisten-serie no. 24), 1953, (18 x 16), 229 blz., geb. f7,90 IV-V
- Kresse, Hans* 1808
Eric de Noorman. Deel XV: 1. De vloek van het goud. 2. Het moerasmonster. Geïll. met teken. dr Hans Kresse — A'dam, De Tijd, (Avonturen van Eric de Noorman), (1953), (14 x 22), 87 blz., f 0,75 VIa, J
- Kresse, Hans* 1809
Eric de Noorman. Deel XIX: De Burcht van Myrkven. Geïll. met teken. dr Hans Kresse — A'dam, De Tijd, (Avonturen van Eric de Noorman), (1953), (14 x 22), 64 blz., f 0,75 VIa, J
- Kuiper, Joh. E.* 1792
Kokkie uit het steegje. Geïll. met teken. dr C. B. Teeuwisse — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (21 x 15), 187 blz., geb. f 3,90 IV (VIb°, M), (P)
- van Kuppeveld, Martin* 1807
De Witte Geest van Boroboedoer. Geïll. met teken. — Helmond, Uitg. Helmond, (Kroonserie deel 8), (1953), (24 x 16), 157 blz., geb. f 3,50 VIa, J

- Lancaster, Osbert** 1824
Kunsthistorie met een glimlach. Vert. uit h. Engels (Homes sweet homes) dr Cor Jongens. Geïll. met teken. dr Osbert Lancaster — Den Haag, Servire, (Zilvermееu-serie), (1953), (17 x 10), 110 blz., geb. f 1,95 IV-V
- Lida** 1797
- Martijn de IJsvogel.** Vert. uit h. Frans dr C. G. Voorhoeve. Geïll. met teken. dr F. Rojankovsky — Bussum, A. Voorhoeve, (Dierenboeken van vader Bever Nr 7), (1953), (21 x 23), 35 blz., geb. f 2,75 VIa-b
- MacMillan, Miriam** 1794
- Etuk de Eskimo-jager.** Vert. uit h. Engels (Etuk, the Eskimo-hunter) dr C. R. van Tubbergen. Geïll. met teken. dr Kurt Wiese — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (21 x 15), 168 blz., geb. f 3,90 VIa-b
- de Mester, O. L.** 1781
- Toen aapje Grapjas bij hond en kat was.** Geïll. met teken. dr Johanna Bottema — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, Nederlandse Boekhandel, (Van Goor's Dierenserie), 1953, (21 x 16), 44 blz., f 0,65, geb. f 0,95 VIc
- Monsarrat, Nicholas** 1833
- Zr. Ms. Marlborough vaart thuis.** Vert. uit h. Engels (H.M.S. Marlborough will enter Harbour) dr Ton van Beers — A'dam; Brussel, Elsevier, 1953, (21 x 12), 170 blz., f 2,60, geb. f 3,50 IV-V
- Nanda** 1788
- Het dorp waar het spookte.** Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Meppel, M. Stenvert, (1953), (20 x 15), 161 blz., geb. f 3,50 VIb, J
- Raman, Roger** 1785
- Dikkie.** Uit het leven van een zwaluw. Geïll. met teken. dr Johanna Bottema — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (20 x 15), 96 blz., geb. f 1,95 VIb-c
- de Rover, P. A.** 1801
- Een wonderlijke redding.** Avonturen van twee schippersjongens. Geïll. met teken. dr M. L. Middelhoek — Groningen, Jan Haan, (1953), 2e druk, (25 x 17), 172 blz., geb. f 3,25 VIa, J
- Schuil, J. B.** 1806
- De Artapappa's.** Geïll. met teken dr R. van Looy — A'dam, H. J. W. Becht, (1953), 9e druk, (21 x 15), 262 blz., geb. f 4,95 VIa, J
- van der Sluys, W. N., en Pieter Nierop** 1799
- Vlammen in de nacht.** Geïll. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (1953), (22 x 16), 160 blz., geb. f 4,25 VIa, J
- Stelli, Elisabeth** 1813
- Laurie en trein 7.35.** Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Alkmaar, Kluitman, (1953), (21 x 15), 158 blz., geb. f 3,75 V, M
- Steuben, Fritz** 1814
- Tecumseh's dood.** Geïll. met teken. dr Tjeerd Bottema — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 4e druk, (24 x 16), 267 blz., geb. f 3,95 V, J
- de Stoppelaar, R. J.** 1825
- Op Friesland's wijde wateren.** Geïll. met 16 blz. foto's — Leeuwarden, R. van der Velde; A'dam, L. J. Veen, (1953), 2e druk, (19 x 13), 124 blz., geb. f 3,90 IV-V

- Stuart, Frank S.** 1826
Wilde Wieken. Vert. uit h. Engels dr. Rinke Tolman — Zutphen, W. J. Thieme, 1953, (21 x 14), 259 blz., geb. f 6,90 V
- Sturm, H.** 1800
Toen 't water kwam. Het verhaal van vijf Walcherse jongens tijdens de overstroming. Geïll. met teken. dr J. Nonnekes — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 16, 189 blz., geb. f 3,25 VIa, J, (P)
- Tarkington, Booth** 1830
Heren van zeventien. Vert. uit h. Engels (Seventeen) dr J. F. Kliphuis — Utrecht, Het Spectrum, (Prisma-boeken), (1952), (18 x 11), 267 blz., f 1,25 IV-V
- Timmermans, Alphons** 1795
Michiël Adriaenszoon de Ruyter. Geïll. met teken. dr Gerrit de Morée — Helmond, Uitg. Helmond. (Ons volk in leven en streven), 1953, (24 x 17), 44 blz., f 1,35 VIa-b
- Timmerman, Alphons** 1796
Vechters voor de Paus. Geïll. met teken. dr Gerrit de Morée — Helmond, Uitg. Helmond, 1953, (24 x 17), 43 blz., f 1,35 VIa, J
- Vandersteen, Willy** 1821
De avonturen van Judi, deel I: De Zondvloed. Geïll. met teken. — Utrecht, De Fontein, 1953 III (VI°)
- Verburg, Go** 1831
Storm over Nederland. Geïll. met 16 blz. foto's — Nijkerk, G. F. Callenbach, (22 x 15), 223 blz., geb. f 4,90 V, (P)
- Vercel, Roger** 1818
Moeder of vader. Vert. uit h. Frans (Jean Villemeur) dr H. J. Smeding — A'dam, C. de Boer Jr, 1953, (21 x 14), 207 blz., geb. f 7,90 IV-V, JM
- Wheeler, Janet D.** 1819
Billie Bradley op kostschool. Geïll. met teken. dr M. Bosch van Drakestein — Den Haag, J. Ph. Kruseman, (1953), (21 x 15), 153 blz., f 2,75, geb. f 3,75 IV-V (VIa°), M
- Willeshuis, C.** 1786
Jan Klaassen en de ster voor Esmeralda. Geïll. met teken. dr Etta Dekkers-Weiss — Meppel, Roelofs van Goor, (1953) (20 x 14), 119 blz., geb. f 2,75 VIb-c
- Willeshuis, C.** 1803
Raketvlucht naar Mars. Geïll. met 2 blz. fig. + teken. dr Rein van Looy — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (22 x 16), 208 blz., geb. f 4,90 V*
- de Zeeuw, J.Gzn, P.** 1802
De Vliegende Hollander. Geïll. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Serie Oud Goud Deel XXVI), (1953), (20 x 15), 111 blz., geb. f 2,50 VIa
- Zeldenthuis, Kapitein** 1810
Het Kaperschip Macbeth. Geïll. met teken. — Hasselt, Heideland, 1953, (22 x 15), 97 blz., 30 fr., geb. 45 fr. V, J
- Zeldenthuis, Kapitein** 1798
De Paradijsstad. Geïll. met teken. — Hasselt, Heideland, 1953, (22 x 15), 108 blz., 30 fr., geb. 45 fr. VIa-b

DE SCHOOLBIBLIOTHEEK

We hebben nog steeds geen gelegenheid gehad onze lezers attent te maken op „een op de praktijk gerichte studie” die in *Ons Eigen Blad* door de voorzitter van de Katholieke Keurraad onder bovenstaande titel en ondertitel geschreven werd in het Januari-nummer (I) en het Februari-nummer (II) van dit jaar, terwijl in het Maart-nummer een „proeve van een praktische opzet” voor de samenstelling van een bibliotheekje gegeven werd.

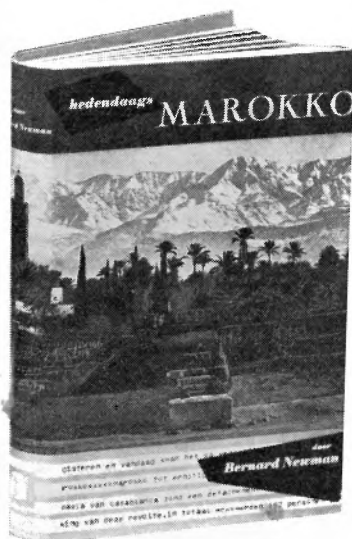
Deze waardevolle artikelen moet ieder die het wel meent met de schoolbibliotheek lezen en bestuderen. We nemen resumerend o.a. de volgende conclusies (iets beknopter) over:

1. het instituut van de schoolbibliotheek heeft geenszins afgedaan; de onderwijzer is daarbij de hoofdpersoon;
2. de klassebibliotheek heeft voorkeur boven de centrale bibliotheek, ofschoon bij verantwoorde inrichting aan de laatste speciale voordelen zijn verbonden;
3. een innige samenwerking van lektuursdeskundige en school is van eminent belang —
4. meer nadruk dient gelegd op het kennen van de lezer(es) dan op kennis van het boek;
5. een klassebibliotheek moet een eigen, aan milieu aangepaste sfeer hebben;
6. de verschillende lektuurcategorieën (recreativa, educativa, historica, naturalia, religiosa, varia) moeten volgens een juist plan vertegenwoordigd zijn;
7. de uitleenindicaties moeten controleerbaar ingericht zijn;
8. de bibliotheek moet volgens een vast plan aangevuld worden.

Schrijver wijst ook nog op de experimenten van school-leeszaal en wisselsysteem. Een van deskundigheid getuigende studie.

Brandend Actueel!

Zojuist verschenen:

HEDENDAAGS MAROKKO

door

Bernard Newman

Het land van de Moren, sprookjesachtig, strategisch gewichtig, tournooiveld voor de eeuwenoude ideeënstrijd tussen Islam en Westerse wereld, is dagelijks „in het nieuws” Voor schoolbibliotheek en aardrijkskunde-onderwijs een uitnemende oriëntatie, vlot en niet zonder humor geschreven en „bij” tot op heden. f 9,90; geb. f 11,50.

In de boekhandel verkrijgbaar

NEDERLAND'S
BOEKHUIS N.V.
TILBURG

NOV. 1953 JAARGANG V NUMMER 4

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1834—1919

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	51
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>B. V. Zwegers</i>	56
<i>Een verdienstelijk maar partijtig boek</i>	—64
<i>Bij de Jeugdlectuurlijst</i>	
1953-1954	65
<i>Een geslaagd experiment</i>	68
<i>Andere lectuur voor jonge mensen</i>	69
<i>Bibliografisch register</i>	73
<i>Het tijdschrift Wikor</i>	79

Bijlage: Jeugdlectuurlijst 1953-1954

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = Storend neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

OM geen achterstand te krijgen, en te zorgen dat bij het uitbreken van de Sint-Nicolaasvreugde onze lezers over de grote hoeveelheid nieuwe jeugdboeken behoorlijk georiënteerd zijn, komen wij deze keer met een nummer van dubbele omvang uit. Moge het Boek dit jaar ook in dubbele mate zijn weldadige invloed uitoefenen!

Voor het kleine grut hebben we twee charmante boekjes van *Douwe Helder*, nl. *Koning Bastiaan en het vliegende tapijt* en *De tovertrompet van Tetterdorp*. De al beroemd geworden tovertrompet zorgt in beide verhalen voor nieuwe avonturen, sprookjes uit een rijke fantasie ontstaan, heerlijk gekruid met levendige humor. Het jonge volkje zal er van smullen.

We geven ook gaarne een aanbeveling mee aan *De grote avonturen van Hans in Kabouterland*, door *Tom Kooreman*. Hans de dierenvriend komt in aanraking met de kabouters. Hij wordt hun grote helper en speelt het klaar de kabouterkoning uit een fles te bevrijden. Hij bevrijdt de kabouters ook van een heks, die een betoverde prinses blijkt te zijn. Hans weet haar te onttoveren en mag een heerlijk kabouterfeest meemaken. Een

leuk boek dat platgetreden paden een behoorlijk eind durft te verlaten.

Gaston M. van der Gucht is de auteur van de „Vlaamse sprookjesserie”, waarvan we een zestal ter bespreking ontvingen: *Het goudgele stro*, bevattende twee verhaaltjes en wel een kerst- en een paasvertelling; *Krullebol*, ook weer twee verhalen, het eerste over de kleine Krullebol die om zijn drinkende vader zijn toevlucht neemt tot de kabouters, en het tweede over een vogeltje met Icarus-aspiraties; *Het verdwenen Madonna-beeldje*, met twee legenden en een sprookje (of de combinatie in één boek erg verantwoord is, blijft een vraag); *Het gestolen dorp*, drie legenden brengend; *Dom gansje*, twee sprookjes; en *De man die de lente stal*, ook met twee sprookjes. De boeken zijn in tamelijk groot formaat, met goede illustraties versierd. Ze hebben een degelijke katholieke inslag. De schrijver blijkt over een speelse fantasie te beschikken.

De poedel Carla, door *Netty Streef*, is een verhaal niet overvloedig van originaliteit. De poedel beleeft zo een en ander met poes, papegaai en konijn. Overigens is het wel een aardig verteld verhaal, vooral voor dierenvriendjes.

1837
t/m
1842

1843

- 1844 Jammer dat in het vlotte verhaal *Aaf en Eef*, door *H. Bleeker*, God absoluut geen rol speelt. Daar het hier over karaktergroei, schuld en boete gaat, is dit voor ons werkelijk een gemis. Er is een zeer mooie pedagogische strekking aanwezig en de karakters van de meisjes, alsook van hun ouders, zijn raak getypeerd. De Zondag is in dit verhaal alleen bestemd voor uitslapen en uitgaan.
- 1845 In *Vertelsels uit Nieuw-Lutjeputje*, door *C. Wilkeshuis*, krijgen de kleintjes een heleboel te horen over het leven van kabouter-tjes. Door de verteltrant en de fantasie van de schrijver zullen ze er zeker van genieten. Het boekje getuigt van pedagogisch inzicht.
- 1846 *S. Franke* schreef *Het gestolen paard*. Tot grote vreugde van zijn drie kinderen koopt groentebroer Ary een paardje. Vooral de 10-jarige Joop is er erg blij mee en hij beschouwt „Joris” zo'n beetje als zijn eigendom. Joop en zijn paard beleven spannende avonturen. Een zeer mooi boekje, vol bezieling en met een echt persoonlijk karakter.
- 1847 In *Een bus vol avonturen!* vertelt *Freddy Hagers* over Elizabeth, die een verwoede lezeres is. De leeszaal in Berkenhout is niet erg in trek en er worden plannen

ontworpen om vooral de jeugditleen te stimuleren. Tante Car is aan de Leeszaal verbonden en zij weet van de gemeente de gelden te krijgen om een busje aan te schaffen. Elizabeth mag met de reizende bibliotheek mee. Het wordt een succes. Het is voor de mensen een openbaring en verlangend zien ze weer uit naar de auto die hun nieuwe boeken brengt. Natuurlijk beleven ze allerlei op hun tochten. Een vlot geschreven, leerszaam boek.

Het slakje uit *Slak, slak, kom uit je huis!* door *Bep Verschuur*, is het meisje Willy. Een verlegen, in zichzelf gekeerd meisje vindt haar plaatsje in de kindermaatschappij, ook al gaat het dan met horten en stoten gepaard. Zij blijkt dan heel wat in haar mars te hebben. De jonge lezeresjes zullen met warme belangstelling deze geschiedenis volgen.

Een zwerver komt thuis, door *G. van Heerde*, is een interessant verhaal over een hond. Marti trekt zich het lot aan van een arme, verwaarloosde hond. Vader en moeder staan hem toe het dier te houden. Hieruit ontwikkelt zich een gaaf verhaal, dat boeit en goed op de kindersyche is afgestemd. Het boek heeft een mooie strekking en kan de jeugd van harte worden aanbevolen.

De Vlaamse *Bijbelse Geschiedenis* van de Zusters van Vorselaar, onder leiding van Prof. J. Coppens, heeft een bewerk in het Nederlands (door Lic. Marijn de Jong) ondergaan die het boek ook voor ons land geschikt maakt. We hebben hier te doen met een serieuze Bijbelse Geschiedenis, waarvan de woorden gewikt en gewogen zijn. De vormgeving maakt het boek wat droog en de stijl wat zwaar. Daarom is het voor kinderen beneden 13 jaar wel geschikt indien het onder leiding gelezen wordt; anders zullen veel constructies te moeilijk zijn. De tekeningen zijn zeer goed, de gekleurde platen verdienstelijk.

Illustratie uit „Een zwerver komt thuis” (1849), een aardige hondenroman door *G. van Heerde*.

- Het verhaal van de St. Ignatiusvloed door de jonge Kees Wielemakers in de kring van zijn familie beleefd, is door *Aleid van Rhijn in Een helicopter daalde* op een voortreffelijke manier verteld. Het verschijnen van de tweede druk valt toe te juichen. Het is een kostbaar bezit voor de jeugd van het volk dat deze ramp trof.
- 852 In de serie „De avonturen van Kuifje” verscheen *De scepter van Ottokar*, door *Hergé*. Een van die dolvermakelijke kluchtverhalen waarvan Kuifje het geheim bezit! Keurig getekend en vol sprankelende humor. Een beeldverhaal, maar dan van het beste soort.
- 853 Een aanbeveling hebben we voor *Vosje*, door *Rie van Heeteren*. „Vosje”, toneel-spelerskind, heeft moeite haar fantasie in te tomen. Met warme belangstelling zullen de lezersjes dit boekje lezen en herlezen. De kleine conflicten in de maatschappij der kinderen, de (on)hebbelijkheden van de personen die in dit boek een rol spelen, zullen hen boeien en misschien ook iets leren. Opbouwende lectuur.
- 854 Men kan het boek *De rode ridder*, door *Leopold Vermeiren*, het best typeren als een serie sterke verhalen waarin „ridder” Johan de hoofdpersoon is, dapper bijstaan door zijn schildknaap Koenraad. Een bonte verzameling spannende avonturen, waarin spoken, roofridders, voetbranders, beulen enz. optreden. Als verandering van spijs zal het door romantische jeugd zeker worden geaccepteerd. De tekeningen doen wat stijf aan.
- 855 *Verbond van dieren en kinderen*, door *Hanna Schramm*, is een allegorie, die de strijd uitbeeldt van kinderen en dieren tegen de oorlog. Lezertjes die er de zinspeling op de Tweede Wereldoorlog in herkennen, zullen dit boek met interesse lezen. Het is eigenlijk een zelfde idee als Erich Kästner in „Conferentie der dieren” verwerkte, maar Hanna Schramm doet het uitgebreider, realistisch en griezeliger.
- 856 De titel *Kameraden* is door *S. Franke* wel uitermate goed gekozen, want niet alleen de hoofdpersoon Willem en zijn vondeling-hondje Plomp zijn kameraden, maar ook is er de kameraadschap van de paupers en van de schurken en de visie op de broederschap der mensen. Het verhaal speelt in het Stadhoudersloos tijdperk en tijdens Willem IV. Het gesol met de rechtelozen wordt goed getekend en op spannende wijze naar de climax van een gelukkige ontknopning gevoerd: in de maatschappelijke miserie gloort het licht van een betere toekomst, van een gelukkiger mensheid, gerealiseerd in het gelukkige huwelijk van Willem en Judith en hun welstand. Figuren als de oude, wijze uitdrager Izaak, de grootmoeder, de bijbellezer, geven warmte aan dat goed opgebouwde en uitstekend geschreven verhaal.
- No. 38 van de A.T.-reeks is *Mijn leven en avonturen in het verre Westen*, door *Tom Mix*. De bekende cowboy en film-speler vertelt hier enige avonturen uit zijn veelbewogen leven. Tussen alle avontuur door wordt veel leerzaams geboden uit de tijd van de pioniers en over het leven in de Far West. De taal is heel eenvoudig gehouden.
- In een kinderlijk gehouden taaltje verhaalt *Rik van Gaal in Dwellan die de mammoet doodde* over de mens in het stenen tijdperk. We moeten ons in een tropisch gebied verplaatsen, waar de mammoet niets en niemand ontziet. Een onverschrokken jongeman, Dwellan, krijgt het monster klein met pijl en boog. Door afgunst belaagd verlaat hij zijn stamgenoten, maar vindt een gastvrij hol bij een vreemd gezin. Daarvan trouwt hij de dochter, die moeder wordt van een zoontje. Als nomaden trekken zij met enige anderen naar nieuwe jachtgebieden. Af en toe doet de schrijver een poging het menselijke in deze primitieve mens te benaderen, Het didactisch element ligt er soms te dik op.
- Het nijlpaard van José*, door *Guus Betlem*, vertelt ons, dat José na een ziekte te hard gewerkt heeft om haar achterstand op het gym in te halen. Op medisch advies moet zij „er uit”. Ze krijgt een baantje in een dieren tuin. Na deze tijd gaat ze opgefrist en gezond weer

Het mooiste, maar... moeilijkste geschenk voor onze kinderen is:

EEN BOEK!

Voor de kleuters prentenboeken met leuke plaatjes:

Jean de Brunhoff DE GESCHIEDENIS VAN HET OLIFANTJE BABAR, DE REIS VAN BABAR EN KONING BABAR.

Lidow MARIONET.

Hermien Yzerman DE DRIE DWERGEN.

Voor de kleintjes boeken met plaatjes en duidelijke tekst:

Jan Post LOTJE ALS VERPLEEGSTER, LOTJE BIJ DE ELFJES, LOTJE EN HAAR NIEUWE POP EN LOTJE UIT LOGEREN.

Armstrong Sperty KOKOSNOOT, DE WONDERPALM EN BAMBOE, DE GRASBOOM.

Voor de hogere klassen der lagere school avontuur en spanning:

Co Kars KLEINE KATRIJNE.

Betty MacDonald MEVROUW PIGGLE-WIGGLE WEET HET.

J. Riemens-Reurslag DE FAMILIE HARRINGA, HET HUIS DE GELE BREM, MIJN OOM UIT ENGELAND EN LIESBETH.

Voor bovengenoemde jeugd en de eerste klassen der middelbare scholen:

Estrid Ott BEREN KARIN, BEREN KARIN'S LEVENSDROOM, FANNY, DE DOCHTER VAN DE PELSJAGER EN RAVNA EN DE RENDIEREN.

Voor leerlingen van de hogere klassen van het middelbaar onderwijs avontuur en spanning en tòch degelijk:

Co Kars DO'S HORIZON, DE BOOG VOL BELOFTE.

Erna van Leuven CORA. K. Pinkerton WINDIGO. K. Worth SCHERING EN INSLAG.

Voor alle leeftijden:

Margaret Morrison's EZELTJES VERTELDEN.

Tenslotte prachtige *natuur- en dierenromans*, die ook voor onze jonge mensen, bijzondere boekgeschenken zijn met een in elk opzicht heilzame uitwerking:

D. Holesch DE ZWARTE HENGST BENTO, XINGOE DE HOND EN TSCHIEF DE GEMZEBOK.

Marjorie Kinnan Rawlings JODY EN HET HERTEJONG.

Mary O'Hara FLICKA HET VEULEN EN WERVELWIND.

Felix Salten BAMBI, BAMBI'S KINDEREN EN PERRI, HET EEKHOORNTJE.

Dana Faralla DE MAGISCHE WITVOET.

Trygve Gulbrandsen DE GESCHIEDENIS VAN HET GESLACHT BJÖRDAL.

Het zijn boeken, die ook door uw eigen ervaren paedagogen warm worden aanbevolen.

ZUID-HOLLANDSCHE UITGEVERSMIJ
DEN HAAG

In de boekhandel verkrijgbaar

naar school terug. Een opgewekt, maar wel wat onwaarschijnlijk meisjesboek. Ook hier is helaas de Zondag niet meer de dag des Heren.

En dan hebben we twee boeken van **A. D. Hildebrand**. Het eerste, *Monus en de vliegende schotels*, is beroemd geworden door de radio-uitzending, maar het verdient die roem niet. Het is een speculeren op de sensatielust, met half-wetenschappelijke nonsens. Hildebrand kan bogen op een prachtige lijst kinderboeken, zodat hij dit goedkope maakwerk niet nodig had om de aandacht op zich te vestigen. — Het andere boek heet *De schildknaap van Generaal Cortez*. Don Miguel is door de Spaanse koning benoemd tot gouverneur van Cuba. Zijn neef Carlos zal hem vergezellen. Aan boord sluit deze vriendschap met bootsman Perez. Het schip moet in volle zee slag leveren met piraten. De vrienden worden gevangen genomen en in Yuktan als slaaf verkocht. Zij komen in handen van Montezuma, de wrede Aztekenvorst. Generaal Cortez beleeft Tenochtitlan, Montezuma's hoofdstad; onze vrienden weten te ontsnappen en Carlos wordt Cortez' schildknaap. In deze functie weet hij de Zapotecs tot een bondgenootschap over te halen en dit betekent het einde van Montezuma. Godsdienst kent Hildebrand in dit verhaal niet; wanneer hij het Spaanse karakter uitbeeldt, kent hij wel hun starheid en strengheid, de Spaanse Inquisitie, maar nergens de diepere godsdienstige achtergrond van de Spaanse mens. Toch kan het boek wel ter lezing worden gegeven ook aan de katholieke jeugd.

Het volgende boek is *Tijl Uilenspiegel*, door *Dr Thomas Murner* in de Serie Oud Goud bewerkt door P. de Zeeuw J.Gzn. Bij de bekende „guitenstreken” zijn er, die pedagogisch onverantwoord moeten worden geacht. Tijls grappen zijn vaak verre van onschuldig. Ook het tijdsbeeld kan door de jeugd moeilijk in juiste verhouding worden gezien. En al is de verteltrant dan geestig, we menen dat dit boek toch beter niet zonder meer als jeugdlectuur kon worden aangeboden.

Sprookjes verouderen nooit.
Laat Uw kinderen sprookjes lezen of leest hun voor.

Enige fraai uitgevoerde sprookjesboeken:

Sprookjes van Moeder de Gans

Voor kinderen naverteld door Chr. Doorman. 8e druk
Met platen van Rie Cramer.
200 blz. Geb. f 4.95
Keurraad Reg. No. 1388a.

Sprookjes van Andersen

Voor kinderen naverteld door Chr. Doorman. 9e druk
Met platen van Rie Cramer.
344 blz. Geb. f 7.90
Keurraad Reg. No. 1388b.

Een kostelijk bezit voor ouders die sprookjes aan hun kinderen voorlezen.

Sprookjes van Grimm

Voor kinderen naverteld door Onno Vere en Chr. Doorman. 7e druk
Met platen van Rie Cramer.
320 blz. Geb. f 7.90
Keurraad Reg. No. 1388c.

Onnodig deze fraaie uitgave nog nader aan te bevelen.

Er zijn veel vertelselboeken, maar er zijn er maar weinig die zo aan alle eisen voldoen als deze prachtig verzorgde uitgaven.

Mogen in geen schoolbibliotheek en kinderkamer ontbreken.

In de boekhandel verkrijgbaar
G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M.N.V.
's-Gravenhage

Mogen wij u voorstellen:

B. V. ZWEGERS

De redactie heeft zich gewend tot Br. Vigilius Zwegers, geboren 9 Maart 1899 te Geldrop, van de Congregatie der Broeders van Maastricht, thans bij het onderwijs werkzaam te Weert. Deze jeugdschrijver, die biologie gestudeerd heeft en ook verschillende studiewerken op biologisch terrein schreef — zoals De mooie Natuur (4 dln), Uit de levende Natuur (7 dln) en Levende Schoonheid (3 dln) — heeft reeds een vruchtbare schrijversloopbaan achter de rug. Zijn eerste jongensboek In het Oerwoud verscheen in 1928 bij Malmberg en werd bij die zelfde uitgeverij nog gevolgd door 15 andere. Toen kwam de oorlog en een zoveel-jarig zwijgen. Na de bevrijding verschenen bij Schenk 6 jongensboeken, die bij de jeugd een succes bleken.
De schrijver was zo vriendelijk ons het volgende stuk ter plaatsing aan te bieden:

BIJ MIJN JONGENSBOEKEN

HET was in de zesde klas van de openbare school te G. dat ik, onder de rekenles, mijn eerste vers maakte. We deden het eigenlijk met zijn tweeën, mijn buurman en ik, om de beurt een regel. Het vlotte goed, totdat ik opeens om een rijmwoord verlegen zat. Wat rijmt er nu op „donder”? (Het was namelijk een vers over onweer.) Meester dook op van achter zijn krant, opmerksaam geworden door het onrustig gefluister. Hij daalde van het schavotje af en kwam op onze bank toe. Het volgende ogenblik had hij ons het vers ontfutseld. Hij las het en grinnikte. We hebben het niet meer teruggezien.

Dat is nu ruim veertig jaar geleden. Het is helaas niet bij dat eerste vers gebleven.

- 1863 *Op drijft geraakt in Zuid-Afrika*, door D. A. Cramer-Schaap, is een goed leesbaar boek, dat ons een inzicht geeft in het leven van de Boer op zijn plaas en vooral in leven en karakter van de Bosjesmannen. Onze jongens zullen dit eenvoudige emigrantenverhaal gaarne lezen. Het beknopt weergeven van de uitgebreide inhoud laten we liever achterwege.
- 1864 De nieuwe Arendsoog heet *Arendsoog grijpt in*, door J. Nowee. Wanneer een Indianenstam in gewapend verzet komt tegen de gevestigde orde, is daar de al wel bijna legendarische Arendsoog met zijn Indiaanse vriend Witte Veder om in een reeks opwindende avonturen de rust te herstellen. Intussen brengen zij ook nog een complot van wapensmokkel aan het licht. Het aantal malen dat onze held zijn list en doorzicht door vuistkracht moet onderstrepen is wel opvallend groot. Voor de liefhebbers van dit soort lectuur om enige uurtjes te smullen en de lippen af te likken.
- 1865 *Pim Pandoer*, De schrik van de Imbosch — auteur *Carel Beke* — is een griezelig en geheimzinnig wezen dat de bossen rond Arnhem onveilig maakt. In die bossen brengen vier jongelui hun vacantie door. Bij hun pogingen om het mysterie op te lossen (opiumsmokkel), komen zij in conflict met Pim, die nu zelfs gevaarlijk wordt. Door speurderswerk van Oom Bas en rechercheur Van Dijk wordt de schurk ontmaskerd; deze blijkt de pleegzoon te zijn van Oom Bas zelf. Na veel berouw en een mooi pleidooi komt alles nog behoorlijk in orde. Het slot is wat geforceerd. Overigens een spannend boek, met een verantwoord godsdienstig element en veel oorspronkelijks
- 1866 Een aanbevolen boek is *Seppl en Semeli*, door *Beatrice Willing*. Seppl is een jonge St. Bernardshond en Semeli is zijn baas. Ze wonen hoog op een berg in een hut, want Semeli is „Sennenbub”. Seppl, die het verhaal vertelt, wil eenmaal een onverschrokken mensenredder worden. Voor het zo ver komt, beleven Seppl en Semeli heel wat spannende avonturen.

Vijftien jaar later werd er voor het eerst een vers van mij gedrukt; de eerste vertellingen in het weekblad „Roomse Jeugd” volgden. De eerste stap op de literaire loopbaan was gezet: ik heb die later wel eens betreurd. Het is maar goed, dat je niet alles vooruit weet, als je jong bent.

Dezer dagen vond ik nog een bundeltje gedichten uit mijn kweekschooltijd, gedateerd 1915. Ze staan sterk onder de invloed der 80-ers, die ik toen hartstochtelijk vereerde. In die tijd, de jaren van de eerste wereldoorlog, deden we over het algemeen veel aan letterkunde. Poelhekke's *Woordkunst* kende ik nagenoeg geheel van buiten. Toen ik zestien jaar was, ontdekte ik de werken van Karl May in de bibliotheek. Het was de oorspronkelijke uitgave in het Duits; niemand keek er ooit naar om. Winnetou las ik het eerst, zonder er veel van te begrijpen; maar ik worstelde er doorheen tot de laatste bladzijde. Bij de tweede lezing begon ik het te genieten en na de derde had Karl May mijn hart

Sepl spoort zelfs een man op die door een sneeuwlawine bedolven werd. Dan vindt Semeli de tijd gekomen om zijn trouwe makker naar het klooster op de St. Bernhard te brengen. En Broeder Ambrosius stelt Semeli aan tot hondenbaas van de Grote St. Bernhard. Een zeldzaam goed verhaal, fris als de onge-repte sneeuw van de Zwitserse bergen. De achtergrond van het leven is katholiek.

Het boek *Piet Plastic in actie*, door Chr. A. Meijer, bevelen we niet op de eerste plaats aan om het inderdaad aardige verhaal, maar om de eminente manier waarop de verschillende christelijke problemen zo onopzettelijk maar 100% principieel benaderd worden, tussen het verhaal door. Het verhaal is overigens een prettige detectivegeschiedenis rond de uitvinding van een onverwoestbaar plastic, waarop boeven azen. Het is werkelijk een verrassing als detective De Winter de ware dader inrekenet.

Emmy Vosma is de auteur van *Ineke Holstein's overwinning*. Als Ineke met volle overgave en enthousiasme zich heeft toegelegd op de studie voor onderwijzeres, is het een verschrikkelijke tegenslag wanneer de ziekte van moeder haar verplicht de studie in het zicht van de eindstreep op te geven. Na veel strijd aanvaardt ze dapper haar nieuwe taak. En als het water aan de lippen staat, doet tante de zoon naar alle kanten weer schijnen. Een mooi verhaal, pedagogisch verantwoord.

Bij het doorbladeren van *Het grote alfabet*, Geillustreerde Encyclopedie voor de Jeugd, door Jan van Marwijk, vindt men veel wetenswaardigs. Tal van illustraties en foto's vullen dat materiaal nog aan. Voor de katholieke jeugd heeft rector H. J. J. Wachters toezicht gehouden op de samenstelling. De verzorgde uitgave opent met een nuttige en duidelijke uiteenzetting over het gebruik van zulk een

1867

1868

1869

- encyclopaedie. Een aan te bevelen boek, dat bovendien „spotgoedkoop” mag heten. Detailcritiek is er altijd (Petrus is niet de „stichter” van de Kerk!), maar over 't algemeen een betrouwbaar werk.
- 1870 No. 39 van de A.T.-reeks is *Jan van de Dom van Utrecht*, door *Willem Hoffman*. Een ontroerend boekje dat op meesterlijke wijze het leven en de dood schetst van de grote bouwmeester van Sint Maarten's onvolprezen Domtoren. Weinig boekjes zullen de jeugd op zulk een edele en voorname wijze inzicht kunnen geven in het wezen van de kunstenaar. Het boekje geeft bezieling, omdat het de mens zo echt weet te plaatsen in de oneindigheid van Gods grootse schepingsdrang.
- 1871 *Vaarwel, Anne-Marie* is een boek van *Bettie van der Plaats*. Twijfelend aan haar schilderstalent zoekt Anne-Marie voorlopig haar bestemming in de bloemwekerij. Schrijfster behandelt de moeilijkheden van die leeftijd, zoals omgang met jongens en hertrouwen van moeder. Enkele beweringen over schoolliefde e.a. kunnen we niet bewonderen. Dat er heel wat karaktervormende episodes in dit boek zijn volgt uit de hele opzet van de Anne-Marie-serie, waarvan dit het einde is. We hebben het gevoel, dat de schrijfster te veel haast gemaakt heeft met de overgang van jeugd naar volwassenheid van de meisjes uit dit boek.
- 1872 Deel 5 van de Parelserie is *Zes van de Balkan Express*, door *Else Degreef*. Het is grote vakantie en 6 jongedames vertrekken uit Bern om de deftige kostschool van mevr. Massatoff te verlaten. Ze zwermen uit over diverse landen van Oude en Nieuwe Wereld en achtereenvolgens maken we kennis met de diverse families en derzelfer moeilijkheden, die nagenoeg alle in gunstige zin worden opgelost. Een cosmopolitisch boek.
- 1873 Zoals we van *Lisa Tetzner* kunnen verwachten, is ook *De reis naar Ostende* weer een gaaf, mooi en prachtig verteld verhaal. Daar er in Tessin geen werk meer is, moet vader met vele andere arbeiders naar Oostende. Laetitia, die

veroverd. De hele serie heb ik gelezen en met vrucht. De trek naar reizen en avonturen was bij mij ontwaakt en is tot op heden nog niet uitgeblust. Het doorzettingsvermogen van toen heeft me veel goed gedaan. Aan Karl May en Jules Verne dank ik de lust en de smaak, reis- en avonturenverhalen te schrijven. Als kleine jongen al hield ik er van, door de Brabantse bossen te zwerven en bij de knoestige eiken, de donkere dennen, de woeste zandverstuivingen en de heldere vennen fantazeerde ik voor mezelf de wonderlijkste verhalen van kabouters, heksen en spoken. Door de vertellingen van mijn grootvader, een echte „woudloper” en vermaard vogeltjeszoeker, werd ik vertrouwd met het dieren- en plantenleven der bossen, moerassen en vennen rond mijn dorp. Door de liefde van mijn moeder voor bloemen, die zij in tientallen soorten kweekte in onze grote tuin, werden de bloemen mijn vertrouwde vrienden, tegelijk met de vlinders en met de bijen.

Ik werd verlekkerd op de natuur, een wereld van schoonheid ging voor mij open, maar ik kon de indrukken nog niet onder woorden brengen. In later tijd hebben de geniale sprookjesverteller Andersen, de Deen Karl Ewald en vooral de Duitse schrijver Hermann Löns mij de schoonheid van de natuur onder woorden leren brengen. Hun visie op het wondervolle leven van planten en dieren heb ik tot de mijne gemaakt. En ik schaam mij niet te bekennen dat een sprookje van Andersen mij nu nog even diep ontroert, als in mijn kindertijd.

Zelden heb ik een boek „verslonden”. Ik moest er bij kunnen genieten, bladzij na bladzij, tot het geheel als een levend gebeuren voor mij open lag. Onbewust lette ik op de constructie van het verhaal, de bouw der hoofdstukken, de uitbeelding der karakters. Ik was zeer kritisch aangelegd bij het lezen; de boeken die onbeholpen geschreven waren, kon

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

ik eenvoudig niet lezen, al was de inhoud nog zo boeiend.

Na de eerste vertellingen en versjes in „Roomse Jeugd” gepubliceerd te hebben, werd ik in 1927 ook vast medewerker aan „Onze Courant” (een weekblad voor de rijpere jeugd), dat toen pas was opgericht. In de tien jaren van zijn bestaan heb ik er meer dan 200 verhalen en artikelen in geschreven.

In die jaren begon in Nederland de actie voor goede Katholieke jeugdlectuur. Intussen was de Keurraad opgericht en op verzoek gaf ik in 1928 mijn eerste boek uit: „In het oerwoud”. Het waren de avonturen van een reizende missionaris en het was ontstaan uit brieven en inlichtingen die ik ontving van een bevriende missionaris uit Brazilië. Een nog jonge kunstenaar, H. Huysmans, die echter al veel gereisd had, illustreerde het zeer poëtisch. Het boekje verscheen eerst als schooluitgave, spoedig ook als bibliotheekboek. In 1940 beleefde het zijn vierde druk.

Aangemoedigd door het succes verschenen nu regelmatig de reis- en avonturenboeken, die meestal in het winterhalfjaar tot stand kwamen; 's zomers had ik daar geen tijd voor. Ik volgde hetzelfde procédé, dat Jules Verne toepaste. Ook hij heeft geen vreemde landen bezocht en kon er toch zo boeiend over schrijven. Vooreerst zie ik alle mogelijke boeken te bemachtigen die over het land handelen waar ik mijn verhaal wil laten spelen. Dan bestudeer ik de geografische toestanden, de bevolking, eigenaardigheden en gebruiken, flora en fauna. Die aantekeningen dienen om de locale kleur aan het verhaal te geven. Dan pas komt de fantasie aan de beurt en wordt het verhaal zelf geconstrueerd. In de loop der jaren heb ik tientallen mappen vol verzameld met aantekeningen, krantenknipsels, artikelen uit allerlei tijdschriften, uitreksels en duizenden photo's uit alle werelddelen. Een arsenaal, dat mij, en

dolgraag de wereld wil leren kennen, mag hem vergezellen om zijn huishouding te verzorgen. Ook Mario, haar toegewijde vriendje, gaat mee. Laetitia droomt van een rijk huwelijk. In Oostende loopt alles niet zo vlot van stapel als de 15-jarige gedacht heeft. Na veel teleurstellingen gaan Laetitia en Mario weer opgelucht terug naar huis.

Er zijn ook weer twee Bomba-boeken van Roy Rockwood, nl. *Bomba uit de rimboe op Jaguar-eiland* en *Bomba uit de rimboe in de verlaten stad*. In deze boeken wordt de lezer onthaald op tal van de meest spannende avonturen, beleefd door onze „zoon van Tarzan”. Al die super-avonturen maken heel deze serie tot een beeldloze beeldroman. Steeds komt onze held als overwinnaar uit de strijd tussen mens en dier. Nemen we als maatstaf „spanning”, dan moeten we aan deze amusementsboeken een hoog cijfer toekennen.

Van de al eerder genoemde *Guus Betlem* is ook het boek *Zeven foto's en ... Manon*. Manon krijgt op haar 15e verjaardag een fototoestel. Daarmee maakt ze 7 karakteristieke foto's van haar schoolvriendinnen. Waar en hoe deze fotos' genomen worden, vertelt dit in opzet wel aardige boek, dat geen opgeschroefde maar eenvoudige meisjesbelevnissen (zonder flirterij) bevat. Neutraal. *Ravna en de rendieren*, door *Estrid Ott*, is een verrukkelijk boek over het Laplandse leven. Er zit altijd iets fascinerends in die gemeenschappen van het Hoge Noorden, waarbij de geheimzinnige Poolnacht meewerkt om de sfeer van sprookjes en wonderverhalen op te roepen. Het verhaal is eenvoudig maar zeer instructief, zodat werkelijk een goed beeld gegeven wordt van dit typische volk. Bovendien is het boek goed vertaald, verzorgd uitgegeven en voorzien van mooi illustratief materiaal. Waardvolle, aanbevolen lectuur.

Naar het hoge Canadese noorden, naar het woudlopersland van hondensleden en pelsjagers bij de Hudsonbaai, brengt ons het boek *Windigo*, door *Kathrene Pinkerton*. Het is een alleraardigst jeugd-

1874
1875

1876

1877

1878

boek, vol avontuur en zonder kalverliefde. In genoemde streek zijn de ouders van Ann en Philip, met de sympathieke manager der Compagnie, de enige blanken. Een ongure avonturier zaait paniek onder de primitieve Indiaanse jagers door in de wouden te spelen voor een „windigo”, de meest gevreesde boze geest. Een jonge jager dreigt daarbij ten onder te gaan. Met hun Kerst-logé's trekken de jongelui de besneeuwde wildernis in, waar zij hun vriend weten te vinden en te redden, en de boosdoener ontmaskeren. Naastenliefde, trouw, hulpvaardigheid en waarheidsliefde vormen de erode van alle hoofdpersonen. Het boek is met goede illustraties tot een verzorgde uitgave gemaakt.

1879 *Jan Schaap*, die met zijn boek „150 spelen” reeds generaties van jeugdleiders zo uitmuntend van dienst is geweest, komt hen in *Wat spelen we?* met 136 nieuwe binnen- en buitenspelen verrassen. Alleen al bij het lezen er van hebben we genoten; wat zal het dan een vreugde zijn die spelen praktisch uit te voeren. Ook ouders zullen uit dit boekje kunnen putten om met hun kinderen daverend plezier te beleven.

Wat ons nog in deze rubriek rest behoort tot de bakvisromans.

1880 *De vergulde Schaer*, door *Joh. W. Veecken-Bakker*, is de geschiedenis van de meisjes Treslong, die na de dood van hun ouders bij hun grootmoeder worden opgevoed. Op een gegeven moment faillieert de familiebank. De familie trekt naar elders, waar de meisjes als naaisters voor zich, broertje en grootmoeder zullen zorgen. Dit lukt wonderwel. Men raakt zeer bevriend met de dominee en zijn zuster. Dan komt nog een rijke neef opdagen, die zich opwerpt tot hoofd van de familie en alle zorgen wegneemt. De laatste hoofdstukken zijn gewijd aan allerlei verlovingsen en alles eindigt in rozegeur en maneschijn. Alleen dominee blijft met een gebroken hart achter.

1881 *M. Doekes-de Wilde* schreef *Met vaste tred*. De zorgen van het meisje Han Wevers zijn niet wereldschokkend doch wel heel belangrijk voor haar zelf, daar

ook anderen, goede diensten bewijst. Het is ook gebleken, dat zo'n verzameling van groot nut is voor de school ten dienste van aardrijkskunde en biologie.

Ik schrijf die boeken voor mijn plezier en gun mezelf en de jeugd een uitstapje naar de onbekende streken van onze aardbol. Het is als een vlucht uit het beklemmende kringetje van het dagelijks leven, om eens onbekommerd te kunnen zwerven door de oerwouden, de prairies, de woestijnen van andere werelddelen. Wie dus zou willen vragen waarom ik geen boeken schrijf over het jongensleven van alle dag, vindt in het bovenstaande een antwoord. Andere collega's van het vak doen dat met talent en succes; mij lukt dat niet. Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is.

Mijn beste boek vind ik wel „Geheimzinnige machten” of misschien „De vlamme woestijn”. Dit laatste is de wonderlijke odyssee van de Franciscaner Broeder Fardé. De gegevens voor dit verhaal heb ik geput uit de brieven van Fardé zelf, die hij schreef tussen de jaren 1686 en 1690.

Het schrijven van jongensboeken heb ik altijd opgevat als een ernstige zaak, om de jeugd iets moois mee te geven voor het leven. Al meer dan 25 jaar heb ik daar mijn vrije tijd voor gegeven. Maar er is veel idealisme voor nodig om het vol te houden, want de waardering is vaak gering. Van de geldelijke baten spreek ik niet eens. Die zijn maar heel matig; het duurt veel te lang eer een boek uitverkocht is.

De positie van het Nederlandse jeugdboek op de boekenmarkt is dan ook niet rooskleurig. Uitgezonderd misschien de boeken die bedenkelijk veel lijken op sensatielectuur. Ik geloof dat de stripverhalen een verderfelijke invloed hebben gehad. De jeugd is te lui geworden om te lezen en kijkt liever plaatjes.

En met het Katholieke jeugdboek is het nog erger gesteld. Het is nu zover, dat

een door en door Katholiek boek, in alle opzichten goed geschreven, geen kans meer heeft. De uitgevers durven het zelfs niet meer aan en wie het toch doen, hebben een strop. Laat er duizend van verkocht worden; met de rest blijven ze nog jaren lang zitten. Katholieke boekhandels etaleren het zo goed als niet*) en neutrale natuurlijk helemaal niet; die weigeren al vanzelf alle boeken van een uitgever die Katholiek is (enkele uitzonderingen daargelaten). Ik heb het altijd een scheve verhouding gevonden dat Katholieke bladen en tijdschriften wel niet-Katholieke boeken bespreken (en soms erg ophemelen), terwijl neutrale bladen nooit een Katholiek jeugdboek bespreken. Maar ook Katholieke instanties schieten hierin tekort. Ik geloof dat als men de catalogen van Katholieke-schoolbibliotheken eens zou nazien, men voor rare verrassingen zou komen te staan. Er wordt goed werk verricht door Idil en andere instellingen. Toch zie ik de toekomst inzake jeugdlectuur donker in. Het kan verkeren, maar dan zal er heel wat moeten veranderen.

B. V. ZWEGERS

*) Dit bevreemdt ons niet, in zoverre de numerieke geringheid van het Katholieke jeugdboek hieraan debet is. — Red.

Ein Buch hat oft auf eine ganze Lebenszeit einen Menschen gebildet oder verdorben.

HERDER

ze haar treffen in de opgroei-periode van meisje tot jonge vrouw. Ze moet haar gestorven moeder vervangen. Ook is haar vader een ouderwets-denkend man, stug en gesloten, die zijn gezin geen eigen leven toestaat. Toch vindt dit meisje met vaste tred de weg naar een eigen toekomst, vooral dank zij het begrip van een buurvrouw, die zelf veel leed doormaakte. — Een goed geschreven meisjesboek. Mentaliteit typisch vaag-religieus. Maar de schrijfster verstaat haar vak. De meisjes zullen veel van eigen zorgen in dit boek terugvinden, dat een levens-echt probleem behandelt.

1882

Elsbeths vuurproef, door *Ems van Soest*, speelt in het Nederlands Oost-Indië van vóór de oorlog, op een thee-onderneming in het bergland van Java, waar *Elsbeth*, het enig dochtertje van de eigenaar, een leven heeft als een prinsesje. Toch heeft ze een standvastig karakter, besteedt haar tijd nuttig en toont, vooral als haar vader in de malaise-tijd de onderneming moet verkopen, dat zij de „vuurproef“ kan doorstaan. Het doet alles een beetje zoet en onecht aan. Schrijfsters liefde voor het Indische land spreekt duidelijk uit dit boek.

1883

Helemaal niet enthousiast zijn we over *De hoogste waarde*, door *Nelly Marec*. Vier onderling heel verschillende meisjes wonen in pension bij een deftige, oude dame; ze studeren, musiceren, flirten of verloven zich. Veel compositie, intrige of spanning is er niet in het verhaal. En het taalgeknoui — in een jeugdboek nog ergerlijker dan elders — is vaak onvergeeflijk. „Zijn vinger pookte naar boven; het meisje dat haar puzzelde; zij krulde in haar stoel op; de ogen donker blazend van woede“ (poked, curled up, puzzled, blazing), enz. De stijl is bedroevend en de afwerking slordig. Ook hier hebben we blijkbaar weer te maken met een voddige „nederlandse“ bewerking van een overjarig buitenlands verhaal.

1884

Eigenlijk hetzelfde geldt voor *De roos van Sjaz*, door *Ans van Breda*. Het is een onbenullige en zonderlinge historie, waaraan men enige spanning niet kan ontzeggen; pedagogisch nogal dubieus

en doorspekt met beschamende germanismen. Twee jonge zakenvrouwen trekken per auto door Perzië, op zoek naar een gevluichte uitvinder. Speurtocht en liefde komen op hun pootjes terecht. Een der heldinnen weigert door het hele verhaal haar achternaam te noemen; de fijnzinnige ontknoping is, dat zij Hanentreë heet. Tenslotte leest men fraais als: „het enige dorp dezer aard”, „hij zei op zijn rustige aard”, „huizen uit klei”, „we laten ons van hen een quitantie geven”, „hij hokt op zijn tapijt”, „gelukstralend lachje”, enz. Dat een christen mohammedaan wordt om een Perzisch meisje te trouwen, is de gewoonste zaak ter wereld. Het probleem van het boek *De bochtige weg*, door *Hella Jansonius*, valt wel buiten de leeftijd die wij onder jeugd verstaan. De bochtigheid van deze weg zit hierin, dat het jonge onderwijzeresje Gerda, niet knap en met een minderwaardigheidscomplex, genegenheid opvat voor haar veel oudere collega Leo, die getrouwd is, maar wiens vrouw ongeneeslijk ziek is. Gerda vindt tenslotte toch een goede levenspartner. De ideeën over scheiden en kerk liggen wel erg ver van de katholieke opvatting.

1885

1886

En als laatste boek: *Frank komt terug*, door *Nietha den Hartogh*. Na zijn militaire dienst in Indië terug in Nederland maakt Frank een moeilijke tijd van aanpassing door, vooral door conflicten met zijn conservatieve vader, wiens opvolger hij zal worden. Tenslotte krijgt hij zijn evenwicht terug, geholpen door zijn meisje Mariëtte, dat hierdoor ook zelf tot volwassenheid uitgroeit. Voor volwassenen biedt het boek wel verrassende psychologische kijkjes, maar als geheel met het te zeer basis om aanbevolen te worden. Het is eigenlijk doorgeschoten A.J.C.-jeugd, wat rumoerig en rommelig, maar tegelijk hunkerend naar de hand die leiding zou kunnen geven.

2e GROOT VERTELBOEK

voor het
KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS
en
HENK KUITENBROUWER

*
FANTASTISCH
VAN
INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS

300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen

*
Gebonden in stevige, 8 kleuren
linnen band, hoogglanzend
geplasticeerd

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT
Verkrijgbaar bij de boekhandel

Heidi

EN DAT VOOR f 2.95...!!

Het klassieke boek van Joha Spyri maakt zijn triomftocht door Nederland!

Opnieuw weet de kleine Heidi jong en oud te treffen. De 2e druk is verschenen. De 3e druk is in voorbereiding.

Vraagt uw boekhandelaar

... A. Winkler-Vonk gaf een frisse bewerking van dit oude gegeven ... „Idil-gids”

UITGEVERIJ PLOEGSMA – AMSTERDAM (C)

AAN C. E. POTHAST-GIMBERG danken we

GRIJZE RUITEN. Lies groeit op in een klein weeshuis. Zij voelt, wat wezen missen en geeft zich geheel aan de toekomst van haar broertje.

Zij gaat nu veertien worden, haar karakter groeit, zij wil straks onafhankelijk zijn om voor Pietje te kunnen zorgen. Als zij tenslotte onderwijzeres mag worden, blikt het jonge „moedertje” stralend de toekomst in.

Een mooi boekje, geen maakwerk, maar echt.

IDIL-GIDS

Dit is één van de recensies, die IDIL opnam over onze serie „Het Goede Jeugdboek”, onder redactie van K. van der Geest.

Dit najaar worden weer drie prachtige boeken aan deze mooie serie toegevoegd.

Ze bestaat dan uit:

		geb.	ing.
De Vergulde Schaeer	<i>Joh'a W. Veeken-Bakker</i>	f 5,90	f 4,50
Hoe durf je, Bettina!	<i>Han Erich</i>	„ 3,90	„ 2,90
Seppl en Semeli	<i>Beatrice Willing</i>	„ 3,90	„ 2,90
Judith Leyster	<i>Ro van Oven</i>	„ 4,50	„ 3,50
Invasie in San Salvador	<i>K. van der Geest</i>	„ 4,50	„ 3,50
Tjoempi en de Roofschuit	<i>Beatrice Willing</i>	„ 3,90	„ 2,90
Grijze Ruiten	<i>C. E. Pothast-Gimberg</i>	„ 4,50	„ 3,50
Giethoornse Vrijbuiters	<i>K. van der Geest</i>	„ 4,50	„ 3,50
Ridders van de Bosruïne	<i>Wim Broos</i>	„ 3,50	
Jaap zet door	<i>H. W. Wijnen</i>	„ 4,50	„ 3,50
Maddy zoekt haar weg	<i>M. A. M. Renes-Boldingh</i>	„ 4,25	„ 3,25

N.V. H. TEN BRINK'S Uitgevers-Maatschappij, Meppel/Djakarta

Ook verkrijgbaar in de Boekhandel

EEN VERDIENSTELIJK MAAR.... PARTIJDIG BOEK

1887

Met zorgvuldige aandacht hebben we ons heengeworsteld door *Over boeken voor kindsheid en jeugd*. Studie ten gerieve van leerkrachten, ouders en bibliothecarissen. Omvattend tevens uitvoerige lijsten van aanbevolen werken, ingedeeld: a) naar de verschillende genres; b) naar de leeftijd der jongeren. Ziedaar de volledige titel die *Hendrik van Tichelen*, ere-konservator van het Stedelijk School-museum te Antwerpen, aan zijn werk gaf. We hebben ons door de ruim 400 blz. van dit boek gezwoegd en daarbij diep respect gekregen voor de „benedictijnen-arbeid” van de heer Van Tichelen. Maar we moeten oprecht bekennen, dat we de stijl van de schrijver zonder meer vervelend vinden. De auteur babbelt zo breedspakig, dat hij de moderne lezer telkens irriteert. Zijn boek zou zonder schade aan de inhoud met groot gemak teruggebracht kunnen worden tot de helft van de huidige omvang. Hij treedt konsekvent in herhaling en hanteert de pen als een reeds jaren geleden gepensionieerd schoolmeester. We zullen onze lezers uitvoerige bewijzen besparen, maar menen verplicht te zijn aan een enkele steekproef te laten zien wat we bedoelen. Op de willekeurig gekozen blz. 340-341 citeren we: „Het is ons niet bekend of de uitgevende firma bedoelt, deze reeks meisjesboeken voort te zetten; is dat wel het geval, laten ze dan Wel moeten we erkennen, en we drukken er op, dat er talloze, hier niet te noemen dames zijn, die — Uit enkele korte samenvattingen hiervoren blijkt, dat zekere personages uit boeken in bepaalde beroepen hun heil willen vinden — Deze regelen mogen meteen tot waardering dienen van zekere boeken, die—”

Een ander ernstig bezwaar is het door de schrijver gevolgde systeem, nl. dat van de berekeneerde catalogus. Tal van onbelangrijke of reeds voltooid verleden

tijd geworden boeken worden in beknopte inhoudsopgave weergegeven. Schrijver uit herhaaldelijk zijn vrees voor wat hij noemt „nomenklatuur”. Maar het uiten van die vrees is nog iets anders dan het voorkomen. Hij had ons — met winst — wel enige bladzijden „nomenklatuur” kunnen besparen.

Een derde, en ergste, bezwaar is de kinderlijke demonstratieve „humanistische” of neutrale houding. Deze houding van de schrijver is zo Prinzipienreiterei-achtig, dat hij bij iedere werkelijk objectieve lezer hevige twijfel wekt aan de met veel pathos geponeerde, maar helaas niet blijkende „neutraliteit”. De banvloek des heren Van Tichelen komt met opvallend genoegen neer op de katholieken. Zie hier enkele citaten: „Wat onze Rooms-katholieken, of eigenlijk, hun vooraanstaande vertegenwoordigers, zekere geestelijken, betreft, ze huldigen niet enkel het standpunt, dat alle onderwijs naar hun kerkelijke leer moet gericht zijn en dat de lektuur voor kinderen, in zover ze niet helemaal godsdienstig van aard is, voor zijn minst dat godsdienstige te eerbiedigen heeft en te dienen, ... maar hebben het goedgevonden, dat ... de zogenaamde kroon op het werk werd gezet, doordien ... Joris Baers pr., de taak aanvaardde, samen met een staf van in het Rooms-katholicisme gekonfijte medewerkers een omvangrijk «Lektuurrepertorium» uit te geven, dat alle werken van in- en uitheemse schrijvers, ook kinderschrijvers, kwoteren zou naar hun betekenis en waarde voor lezers en bibliothekarissen van hun eigen gezindheid.” Wat een zin! Wat een stijl! Wat een gebrek aan logica en welk een ... bekrompen partijdigheid! Van Tichelen doet dit hele, dikke boek door niets anders dan het standpunt huldigen dat alleen opvoeding in zijn verlichte geest goed is, de rest heet onverdraagzaam partijdig. Maar als hij zo voor eigen parochie preekt, mag een katholiek dat dan niet voor de zijne? En wie dan, zoals Van Tichelen, uitdrukkingen gebruikt als „in het Rooms-katholicisme gekonfijte medewerkers” en „would-be-openbare” biblio-

theken en „het ding” en die „lekkere J. J. Doodkorte”, laat zich toch wel lelijk in de partijdege kaart kijken. Deze uitdrukkingen zijn alle te vinden op blz. 32. En op blz. 33 belijdt hij, dat hij „plichtsgetrouw een flinke portie zogenaamde kinderlektuur” van Lavki (pastoor), Lindekruis (pastoor), pater Finn en pater Boni heeft „ondergaan” (!). Deze houding is symptomatisch, zoals blijkt uit schrijvers volslagen ondeskundigheid inzake „kinderlektuur met een godsdienstig karakter” op blz. 128 en 129, waar hij er op staat te gewagen van „de zogenaamde Scheppingsgeschiedenis”, en de wonderbare geboorte van Jezus rekent tot de „alleen als meer of minder mooie legenden” te beschouwen verhalen. De lezer moet ook eens de eerste 2 alinea’s van blz. 140 raadplegen! Blz. 152 met „een kristelijk gewetenszaakje” en blz. 163 met „zekere eng Rooms-katholieke milieu’s” en de pagina’s 184 en 185 en „onze menselijke normen” (190) en „zijn zaakje” (253) en „Albe, ook nog gelóvig, menen we” (253) spreken toch wel boekdelen. Zelfs de notities bij de bronnen (cf. blz. 383 over Boni en blz. 386 over Van de Hulst) tonen partijdegeheid. We hebben nog meer bezwaren: Op blz. 386 als „bron” noemen een catalogus (pardon, volgens Van Tichelen moeten we zeggen: kataloog), doch de *Idil-Gids* doodzwijgen, och, we weten nu onderhand wel hoe dat komt. En dan toch maar die enorme, veelzijdige, hoogst deskundige en onpartijdige autoriteit suggereren. Op blz. 363 haalt schrijver het koene stukje uit „De Nieuwe Ploeg”, het ledenorgaan van de Wereld-Bibliotheek, een plaats te geven onder de „Naslagwerken”!

Als we dan ook nog de poëzie-kritiek gelezen hebben op blz. 86 („een erg slordig rijmpje”) en op blz. 89 („Wel wat raar, dat geval van die geiten die geel zijn” — De auteur moet de schilderingen van bijv. Franz Marc en Gauguin eens bestuderen!) dan geloven we in alle oprechtheid niet meer in de deskundigheid van Hendrik van Tichelen. Dit vonnis spijt ons te meer, als we zien

hoe een door ons hoog gewaardeerd auteur als D. L. Daalder in *Nederlandse Bibliografie* van Maart 1953 zich uitput in alleen maar lof, kritiekloze lof. Geeft dan het bereiken van „de leeftijd van de zeer sterken” — Van Tichelen is 70 jaar geworden — een vrijbrief voor partijdegeheid en ondeskundigheid? Enfin, de deskundige, kritische lezer zal veel materiaal vinden in het hier besproken boek. Die „benedictijnenarbeid” verdient wel een compliment, al hadden we zoveel liever aan Van Tichelen bij zijn 70ste verjaardag onze dankbare hulde voor een *eminent standaardwerk* gebracht.

L. v. d. H.

BIJ DE JEUGDLECTUUR- LIJST 1953-1954

De Novembermaand is de maand van de *Jeugdlectuurlijst*, die ook dit jaar weer in een oplage van een half miljoen exemplaren gratis verspreid wordt op, of althans gratis ter verspreiding wordt toegezonden aan alle katholieke scholen. Ook dit jaar weer hebben tientallen uitgeverijhuizen zich aangemeld om voor hun jeugdboeken een plaatsje te bemachtigen op die Lijst en de redactie heeft honderden boeken in studie genomen ten einde tot een waardige selectie te komen van wat op 1 November 1953 op de jeugdboekenmarkt aanwezig is. De Lijst vertoont ongeveer 250 nummers, maar bij tal van nummers zijn hele reeksen ondergebracht, zodat er stellig een keuze uit 300 geboden wordt. Veel van het gebodene is reeds in de *Idil-Gids* voorwerp van bespreking geweest. Ook de *Kroniek* van dit dubbelnummer bevat het nodige materiaal eruit. In deze korte beschouwing willen we nog

De alom bekende auteur

GODFRIED BOMANS

heeft voor de jongens en meisjes
van Nederland

ZES SPROOKJES

geschreven

- 1 Jan de Zebra
- 2 De verliefde Zebra
- 3 De ontevreden vis
- 4 Het locomotiefje
- 5 Het luie jongetje
- 6 De ijdele engel

Ze zijn gedrukt in 4 mooie kleuren
naar illustraties van Jan Emmink en Jaap Pander
Voorzien van een gevernist bandje is de prijs slechts

f 1.50

per deeltje.

Ze zijn verkrijgbaar in elke goede
Boekhandel.

N.V. Drukkerij en Uitgeverij
J. F. DUWAER & ZONEN - AMSTERDAM

- speciaal de aandacht vestigen op enkele boeken, wederom niet meer dan een keuze.
- 1888 Zoals onze lezers weten, is de Lijst in leeftijdsgroepen ingedeeld. Voor de 6-8 jarigen vermeldt de Lijst o.a. de nieuwe Piccolo Reeks: het kabouterverhaal *Kabouter Huppel*, door *M. Clarenbeek-van Klaveren*, waarin Huppel door allerlei tegenslagen zijn eigenwijsheid afleert;
- 1889 *Brammetje Beer uit het Dierenbos*, door *Lea Smulders*, een kostelijk vertelsel met een zeer originele vondst omtrent de snoepgrage beer; en *Tijntje Toverschaar*, eveneens van *Lea Smulders*, welk verhaal een rechtstreekse aanval op de luiheid doet.
- 1890 Ook no. 3 van de Lijst brengt een nieuwe reeks, nl. de Kleine Duwaer-boekjes, van niemand minder dan *Godfried Bomans*. De reeks is gestart met 6 deeltjes: *Jan de Zebra*, *De verliefde Zebra*, *De ontevrede vis*, *Het locomotiefje*, *Het luie jongetje* en *De ijdele engel*. Het zijn uitstekend vertelde, echte Bomans-sprookjes, geestig en boeiend, droog komisch en vaak met diepe zin. De illustrering is zeer overvloedig.
- 1891 t/m 1896 Voor die eerste groep zeggen verder de namen van Rie Cramer, Phiny Dick, Leonard Roggeveen, Diet Kramer, Piet Broos en A. D. Hildebrand wel genoeg. Uit de Tweede Groep mogen we nog wel eens nomen: *dé* beroemde sprookjes van Andersen, Grimm en Perrault; de Dr Dolittle-serie; de Kleine Boeken van Grote Heiligen en de Puk en Muk-serie; boekjes die overigens allemaal reeds gerecenseerd werden.
- 1897 Uit de Derde Groep kiezen we: *2e Groot vertelboek voor het katholiek gezin*, door *Tom Bouws en Henk Kuitenbrouwer*. Het is werkelijk een schitterende aanwinst voor het gehele gezin tussen 7 en 17. De keuze van de verhalen is zeer goed en de 15 auteurs die meewerkten kwamen met iets goeds voor de dag. Naast mooie romantische verhalen en grappige geschiedenissen vinden we geslaagde verzen, spelletjes en aantrekkelijke, wetenswaardige artikelen. Bovendien is de illustratieve verzorging rijk en gevarieerd. Van ganser harte zij dit boek dus aanbevolen.
- 1898 Een warme aanbeveling verdient ook *Het boek van Thijs en Claartje*, door *J. A. Schreuder*, een ontwapenend eerlijk verhaal over twee kinderen van de boswachter en hun goede baron. Iedereen die jong van harte is zal genieten van dit eerlijke boek, waarin de godsdienst op de achtergrond steeds aanwezig is. Een boek dat nu eens geheel anders is, charmanter en echter.
- Van de voor de Vierde Groep bestemde boeken kwam bijna alles reeds in bespreking.
- Uit wat nog geen beurt kreeg, verdienen de volgende twee uw extra aandacht:
- 1899 *Benjamin van Saint Just*, door *J. D. Degreef*, is een opmerkelijk goed boek over de Amerikaanse burgeroorlog, van begin tot eind vol mooie spanning en tegelijk vol edele karaktervorming. De negerjongen Benjamin, slaaf van Kapitein Saint Just, speelt er de nobele hoofdrol in. Zeer aanbevolen. Een kerngezond jongensboek. — En voor de meisjes is er het frisse boek *Ik . . . Laura!*, door *Esther Hagers*. De egoïstische Laura gaat gebukt onder het feit, dat zij en haar oppervlakkige ouders innerlijk langs elkander heen leven. Als het gezin door vaders schuld in misère is geraakt, komt hierin verandering. Tenslotte vinden Laura en haar ouders alle drie de weg naar elkanders hart.
- 1900 Ook in de Vijfde Groep vragen belangrijke boeken de aandacht. Eén boek er van is zo juist van de persén gerold, een nieuw deel nl. uit de bekende Sonatine-Reeks: *Gelukskind*, door *Nancy van der Elst*. Met dit deel vangt het tweede Sonatine-dozijn aan. Het behandelt het leven en de muziek van Felix Mendelssohn Bartholdy (1809—1847). Mendelssohn mag inderdaad een gelukskind genoemd worden. Zijn probleemloze, puur muzikanteske muziek getuigt van dat geluk. We volgen Felix in zijn opgang, zijn grandioze succes in Engeland, zijn baanbrekend werk te Leipzig. Schrijfster vestigt ook steeds de aandacht op de Bachdraad die door Mendelssohn's leven

loopt, een al heel vroeg begonnen liefde die geleid heeft tot een baanbrekend ge-
tuigenis: de herontdekking van de Mat-
theus-passie. „Roman-technisch” is het
verhaal niet bijster boeiend, maar dat
tekort wordt vergoed door de uitstekende

EEN GESLAAGD EXPERIMENT

Onder bovenstaande titel trof ons een
bijdrage van *Mevr. H. Wolfenbittel-
van Rooyen* in het tijdschrift *Dux*, Aug.
1953, blz. 361-365.

Dit geslaagde experiment blijkt een lees-
kring te zijn, die er naar streeft in ieder
gezin per maand één katholiek boek ge-
lezen te krijgen. We citeren verder:

„Deze kring wordt onderverdeeld in
cl bjes van zes. Per zes leden wordt er
één boek gekocht per maand. Op het
eind van het jaar worden de boeken ver-
loot, zodat ieder lid twee boeken mee-
krijgt als kern van een te vormen gezins-
bibliotheek. Elke club krijgt hetzelfde
boek. Daardoor bereiken we, dat er een
zekere eenheid van gedachten onder ons
komt. Bepaalde problemen krijgen onze
aandacht; ieder vormt er zijn gedachten
over; dit bevrucht ook de gesprekken
onder elkaar. — Er wordt per maand
door ieder lid een gulden betaald. Dat is
niet veel. Maar: de katholieken zijn niet
gewend geld uit te geven voor hun cul-
turele behoeften. — Staande de vergade-
ring gaven zich 30 leden op. Dit aantal
is na 5 maanden uitgegroeid tot 84. Er
worden nu maandelijks door onze kring
14 katholieke boeken gekocht. — Ik wil
wedden, dat er in iedere parochie wel
6 mensen te vinden zijn, die belangstel-
ling hebben voor het katholieke boek.
Wanneer we zo door het hele land ker-
nen van daadwerkelijke belangstelling
hadden, zou de vicieuze cirkel rond het
katholiek georiënteerde boek met één slag
zijn doorbroken.”

Tot zover dit citaat.

Er staan nog meer gezonde gedachten
in dit stuk, o.a.: „Wanneer de katholieke
schrijver zich verdiept in zijn geloof, zal
zijn horizont zich juist verwijden, en zal
hij iets kunnen geven wat boven de
smalle ideeën uitgaat.”

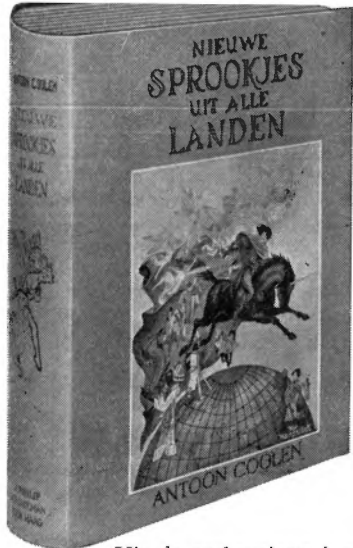
Men leze verder het artikel van *Mevr.
Wolfenbittel*. Misschien is dat ook een
aansporing om altijd trouw het waarde-
volle tijdschrift *Dux* te lezen.

Verkleinde illustratie uit „*Gelukskind*”
(*Mendelssohn*), getekend door
Frans Lammers

musicologische uiteenzettingen over *Men-
delssohn's* oeuvre.

Deze korte beschouwing moge volstaan
om de *Jeugdlectuurlijst 1953-1954* in de
belangstelling van onze lezers aan te
bevelen.

Zojuist verschenen:

ANTOON COOLEN

NIEUWE SPROOKJES UIT ALLE LANDEN

Formaat 27 x 19 cm. Luxe uitvoering.

Met 22 grote illustraties, waarvan 5 in kleuren naar aquarellen van

Rie Reinderhoff.

Prijs: in goud gestempelde prachtband f 13.50

De in deze bundel opgenomen sprookjes zijn de mooiste uit verschillende landen en beschikken over de tovermacht om *het kind en de volwassene* tot die wonderbaarlijke eenheid te binden, waarin beiden ieder zichzelf blijven.

Uit de enthousiaste beoordelingen: *Wie dit boek in huis heeft, mag zich gelukkig prijzen, zichzelf en zijn kinderen.*

Een spannend Indianenverhaal, welks inhoud ook paedagogisch verantwoord is:

PITAMAKAN ALS ZWARTVOET-INDIAAN

van James Willard Schultz

Prijs gebonden f 3.75

„De boeken van Schultz staan mijlenver boven de oppervlakkige lectuur” zegt I.D.I.L.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

Don Camillo heeft al zoveel jonge vrienden gevonden, dat we de aandacht vestigen op *Don Camillo en zijn kudde*. Dit is een tweede bundeling uit de schetsen, die *Giovannino Guareschi* wekelijks, versierd met eigen illustraties die ook in deze vertalingen zijn gebruikt, in zijn Milanese blad *Candido* geeft. De schetsen hebben nieuwe moeilijkheden en verzoeningen tussen de Noorditaliaanse dorpspastoor en zijn (katholieke) rode burgemeester tot gemeenschappelijk onderwerp. Men mag dit boek niet beoordelen naar de film. De film spitst

de zaken scherper toe dan zij in het boek blijken te zijn. De humor van het boek is menselijker. En schetsen als „Twee gezegende handen” zijn werkelijk ontroerend.

Duidelijk blijkt in dit boek, dat het Guareschi niet alleen gaat om Don Camillo. De burgemeester is hem even lief; meer soms. Ook dit deel verdient een hartelijke aanbeveling.

Karen, door *Marie Killilea*, is de ontroerende ware geschiedenis van de kleine Karen Killilea, een patiëntje met cerebrale paralyse, en van de onvermoeide strijd van haar ouders die moeite, geld noch opoffering spaarden om haar tot een volwaardig mens te maken in zoverre dat maar enigszins mogelijk zou

1902

1903

zijn. Het blijft echter niet bij een trefende gezinskroniek: de grote sociale belangstelling en deernis van mevr. Killilea openen al spoedig veel weidser perspectieven. Haar hart gaat uit naar de vele lotgenoten van haar kind. Door de wilskracht en activiteit van deze moedige vrouw, wier behoefte tot helpen niet ophield bij haar eigen kind, kwam de „United Cerebral Palsy Association” tot stand. Ook de figuur van de schrandere, dappere kleine Karen zelf volgt men met bewondering in haar dagelijkse worsteling en haar groeiend zelfvertrouwen. Het boek is doortrokken van gezonde humor en godsdienstzin. Dat dit boek niet voor pin-up-maniakken is, spreekt uit het bovenstaande wel duidelijk genoeg.

De bekende wereldreiziger en schrijver *W. G. N. van der Sleen* heeft reeds een hele reeks gepubliceerd over door hem bereisde landen. In zijn nieuwe boek *Tussen Texas en Pacific* heeft hij zich beperkt tot het westen van de U.S.A., tot Californië vooral. Die beperking

heeft het grote voordeel, dat de schrijver meer in details kan treden en typerende dingen kan meedelen. Zo horen we, om maar enkele voorbeelden te noemen, van sinaasappelbomen met een stamboom, van de Death Valley met een zoutvloer

van honderden meters dik, enz. De schrijver heeft een groot deel van Californië met de kampeerauto doorkruist en we krijgen dus gegevens uit de eerste hand. De ontdekkingsgeschiedenis van Californië, de missionering van dit gebied, het leven der Indianen, over al deze onderwerpen weet Van der Sleen boeiend te vertellen. Het prettig geschreven boek is geïllustreerd met duidelijke kaarten en schitterende foto's. Een boek dat voor iedereen geschikt is en een aanbeveling verdient.

De Amerikaan Louis Paul schreef de roman *Eens worden we rijk*. De hoofdpersoon van dit genoeglijk geschreven boek, dat zich afspeelt in een New-Yorkse volkswijk van een halve eeuw geleden, is een beminnelijke optimist. Al was het alleen maar om de moed, als 24-jarige jongeman een vier jaar oudere weduwe te trouwen die hem meteen vader maakt van drie kinderen. Naar dat gezin gaat zijn grootste zorg uit, ook al brengt het hem in een reeks dwaze verwikkelingen alvorens de kinderen deze indringer definitief als hun vader erkennen. Louis Caset strijdt voor zijn vakvereniging en tegen de eigenaardigheden van zijn huiseigenares, die met een rattenzolder, waar zij in een doodkist het wassen beeld van een overleden echtgenoot bewaart, alle samenwoningskwellingen overtreft. Hij speelt voor uitvinder en is goede vrienden met de levensechte kloosterbroeder Giacomo (de Amerikanen noemen hem Jack), die hem tenslotte een brede glimlach geeft wanneer hij na lange onverschilligheid met zijn familie op Pasen in de hoogmis verschijnt.

We hebben al meermalen met enthousiasme kunnen wijzen op de Prisma-reeks. Deze populaire reeks groeit met ijzeren regelmaat. We releveren enige nieuwe delen:

Dood in de jungle, door Michael Hastings. In dit boek, waarin de tocht beschreven wordt van een negental overlevenden uit een neergestort vliegtuig door de wildernis van Malakka, terwijl zich in hun midden een moordenaar be-

vindt, zijn de elementen van een goed speurdersverhaal bijeen: spanning, scherpzinnigheid en aan het slot de ontknoping. Een boeiend vertelde geschiedenis met goed getekende figuren en met een uitstekende uitbeelding van de sfeer der jungle.

1907 *Balladen en referereinen* is een „bundel zingende gedichten in het boortje, het amoureuze en het kortweg metaphysische — — — verzameld en van een inleiding voorzien door C. Buddingh'". Tussen de middeleeuwse ballade „Heer Halewijn” en de moderne „ballade van de Stem in de woestijn” liggen tientallen gedichten en rijmelarijen, die in Zuid- en Noord-Nederland gezongen en gedeclameerd zijn tot verheugenis en ontroering van het gemoed. Voor 5 kwartjes bevat deze bundel 142 ontboezemingen. Elk gezin zal er van genieten, de kniesoren en al te preutse droogstoppels mischien uitgezonderd. Gezonde kost voor ons volk van laag tot hoog, op verdienstelijke wijze bijeengebracht door C. Buddingh', die twee eigen balladen met een serieuze grondtoon in de verzameling opnam.

1908 Plezier zal men ook beleven aan het Prisma-boek *Nederlandse Nonsens op rijm*, verzameld en ingeleid door D. de Lange. Dat in deze kostelijke bundel nonsens-verzen De Schoolmeester niet alleen de openingsfiguur maar ook het rijkst vertegenwoordigd is, ligt wel voor de hand, want zijn typische Nederlandse „onweerstaanbare lust tot het parodiëren van sublieme, doch loze gevoelens in hoog-zwevende taal” heeft ons een onvergankelijk nonsens-oeuvre nagelaten. Dan volgt de melancholische Piet Paaltjens en de ondeugende persiflage van het tijdschrift Braga. Natuurlijk geeft ook Cornelis Paradij's acte de présence. De „Ruize-rijmen” van Charivari's completeren dan het beeld van het reeds historie geworden nonsens-vers.

Uit de jonge, nog in leven zijnde poëten koos Daan de Lange voortreffelijke verzen van C. Buddingh', Trijntje Fop, Daan Zonderland, Annie M. G. Schmidt

en Koos J. Versteeg. Een bundel om een groot publiek te veroveren.

En voor de muziekminnarissen en -minnaars bracht de Prisma-reeks een kostelijk boekje van Hendrik Andriessen, nl. *Over muziek*.

In 78 korte stukjes, oorspronkelijk verschenen in een dagblad, belicht de componist, organist en pedagoog Hendrik Andriessen allerlei facetten van de muziek. Niet alleen concrete onderwerpen, zoals componisten en hun werken, maar ook meer abstracte, zoals: de schoonheid, de stijl, discipline, komen ter sprake.

De waarde van deze beschouwingen ligt vooral hierin dat de schrijver zich niet verliest in vaagheden, maar de muziekpraktijk steeds als vertrekpunt en eindpunt kiest, en dat deze stukjes de opvattingen van de lezers verfrissen en hun belangstelling stimuleren. Van de lezer wordt geëist een zekere algemene ontwikkeling, aandacht en gevoel voor fijne humor.

Hiermee nemen we in dit nummer afscheid van de Prisma-reeks.

1910 *Edith Rode* schreef de roman *De drie kleine meisjes*. De Deense schrijfster weet op gevoelige en vaak humoristische wijze het leven uit te beelden van drie kleine Deense meisjes die op het einde van de vorige eeuw leefden; en de tekenares Toetic Schuurs voegt door haar fijne en rake tekeningen nog een bijzondere charme toe aan dit lezenswaardige boekje. Het verhaal brengt ons de liefde en zorg in herinnering van ouders, die in hun gezin een harmonische sfeer wisten te scheppen waar onderling begrip heerste. De karakters der meisjes zijn juist getypeerd, ze zijn verschillend van aard en toch één in saamhorigheid. De oudste heeft een haast onbepaalde fantasie en leeft daarin, en de andere twee doen ieder op hun wijze daaraan mee. In de Epiloog geeft de schrijfster in enkele trekken te lezen, hoe de meisjes, nu zelf oud geworden, op het eind van hun leven nog zo gaarne zich vermeien in de dingen van hun kinderjaren. Een fijn boek.

- 1911 Pater Jac. Schreurs, *m.s.c.*, schreef met Zuster Clara van Assisië zeker een van zijn mooiste boeken. Nederland heeft voor zover ons bekend nu zeker een van de beste levens van de grote heilige. We willen niet zeggen dat het een gemakkelijk boek is voor het gewone katholieke volk, maar dat is ook niet nodig. We mogen blij vaststellen, dat de schrijver zelf ook nog al eens aan het woord komt. Als dit mooie boek nu maar veel gekocht en gelezen wordt, want dat is het waard.
- Ook aan „literatuur” hebben we nog iets voor jonge mensen: Jan H. Eekhout is weer verschenen. Zijn *Boerenlegenden* zijn vertellingen over oude, sterke en patriarchale boeren; over recht en onrecht, over adel en slechtheid in primitieve mensen, veelal uit de Zeeuws-Vlaamse of Vlaamse contreien. En hij vertelt boeiend, plastisch en wijs, wijs vooral, zij het een tikje artificieel. We menen het te moeten betreuren dat hij bij zijn zorg voor het behoud van de locale kleur en het streekeigene, geen rekening houdt met de talrijke lezers, die zullen stuiten op onverstaanbare streek-eigen woorden. Een toelichting in voetnoten zou hier goede diensten bewijzen. We bevelen 't werkje van harte aan.
- 1913 En Ernest Hemingway verhaalt in *De oude man en de zee* het heroïsch avontuur van een pezig oud man, een Cubaanse visser, die in volle zee de strijd aanbindt met een zeldzaam grote zwaardvis, daarna met de haaien die hem zijn buit betwisten. Als hij na drie dagen in het haventje terugkomt, is van de vis alleen nog een wit geraamte over. Trouwhartigheid en levenswarmte doortrekken het verhaal, dat tot een epische grootheid stijgt. Hemingway laat de menselijke geestkracht triomferen. Een man kan vernietigd worden, niet verslagen. Hiervan schonk de grote Amerikaanse verteller een nieuw symbool. De stijl is sober geladen en expressief. Attilio Gatti heeft vele jaren in Afrika geworven en een uitgebreide studie gemaakt van het zwarte werelddeel. In zijn boek *Mensen en dieren in Afrika* vertelt hij ons uitvoerig over de pygmeeën en over enkele minder bekende negerstammen, die hij typeert als de Rabauwen van de Stanleyvallen en de Reuzen van Ruanda. Veel aandacht wijdt hij aan twee zeldzame vertegenwoordigers van de Afrikaanse dierenwereld: de bongo, een soort antilooop, en de okapi, die tot de familie van de giraffen behoort. Giftige slangen geven hem de gelegenheid enkele sterke verhalen ten beste te geven. De schrijver is een boeiend verteller, zodat men zijn boek in één ruk uitleest. Mooie foto's en duidelijke kaartjes illustreren de tekst. Warm aanbevelen. Jules Verne's voorspellingen dat de mens vrij en ongestoord de bodem van de zeeën en rivieren zou bewandelen, zijn sinds enige jaren bewaarheid geworden. De Franse zee-officieren Jacques-Yves Cousteau en Frédéric Dumas beschrijven in *De zwijgende wereld* hun belevenissen tijdens talrijke speurtochten in de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan. Door middel van een aqualong zijn ze in staat de diepzee-wonderen te aanschouwen en te bestuderen. Ze gaan ook op zoek naar verdrinken glorie zowel uit onze moderne tijd als uit de jaren vóór Christus. Onderhoudend en boeiend geschreven ontstond een boek vol spannende avonturen, voorzien van vele exclusieve diepzee-foto's. *Högni*, door Hedin Brú, is zeker ook voor jonge mensen een prachtig boek, omdat ze er veel van de strijd in zullen vinden, die de opgroeiende mens nu eenmaal te voeren heeft, als hij werkelijk het leven ervaart. Een kind vecht voor de droom van zijn jeugd, die vervuld wordt door de harde realiteit van het leven. Goed geschreven, goed vertaald en mooi uitgegeven vormt dit boek een aanbevelenswaardige aanvulling van iedere boekenplank. Voor de „biologen” hebben we ook nog enkele interessante boeken: Cathy Hayes vertelt in *Ons apenkind*, hoe een chimpanseebaby in alles als een mensenkind opgevoed wordt. Schrijfster wil in samenwerking met haar echtge-

1918

noot nagaan in hoeverre de lichamelijke en psychische ontwikkeling van de aap overeenkomt met die van de mens. Haar belevenissen bij dit werk worden hier vlot en onderhoudend beschreven. Vanzelfsprekend is er plaats voor komische opmerkingen. Een psychologische dierenroman van wetenschappelijke waarde.

En A. Portmann beschreef in *Buitenisige dieren* „ontmoetingen met eenhoorns, pinguins, mensapen en diergelijke”. Deze schetsen willen een juist begrip geven van de diereengestalte, in samenhang met de verschillende vormen van levenswijze en levensmilieu. De schrijver is een uit-

gesproken gelovige en weet eerbied te wekken voor de schepping.

Aanstaande emigranten zullen plezier hebben van het boekje *Nieuw-Zeeland*, welk „land der toekomst” waarschijnlijk door de jongste Christchurch-race weer extra de aandacht getrokken heeft. In een kleine 200 bladzijden worden de geschiedenis, de bevolking, het economisch en maatschappelijk leven en de immigratie besproken. Het boekje is ondanks zijn zakelijke inhoud zeer prettig leesbaar.

Met deze selectie hopen we elck wat wils te hebben gegeven.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken : (volgnummer)

Andriessen, Hendrik 1899
Over muziek. Van Bach tot draaiorgel, van luisteraar tot virtuoos — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken) (1953), 2e druk, (18 x 11), 224 blz., f 1,25 IV-V

Beke, Carel 1865
Pim Pandoer. De schrik van de Imbosch. Geïll. met teken. dr P. Nagtzaam — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1953), (24 x 16), 164 blz., geb. f 3,50 VIa, J †

Betlem, Guus 1859
Het nijlpaard van José. Geïll. met teken. dr Th. J. Mathijssen — A'dam, H. Meulenhoff, (Wijde wieden), (1953), (22 x 17), 159 blz., f 2,25, geb. f 3,25 VIa, M

Betlem, Guus, 1876
Zeven foto's en ... Manon. Geïll met teken. dr Th. J. Mathijssen — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (20 x 15), 158 blz., geb. f 3,25 V, M

Bleeker, H. 1844
Aaf en Eef. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (20 x 15), 160 blz., geb. f 3,25 VIb, M, N

Bomans, Godfried 1891-1896
Jan de Zebra; De verliefde Zebra; De ontvreeden vis; Het locomotiefje; Het luie jongetje; De ijdele engel. Geïll. met teken. dr Jan Emmink en Jaap Pander — A'dam, J. F. Duwaer & Zn, p. dl f 1,50 VIc

Bouws, Tom, en Henk Kuitenbrouwer 1897
2e groot vertelboek voor het Katholiek gezin. Geïll. met teken. — Utrecht, De

- Fontein; Antwerpen, Sheed & Ward, (1953), (25 x 18), 304 blz., geb. f 7,90
VIa-b †
- van Breda, Ans 1884
De roos van Sjiraz. Geïll. met teken. t.d.t. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1953), (24 x 17), 151 blz., f 3,25, geb. f 4,50 IV (IV-V°, M)
- Brú, Hedin 1916
Högni. Vert. uit het Deens (Högni) dr C. W. van Utenhove-Romswinkel. Geïll. met teken. dr A. J. Hoogendoorn — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (1953), (24 x 16), 291 blz., f 7,—; geb. f 8,90 V
- Buddingh', C. 1907
Balladen en referenzen. — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken), (1953), (18 x 11), 280 blz., f 1,25 IV-V
- Clarenbeek-van Klaveren, M. 1888
Kabouter Huppel. Geïll. met teken. dr Annegrete Stassen — Utrecht, Cantecleer, (Piccolo-Reeks), (1953), 80 blz., geb. f 2,90 VIc
- Cousteau, Jacques-Yves, en Frédéric Dumas 1915
De zwijgende wereld. Vert. uit het Engels (The silent world) dr André E. Steentjes. Geïll. met 64 blz. foto's — Den Haag, Servire, (1953), (24 x 16), 184 blz., geb. f 10,90 IV-V
- Cramer-Schaap, D. A. 1863
Op drift geraakt in Zuid-Afrika. Geïll. met teken. t.d.t. dr R. van Starckenborgh van Straten — A'dam, Ploegsma (1953) VIa, J, (P)
- Degreef, Else 1872
Zes van de Balkan Express. Geïll. met teken. dr Annelies Kuiper — Helmond, Uitg. Helmond, (Parelsrie deel 5), (1953), (24 x 16), 158 blz., geb. f 3,50 V, M
- Degreef, J. D. 1899
Benjamin van Saint Just. Geïll. met teken. t.d.t. dr Gerrit de Morée — Helmond, Uitg. Helmond, (Kroonserie deel 9), 1953, (25 x 16), 160 blz., geb. f 3,50 VIa, J
- Doekes-De Wilde, M. 1881
Met vaste tred. Geïll. met teken. dr Rie Kooyman — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 219 blz., f 3,65, geb. f 4,90 IV-V, M
- Eekhout, Jan H. 1912
Boerenlegenden. Geïll. met teken. dr Frans Bank — Bussum, Paul Brand, 1953, (22 x 19), 157 blz., geb. f 5,90 IV-V
- van der Elst, Nancy 1901
Gelukskind. Het leven van Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847). Geïll. met teken. dr Frans Lammers + 2 blz. reprod. — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen, P. Vink, (Sonatine-reeks nr 13), 1953, (24 x 16), 192 blz., geb. f 5,65, geb. f 6,90 V
- Franke, S. 1846
Het gestolen paard. Geïll. met teken. t.d.t. dr C. B. Teeuwisse — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (21 x 15), 181 blz., geb. f 3,90 VIb
- Franke, S. 1856
Kameraden. Geïll. met teken. dr Pim van Boxsel — A'dam, Arbeiderspers, 1953, (22 x 14), 187 blz., VIa, J
- van Gaal, Rik 1858
Dwellan die de mammoet doodde. Geïll. met teken. dr Paul Voet — Brussel,

- Frans van Belle, (Mercator-Jeugdreeks, No XI), (1953), (24 x 16), 95 blz., 30 fr., geb. 45 fr. VIa
- Gatti, Attilio 1914
- Mensen en dieren in Afrika*. Vert. uit het Engels (South of the Sahara) Dr Karel Ruysink. Geill. met 2 krtn + 16 blz. foto's — A'dam, Wereldbibliotheek; Antwerpen, De Sikkell, 1953, (25 x 19), 192 blz., geb. f 8,50 V
- Guareschi, Giovannino 1902
- Don Camillo en zijn kudde*. Vert. uit het Italiaans (Don Camillo e il suo gregge) dr Frans van Oldenburg Ermke. Geill. met penteken. dr Giovannino Guareschi — Utrecht, De Fontein; Antwerpen, Sheed & Ward, (1953), (21 x 15), 247 blz., geb. f 6,90 IV-V
- van der Gucht, Gaston M. 1837-1842
1. *Het goudgele stro*, 2. *Krullebol*, 3. *Het verdwenen Madonnabeeldje*, 4. *Het gestolen dorp*, 5. *Dom gansje*, 6. *De man die de lente stal*. Geill. met teken. t.d.t. — Tongerlo, Sint Norbertus Boekhandel, (Vlaamse sprookjesserie) (1953), (27 x 20), 15 blz. VIb-c †
- Hagers, Esther 1900
- Ik . . . Laura!* Geill. met teken. dr Jan van Offeren — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1953), (24 x 16), 159 blz., geb. f 3,50 V, M †
- Hagers, Freddy 1847
- Een bus vol avonturen!* Geill. met teken. t.d.t. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1953), (20 x 15), 143 blz., f 2,—, geb. f 2,90 VIb, M
- den Hartogh, Nietha 1886
- Frank komt terug*. Geill. met teken. t.d.t. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (Meisjesroman-serie), (1953), (22 x 16), 151 blz., f 2,90, geb. f 3,90 IV,M
- Hastings, Michael 1906
- Dood in de jungle*. Vert. uit het Engels (Death in Deep Green). — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken) (1953), (18 x 11), 236 blz., f 1,25 IV-V
- Hayes, Cathy 1917
- Ons apenkind*. Met een voorwoord en enige vergelijkend-psychologische aantekeningen van Prof. Dr F. J. J. Buytendijk. Vert. uit het Engels (The ape in our house) dr Dr T. J. Langeveld-Bakker. Geill. met 16 blz. foto's — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, 1953, (23 x 15), 226 blz., geb f 8,75 IV-V
- van Heerde, G. 1849
- Een zwerper komt thuis*. Geill. met teken. — Baarn, Bosch & Keuning, (Lentehof-Serie), (1953), (19 x 14), 92 blz., gec. f 1,75 VIb
- van Heeteren, Rie 1853
- Vosje*. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 124 blz., geb. f 2,25 VIa-b, M
- Helder, Douwe 1834
- Koning Bastiaan en het vliegende tapijt*. Geill. met teken. t.d.t. dr R. Westra — Alkmaar, Kluitman, (1953), (21 x 16), 80 blz., gec. f 1,95 VIc
- Helder, Douwe 1835
- De tovertrompet van Tetterdorp*. Geill. met teken. t.d.t. dr R. Westra — Alkmaar, Kluitman, (1953), (21 x 16), 80 blz., geb. f 1,95 VIc
- Hemingway, Ernest 1913
- De oude man en de zee*. Vert. uit het Amerikaans (The old man and the sea)

- dr E. Veegens-Latorf en ingel. dr J. W. F. Werumeus Buning. Geill. met teken. dr Noël Sickles — A'dam, A. J. G. Strengholt, (Roosevelt-reeks) 1953, (22 x 14), 152 blz., IV-V
- Hergé*, 1852
- De scepter van Ottokar*. Geill. met teken. — Doornik, Casterman, (De avonturen van Kuifje), 1947, (30 x 22), 62 blz., geb. 65 fr. VIa-b
- Hildebrand, A. D.* 1860
- Monus en de vliegende schotels*. Geill. met teken. dr Marten Toonder — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (20 x 15), 164 blz., geb. f 3,95 VIa, J
- Hildebrand, A. D.* 1861
- De schildknaap van generaal Cortez*. Geill. met teken. t.d.t. dr S. Pennink — A'dam, H. Meulenhoff, (Serie: Wijde wieden), (1953), (22 x 16), 159 blz., f 2,25, geb. f 3,25 VIa, J
- Hoffman, Willem* 1870
- Jan van de Dom van Utrecht*. Geill. met teken. dr Tjienke Dagnelie — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (Avontuur- en Techniek-Reeks No 39), 1953, (14 x 10), 123 blz. V
- Jansonius, Hella* 1885
- De bochtige weg*. Geill. met teken. t.d.t. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (De Zonne-reeks), (1953), (21 x 16), 188 blz., f 3,25, geb. f 4,50 IV, M, (P)
- Killilea, Marie* 1903
- Karen*, Vert. uit het Amerikaans (Karen) — Haarlem; Antwerpen, J. H. Gottmer, 1953, (21 x 14), 303 blz., f 5,90; geb. f 7,90 IV-V †
- Kooreman, Tom* 1836
- De grote avonturen van Hans in Kabouterland*. Geill. met teken. t.d.t. dr Nans van Leeuwen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk (21 x 16), 128 blz., geb. f 2,75 VIc
- de Lange, D.* 1908
- Nederlandse nonsens op rijm* — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken), 1953, (18 x 11), 190 blz., f 1,25 IV-V
- Marec, Nelly* 1883
- De hoogste waarde*. — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (24 x 16), 212 blz., f 2,80, geb. f 3,95 IV-V°, M
- van Marwijk, Jan* 1869
- Het grote alfabet*. Geillustreerde Encyclopedie voor de Jeugd. Geill. met teken. + 32 blz. foto's + 8 gekl. foto's — Utrecht, W. de Haan, 1951, (21 x 14), VIII, 320 blz., geb. f 6,90 V, J M
- Meijer, Chr. A.* 1867
- Piet Plastic in actie*. Geill. met teken. dr Willem Backer — Haarlem, Boom-Ruygrok, (Pionierserie), (1953), (21 x 16), 168 blz., geb. f 2,90 VIa, J
- Mix, Tom* 1857
- Mijn leven en avonturen in het Verre Westen*. Geill. met teken. dr Loes van Goor — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (A. T.-reeks no. 38), 1953, 4e druk, (13 x 9), 150 blz., geb. f 0,85 VIa, J
- Murner, Thomas, Dr* 1862
- Tijl Uilenspiegel*. Bewerkt door P. de Zeeuw J. Gzn. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Serie Oud Goud dl. VIII), (1953), 6e druk, (20 x 15), 127 blz., gec. f 2,15 VIa°

- Nowee, J. 1864
Arendsoog grijpt in. Geïll. met teken. t.d.t. dr Jan van Offeren — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (Arendsoogserie), (1953), (24 x 16), 172 blz., geb. f 3,50
 VIa, J
- Ott, Estrid 1877
Raana en de rendieren. Vert. uit h. Deens dr J. E. Gorter-Keyzer. Geïll. met teken. t.d.t. dr Dick Baas Becking — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (1953), (24 x 16), 192 blz., f 4,15, geb. f 5,90
 V, JM
- Paul, Louis 1905
Eens worden we rijk. Vert. uit het Amerikaans (A father in the family) dr Rogier van Aerde — Utrecht, De Lanteern, (1953), (19 x 13), 271 blz., geb. f 5,90
 IV-V
- Pinkerton, Kathrene 1878
Windigo. Vert. uit h. Engels (Windigo) dr Co Kars. Geïll. met teken. t.d.t. dr Sonja Veldhuizen — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (1953), (24 x 16), 184 blz., f 4,40, geb. f 5,90
 IV-V, JM
- van der Plaats, Betty 1871
Vaarwel, Anne-Marie. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (22 x 16), 209 blz.,
 V, M
- Portmann, A. 1918
Buitenissige dieren. Ontmoetingen met eenhoorns, pinguïns, mensapen en diergelijke. Vert. uit het Zwitsers dr P. van der Zeijden. Geïll. met 12 blz. foto's — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, 1953, (22 x 14), 143 blz., geb. f 6,90
 IV-V
- van Rhijn, Aleid 1851
Een helicopter daalde. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein van Looy — Leiden, L. Stafleu, (1953), 2e druk, (23 x 16), 152 blz., geb. f 3,90
 VIa-b, (P)
- Rockwood, Roy 1875
Bomba uit de Rimboe in de verlaten stad. Vert. uit h. Engels (Bomba the Jungle-boy in the abandoned city) dr H. Michel-Ypma. Geïll. met teken. — A'dam, Moussault; Antwerpen, P. Vink, (1953), (19 x 13), 208 blz., geb. f 3,90
 V, J
- Rockwood, Roy 1874
Bomba uit de Rimboe op Jaguar-eiland. Vert. uit h. Engels (Bomba the Jungle-boy on Jaguar Island) dr Laura Kuiper. Geïll. met teken. — A'dam, Moussault; Antwerpen, P. Vink, (1953), (19 x 13), 208 blz., geb. f 3,90
 V, J
- Rode, Edith 1910
De drie kleine meisjes. Vert. uit het Deens (De dre smaa piger) dr C. W. van Utenhove-Romswinckel. Geïll. met teken. dr Toetie Schuurs — Den Haag, Zuid-Holl. Uitg. Mij, (1953), (24 x 16), 155 blz., f 4,15; geb. f 5,90
 V
- Schaap, Jan 1879
Wat spelen we? Een nieuwe serie binnen- en buitenspelen. Geïll. met teken. dr J. Hummel — Den Haag, H. P. Leopold, (1953), (19 x 12), 95 blz., geb. f 2,90
 V
- Schramm, Hanna 1855
Verbond van dieren en kinderen. Vert. uit h. Duits dr H. W. Methorst. Geïll. met teken. dr W. A. van der Walle — A'dam; Antwerpen, P. Vink, 1953, (22 x 17), 216 blz., geb. 65 fr.
 VIa-b
- Schreuder, J. A. 1898
Het boek van Thijs en Claartje. Geïll. met teken. t.d.t. dr Mance Post — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1953), (24 x 16), 176 blz., geb. f 3,50
 VIa-b
- Schreurs, Jac., M.S.C. 1911
Zuster Clara van Assisië. Geïll. met 4 blz. reprod. — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, 1953, (21 x 13), 202 blz., geb. f 6,90
 V †

- van der Sleen, W. G. N., Dr* 1904
Tussen Texas en Pacific. Aspecten van Californië en het Westen der U.S.A. gis-
 teren en vandaag. Geill. met 16 blz. foto's + 7 krtn — Tilburg, Nederland's Boekhuis;
 Antwerpen, Sheed & Ward, 1953, (25 x 16), 264 blz., f 7,90; geb. f 9,90 V
- Smulders, Lea* 1889
Brammetje Beer uit het Dierenbos. Geill. met teken. dr Toby Vos — Utrecht,
 Canteleer, (Piccolo-Reeks), (1953), 72 blz., geb. f 2,90 VIc
- Smulders, Lea* 1890
Tijntje Toverschaar. Geill. met teken. dr Maria Hendriks — Utrecht, Canteleer,
 (Piccolo-Reeks), (1953), 80 blz., geb. f 2,90 VIc
- van Soest, Ems* 1882
Elsbeths vuurproef. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland,
 (1953), (21 x 16), 208 blz., f 3,65, geb. f 4,90 IV-V, M
- Streef, Netty* 1843
De poedel Carla. Geill. met teken. dr P. C. de Graaf — A'dam; Antwerpen,
 P. Vink, 1953, (23 x 17), 80 blz., 28 fr. VIb-c
- Tetzner, Lisa* 1873
De reis naar Ostende. Vert. uit h. Duits dr Annie Winkler-Vonk. Geill. met teken.
 — A'dam, Ploegsma, 1953, 139 blz., geb. f 3,90 V, M
- van Tichelen, Hendrik* 1887
Over boeken voor kindsheid en jeugd. Studie ten gerieve van leerkrachten, ouders
 en bibliothecarissen — Antwerpen, Ontwikkeling, 1952, (24 x 16), 432 blz., geb.
 f 9,50 IV*, Ac
- Veeken-Bakker, Joh. W.* 1880
De Vergulde Schaer. Geill. met teken. t.d.t. — Meppel; Djakarta, H. ten Brink,
 (1953), (22 x 16), 252 blz., f 4,15, geb. f 5,40 IV-V, M, (P)
- Vermeiren, Leopold* 1854
De rode ridder. Geill. met teken. dr J. de Simpele — Antwerpen, Sheed & Ward,
 (1953), (22 x 15), 192 blz., 75 fr. VIa-b
- Verschuur, Bep* 1848
Slak, slak, kom uit je huis! Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-
 Friesland, (1953), (21 x 16); 92 blz., geb. f 1,95 VIb, M
- Vosma, Emmy* 1868
Ineke Holstein's overwinning. Geill. met teken. — Zutphen, W. J. Thieme, (1953),
 2e druk, (21 x 15), 186 blz., geb. f 4,50 V, M, (P)
- Wilkeshuis, C.* 1845
Vertelsels uit Nieuw-Lutjeputje. Geill. met teken. dr Piet Broos — Lochem, De Tijd-
 stroom, (1953), (24 x 16), 118 blz., geb. f 3,50 VIb, M
- Willing, Beatrice* 1866
Seppi en Semeli. Geill. met teken. t.d.t. dr Jan Lutz — Meppel; Djakarta, H. ten
 Brink, (1953), (23 x 16), 143 blz., f 2,90, geb. f 3,90 VIa
- XX* 1850
Bijbelse Geschiedenis. Geill. met teken. t.d.t. + 9 gekl. platen dr Elisabeth Ivanovsky
 — A'dam; Brugge, Desclée, de Brouwer & Cie, 1950, 2e druk, (28 x 21), 63 blz.,
 geb. f 5,95 VIa-b †
- XX* 1919
Nieuw-Zeeland. Land der toekomst. Geill. met 2 blz. foto's — A'dam, Keesing,
 1953, (21 x 13), 184 blz., geb. f 3,75 IV-V

HET TIJDSCHRIFT WIKOR

Het heeft ons altijd nog aan plaatsruimte ontbroken eens iets te schrijven over een uitermate belangrijk tijdschrift dat dit jaar jong Nederland veroverd heeft en waarvan op dit moment 9 nummers verschenen zijn. We bedoelen het tijdschrift *Wikor*, dat als ondertitel voert „algemeen kunsttijdschrift voor jonge mensen” en vertrouwd wil maken met alle kunstuitingen.

Een tijdschrift heeft het in Nederland niet gemakkelijk; dat dit tijdschrift in enkele maanden tijds duizenden abonnees gewonnen heeft, mag men zonder meer als een witte raaf zien.

Dat succes is volkomen verdiend en het verbaast ons geenszins, dat de kunstenaars en de volwassenen al even enthousiast zich als abonnee aanmelden als de jonge mensen, de rijpere jeugd voor wie het in het leven geroepen werd.

Er wordt tegenwoordig zoveel geklaagd over de oppervlakkigheid van de jeugd. *Wikor* spreekt die oppervlakkigheid tegen, zoals trouwens ook gebeurt door de grote belangstelling van de jeugd voor door *Wikor* of soortgelijke comité's georganiseerde toneel- en balletuitvoeringen, concerten en tentoonstellingen. (Ter verduidelijking diene, dat er ook een Vereniging *Wikor* is, waarvan het tijdschrift *Wikor* een der activiteiten vormt.)

De jeugd is niet oppervlakkig, maar de jeugd is zo geëmancipeerd, dat zij zich niet meer zoet laat houden met brave schoolmeesterij. Ook in de leatuurvoorziening is het immers onderhand wel duidelijk, dat „kinderboeken” voor ouder dan 15 jaar een bijna onverkoopbaar artikel zijn geworden.

Bestuderen we de verschenen nummers van *Wikor*, dan vallen ons twee o.i. eminente kwaliteiten op: 1° de bescheidenheid van het tijdschrift en 2° het feit dat de redactie niet minzaam afdaalt tot „de kinderen”, maar de jeugd als mensen benadert. Soms worden er eisen ge-

De bekende Wipneus-Serie

voor 8-11 jarigen wordt al op vele scholen als klasseleesboekje gebruikt en met groot succes. De kinderen zien met groot verlangen uit naar de leesles. In Uw schoolbibliotheek mogen ze natuurlijk niet ontbreken.

Zo juist verschenen :

Wipneus en Pim bij Snuffelbaard f 1.50

Overige titels :

Prins Wipneus en zijn vriendje . f 1.70

Wipneus en Pim gaan op reis . . 1.70

Wipneus en Pim bij de rovers . . 1.60

Wipneus en Pim op Muggeneiland - 1.70

Waar is Prins Wipneus . . . 1.50

Voor de leeftijd van 12-16 jaar zijn zo juist bij ons verschenen :

B. V. Zwegers :

De Jacht op het zwarte Paard f 3.40 geb.

Rio Matin :

Het geheim van de Doodsnoodbergen
f 3.40 geb.

UITGEVERIJ J. SCHENK
MAASTRICHT

steld aan de lezers, waaraan ook de volwassenen zich met winst zouden kunnen onderwerpen.

Daardoor krijgt het tijdschrift *Wikor* iets van blijvende waarde.

En niet alleen het innerlijk van het tijdschrift speculeert er op, dat de abonnees hun artistiek lijfblad „bestuderen” en bewaren, ook het uiterlijk rekent daarop: Ieder nummer telt minstens 36 tekstpagina's op glanzend papier gedrukt en elk nummer brengt 20 tot 25 uitstekende illustraties om de tekst aanschouwelijk te maken. Een gebonden jaargang is dus een kunsthistorisch boek gelijk, met ruim 200 illustraties en dat alles voor de somma van..... f 4,50 per jaar, per boekdeel dus!

Eminente kunstenaars en geleerden behoren tot de medewerkers van *Wikor*. Enige namen mogen een indruk geven: Jan Dijker, Marius Monnikendam, Aart van Dobbenburgh, Thijs Mauve, Paul Grégoire, Ru van Rossem, Helene Nolthenius, Ch. Wentinck, Paul Citroen, Johan Schwencke, Drs J. van Haaren, Ir G. Knuttel, Hans Tiemeyer e.t.q., te veel om op te noemen.

Ieder nummer brengt een vergelijkende „Kleine Kunstencyclopaedie” en de beeldhouwrubrick van Paul Grégoire mag men ook een gelukkige vondst noemen. We zouden graag nog meer zeer geslaagde artikelen willen noemen, over muziek, over ballet, over chinees porselein, over toneel, over schilder- en bouwkunst, over primitieve kunst en jazz, enz. maar dan zouden we vervallen in een analytische bibliografie.

Wikor zien betekent *Wikor* bewonderen en *Wikor* bewonderen betekent abonnee willen worden om toch vooral te bereiken dat dit tijdschrift blijft bestaan, om een steentje er toe bij te dragen dat dit tijdschrift nu eens een geslagen succes blijkt en blijft. Er ligt zoveel nobel idealisme aan dit tijdschrift ten grondslag, dat om te beginnen iedere middelbare school abonnee moet zijn, wil die school tenminste de pretentie koesteren aan de esthetische vorming van haar leerlingen mee te werken.

We durven aan onze lezers zonder meer aanbevelen, zich als *Wikor*-abonnee te melden bij hun boekhandelaar. De uitgever is Pax, Jan van Nassaustraaf 34, Den Haag. Volgens het bekende artikel kunnen scholen die welbestede f 4,50 bovendien nog „verhalen”.

In de Sonatine-reeks, levens van beroemde componisten, verteld aan jonge mensen, zijn zojuist deel 13 en 14 (gewijd aan Mendelssohn en Franck) verschenen.

Bij deze gelegenheid heeft de uitgever een prijsvraag uitgeschreven waarbij

Vierhonderd Gulden

aan prijzen beschikbaar is. De voorwaarden kunt u aanvragen bij

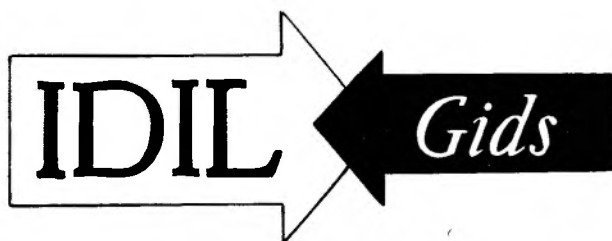
**Nederland's Boekhuis
Tilburg**

Uw eventuele bestellingen gelieve U te richten tot Uw boekhandelaar.

DEC. 1953

JAARGANG V

NUMMER 5

VOOR

JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN

DOOR

DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG

IN OPDRACHT VAN

HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR

ONDERWIJS EN OPVOEDING

TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS

DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1920—1970

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling; bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

I N H O U D

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i> . . .	83
<i>Mogen wij u voorstellen:</i> <i>M. Clarenbeek-van Klaveren</i>	88
<i>Andere lectuur voor jonge</i> <i>mensen</i>	93
<i>Bibliografisch register</i>	93

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

NAUWELIJKS hebben we het dubbelnummer van de *Idil-Gids* ons bureau uitgewerkt, of een nieuwe stapel jeugdboeken vraagt „verslagen” te worden. In de grote massa viel ons een nieuwe reeks voor de kleintjes op, nl. de Rinkelbel-reeks van uitgeverij Casterman, die al zoveel prachtige albums heeft uitgegeven. Natuurlijk is ook in deze nieuwe serie de begaafde en bewkame *Jeanne Cappe* aan het woord. We lazen van haar: *Balthasar is verstrooid* en *De kleine wereld der vogels*. Balthasar is een negerjongetje, een heel dom ventje dat zich door zijn domheid veel narigheid bezorgt. Alle wijze raad van zijn moeder past hij verkeerd toe. Tenslotte volgt dé remedie: een pak op zijn negerbroekje. Balthasar's domheid wordt telkens op 2 bladzijden verteld en in kleuren geïllustreerd. Het Nederlands is soms wel wat plechtstatig. — In het andere verhaal zijn Liesje en haar broertje Jantje aan het babbelen: over nestjes, duiven, mussen, zwanen, meeuwen enz. Er zit weinig draad in het verhaal; het wekt de indruk of de bladzijden per paar bedoeld zijn, min of meer als afgeronde hoofdstukjes. De illustraties in kleuren zijn aantrekkelijk, voor zover het vogel-illustraties zijn.

Als derde „Rinkelbel” kozen we *Mijn vriend Chocola*, door *Royer-La Selue*. Dit deeltje vertelt van het meisje Sylvia en haar hond Chocola. Omdat Chocola te uitbundig is, moet hij weg. Maar als hij Sylvia uit het water redt, mag hij blijven. Het verhaaltje is min of meer op rijm, zonder overigens tot poësie te zijn gesublimeerd. De Rinkelbel-serie wordt in albumformaat uitgegeven en rijk in kleuren geïllustreerd. De ene illustrator is veel gelukkiger in zijn tekeningen dan de ander. *Theo J. van der Wal* is de auteur van het boekje *Lola*. Lola, de mooie Chinese pop, wil ook 's nachts nog spelen. Op zoek naar een kameraadje ontmoet ze Bobby, de speelgoedhond. En wat er dan gebeurt... Er staan nogal wat moeilijke woorden in de tekst. *A. M. Lamend* heeft in *Het Knobbelenusje naar Kabouterland* het sprookje aangegrepen om zijn lezertjes een lesje te geven in levensgeluk. Maar we kunnen niet enthousiast zijn over de oplossing: in een deftige trant de geschiedenis van drie kinderen die via een toverspreuk terecht komen bij kabouters en dan drinken uit een zinnebeeldige bron van het geluk, met als slot dat ze in de kerk innig bid-

1920
1921

1922

1923

1924

- den, dat God de harten van alle mensen zo goed en vroom zal maken als dat van de kabouters! De bedoeling was wel erg goed, maar...
- 1925 Evenmin vinden we *Dieren in oorlog* een gelukkige vondst van *Geert Goorden*. Het is een fantastisch verhaal over oorlog tussen tamme en wilde dieren, waarin de voorbije oorlog in al zijn verschrikkingen en ruwheid is nagebootst. Er gaat niets opvoedends uit van deze „oorlogslektuur”. Bovendien is de stijl verre van onberispelijk.
- 1926 Er is ook weer een nieuw deeltje in de *Wipneusreeks*: *Wipneus en Pim bij Snuffelbaard*, door *B. van Wijckmade*. Kabouter Snuffelbaard is een spinnenspecialist. Over deze lieve diertjes heeft hij een boek van 2000 velletjes geschreven. Als hij het wil laten drukken, is hij het kwijt. *Wipneus* en *Pim* krijgen opdracht het manuscript op te sporen. Op hun tocht komen ze in Toverland en beleven daar vreemde dingen. Tenslotte maken ze de onttovering mee van een prinsesje en een prinsje. *Fee Florimonda* zorgt, dat ze weer thuishomen en het boek terugvinden. Het verhaal doet erg willekeurig aan en is weinig origineel. Wat meer zelfcritiek zou *B. van Wijckmade* geen kwaad doen.
- Met genoeg vragen we aandacht voor de schrijver *Elbert Vuurvlam*, auteur van de boekjes *Junar het wonderpaard* en *De wonderlijke reis van Emie Ereprijs*.
- 1927 Schrijver blijkt een ras-verteller en deze boekjes zijn een aanwinst. *Junar*, de nieuwe viervoeter van boer *Karnemelk*, is een echt wonderpaard. Wat er allemaal gebeurt, verklappen we niet. *Junar* wordt stellig een nieuwe figuur in het fantasielevens van duizenden kinderen. — Het andere verhaal bewijst, dat koning-zijn ook niet alles is en kleine *Emie* ondervindt het dubbel, wanneer zijn thuishkomst bekroond wordt met een flink pak voor zijn broek. Kleine jongens hebben niet weg te lopen, ook niet naar „Ergensland” al worden ze er zelfs koning.
- 1929 Bij prachtig tekenwerk van *F. Rojan-kowsky* hebben we in *Pick de egel*, door *Lida*, een mooie beschrijving van een levensgemeenschap, deze keer van de beschermers van de tuin. Een juweeltje voor elke natuurliefhebber. Bij het onderwys kan de serie „*Dierenboeken van Vader Bever*”, waarvan dit het derde deeltje is, van grote dienst zijn. Vanzelfsprekend is zo'n keurig uitgevoerd boekje wat hoog in prijs, helaas.
- Kees van Dan in de watersnood*, door *Nel Verschoor-van der Vlis*, is een prettig verhaal in diep gelovig godsvertrouwen. *Kees* treft het wel heel slecht als hij bij zijn vriendje in *Vlissingen* mag logeren. Immers hij maakt dan de watersnood van 1 Februari '53 mee. *Kees* toont zich een kleine held.
- Eva Ersebeek* schreef *Eindelijk thuis*. Het is een wel wat onwaarschijnlijk verhaal over een familie die uit Indonesië is teruggekeerd en te kampen heeft met woningnood. *Kleine Riet* (10 jaar) knapt het even op, bij het ministerie van Justitie te bemiddelen! Een beetje middelmatig boek, waar toch wel iets van uitgaat, ook in godsdienstig opzicht.
- Er komen in deze kroniek diverse kerstverhalen onze speciale belangstelling vragen. Hier is het eerste: *Kjeld en Christine*, door *Anton van Meurs*. In de oude kerktoeren staat een geweldige kaars, die alleen wil branden als een bijzondere kerstgave op de zilveren schaal aan de voet van de kaars gelegd wordt. *Koning* en *dominee*, *bakker* en *notabelen* brengen hun geschenken en slagen niet. Maar de kinderen die het geld geven dat ze voor hun arme moeder verdienen, blijken de bedoeling van het Kerstkind het best te hebben verstaan. Een mooi kerstspreekje.
- De *Puk* en *Muk*-serie heeft weer een nieuw deel: *Prinses Rosalinde*, door *Frans Franssen*. Het kan ten volle delen in de lof aan de voorgaande *Puk*-en-*Muks* toegezwaaid. Het edele trio *Puk*, *Muk* en *Moortje* gaat er op uit om een prinses van haar stomheid te genezen, een nobele taak, die in sprookjesland overigens niet al te origineel is. Wel origineel is de manier waarop ze daarin slagen en de wijze waarop een en ander verteld wordt. *Boeiend*.
- De Sneeuwvlokjes*, door *Annie de Man*,

is een echt meisjesboek, maar hopeloos leeg en onbenullig. Het hangt aan elkaar van onnozele samenkomstjes en spelen en snoepen. Kerstmis bestaat in het verkoopen van feestelijk opgemaakte mandjes.

1935

Beter is gelukkig *Jannie's vrolijke zwemclub*, van dezelfde *Annie de Man*. Jannie en haar vriendinnetjes hebben een zwemclub opgericht. De vader van een der meisjes is badmeester, zodat ze volop in de gelegenheid zijn veel te leren van deze sport. Hij is tevens een goed paedagoog. Hij leert het zestal afgunst en jaloezie opzij te zetten en iets voor elkaar over te hebben. Een vriendelijk verhaal.

1936

Weinig waarde heeft 1 boekje *Jimmy en Pimm*, door „Opa”. Een jongen die op een aap lijkt en een aap die veel van een jongen weg heeft beleven hun grappige avonturen. Jammer is dat te veel van de humor bestaat in kattenkwaad en in het feit dat het boekje te goed weet dat het grappig is.

1937

Een aardig boek dat liefde tot de natuur kweekt is *De wonderboom*, door *Bep Verschuur*. Dolf en Fietje wonen aan de rand van een groot bos. In dit bos kennen ze een oude, holle boom, waarin aardmannetjes zouden wonen. Ze ontdekken dat er een uilenfamilie huist. Als ze horen dat een boer uit de omtrek een uil gedood heeft, verzorgen zij de uilenjongen. Ook ontmaskeren ze de kuikendief: een verwilderde poes. Vol zorg verplegen zij dit dier. Wanneer de uilen groot zijn, worden ze losgelaten en volgend jaar is de uilenboom weer bewoond! Hun geloof in

aardmannetjes is dan ook verdwenen. Fietje — zo vertelt ons *Rie van Heeteren* in *Fietje's vieruoeter* — woont met haar ouders en drie broers op boerderij „Molenzicht”. De boerderij ligt ver van het dorp. Op haar twaalfde verjaardag krijgt ze een vriendje: het leuke hondje Stip. De avonturen met Stip worden boeiend en leerzaam beschreven.

1938

Vervolgens vragen we aandacht voor twee boekjes van *Ina van Velsen*, nl. *Hans en Hilda*, en *Wat wil je, Wies?* De beide verhaaltjes hebben niet veel diepgang en godsdienst speelt er geen rol in. Hans en Hilda zijn kinderen van de vuurtorenwachter en maken een overstroming mee. Opa is een interessant type. Een geredde hond speelt ook een belangrijke rol in het verhaal. — Wies blijkt geen echt studentje. Na veel verdriet en tranen valt het besluit dat ze het huishouden mag gaan doen. Maar dat valt ook niet mee voor haar 14 jaren. Wies bijt dan door, gaat eerst de Mulo afmaken en wil dan costumière worden. Deze leerschool voor wilskracht en levensvreugde vormt het opbouwende element van dit boek.

1939

1940

Warm aanbevolen onder nr 1928 en 1927.

Deel 20 van de reeks „Ons volk in zijn leven en streven” is *Met Napoleon naar Rusland*, door *Alphons Timmermans*. De auteur laat twee jongens en een hond de verschrikkelijke tocht meemaken. Zo krijgen de lezers een goed beeld van de ontberingen en rampzaligheden die deze Napoleontische expeditie de soldaten bracht. Boeiend geschreven en rijk door Gerrit de Morée geïllustreerd.

1941

- 1942 *Lidy* is een boekje van *Miep Kuijpers*. De ouders van *Lidy* werken in een radio-orkest en moeten wel eens op tournee. *Lidy* gaat dan bij een tante logeren en ervaart, dat daar niet alles om het lo-geejte draait. Deze logeerpattijtes zijn echter zeer heilzaam voor *Lidy's* karakter. Belangrijk is het verhaal niet. Neutraal.
- 1943 In het boek *Schippbreuk op de Schelde*, door *W. van Heyningen*, sparen vier jongens uit Vlissingen geld bijeen en kopen een oude rubberboot, waarmee ze op de Schelde gaan varen. Ze raken uit de koers, komen in Knocke terecht. Voor straf wordt de boot achter slot gezet. In de zomervacantie mogen ze echter weer gaan varen en ze redden dan de bemanning van een sleepboot. Het aardige verhaal is vlot verteld.
- 1944 *C. Wilkeshuis* houdt zich in *Het stormkamp* bezig met padvindders, die met hun leider op Terschelling kamperen gaan, maar bar slecht weer treffen. Toch slaagt het kamp. We kennen van *Wilkeshuis* heel wat betere boeken dan dit neutrale verhaal.
- 1945 Een beter kampverhaal is *De jongens van tent 868*, door *H. A. van Ommen*. In een zomerkamp aan de Noordzee brengt de familie *Distel* in tent 868 haar vakantie door. De zoon en zijn vriend beleven vele geheimzinnige voorvallen, waarvoor ook vader *Distel*, rechercheur bij de Amsterdamse politie, zich hogelijk interesseert. Er zit spanning en vaart in dit verhaal, dat kennelijk door een goed jongenskenner geschreven is.
- 1946 Aan *De zonen van Pietje Bell*, door *Chr. van Abkoude*, zullen we maar niet veel woorden meer verspillen. De auteur spreekt trouwens zelf op blz. 10 het vonnis over zijn boek uit.
- 1947 Van deel 20 van *Eric de Noorman*: *De Heer der Heruli*, auteur *Hans Kresse*, kan men hetzelfde zeggen als van de vorige delen. Goed tekenwerk, amusements-„lectuur”. Er zullen altijd voor- en tegenstanders van dit soort beeldromans blijven.
- 1948 Van de al eerder genoemde *Ina van Velsen* is ook *Een uit velen*. *Miep* is een ver-

wend nest, enige dochter van een dorps-arts en in de dorpsschool no. 1. Als ze in de naburige stad op de H.B.S. komt, blijken er toch knappere meisjes te zijn. Dan wordt *Miep* jaloers en kribbig en thuis lastig. Als ze aan een zomerkamp deelneemt, leert ze zich beter aanpassen. Deze „bekering” is overigens verre van overtuigend en volkomen neutraal. Of-schoon er niets verkeers gebeurt, zijn de opvattingen in dit boek over karakterver-betering zo neutraal, dat we menen dit boek maar niet voor onze katholieke meisjes te moeten accepteren.

En dan zijn er twee boeken van *C. J. de Corver*: *Het verborgen kamp* en *De dauwtrappers*. In het eerste wordt verhaald, hoe en waarom vier vrienden een afgelegen kampeerplaats zoeken. Het kamp uit de buurt reageert hierop door hen te verdenken van kampdiefstallen. De jongens laten dit niet op zich zitten, zuiveren zich van de blaam en weten de echte dieven te ontmaskeren. Vlotte vacantielectuur. — „De dauwtrappers” zijn 3 Amsterdamse H.B.S.-leerlingen van 14 jaar. Met een broetje en een neefje op sleeptouw maken ze een kampeertocht van 4 weken door heel Nederland. Na allerlei avonturen komen ze bruingebrand en fit in Amsterdam terug, als 5 gezworen kameraden. Vrij oppervlakkig, prettig geschreven verhaal, als amusement niet onaardig.

1949
1950

1951

Een welkom voor de tweede druk van *De jacht op het zwarte paard*, door

B. Zwegers. De hoofdpersoon Dick Johnson is door zijn onweerstaanbare lichaamskracht, zijn eenvoud en zijn goedhartigheid ongetwijfeld een held naar het jongenshart. De wilde paarden temt hij en op het eind van het verhaal sluit hij vriendschap met zijn grootste vijand, Harry Dee, door wiens schuld het prachtige paard Zilverster op hol geslagen is. De eigenlijke jacht op Zilverster is wat langgerekt. Met dit boek zijn we weer aangeland in het gebied van de mustangs, de roodhuiden en de rondzwervende avonturiers, voor jongens altijd attractief. Trouwens, een figuur als „Rollende Donder” blijft zelfs voor ouderen nog imponerend. In zijn soort een uitstekend boek. Vervolgens twee boeken van *Miep Kuipers*, nl. *De Bremhorst* en *Marjans taak*. Het eerste gaat over een pension en het daar voor Josientje en Bert soms moeilijke leventje. Erg veel lijn heeft het verhaal niet en het gemeenschappelijk zwemmen van jongens en meisjes met vertoon van allerlei kunstjes is de gewoonste zaak. Dat zal het ook wel zijn, maar toch voelen we er nog weinig voor deze houding zonder meer over te nemen bij de beoordeling van jeugdlectuur. — Marjan uit het tweede boek, de jongste uit het gezin, is de enige die merkt dat moeder de zorg niet meer alleen aan kan. Zij komt dus thuis om te helpen. De moeilijkheden van de diverse gezinsleden worden in de loop van het verhaal opgelost. Vader, kunstenaar, heeft wel een héél groot tekort aan verantwoordelijkheidsgevoel, maar een zware ziekte van moeder brengt hem tot inkeer, zodat Marjan weer haar weg kan gaan. Een wel aardig boek; er gebeurt tenminste eens niets in, dat niet iedereen zou kunnen overkomen. En dan komen we bij twee nieuwe boekjes van *Annie M. G. Schmidt*. De kwalificatie van deze boekjes is niet eenvoudig, omdat er een soort dualisme is tussen kinderlijke opzet en voor-allen-bestemde-uitwerking. Het ene boek wordt trouwens door de uitgever opgegeven als bestemd voor 5-95 jaar! En... dat klopt ook wel, want Annie M. G. Schmidt is voor volwassenen waarschijnlijk nog geestiger dan

voor het kind. — Haar bundel *Kom, zei het schaap Veronica* opent met Veronica's terugkeer uit Bommel. Het boekje bestaat dan verder weer uit de bekende op rijm vertelde belevenissen van het fantastische viertal: de dames Groen, dominee en het schaap. Wat die belevenissen zijn? Avondwandeling, burenrucie, Boekenweek-avontuur, tuinieren, naar de bollen, vissen, op receptie, fancy-fair, bij de kapper, op de kermis, slaapwandelen, film, tentoonstelling, schoonmaak, enz. Ieder verhaaltje beslaat met de bijbehorende illustratie twee bladzijden. Het edele viertal is inderdaad „uniek in het heelal” (p. 15). We vrezen echter, dat hier teveel succesjes worden afgebedeld bij volwassenen, anders kunnen we ten-

Een dier dwaze situaties uit „Abeltje” door Annie Schmidt, vastgelegd door Wim Bijmoer.

W. M. CLARENBEEK-
VAN KLAVEREN

HET is een genoegen naar de levendige vertelstijl van Mevr. Clarenbeek te luisteren. Over de biographica ijlt zij heen — zij is 15 Augustus 1912 te Gouda geboren, zij is telefoniste geweest bij de P.T.T. en fervent enthousiast Akecla, in 1938 getrouwd, heeft 3 kinderen, woont in Haarlem — en duikt onmiddellijk onder in het vertellen over... het vertellen: „De middelste, een dochtertje, at zéér slecht, en toen werden de eerste verhaaltjes geboren, die ik helaas nu allemaal vergeten ben. Behalve „de avonturen van Kabouter Huppel”, want die was onsterfelijk. Toen ik die eenmaal ten tonele had gevoerd, beleefde hij onder de puree en de pap iedere avond een ander avontuur.”

Dit boekje is eindelijk in October jl. verschenen bij Canteceleer (Piccolo-reeks). Bij zulk een ras-vertelster komt natuurlijk ook het vraagstuk „sprookjes” aan de orde en Mevr. Clarenbeek belijdt vierkant: „Ik houd niet van sprookjes. Tenminste niet van die in het genre, waar lieve broers in zwarte ganzen veranderen, en wolven, die opengesneden moeten worden om levende oma's en kleinkinderen te voorschijn te laten komen. Wel heb ik de *Sprookjes uit alle landen* van Antoon Coolen met veel genoegen voorgelezen.” Waarom zij wel van kabouterverhalen houdt en haar kinderen daarvan

minste de „mop” van Fruit (p. 10) niet verklaren. Er is teveel „kwasi”. En de wijze waarop ieder „poëem” afgesloten wordt, kan ons maar matig bekoren.

- 1955 Veel kostelijker is *Abeltje*. Dit is een echte Annie M. G. Schmidt, vol geestige vondsten en originele creaties, in een springlevende humoristische stijl die hier en daar over de hoofden der kinderen heen zich richt tot de groteren. Abeltje Roef is een ventje uit Middelum. Daar is het enorme warenhuis Knots gebouwd en Abeltje zal er de eerste liftboy zijn. Door op een verkeerde knop te drukken vliegt Abeltje met lift en al de lucht in, terwijl hij als passagiers heeft Juffr. Klaterhoen, de heer Tump en het meisje Laura. De lift blijkt bestuurbaar. Zo komen ze in New York, beleven kostelijke avonturen, vluchten weg, landen in Perugona, waar Tump het tot president brengt, tot ze weer moeten vluchten. Nu naar Nieuw-Zeeland. Tenslotte schroeft de lift dwars door de aarde naar de lege liftkoker van Middelum terug. Het kostelijke verhaal is door Wim Bijmoer geestig geïllustreerd.
- 1956 Van de historische jongensroman *De boodschapper van de Prins*, door *Max van Amstel*, verscheen een derde druk. Willem van der Eycken, wiens vader bij de val van Naarden door de Spanjaarden wordt gedood, voelt zich gedrongen zijn aandeel in de strijd te leveren. Hij wordt boodschapper van de Prins en beleeft veel avonturen. De Spanjolen zijn natuurlijk de doortrapte beestmensen tegenover de goede Hollanders en de brave Prins.
- 1957 *Peter en Polly*, door *Ernest Claes*, is een aardige schets over de vrouwelijke omgang van grootvader en kleinkind. Grootvader laat zich commanderen, gelooft alles en brengt zoon en vreugde in het kinderleven.
- 1958 Van *Riek Goudappel-Bos* verscheen een nieuw boek: *Liesbeth schrijft een boek*. Liesbeth komt op de leeftijd dat het kind-zijn langzaam van haar af valt. Ze heeft dan te kampen met moeilijkheden, sommige echt, de meeste ingebeeld, maar ze zijn er. En dan gaat ze schrijven, haar bakvisproblemen uiten. Niet onaardig,

smullen, wel, omdat ze je nooit „kippevel doen krijgen als je alleen boven slaapt.” Mevr. Clarenbeek heeft haar kinderen tot lezen opgevoed: „Ik heb veel voorgelezen, totdat ik merkte, dat de kinderen er gemakzuchtig door werden. Als ik niet voorlas, taalden ze niet naar een boek. Toen heb ik me bepaald tot Zaterdag- en Zondagmiddagen. Nu lezen ze alle drie veel en graag. Ze hebben alle drie hun eigen boekenplank met zorgvuldig uitgezochte boeken.” En in verband met dit laatste klaagt ze er over, dat de mensen maar wat nemen, dat ze het oordeel helemaal aan de boekverkoper overlaten, dat de meeste ouders bij de aanschaf van kinderboeken grenzeloos gemakzuchtig zijn, terwijl het risico van een verkeerd of nietszeggend kinderboek juist veel erger is. Een wekelijkse vaste K.R.O.-

maar de puberteitsconflicten worden te vaag gesteld. Wellicht zou dit gegeven minder oppervlakkig en juistere te verwerken zijn geweest in een boek voor nog wat oudere meisjes. Een eerlijk boek overigens.

De gedichten en verhalen van het kerstboek *Uit hoge hemel* zijn over het algemeen van opmerkelijk goede kwaliteit. Iedere verteller en kindervriend zal er gaarne naar grijpen voor huis en school. Al met al een kostbare aanwinst. De lijst van medewerkers vermeldt heel wat bekende namen.

In „*De Spreeuwenpot*”, door *Hella Janssonius*, beschrijft in een bijna doorlopende majeurtoon de lotgevallen van de familie Vosveld, vooral van de vijf meisjes. Hoe aardig ook verteld, het verhaal is volslagen a-religieus, zelfs in de beschrijving van een sterfgeval. Niet onze sfeer!

Iets milder kan geoordeeld worden over *D merel zingt*, waarin *Betty van der Plaats* vertelt over Heleen, haar belevenissen thuis, op school en met de muziekclub en haar verborgen genegenheid voor Kees. Hier en daar wordt de schijn van het uiterlijk doorbroken en blijkt de inwendige armoe en de hunkering naar huiselijke gezelligheid en begrijpen. Een verstandige moeder geeft behoorlijke leiding. Een godsdienstige achtergrond is echter afwezig, en dat is bij zulk een gezinsboek toch een voelbaar gemis.

Raadselen rond Boszicht is een aardig jongensboek van *Guus Betlem Jr.* De spanningen en raadselen bij en rond de vacatiegasten van hotel Boszicht zijn een kolfje naar de hand van Bert en Felix. De schrijver weet de spanning tot de laatste bladzij te handhaven. Het is een tweede druk.

Ergens in Duitsland leeft een echtpaar met twee kinderen, zo vertelt ons *A. Hologersen* in het boek *In de greep van de berg*. De onrustige vader gaat emigreren naar Brazilië, doch de beide kinderen zijn zo gehecht aan hun mooie omgeving, dat ze zich verschuilen en achterblijven. Ze leiden een romantisch, maar hard leven en als de winter komt, zoeken ze weer

1959

1960

1961

1962

1963

nun toevlucht in het dal. De terugkomst der ouders brengt alles weer in orde. Een werkelijk verdienstelijke inhoud, maar... de taal! Een kleine bloemlezing: hij zonk er van in, zo overhoop was ze, harde koppen moeten kunnen breken, dat was andere peper, toppevol, trakteerde met een glaasje, blankjes gezegd, riep op hem, gespraakzaam, overpraten, ze gaan je zien, nu hebben wij het zitten, had warmte in, enz. enz. Mogen we een dergelijke vertaling hier introduceren?

1964

Van *Hella Jansonius* is nog het meisjesboek *Het Stormhuis*. Sylvia van Tuyl is een eigengereid, stug, verwend, brutaal, akelig nest. Moeder is ziekelijk, vader gelooft het wel. Het kind is zulk een mispunt dat het boek er bijna onsympathiek door wordt. Een vriendinnetje speelt het klaar om Syl te „bekeren”. Een neutraal boek, in verzorgde stijl geschreven. Op die gemengde kampeertochten voor 14-jarigen hebben we het overigens niets begrepen.

1965

Deel 14 van de Sonatine-reeks is getiteld *Organist van de Sinte Clotilde*. Het leven van César Franck (1822-1890), door *Nancy van der Elst*. De zo bescheiden César Franck, die alleen bij zijn toegewijde leerlingen erkenning heeft gevonden tijdens zijn weinig bewogen leven; die met weergalozе plichtsbetrachting een school van beroemde organisten en componisten gekweekt heeft; wiens orgelmuziek een mijlpaal is in de orgelliteratuur; die de schepper is van het angelieke oratorium *Les Béatitudes*, van de meesterlijke aan Ysaye opgedragen viool-sonate, van het beroemde strijkkwartet en van de *Variations Symphoniques* en de *Symphonie in d*, welke orkestwerken de wereld veroverd hebben; deze meester César Franck verdiende aan jonge mensen te worden voorgesteld. Schrijfster heeft zijn leven met liefde getekend en zijn hemelse muziek met smaak geïnterpreteerd. De historische draad en de culturele weeft zij telkens door het verhaal heen, zodat de jonge lezers niet alleen een voorbeeldig mens leren kennen, maar tevens een kijk krijgen op de tijd waarin die mens leefde. Menige bladzij is een

rubriek voor kinderlectuur acht ze dan ook broodnodig, omdat de aanvoer zo enorm groot is dat goede voorlichting onmisbaar is.

Haar liefste boek is *Wij wachten op het Kerstkindje*, in 3 weken tijds in opdracht van de fa. Van Rossum gemaakt bij het bekende Adventshuisje.

De *Kerstvertellingen* die toen volgden, werden 's avonds bij het stalletje geboren. Op verzoek van de uitgever volgde een derde deel: *Van Kerstkind tot Paaslam*. En dan krijgen we deze ontboezeming te horen: „Dát was moeilijk, want hier kon ik mijn fantasie niet meer de vrije loop laten. En dat speelde me wel eens parten. Ik had ondervonden, dat mijn kinderen een verhaal leuk vinden, als iemand van hun eigen leeftijd er de hoofdrol in speelt. Dus voerde ik bij de Kruisiging een 12-jarige jongen ten tonele, die de doornenkroon droeg. Hij wilde wereldveroveraar worden, dat kleine blonde Romeintje. En op Pasen ontmoet hij bij het graf de Apostelen, die hem meenemen om een echte wereldveroveraar te worden, voor Christus. He-laas is mijn kleine Claudius gesneuveld. «Een verduchtsel in een verhaal dat zich aandient als een 'Leven van Jezus'» zei de censor. Al moest hij toegeven, dat het een erg mooi verhaal was. Toen verscheen het verkort in De Engelbewaarder. En het boek kreeg Maria Magdalena als slotfiguur...”

Telkens met de Advent beleeft *Wij wachten op het Kerstkindje* een nieuwe druk. „Nu helaas totaal herzien. Alle legende en verduchtsel moet er maar uit.” Ook de illustraties hebben de nadruk-

kelijke aandacht van Mevr. Clarenbeek. Ze vindt het jammer dat ze zelf niet tekenen kan, want nu „sta je voor het feit, dat anderen je personen een heel andere gestalte hebben gegeven dan jij hen gegeven had.” Ook verlangt ze dat een illustratie precies op de enig juiste plaats staat. Een te vroege illustratie heeft geen zin en een te late boeit niet meer.

Met een katholieke schrijfster komt het gesprek ook op het katholieke jeugdboek. Wij krijgen dan te horen: „Van een specifiek 'Rooms' boek ben ik altijd een beetje bang. Ze 'druipen' meestal zo. Een neutrale uitgever vroeg mij om een meisjesboek van 10-15 jaar. Neutraal. Ik heb het geprobeerd, maar al schrijvende bleek ik niet neutraal te kunnen zijn. Ik had mijn hoofdpersoon tje al laten bidden, voordat ik tot de ontdekking kwam, dat zulks taboe was ... Neutrale boeken schrijven kan ik niet, zo'n echt 'Rooms' boek schrijven wil ik niet.”

Het zou ons niet verwonderen als dat reeds gereed gekomen niet neutrale boek toch nog uitgegeven wordt. We hopen het in ieder geval.

Als we deze druk bezette huismoeder naar haar plannen vragen, verklapt ze dat ze wel eens heel stilletjes heeft nagedacht over een grote-mensen-boek, maar dat ze daarmee nog maar een jaar of twintig wacht, omdat ze het schrijven voor kinderen zo heerlijk vindt. Dan voelt ze zich weer zo echt Akeela, een eigen gemaakt sprookje vertellend aan het laaiend kampvuur met de gespannen snuiten van welpen om haar heen. Maar zoveel ander

loflied op Parijs. Het leven van Franck biedt overigens geen gelegenheid voor een spannende roman.

Marleen wordt zelfstandig, door Else Harting. Marleen Lent is een onbeduidend, leeghoofdig, verwend schepsel. Moeten we de opgroeiende jeugd opvoeden met driehoeksvrijerijen, stompzinnig onbenul, zoenerij? Bijna een geslaagde persiflage op het holhoofdige bakvisboekengere.

We beëindigen deze kroniek met *Ergens wacht het geluk*, door Rona Lentinck. Lily, 21 jaar, heeft in Indië de ergste kamp-ellende meegemaakt en de beide ouders verloren. Zij repatrieert en hoopt alles te kunnen vergeten in een voor-oorlogs luxe leventje. Haar jeugdvriend Paul blijkt in de oorlog een been verloren te hebben en een deel van zijn buiten te hebben ingericht voor zwaar-invaliden. De teleurstelling voor Lily is groot. Langzaam verandert zij echter, wordt een steun voor de invaliden, wijst haar mondaine aanbieder af en aan het slot vinden zij en Paul elkaar. De strekking is dus goed; maar de hele sfeer is materialistisch en elke glimp van iets hogers ontbreekt. Voorts zijn de liefdesscènes veel te hartstochtelijk beschreven voor een bakvisroman. Daarom ongeschikt voor lezeressen beneden de 18.

werk legt beslag op haar: het radiowerk, de vele lezingen over alles en nog wat, de uitvoerige correspondentie, enz. En niet te vergeten: „vóór alles ben ik huismoeder en moet ik een kast uithalen of een pyama verstellen als ik dolgraag achter mijn machine zou willen zitten ...”

Als men dit gehoord heeft, legt men niet langer beslag op die kostbare tijd.

L. v. d. H.

**2e GROOT VERTELBOEK
voor het
KATHOLIEK GEZIN**

**Samengesteld door
TOM BOUWS
en
HENK KUITENBROUWER**

**★
FANTASTISCH
VAN
INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS**

**300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen**

**★
Gebonden in stevige, 8 kleuren
linnen band, hoogglanzend
geplasticiseerd**

**Prijs slechts f 7.90
DE FONTEIN - UTRECHT
Verkrijgbaar bij de boekhandel**

Voor an Goede Lector's Leesboeken

Leonard Roggeveen
STERREBOEKJES

Dip en Dop - Meneer Robijn - Lange Wannes - Dikkie Doedel. Elk deeltje bevat een afzonderlijk verhaal, form. 15 x 21, 40 blz. p. d. Geb. f 0.95
Heerlijke boekjes om voor te lezen
Jeugdlectuurgids '53/'54 No. 25

J. M. Selleger-Elout
LAURIENTJE

Omslag en platen van B. Midderigh-Bokhorst, 2e druk, 180 blz., form. 16 x 24. Geb. f 3.95
Deze zeldzaam mooie geschiedenis met de prachtige karaktertekening van Laurientje, het kleine Zeeuwse meisje, is subliem. Een juweeltje van een kinderboek.
Keurraadregister No. 1754

D. L. Daalder en L. Roggeveen
DE TOVERFLUIT

Een prachtige verzameling van verhalen uit verschillende Van Goor's Jeugdboeken.
Omslag van B. Midderigh-Bokhorst. Talrijke zwarte en gekleurde platen van verschillende tekenaars, form. 17 x 25, 296 blz. Geb. f 6.90
Alleen het beste van het beste werd in dit boek opgenomen.
Keurraadregister No. 1744

Manfred Michaël
STAD ZONDER OUDERS

Met silhouetten van de schrijver, form. 15 x 23, 192 blz. Geb. f 3.95
Een geestig maar ook een opvoedend boek.
Keurraadregister No. 1754

In de boekhandel verkrijgbaar
G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's-Gravenhage

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

- 1968 Onze aandacht verdient het boekje *Maskers*. Maskers maken, er mee spelen, door *Lou Hoefnagels*. Na een korte inzichtgevende beschouwing over de zin van het masker bij religieuze dansen van heidenen, bij het toneel in China, Japan, Griekenland, Italië, beschrijft de auteur diverse methoden voor het zelf-vervaardigen van maskers en hun gebruik bij het spel. Een instructief werkje.
- 1969 *Nieuwe sprookjes uit alle landen*, door *Antoon Coolen*, is een verrukkelijk geschenk voor ieder huisgezin. Een volmaakte vertelstijl maakt het geschikt als voorleesboek. En een grote aantrekkelijkheid is het, dat deze sprookjes werkelijk met zorg uit de gehele wereldliteratuur werden gekozen. Naast Afrikaanse, Siciliaanse, Armeense, vinden we zelfs vertelsels van de Kalmukken, uit Gascogne, uit Polynesië. Zo krijgen we tevens een beeld van het volkskarakter, van gebruiken en levenswijze. Zeer aanbevolen.
- In de Salamander-reeks verscheen *Bedelarmband*, door *Henriette van Eyk*. Schrijfster creëert hier goden, die de aarde uit haar lijden willen halen. Vaak is de parallel met de realiteit beklemmend. De verrassende wending is vrijwel steeds aanwezig.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

- van Abkoude*, Chr. 1946
De zonen van Pietje Bell. Geill. met teken. t.d.t. dr. Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1953), 6e druk, (21 x 16), 158 blz., f 2,25; geb. f 3,50 VIa°
- van Amstel*, Max 1956
De boodschapper van de prins. Historische jongensroman. Geill. met teken. dr R. van Looij — A'dam, L. J. Veen, 1953, 3e druk, (23 x 16), 176 blz., geb. f 4,90 V, J
- Betlem Jr*, Guus 1962
Raadsele rond Boszicht. Geill. met teken. t.d.t. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbalserie), (1953), 2e druk, (18 x 13), 160 blz., geb. f 2,50 V, J
- Cappe*, Jeanne 1920
Balthasar is verstrooid. Geill. met teken. dr Clarie Binst — Doornik, Casterman, (Rinkelbel-reeks), 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,30 VIc
- Cappe*, Jeanne 1921
De kleine wereld der vogels. Geill. met teken. dr Alexandre Noskoff — Doornik, Casterman, (Rinkelbel-reeks), 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,30 VIc
- Claes*, Ernest ... 1957
Peter en Polly. Geill. met teken. dr Renaat Demoen — Averbode, Altiora, 1953, 2e druk, (21 x 15), 38 blz., 15 fr. V †
- Coolen*, Antoon 1969
Nieuwe sprookjes uit alle landen. Geill. met 34 blz. teken. + 4 gekl. pltn. dr Rie Reinderhoff — Den Haag, J. Philip Kruseman; Antwerpen, Standaard-Boekhandel, (1953), (27 x 21), 255 blz., f 10,50; geb. f 13,50 V
- Corver*, C. J. 1950
Dauwtrappers. Geill. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 153 blz., geb. f 2,50 VIa, J
- Corver*, C. J. 1949
Het verborgen kamp. Geill. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 151 blz., geb. f 2,50 VIa, J

- van der Elst, Nancy* 1965
Organist van de Sinte Clotilde. Het leven van César Franck (1822-1890). Geill. met frontispice + 2 blz. reprod. — Tilburg, Nederland's Boekhuis; Antwerpen P. Vink, (Sonatine-reeks deel 14), 1953, (24 x 16), 192 blz., gec. f 5,65; geb. f 6,90 V
- Ersebeek, Eva* 1931
Eindelijk thuis. Geill. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, (1953), (23 x 16), 176 blz., f 2,50; geb. f 3,50 VIb, M
- van Eyk, Henriette* 1970
Bedelarmband — A'dam, Em. Querido, (De Salamander), 1953, (19 x 12), 181 blz., geb. f 2,50 IV-V
- Fransen, Frans* 1933
Prinses Rosalinde. Geill. met teken. dr Leo van Grinsven — Tilburg, Jongensweeshuis, (Puk en Muk-serie), 1953, (22 x 17), 99 blz., f 1,40 VIb
- Goorden, Geert* 1925
Dieren in oorlog. Geill. met teken. dr L. G. Croucher — Averbode, Altiora (1953), (27 x 20), 48 blz., 22 fr. VIb-c^o
- Goudappel-Bos, Riek* 1958
Liesbeth schrijft een boek. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Haarlem, Boom-Ruygrok, (Pionier-Serie), (1953), (21 x 16), 157 blz., geb. f 2,90 V, M
- Harting, Else* 1958
Marleen wordt zelfstandig. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (25 x 18), 177 blz., f 3,—; geb. f 4,25 IV-V, M, N
- van Heeteren, Rie* 1938
Fietje's viervoeter. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland (1953), (21 x 16), 123 blz., geb. f 2,25 VIb, M
- van Heyningen, W.* 1943
Schipbreuk op de Schelde. Geill. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 151 blz., geb. f 2,50 VIa-b, J
- Hoefnagels, Lou* 1968
Maskers. Maskers maken, er mee spelen. Geill. met 6 blz. foto's + teken. dr Lou Strik — Purmerend, J. Muusses, 1953, (21 x 14), 92 blz., f 2,90; geb. f 3,75 V
- Holgersen, A.* 1963
In de greep van de berg. Vert. uit h. Duits (Bergkinder) — Gent, Louis Vanmelle, (1953), (24 x 17), 125 blz., 53 fr.; geb. 68 fr. V^o, J †
- Jansonius, Hella* 1960
In „De Spreeuwenpot“. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (25 x 17), 157 blz., f 3,—; geb. f 4,25 V, M, N
- Jansonius, Hella* 1964
Het Stormhuis. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (25 x 17), 161 blz., f 3,—; geb. f 4,25 V, M
- Kresse, Hans* 1947
Eric de Noorman. Deel XX: De Heer der Heruli. Geill. met teken. dr Hans Kresse — A'dam, De Tijd (1952), (14 x 22), 78 blz., f 0,75 VIa
- Kuijpers, Miep* 1952
De Bremhorst. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 154 blz., geb. f 2,50 VIa, N

- Kuijpers, Miep* 1942
Lidy. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953),
 (21 x 16), 122 blz., geb. f 2,25 VIa-b, M
- Kuijpers, Miep* 1953
Marjans taak. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland,
 (1953), (25 x 17), 161 blz., f 3,—; geb. f 4,25 V, M
- Lamend, A. M.* 1924
Met Knobbelneusje naar Kabouterland. Geïll. met teken. dr Renaat Demoen —
 Averbode, Altiora, (1953), (27 x 20), 48 blz., 22 fr. VIc
- Lentinck, Rona* 1967
Ergens wacht het geluk. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-
 Friesland, (1953), (21 x 16), 253 blz., f 3,65; geb. f 4,90 IV (IV-V°, M) N
- Lida* 1929
Piek de egel. Vert. uit h. Frans (Quipic, le hérisson) dr G. Voorhoeve. Geïll. met
 teken. dr F. Rojankowsky — Bussum, A. Voorhoeve, (Dierenboeken van Vader
 Bever dl 3), (1953), 8 din., (21 x 23), 36 blz., p. dl f 2,75 VIb
- de Man, Annie* 1935
Jannie's vrolijke zwemclub. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Alkmaar,
 Kluitman, (1953), 2e druk (20 x 15), 144 blz., f 1,60; geb. f 2,50 VIb, M
- de Man, Annie* 1934
De sneeuwvlokjes. Geïll. met teken. t.d.t. dr Nans van Leeuwen — Alkmaar, Kluit-
 man, (1953), (20 x 15), 127 blz., f 1,60 VIb, M, N
- van Meurs, Anton* 1932
Kjeld en Christine. Geïll. met teken. dr M. K. van Meurs-de Jonge — Assen, Van
 Gorcum & Comp., (Akkerklokjes nr 22), 1953, (19 x 14), 19 blz., f 0,45; geb.
 f 0,80 VIb
- van Ommen, H. A.* 1945
De jongens van tent 868. Geïll. met teken. t.d.t. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman,
 (1953), (21 x 16), 144 blz., f 2,75; geb. f 3,75 VIa-b, J
- „Opa” 1936
Jimmy en Pimmy. Geïll. met teken. t.d.t. dr Cor Stork — A'dam, Keesing; Ant-
 werpen, Sheed & Ward, (1953), (25 x 16), 40 blz., f 0,75 VIb, J
- van der Plaats, Betty* 1961
De merel zingt. Geïll. met teken. t.d.t. dr Hans Borrebach — Meppel, A. Roelofs
 van Goor, (1953), (23 x 16), 200 blz. V, M, N
- (*Romijn, Aart*) 1959
Uit hoge hemel. Nieuwe verhalen en enkele gedichten voor jonge en oudere kinderen
 samengesteld onder leiding van Aart Romijn. Geïll. met teken. dr Bert Bouman
 — Meppel, A. Roelofs van Goor, 1953, (23 x 17), 271 blz. V, (P)
- Royer-La Selve* 1922
Mijn vriend Chocola. Geïll. met teken. dr Clauss — Doornik, Casterman, (Rinkelbel-
 reeks) 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,30 VIc
- Schmidt, Annie M. G.* 1955
Abeltje. Geïll. met teken. dr Wim Bijmoer — A'dam, De Arbeiderspers, (AP-Jeugd-
 serie), 1953, (23 x 14), 192 blz., geb. f 3,25 VI

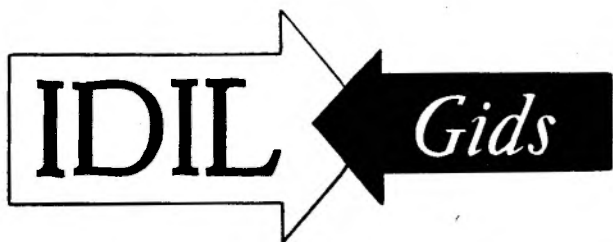
- Schmidt, Annie M. G.* 1954
Kom, zei het schaap Veronica. Geill. met teken. dr Wim Bijmoer — A'dam, De Arbeiderspers, 1953, (25 x 16), 63 blz., geb. f 2,90 V-VI
- Timmermans, Alphons* 1941
Met Napoleon naar Rusland. Geill. met teken. dr Gerrit de Morée — Helmond, Uitg. Helmond, (Ons volk in zijn leven en streven dl 20), (1953), (27 x 20), 48 blz., f 1,25 VIa-b, J †
- van Velsen, Ina* 1948
Een uit velen. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 156 blz., geb. f 2,50 VIa, M, N
- van Velsen, Ina* 1939
Hans en Hilda. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 94 blz., geb. f 1,95 VIB
- van Velsen, Ina* 1940
Wat wil je, Wies? Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 156 blz., geb. f 2,50 VIa-b, M
- Verschoor-van der Vlis, Nel* 1930
Kees van Dam in de watersnood. Geill. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, (Kees van Dam-serie), (1953), (21 x 16), 72 blz., f 1,25; geb. f 1,50 VIB, J, (P)
- Verschuur, Bep* 1937
De wonderboom. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 92 blz., geb. f 1,95 VIB
- Vuurvlam, Elbert* 1927
Junar het wonderpaard. Geill. met teken. dr Arnold Rog — Tilburg, Jongensweeshuis, 1953, (22 x 16), 63 blz., f 1,20 VIB-c
- Vuurvlam, Elbert* 1928
De wonderlijke reis van Emie Ereprijs. Geill. met teken. dr Jan Lutz = Tilburg, Jongensweeshuis, 1953, (22 x 16), 84 blz., f 1,30 VIB-c
- van der Wal, Theo J.* 1923
Lola. Geill. met teken. dr J. Löbler — A'dam, L. J. Veen, (1953), (21 x 18), 24 blz., geb. f 1,50 VIC
- van Wijckmade, B.* 1926
Wipneus en Pim bij Snuffelbaard. Geill. met teken. dr H. Ramaekers — Maastricht, J. Schenk, (Schenk's Jeugdbibliotheek), (1953), (20 x 15), 80 blz., geb. f 1,50 VIB-c
- Wilkeshuis, C.* 1944
Het Stormkamp. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (Zonnebloem-Serie), (1953), 2e druk, (20 x 15), 160 blz., f 1,60; geb. f 2,50 VIa-b, J
- Zwegers, B.* 1951
De jacht op het zwarte paard. Geill. met teken. dr H. Ramaekers — Maastricht, J. Schenk, (Schenk's Jeugdbibliotheek), (1953), 2e druk, (23 x 17), 175 blz., geb. f 3,40 VIa, J †

JAN. 1954

JAARGANG V

NUMMER 6

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 1971—2022

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2.50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	99
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>Willy Corsari</i>	104
<i>Andere lectuur voor jonge</i>	
<i>mensen</i>	107
<i>Bibliografisch register</i>	109
<i>In piam memoriam</i>	
<i>To Hólscher</i>	112

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

ER zijn de laatste tijd opvallend veel boekjes verschenen voor de kleintjes. Een nieuwe reeks wordt geïntroduceerd door uitgeverij De Bezige Bij, nl. de serie Gouden Boekjes, bewerkingen van esthetisch voortreffelijke kleuterboekjes, stammende uit 1949 en waarvan het copyright berust bij het Artists and Writers Guild, prachtig van tekening en rijk van kleur, met een minimum aan tekst. De eerste serie omvat 6 deeltjes en de ene helft van dit zestal werd bewerkt door Annie M. G. Schmidt (de nummers 1, 5 en 6), de andere helft door Han G. Hoekstra. — In het eerste deeltje, *Pietepaf het circus hondje*, door Dorothy Kunhardt, maken we kennis met het alleen maar kleine hondje Pietepaf. Als het begint te groeien, kan de circusbaas het niet meer gebruiken. Doch als hij doorgroeit tot een reus van een hond, groter dan de circusbaas, mag Pietepaf weer blijven. Er gaat een verrassende zin schuil achter deze ogenschijnlijk onnozele geschiedenis. Het plaatwerk is verrukkelijk. — *Bij Kiki thuis* is een kostelijk prentenboek, waarin we alles van Kiki's home te zien krijgen in de trant van: „Dit is de kamer van Kiki — Dit is het bed, waarin Kiki slaapt.” De rest van de bladzij is dan

illustratie. En die illustraties zijn bijzonder mooi, dichtelijk van kleur en vorm. — Nr. 3 heet *Plofje de olifant*, door K. en B. Jackson. Een leuk verhaaltje over een klein olifantje dat vrolijk door het oerwoud dartelt. Een papegaai vindt Plofje lelijk. We ontmoeten verder tijger, krokodil en leeuw. De laatste wil Plofje verslinden, maar Plofjes geweldig getrompet alarmeert een troep olifanten. De leeuw vlucht en Plofje vindt een leger van bewonderende mede-olifanten. Het papegaaienvonnis blijkt nu een brevet van schoonheid. Ook hier prachtige illustraties. — *Ariane* is de auteur van het vierde Gouden Boekje: *Konijntje Woelwater*. De wezel loert op het konijntje. Het krijgt hulp van eekhoorn en uil. Ze maken een draak — een soort vormommingsspel dus — die de wezel zoveel schrik bezorgt dat hij in zijn angst ongelukken maakt en nooit meer konijntjes lastig valt. Een verhaaltje waarin list zegeviert. Iedere bladzij is een feest van tekening en kleur. — Het vijfde is *Poes Pinkie*, door K. en B. Jackson. 't Poesje slaapt in een hoed, ontwaakt en beleeft de dagelijkse avontuurtjes met vlieg, hond, muis, kikker, bij, vogeltje, schaduw, vlinder. Pinkie valt in een emmer. En

1973

1974

1975

- tot slot gaat poes melk drinken en eten, zodat hij verzadigd zijn spinplaatsje opzoekt in de hoed waarmee het verhaalte begon. Mooi, kleurrijk tekenwerk. — En het zesde, *Vijf brandweermannetjes*, door *Marguerite Brun* en *E.-T. Hurd*, gaat over de brandweer. Een agent ontdekt brand in het huis van de familie Lutteput. De 5 brandweermannetjes komen in actie. Race door de stad, blussingswerk en terugtocht naar de brandweerkazerne. Het verhaalte sluit: „Vuur en rook. Rook en vuur! 't Is al bijna zeven uur. Rook en vuur. Vuur en rook! Wij gaan slapen en jij ook: Er kwam een hééle lange spuit en die spoot dit verhaalte uit.” Hieruit leren we, voor wie eigenlijk de serie bedoeld is: voor de allerkleinsten om samen met moeder vlak voor het naar bed gaan te genieten van prachtige platen en simpele tekst.
- In alle opzichten een juweeltje is het door *Lia Timmermans* navertelde verhaal *De kleine trein*, door niemand minder dan *Graham Greene*. Men weet niet wat men in dit boekje het meest moet bewonderen: de heerlijke illustraties, de kostelijke lay-out of de fijne, eenvoudige tekst. Het aftandse kleine treintje heeft genoeg van zijn suffig zijlilintje en gaat op avontuur, de grote baan op. Zijn hijgende droomreis door het Engelse landschap wordt uitstekend beschreven. De grote locomotief *Jok* van *Edinburg* brengt tenslotte het stoute treintje terug naar het dorp waarnaar het al zo'n brandend heimwee heeft. Burgemeester en dorperlingen verwelkomen „het moedigste kleine treintje dat ze ooit in *Snurk-Dorp* gehad hebben”.
- Het boekje *De kip die de wereld redde en andere Noorse volkssprookjes*, door *Margaret Sperry*, bevat 6 sprookjes. De verhalen zijn eenvoudig van bouw en prettig verteld. Ze gaan over een kip die de wereld redde, een varken dat naar de rechter ging, een haan die in het brouwat viel, een betoverde kat, een kerstbeer en het bekende: *Waarom de staart van de beer zo kort is*.
- Peerke Pot en Noesje Brom*, door *H. Bleeker*, is een kabouterverhaal. De kabouters *Peerke* en *Noesje* wonen in de *Brompot*. Ze leven genoeglijk samen, maken veel avonturen mee met muizen en langoren, krijgen ook echtelijke ruzie. Alles komt echter weer op z'n pootjes terecht. Ook *Peerke* en *Noesje* zijn weer op het pad van de serie-verhalen. Het schijnt tegenwoordig niet meer anders te kunnen.
- Een vrolijk konijntje is die *Wippie*, door *Maja van Heemstra*. Het verhaalte vertelt over hem en zijn vriendjes onder de verschillende dieren. We maken o.a. een lentefest in het bos mee, een avontuurtje op school en een gezellige oudejaarsavond. Een lief sprookje.
- Er zijn twee boekjes van *L. Huisings-Scaf*: *In en om de boerderij* en *Lente in en om de Twente*. Het eerste is een niet erg samenhangend verhaal dat allerlei gebeurtenisjes weergeeft, o.a. van de biggetjes die de kippen redden als de vossen hen willen weghalen en van de konijntjes die *Fikkie*, de hond, wel eens zullen afleren telkens hun konijnenleven te verstoren. Alleraardigst verteld. En in het tweede zijn de dieren van de boerderij „de Twente” steeds aan het woord. De kleintjes krijgen een goede indruk van de dierenwereld. Ook hier geringe samenhang, maar wel prettig verteld.
- Vervolgens vraagt *Leonard Roggeveen* onze aandacht voor 4 *Sterreboekjes*.
1. *Dip en Dop*, tweelingen wonen op de rommelzolder. Ze willen ieder een vrouw, ook tweelingen. En dat lukt ook nog!
 2. *Meneer Bobijn* moet voor zijn vrouw boodschappen doen en... hij doet alles verkeerd.
 3. *Lange Wannes* is 2 m. Hij wil nog langer worden dan een man in Spanje. Allerlei avonturen beleeft hij.
 4. *Dikkie Doedel* is een leuk verhaalte van een jongen die bij het wachten op zijn pannekoeken indommelt en allerlei avonturen beleeft met zijn paardje, maar nog juist op tijd wakker wordt om de eerste pannekoek te keuren. — De auteur heeft deze onderhoudende kleuterboekjes zelf geïllustreerd.
- Mis, Poes!* en andere vertellingen is ook van *Leonard Roggeveen*. Een verzameling

kleine dierenverhaaltjes, meestal draaiend om tevredenheid of eigenwijsheid. Katten, kikkers, slakken en een hond staan model. Wijze verhaaltjes in prettig kinderlijke toon.

1988 Ook de bekende kinderschrijver A. D. Hildebrand is met 3 boekjes van de partij: *De boerderij van Mieke en haar kinderen* vertelt van poes Mieke en haar 7 kinderen. Met z'n achten gaan ze er dikwijls op uit, nemen Castor beet, gaan samen op reis, beleven van alles, doch komen altijd weer terug op de boerderij bij Teus, die zulke heerlijke schotels melk voor hen klaar zet. Geestig verteld. —

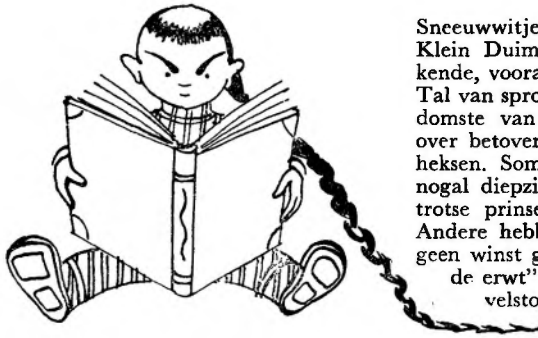
1989 Als tweede bespreken we *Bibo's elftal*. Bibo, het konijn met hersens, wenst eerst niet te trouwen. Maar na rijp beraad zoekt hij toch een konijnin en krijgt elf kinderen. De avonturen van dit elftal vormen de verdere inhoud. Het is jammer dat de auteur in sommige zinspelingen te ver gaat. Het is tenslotte een kleuterboek. — En het derde heet *Bibo graaft door de wereld*. Bibo vat het plan op, een gang te graven door de wereldbol. Zo komt hij met zijn oudste zoon Bibeën in Australië terecht. Hun belevenissen daar, hun terugtocht naar Duinland, worden op geestige en spannende wijze verteld. Er zit heel wat humor in dit boekje.

1990 Vervolgens is de derde druk van *Het grote voorleesboek*, door W. G. van de Hulst, aan de beurt. Dit grote, dikke boek met 70 verhaaltjes is helemaal op *voorlezen* afgestemd: alle voorname geaccentueerde woordjes staan cursief gedrukt. In het „Ten geleide” zegt de schrijver: „ze willen gelezen worden, rustig gedragen, langzaam vooral, en uiterst geaccentueerd, op eenvoudige, natuurlijke toon”. En van de vertellingen getuigt hij: „Ze vermijden opzettelijk felle sensatie of overprikkelende spanning.” En inderdaad, de verhaaltjes zijn uiterst simpel; over een weggewaaid klompje, over vogeltjes, geitjes, zonnestraaltjes, ongehoorzame kindjes, zieke meisjes, verloren speelgoed, de regen, de sneeuw, de wind, enz. Bijna elke vertelling heeft een bepaald paedagogisch trekje. Ook enkele

bijbelverhaaltjes zijn opgenomen (Mozes, Hagar, de barmhartige Samaritaan). De stijl is helemaal op het kleine kind ingesteld: activerend, vragend, herhalend, verduidelijkend, samenvattend. Op den duur toch niet geheel vrij van eentonigheid. De rijke verlichting in kleuren doet erg Anton Pieck-achtig aan.

1992 Gaarne willen we ook wat uitvoeriger stilstaan bij *Een week vacantie*, door J. M. Devos. Jantje, 8½ jaar, verveelt zich op een regenachtige Zondag. Moeder brengt hem er toe, op te schrijven wat hij in de afgelopen week, de eerste week van de vacantie, beleefd heeft. Het boek bestaat dus verder uit 6 opstelletjes van Jantje: Maandag brengt hij met Moe en zusje een bezoek aan de kaden; Dinsdag gaat het drietal naar het park; Woensdag gaan ze op visite, aan welke marteling een muis een einde maakt; Donderdag is het markt en koopt Moe een biggetje; Vrijdag brengt Vader een cadeau voor Jantje mee, nl. een officiersuniform en een regiment houten soldaatjes; Zaterdag speelt Jan met die nieuwe aanwinsten en krijgen we les, hoe er met soldaatjes gespeeld moet worden. — Dit boek plaatst ons voor enige moeilijkheden. De opzet is uitstekend en de gekleurde platen zijn allercharmantst, maar o.i. is het schrij-

Een illustratie uit „De mooiste sprookjes”
(nr 1994).

vende Jantje te wijsneuzerig. Zijn toon is nogal oudsig. Hij zegt over volwassen mensen, ook over zijn moeder, tamelijk arrogant dingetjes. De taal van de (Vlaamse) schrijfster brengt ook moeilijkheden: kwelen, kijven, binnenleiden, degraderen, formatic, overschouwen, zich een weg banen, openspreiden, enz. Dat is geen taal van een 8-jarige. En dat Roosje, 13 maanden oud en al lopend, nog in een wiegje zou liggen (p. 30), geloven we niet. Los van de tekst zijn de illustraties nog aantrekkelijker!

1993 De Opa-boeken schijnen het maar goed te doen. *Begint u nu, Opa!* is al het vijfde deel. Ook hier weer verhaaltjes, 'samenpraakjes en versjes zoals die voor het N.I.R. tijdens het Vlaamse kinderuur werden voorgedragen. Natuurlijk krijgt het grappige kaboutertje Puk er weer een flink aandeel van. De verhaaltjes bevatten vaak veel leerzaams, maar dreigen soms wat te schools te worden. Humoristisch gekruide vertel- en voorleesstof.

1994 *Jan de Groot* heeft aan de vele sprookjesboeken een nieuwe verzameling toegevoegd, nl. *De mooiste sprookjes*, omdat naar zijn mening „lang niet alle sprookjes voor de kinderen geschikt of bevattelijk genoeg waren, maar vooral omdat de manier waarop zij werden geschreven de kinderen veelal niet aansprak” (blz. 7). We komen in deze bundel zeer bekende sprookjes tegen (o.a. De gelaarsde kat,

Sneeuwvitje, Doornroosje, Ali Baba, Klein Duimpje), maar ook minder bekende, vooral ook uit de Chinese wereld. Tal van sprookjes gaan over jongste en/of domste van 3 zonen, over wensringen, over betoverde prinsessen, over feeën en heksen. Sommige zijn in hun symboliek nogal diepzinnig zoals het sprookje „De trotse prinses”, op het Griseldis-thema. Andere hebben in de navertelling zeker geen winst geboekt, zoals „De prinses en de erwt” en „Het meisje met de zwa-velstokjes”. Het boek is zeer mooi

uitgegeven. De zwart-witillustraties die het boek kwistig sieren, zijn in hun eenvoud vaak zeer aantrekkelijk. In de gekleurde platen is de illustratrice minder gelukkig geweest.

Laurientje, door J. M. Selleger-Elout, is het verhaal van een klein meisje uit de vorige eeuw. Haar belevenissen zijn onderhoudend verteld en haar blinde adoratie voor haar broer Merien is goed weergegeven. Er zijn vele moeilijkheden in Lauriens kleine leventje.

In het gezin Claver — zo vertelt *Nanda in Puk Claver* — is de moeder overleden. Er komen huishoudsters die geen „huis kunnen houden” met de vijf woelige, ondeugende kinderen. Totdat juf Blijhof haar intrek neemt in het doktershuis en al gauw de hartjes van de rakkers weet te veroveren. Een wel fris boek, waarin ook O. L. Heer Zijn plaats heeft.

Hugh Lofting heeft met zijn Doctor Dolittle een zo levende en fantastische figuur geschapen, dat we in al zijn kolder willens en wetens gaan geloven. *Het postkantoor van Dr. Dolittle* is vol heerlijke dwaasheid. Hier is een groot talent bezig, een echt schrijver en dus ontstaat er een gaaf kunstwerk. Het geestige boek is geïllustreerd met de originele tekeningen van de auteur.

Als dl. 18 van de serie „Ons volk in leven en streven” verscheen *Rembrandt van Rijn*, door Alphons Timmermans. Het is een duidelijke, korte schets van Rembrandt's leven, vooral van zijn jeugd. Natuurlijk kan zo'n boekje niet erg diep op het werk zelf ingaan. Enkele niet al te

schitterend geslaagde, maar goed bedoelde reproducties verluchten mede het boekje.

1999 De bundel *De toverfluit*, door *D. L. Daalder* en *L. Roggeveen*, is „een uitgelezen verzameling verhalen uit verschillende Van Goor's jeugdboeken”. Deze uitgeverij brengt al meer dan 100 jaar jeugdlectuur en de namen van hen die deze bundel samenstelden zijn een garantie voor het peil van het gebodene. Realistische verhalen, sprookjes en legenden wisselen elkaar af. Bij deze 49 fragmenten ontmoet men tal van bekende namen. Een enkele maal is een fragment te kort om voldoende bevrediging te schenken. Rijke illustratie in grote variatie van tekenaars.

2000 Een aardig gezinsverhaal is *De Koppenolletjes hebben honger*, door *Mia Bruyn-Ouwehand*. De familie Koppenol wordt in hun zomerhuisje door de spoorwegstaking verrast en moet de winter op het boerenland meemaken. De schrijfster vertelt op originele wijze hun moeilijkheden om aan voedsel te komen, en geeft een liefdevolle tekening van het achterlijke broertje Hansje. Al is de stof niet altijd aangenaam, over het geheel ligt toch een sfeer van blijmoedigheid.

2001 Hoe vreemd het ook klinkt, het op zich niet onaardige verhaal *Met verboden waar*, door *H. te Merwe*, valt onder de Kerkelijke Boekenwet. Het vertelt, hoe in de eerste tijden van de Hervorming een schipper bijbelvertalingen, zoals die voor katholieken verboden waren, aan de man probeert te brengen. Verboden waar dus, waarvan het bezitten en verspreiden zwaar gestraft kon worden. Na veel avonturen wordt de schipper gegrepen en ter dood gebracht. Protestantse leerstellingen worden in dit boek herhaaldelijk en grondig gepredikt en daarom is het voor katholieken een verboden boek. Bovendien staan er enige historische onjuistheden in, wat toch ook niet aan te bevelen valt voor het oncritische kind.

2002 Van dezelfde auteur *H. te Merwe* is *Reddingstocht*. De reddingstocht van kapt. Peer v. d. Ende begint op de dag van de St. Ignatiusvloed. Het verhaal

sluit op de Rouw-Zondag met de woorden van de Koningin: „Waar leed is, is zegen nabij”. Mooie momenten en grote teleurstellingen beleven de redders. Het gehele verhaal is in diep gelovig protestantse geest geschreven. Voor de katholieke jeugd zal het moeilijk verteerbaar zijn.

C. J. J. Wiedhaup verstaat de kunst een verhaal origineel op te bouwen. In *duizend mijl voor Marco* heeft vrouw Remmers een onderduiker gehuisvest (Marco), en zij mag al diens bezittingen behouden als hij niet mocht terugkeren. Hieronder bevindt zich het middenstuk van een beroemd drieluik. Nu wordt het een zoeken naar de andere delen en de eigenaar. O.l.v. Joep Wegemans gaat de reis naar Italië, Noorwegen, Nederland, Engeland, Frankrijk. Marco blijkt gestorven en de 2 panelen worden gevonden. Het oude moedertje verkoopt de triptiek aan het museum en is daarmee uit de zorg.

Stad zonder ouders, door *Manfred Michael*, is een origineel verhaal dat bijzondere aandacht verdient. De jongensachtige kroniekstijl is geslaagd. Bovendien biedt het veel leerzaams en boeit niet zozeer de sensatiezucht als de intellectuele belangstelling. In het stadje Timpetill is de jeugd erg baldadig. De ouders komen op het originele maar gevaarlijke idee, weg te trekken en de kinderen in de pure te laten zitten. Eerst volgt natuurlijk een tomeloze anarchie, maar dan komt de reactie en enkele flinke lui beginnen het leven te regelen. Het voedselprobleem en de licht- en watervoorziening worden opgelost, als de ouders terugkomen staan ze paf, de kinderen kunnen nog wel iets anders dan ondeugend zijn, maar die zijn toch dolblij dat de ouders het werk weer overnemen. Uitstekende silhouetten.

Als deel 5 van de „Gulden Sporen Serie” verscheen *De Schaapherder*, door *J. F. Oltmans*. Het is het bekende verhaal over Jan van Schaffelaar. Zeker een boeiend verhaal.

Oorspronkelijk in het Afrikaans geschreven werd het verhaal *Alarm in de Kalahari*, door *Awie Labuschagne*. Herman en

2003

2004

2005

2006

- Henk van Vliet hebben hun indexamen schitterend gehaald. Ze mogen op vacantie naar Zuid-Afrika. Hun vacantie is een reeks van avonturen: jacht op groot wild, veesmokkel, schatgraverij, ontvoeringen. Er valt bovendien heel wat uit dit boek te leren. Verzorgde jeugdlectuur.
- 2007 Het boek *De dijken breken*, door Cor Bruijn, hebben we heel lang geleden, n.l. in het eerste nummer van de eerste jaargang van de *Idil-Gids*, al besproken, maar deze vierde druk van een van Cor Bruijn's allerbeste jeugdboeken verdient nog wel eens extra onze aandacht, nu het zo'n extra waarde kreeg in verband met de gebeurtenissen van 1 Febr. 1953, die zoveel gemeen hebben met zijn dijkdoorbraak in Waterland 1916. Het verhaal is zo door en door Nederlands en bevat zulk een mooie karakterbeschrijving, dat het met recht een jeugdroman genoemd kan worden. Haat verkeert hier in liefde en hulpvaardigheid. Een waardevol boek. Dl. XXIX van de serie Oud Goud
- 2008 is *De lotgevallen van Pieter Simpel*, door Kapitein Marryat. P. de Zeeuw J. Gzn. heeft het bekende verhaal over de Engelse adelborst, die aan boord van menig oorlogsschip de meest fantastische avonturen beleeft, voortreffelijk naverteld. Het verhaal treft door eerlijke oprechtheid, boeit door vele spannende momenten en romantische sfeer.
- 2009 In dezelfde serie verscheen *De lotgevallen van een garde d'honneur (1813-1814)*. Bewerkt naar gegevens uit een familie-archief, door F. H. N. Bloemink. Het verhaal heeft als achtergrond de bonte, rumoerige wereld van Napoleon I. De auteur vertelt in goede stijl, boeiend en leerzaam. Een zeer aanbevelenswaardig boek.
- 2010 *Han Erich* is de auteur van *Hoe durf je, Bettina?* Terwijl ze nog de middelbare school bezoekt, wil Bettina zich als kunstfotografe bekwamen. Binnen drie maanden moet ze haar vader bewijzen in dit vak haar brood te kunnen verdienen. En ze zit nog wel voor een her-examen. Toch durft ze het aan. Door haar ijzeren wil neemt ze alle hindernissen, maar eindigt als fotoreporter voor de pers. Het verhaal

Mogen wij u voorstellen:

WILLY CORSARI

WILLY CORSARI is als schrijfster in grote kring bekend, doch weinig lezers zullen weten dat zij volgens de burgerlijke stand Wilhelmina Angela Douwes-Schmidt heet, op 2de Kerstdag 1900 te Brussel is geboren en jarenlang weduwe is.

Men zal ons misschien vragen, waarom wij haar voor deze rubriek uitgenodigd hebben, aangezien Willy Corsari als jeugdschrijfster al sinds jaren niets meer van zich heeft laten horen. Schrijfster zelf bleek trouwens het zelfde te voelen.

Welnu, onze bedoeling daarmee is tweeledig geweest: wij wilden eens de aandacht vestigen op een figuur van literaire naam en te weten komen, waarom zij het schrijven van jeugdboeken had gestaakt en bovendien wilden we de aandacht van de schrijfster vestigen op het jeugdboek, nu er zo'n ingrijpende verandering in haar leven plaatsgegrepen heeft, haar overgang tot het katholicisme. We kwamen van Willy Corsari te weten, dat zij als kind reeds schreef en dat zij aanvankelijk voor zangeres werd opgeleid. Haar literaire productie omvat vele verhalen, 15 romans, 9 detectiveboeken en 7 boeken voor oudere meisjes. Van deze laatste zijn *Wiek wint* en *Wiek's Wonderkind* vertaald in het Deens, Zweeds en Duits. „Uiteraard waren deze geen katholieke jeugdlectuur.”

Natuurlijk informeerden we naar haar

eventuele plannen inzake jeugdboeken, doch zie hier Willy Corsari's antwoord:

„Ik heb helemaal geen plannen op dat gebied, want ik vind schrijven voor de jeugd, speciaal de opgroeiende jeugd, verschrikkelijk moeilijk. De volwassenen, die de boeken kopen, vinden iets al spoedig te wijs of te gewaagd, vergetende dat de meeste meisjes van omstreeks 15, 16 jaar tegenwoordig romans lezen en films zien en al gauw iets kinderachtig vinden.” We geloven dat hier veel waars in schuilt. Al herhaaldelijk hebben we in deze kolommen geschreven dat de leeftijdsgrens van het jeugdboek aan het dalen is, dat de jeugd tegenwoordig vroeger rijp is. Men kan dit overal om zich heen constateren. Het is dwaas zich een blinddoek voor te binden. De beleidspolitiek van de leeszalen demonstreert

is nergens opgeschroefd, Een aardig boek. Het is een verheugend verschijnsel, dat de door *J. Riemens-Reurslag* verzamelde en vertaalde bundel *De oude sprookjes* een derde druk beleeft. De verzameling bevat zeer geliefde sprookjes: van Moeder de Gans o.a. Roodkapje, Klein Duimpje, Gelaarsde Kat, Assepoester, Blauwbaard, enz.; van Grimm o.a. Sneeuwvitje, Hans en Grietje, De wolf en de 7 geitjes, De Bremer straatmuzikanten, enz.; van Andersen Het lelijke jonge eendje, De nieuwe kleren van de Keizer, Het tinnen soldaatje, het ontroerende sprookje van het meisje met de zwavelstokken en het fijnzinnige verhaal van de kleine zeemeermin, enz.; verder krijgen we voorgeschoteld typerende sprookjes uit Noorwegen, Zweden, Lijfand, Finland, Nederland en Vlaanderen, met enige sagen (o.a. De Vliegende Hollander) tot besluit. Inleiding en Nawoord maken dit prachtige boek ongeschikt als *jeugdboek*. In de inleiding worden Intuïtie en Wijsheid de ouders genoemd van het sprookje, terwijl bij het doopfeest zes toverfeën verschijnen: anthropologie, anthroposofie, letterkunde, volkskunde, psychologie en symboliek. Het Nawoord geeft een historisch overzicht van het sprookje en de bronnen van dit boek. Een waardige uitgave, royaal geïllustreerd.

Een viertal boekjes uit de Junior-Jongensboekenserie vraagt vervolgens om bespreking.

Een fantasie over ruimteschepen, enz. kan dan wel eens interessant zijn, ze moet in elk geval getuigen van een zeker inzicht in de materie. Dat missen we volkomen in *Stuurloos in de stratosfeer*, door *Prof. A. M. Low*. Het is te dwaas om er ook maar enige waarde aan toe te kennen.

Goud en lava, door *C. Bernard Rutley*, is weer zo'n stuk daverend avontuur met knallende revolvers en ontploffende vulkanen. Weinig verheffend, veel sensatie.

En *Norman Lee* is de auteur van *Johnny Carew bij de geheime dienst* en van *Het schip der vermisten*. Het eerste brengt spanning, avontuur en romantiek, storm, munterij en een onbewoond eiland. Men moet er niet meer dan ontspanning in

2011

2012

2013

2014
2015

zoeken. — Ook het tweede is alsmear sensatie met veel moorden, aanslagen en geheimzinnigheden. Leeg avontuur. De hele serie timmert toch wel afschuwelijk laag.

We sluiten deze kroniek met het meisjesboek *Een meisje van buiten*, door Louise Alcott. Polly komt logeren bij haar vriendinnetje Fan, een meisje uit zeer welgesteld milieu. Polly, heel eenvoudig opgevoed, krijgt een goede invloed op het nuffige kringetje in Boston. Zes jaar daarna komt ze in de stad terug om pianolessen te geven. Ze krijgt weer contact met haar oude kennissen en toont zich een meisje met karakter. Haar verlovings met de broer van Fan maakt een gelukkig slot. Een romantisch verhaal uit oude dagen dat ook in onze tijd toch een snaar zal treffen. Bewerking en illustraties zijn goed.

Slot „Mogen wij u voorstellen”

anders leven en denken en voelen. Doch dit is een teer punt en uw lezers zullen het er wel niet mee eens zijn.” En zowel in het eerste als waarschijnlijk in het laatste heeft zij gelijk. Maar bezorgd is nog iets anders dan „vreselijk bang”. Die „enorme invloed” zal toch altijd een principieel goede moeten zijn. En onze *Idil-Gids* bewijst dat „jeugdboeken die niet specifiek katholiek van inslag zijn” — mits goed — een even gastvrij onthaal vinden als de specifiek katholieke... die we overigens bijna niet of geheel niet kennen!

In ieder geval zijn we Willy Corsari dankbaar voor de wijze waarop zij ons terwille is geweest en bijgedragen heeft tot verheldering der begrippen.

L. v. d. H.

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

ook, dat een jeugdlezersaal 15 jaar als grens stelt.

Mevr. Corsari is trouwens helemaal niet zo optimistisch over de toekomst van het jeugdboek. Zij ziet de voor de jeugdschrijver weggelegde taak wel als heel mooi, maar „zolang het publiek jeugdboeken goedkoop wil hebben, dus de uitgevers niet voldoende betalen, zal er in ons land niet gauw iets werkelijk goeds komen. In het buitenland kan iemand zich speciaal toeleggen op dit zeer moeilijke werk, dat eigenlijk even veel aandacht en inspanning vereist als het schrijven van een roman. Maar dan moet daarvoor ook hetzelfde betaald worden. Men draait dus in een kring rond. De „echte” auteurs voelen er niet voor, iets te schrijven dat zij zoveel slechter betaald krijgen dan bijv. een detectiveboek, het publiek wil niet betalen, de uitgevers kunnen het dus ook niet. Vandaar de prullen. Het is juist als met vertalen. Dat wordt soms ook zo slecht betaald, dat men er niets goeds van kan verwachten.”

Mevr. Corsari komt nog eens terug op de leeftijds grens voor jeugdboeken: „Een meisje van omstreeks 15 jaar is al bijna een vrouw. Elk boek, dus zeker een jeugdboek, kan enorme invloed uitoefenen op de vorming van het karakter. Maar het is fout, zo vreselijk bang te zijn (zoals ik vroeger van katholieke zijde wel heb ondervonden) voor jeugdboeken die niet specifiek katholiek van inslag zijn. Dat kweekt de beruchte kastjesgeest en het lijkt mij juist heel gezond voor kinderen, een blik te slaan in andere werelden dan de hunne, kennis te nemen van mensen die

2e GROOT VERTELBOEK
 voor het
KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS

en

HENK KUITENBROUWER

FANTASTISCH
 VAN
INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS

**300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
 meer dan 200 tekeningen**

**Gebonden in stevige, 8 kleuren
 linnen band, hoogglanzend
 geplasticeerd**

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT

Verkrijgbaar bij de boekhandel

**ANDERE LECTUUR VOOR
 JONGE MENSEN**

De Christelijke bundel *Kerstboek De Vonk 1953*, samengesteld door R. Oostra en C. Covens, is bedoeld als handleiding voor ouders en jeugdleiders. Voor verschillende leeftijden zijn er vertellingen bij. Een geslaagd geheel, maar niet voor katholieke jeugdgroepen.

Het gouden jubilee van de luchtvaart is debet aan tal van uitgaven.

We noemen er enkele:

Henri Hegener schreef *Overwinning op vleugels*. Na lezing van dit boek staan Wilbur en Orville Wright voor onze ogen, vasthoudend, nooit wijkend voor tegenslagen, onvermoeibaar in het werk. Zij waren het die ons leerden vliegen. Een prettig leesbaar boek.

Welk een strijd, doorzettingsvermogen en vernuft het heeft gekost om van het uitstangen, linnen en kabels bestaande toestel van 1903 te komen tot de glanzende, snelle metalen vogels van 1953, wordt op buitengewoon boeiende wijze verteld in *Met vliegende vaart*, door D. Hendrikse en H. Hegeman. Naast vele foto's in de tekst bevat het één aanhangsel met louter afbeeldingen van de modernste toestellen. De auteurs weten de vaak bijna vergeten pioniers door hun vlotte stijl weer voor

ons tot leven te brengen. De miskening van de gebroeders Wright, de eerste tocht

DR DOLITTLE SERIE

Een serie kinderboeken die elk kind gelezen moet hebben

DE GESCHIEDENIS VAN Dr. DOLITTLE

4e druk 136 blz. Geb. f 2.95

DE ZEEREIZEN VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 240 blz. Geb. f 3.95

HET POSTKANTOOR VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 232 blz. Geb. f 3.95

Keurraad register No. 1716

Dr. Dolittle is de enige mens ter wereld die de taal der dieren verstaat. Hij heeft verschillende huisvrienden: Toe-toe de uil; Tjiep-tjiep de straatmus; Dip-dip de eend; Grub-grub het varken; Polynsia de papegaai en vele andere.

Het zijn boeken vol heerlijke nonsens waarvan jong en oud zal genieten.

Dit is het werk van een Kinder-vriend in de beste zin van het woord.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M.N.V.
's-Gravenhage

van Blériot naar Engeland, de riskante onderneming van Lindbergh, het treurige einde van Kingsford Smith en de laatste noodkreet van Amelia Earhart, dat alles flitst ons voorbij. Ook de triomfen van de Nederlanders Fokker en Plesman en hun invloed op de positie van vliegend Nederland in de wereld, wordt een ruime, eerlijke plaats toegemeten. Van harte aanbevolen.

Mensen van de luchtvaart die volkomen airminded zijn, zullen het boekje *De blik omhoog, Inge!*, door J. Huberta Bijtel en H. J. Waalwijk, wel als mislukt beschouwen en ze hebben gelijk als ze bedoelen: mislukt als propagandaboekje bij een luchtvaartjubilee. Maar als romannetje kan het er toch wel mee door. Inge is gehuwd met een straaljagervlieger en meent zich verongelijkt, omdat haar man zijn liefde verdeelt tussen haar en zijn kist. Op een Soesterbergse instuif leert ze een andere vliegersvrouw kennen, die haar het vliegersvak anders doet zien. Toen Mussolini Albanië binnenviel, Gode Vrijdag 1939, vertrok uit Nederland de onderzeeboot „Haai” naar de West en in Juni 1945 kwam de schuit in patria terug. En van al wat er tussen deze twee data met de „Haai” en haar bemanning voorviel, schreef Jan Maas het spannende verhaal *Onder zeven zeeën*. Nuchter zonder overdrijving. Het verhaal is verzonnen, maar geeft de feiten zoals zij in de onderzeedienst werkelijk zijn.

Hoewel de problematik van *Het zaad viel*, door Truus van Arnhem, weinig modern is, zal dit vlot geschreven en goed katholieke volksverhaal ongetwijfeld bij velen, en niet alleen bij oudere meisjes voor wie het boek speciaal aangekondigd wordt, een gunstig onthaal vinden. De geschiedenis van de verpleegster Geertrui Terpstra, die zich bekeert tot het katholicisme en daarna in het klooster treedt, is op eenvoudige wijze getekend.

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

(volgnummer)

- Alcott, Louise* 2016
Een meisje van buiten. Vert. uit h. Engels (An old fashioned girl) dr Casper de Jong.
 Geïll. met teken. dr B. Midderigh-Bokhorst — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor
 Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, 1953, (21 x 17), 216 blz., f 2,80; geb.
 f 3,95 IV-V, M
Ariane 1974
Konijntje Woelwater. Bew. dr Han G. Hoekstra. Geïll. met teken. dr Gustave
 Tenggren — A'dam, De Bezige Bij, (Gouden Boekjes dl 4), (1953), (20 x 17),
 28 blz., geb. f 1,50 VIc
van Arnhem, Truus 2022
Het zaad viel — Helmond, Uitg. Helmond, (1953), (20 x 13), 218 blz., geb. f 4,90
 IV-V †
Bleeker, H. 1979
Peerke Pot en Noesje Brom. (In de „Brompot”). Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein
 Stuurman — A'dam, H. Meulenhoff, (Kleuterserie), (1953), (21 x 16), 78 blz.,
 f 1,15; geb. f 1,90 VIc
Bloemink, F. H. N. 2009
De lotgevallen van een Garde d'Honneur (1813-1814). Bewerkt naar gegevens uit
 een familie-archief. Geïll. met teken. dr J. Hoyneck van Papendrecht — Den Haag;
 Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Oud Goud Serie), 1953, 4e druk, (21 x 16),
 111 blz., geb. f 2,50 V, JM
Bruijn, Cor 2007
De dijken breken. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Den Haag; Djakarta, G. B. van
 Goor Zonen, (1953), 4e druk, (22 x 15), 208 blz., f 2,80; geb. f 3,95 V, JM, (P)
Bruijn-Ouwehand, Mia 2000
De Koppenolletjes hebben honger. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Den
 Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, 1953,
 (22 x 18), 104 blz., f 1,60; geb. f 2,25 VIa-b
Brun, Marguerite, en E.-T. Hurd
Vijf Brandweermannetjes. Bew. dr Annie M. G. Schmidt. Geïll. met teken. dr Tibor
 Gergely — A'dam, De Bezige Bij, (Gouden Boekjes dl 6), (1953), (20 x 17), 28 blz.,
 geb. f 1,50 VIc
Bijtelt, J. Huberta, en H. J. Waalwijk 2020
De blik omhoog, Inge! — A'dam, C. de Boer Jr, 1953, (19 x 14), 47 blz., f 1,25 IV
Daalder, D. L., en L. Roggeveen 1999
De toverfluit. Een uitgelezen verzameling verhalen uit verschillende van Goor's Jeugd-
 boeken. Geïll. met teken. dr B. Midderigh-Bokhorst e.a. — Den Haag; Djakarta,
 G. B. van Goor Zonen, (1953), (24 x 18), 296 blz., f 5,—; geb. f 6,90 VIa-b
Devos, J. M. 1992
Een week vacantie. Geïll. met 6 buitentekstpltn dr Josette Boland — Brugge, Desclée
 de Brouwer, (1953), (28 x 22), 39 blz. VIb-c
Erich, Han 2010
Hoe durf je, Bettina? Vert. uit h. Duits (Bettina, die rasende Reporterin) dr Beatrice
 Willing. Geïll. met teken. — Meppel, Djakarta, H. ten Brink, (1953), (23 x 15),
 215 blz., f 2,90; geb. f 3,90 V, M

- Greene, Graham* 1977
De kleine trein. Naverteld dr Lia Timmermans. Geïll. met teken. dr Dorothy Craigie — Brugge, Desclée de Brouwer, (1953), (18 x 25), 50 blz. VIc
- de Groot, Jan* 1994
De mooiste sprookjes. Geïll. met teken. t.d.t. + 6 gekl. pltn dr Joop Lucassen-Schulman — Bilthoven; H. Nelissen, (1953), (27 x 19), 323 blz., geb. f 9,75 VIB-c
- van Heemstra, Maja* 1980
Wippie. Geïll. met teken. t.d.t. dr R. van Starckenborgh-van Straten — A'dam, Ploegsma, 1953, (22 x 16), 86 blz., geb. f 2,75 VIc
- Hegener, Henri* 2018
Overwinning op vleugels. Wilbur en Orville Wright leerden ons vliegen. Geïll. met fig. + 8 blz. reprod. — Haarlem, De Spaarnestad, (1953), (24 x 16), 160 blz., f 4,90; geb. f 6,25 IV-V
- Hendrikse, D., en H. Hegeman* 2019
Met vliegende vaart. Geïll. met 48 blz. foto's — Baarn, Bosch & Keuning, (1953), (24 x 16), 160 blz., geb. f 8,90 V
- Hildebrand, A. D.* 1989
Bibo's elftal. Nieuwe avonturen van het wonderkonijn. Geïll. met teken. dr Rein Stuurman — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (21 x 16), 80 blz., geb. f 2,90 VIB-c
- Hildebrand, A. D.* 1990
Bibo graaft door de wereld. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein Stuurman — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (23 x 18), 79 blz., f 1,90; geb. f 2,90 VIc
- Hildebrand, A. D.* 1988
De boerderij van Mieke en haar kinderen. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein Stuurman — A'dam, H. Meulenhoff, (Kleuterserie), (1953), (21 x 15), 79 blz., f 1,15; geb. f 1,90 VIc
- van de Hulst, W. G.* 1991
Het grote voorleesboek. Geïll. met 8 buitentekstpltn en teken. t.d.t. dr W. G. van de Hulst Jr — Wageningen, Zomer & Keuning, (1953), 3e druk, (27 x 19), 320 blz., geb. f 17,50 VIB-c, (P)
- Huisinga-Scaf, L.* 1981
In en om de boerderij. Een groot verhaal voor kleine kleuters. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, 1953, 2e druk, (23 x 18), 88 blz., f 1,80; geb. f 2,50 VIc
- Huisinga-Scaf, L.* 1982
Lente in en om de Twente. Een groot verhaal voor kleine kleuters. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, 1953, (23 x 18), 96 blz., f 1,80; geb. f 2,50 VIc
- Jackson, K. en B.* 1973
Ploffe de olifant. Bew. dr Han G. Hockstra. Geïll. met teken. dr G. Tenggren — A'dam, De Bezige Bij, (Gouden Boekjes dl 3), (1953), (20 x 17), 28 blz., geb. f 1,50 VIc
- Jackson, K. en B.* 1975
Poes Pinkie. Bew. dr Annie M. G. Schmidt. Geïll. met teken. dr A. M. Provensen — A'dam, De B. Bij, (Gouden Boekjes dl 5), (1953), (20 x 17), 28 blz., geb. f 1,50 VIc
- Kunhardt, Dorothy* 1971
Pietepaf het circushondje. Bewerkt uit h. Engels dr Annie M. G. Schmidt. Geïll. met

- teken. dr J. P. Miller — A'dam, De Bezige Bij, (Gouden Boekjes dl 1), (1953),
(20 x 17), 28 blz., geb. f 1,50 VIc
- Labuschagne, Awie** 2006
Alarm in de Kalahari. Avonturen van twee Hollandse jongens in Zuid-Afrika. Vert.
uit h. Z. Afrikaans dr Henk Koops Jr. Geill. met teken. dr Rein van Looy — Meppel,
Roelofs van Goor, 1953, (21 x 15), 226 blz. VIa, J
- Lee, Norman** 2014
Johnny Carew bij de geheime dienst. Vert. uit h. Engels (Johnny Carew, youngest
agent in the Secret Service) dr Mr W. Joosten. Geill. met 1 teken. dr Rein van Looy
- Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensb. nr 25), (1953), (12x9), 192 blz., f0,95 V, J
- Lee, Norman** 2015
Het schip der vermisten. Vert. uit h. Engels (Ship of missing men) dr G. J. Werumeus
Buning-Ensink. Geill. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner,
(Junior-Jongensboekenserie nr 27), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 IV-V, J
- Lofting, Hugh** 1997
Het postkantoor van Dr Dolittle. Vert. uit h. Engels (Dr Dolittle's Post Office)
dr G. W. Elberts. Geill. met teken. dr de schrijver — Den Haag; Djakarta, G. B.
van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (23 x 15), 232 blz., f 3,—; geb. f 3,95 VIb
- Low, A. M., Prof.** 2012
Stuurloos in de stratosfeer. Vert. uit h. Engels (Adrift in the stratosphere) dr Willy
Leviticus. Geill. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-
Jongensboekenserie nr 29), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 V°, J
- Maas, Jan** 2021
Onder zeven zeeën. Verhaal van een onderzeeboot — A'dam, C. de Boer Jr, 1953,
(21 x 14), 277 blz., geb. f 7,90 IV-V
- Marryat, Kapitein** 2008
De lotgevallen van Pieter Simpel. Naverteld door P. de Zeeuw J. Gzn. Geill. met
teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, Stan-
daard B. (Serie Oud Goud), 1953, (22 x 17), 112 blz., f 1,75; geb. f 2,50 VIa, J
- te Merwe, H.** 2001
Met verboden waar. Geill. met teken. dr Menno — Delft, W. D. Meinema, (1953),
(23 x 17), 102 blz., geb. f 1,20 I² (VIa, J) P
- te Merwe, H.** 2002
Reddingstocht. Geill. met teken. dr Jan Lutz — Delft, W. D. Meinema, (1953),
(23 x 16), 102 blz., geb. f 1,20 VIa, P
- Michael, Manfred** 2004
Stad zonder ouders. Vert. uit h. Duits (Timpetill, die Stadt ohne Eltern) dr Jur
Meester. Geill. met teken. dr de schrijver — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor
Zonen, (1953), (24 x 16), 192 blz., f 3,—; geb. f 3,95 VIa
- Nanda** 1996
Puk Claver. Geill. met teken. t.d.t. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De
Sleutel, 1953 (22 x 16), 170 blz., f 2,50; geb. f 3,50 VIb, M †
- Oltmans, J. F.** 2005
De Schaapherder. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van
Goor Zonen, (Gulden Sporen Serie 5), (1953), (20 x 16), 120 blz., geb. f 2,50 VIa
- (Oostr, R., en C. Covens)** 2017
Kerstboek de Vonk 1953. Geill. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum

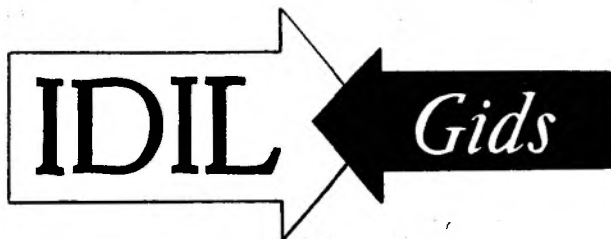
- & Comp, (1953), (25 x 16), 32 blz., f 0,60 V, P
Riems-Reurslag, J. 2011
De Oude Sprookjes. Geïll. met 8 buitentekstpltn en teken. t.d.t. dr Toby Vos, Judith Kruijs, Jos Ruting, Henk Kabos, Jan de Gruyter en Ric Kooyman — Baarn, Hollandia, (1953), 3e druk, (27 x 20), 303 blz., geb. f 8,90 V
Roggeveen, Leonard 1987
Mis, Poes! en andere vertellingen. Geïll. met teken. dr de schrijver — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen; Antwerpen, De Nederl. Boekhandel, (Roggeveen's Dierenserie), 1953, (20 x 16), 43 blz., f 0,70; geb. f 1,— VIc
Roggeveen, Leonard 1983-1986
Sterreboekjes, 1. Dip en Dop; 2. Meneer Bobijn; 3. Lange Wannas; 4. Dikkie Doedel. Geïll. met teken. dr de schrijver — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (21 x 16), p. dl 40 blz., f 0,70; geb. f 1,— VIc
Rutley, C. Bernard 2013
Goud en Lava. Vert. uit h. Engels (Explosion Island) dr Hans de Vries. Geïll. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 28), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 V, J
Selleger-Elout, J. M. 1995
Laurientje. Geïll. met teken. dr B. Midderigh-Bokhorst — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 2e druk, (22 x 17), 180 blz. VIb, M
Sperry, Margaret 1978
De kip die de wereld redde en andere Noorse volkssprookjes. Vert. uit h. Engels (The Hen that Saved the World) dr Margreet Bruijn. Geïll met teken. dr Per Beckman. — A'dam, J. M. Meulenhoff, 1953, (25 x 16), 56 blz., geb. f 2,95 VIc
Timmermans, Alphons 1998
Rembrandt van Rijn. Geïll. met teken. dr Gerrit de Morée — Helmond, Uitg. Helmond, (Ons Volk in l. en str. dl XVIII), (1953), (24 x 17), 47 blz., f 1,35 VIa-b
Wiedhaup, C. J. J. 2003
Duizend mijl voor Marco. Jongens speuren langs fjord en lagune. Geïll. met teken. dr Jan van Offeren — Meppel, Roelofs van Goor, (1953), (24 x 16), 191 blz. VIa
XX 1993
Begint U nu, Opa! Geïll. met teken. dr B. J. Brienen, C. Stork en J. W. van Vught — A'dam, Keesing; Antwerpen, Sheed and Ward, (Opa vertelt, dl 5), (1953), (24 x 16) 224 blz., geb. f 5,50 VIb-c
XX 1972
Bij Kiki thuis. Bewerkt dr Han G. Hoekstra. Geïll. met teken. dr Marie Blair — A'dam, De B. Bij (Gouden Boekjes dl 2), (1953), (20 x 17), 28 blz., geb. f 1,50 VIc

In piam memoriam To Hölscher

Op 9 December 1953 is na een lang ziekbed op 55-jarige leeftijd overleden de bekende jeugdschrijfster en trouwe Idil-medewerkster *To Hölscher*. Al een jaar geleden hebben wij gepoogd haar voor de *Idil-Gids* op te nemen in de rij van interviews. Haar ziekbed heeft dat belet en haar dood maakt dat nu voor altijd onmogelijk.

De keren dat wij contact met haar hadden, doen ons een herinnering bewaren aan een vriendelijke vrouw met een blij levensoptimisme, aan een strijdster voor het katholieke kinderboek. Haar tientallen kinderboekjes geven haar een plaats in de ontwikkelingsgang van het katholieke jeugdboek. Na haar vruchtbaar leven en langdurig lijden geve God haar het alles vergoedende loon.

FEBR.-MAART 1954 JAARGANG V NUMMER 7

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 2023 – 2071

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10, TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	115
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>K. van der Geest</i>	120
<i>Andere lectuur voor jonge mensen</i>	122
<i>Bibliografisch register</i>	125
<i>Post Scripta</i>	128

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De Romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

IN het Novembernummer hebben we een drietal boekjes van de nieuwe Rinkelbel-reeks besproken. Er is nog een tweede drietal:

Aan *Jeanne Cappe* danken we *De tweeling-konijntjes* en *Avontuur in Poppenland*. De konijntjes Sneeuwvlok en Wipstaart zijn ongehoorzaam: zij lopen van huis weg, op zoek naar „de grote wereld”. Hevig verschrokken komen ze weer naar moeder gehuppeld. — En Gerda gaat een dagje uit en laat haar negen poppen in de speelkamer achter. De poppen beleven allerlei avontuurtjes; zij missen het vertrouwde gezag, maar redden zich toch uit de moeilijkheden. De verhalen zijn leuk kinderlijk verteld, ook al is de tekst niet altijd even eenvoudig. Het eerst genoemde boekje is bijzonder mooi geïllustreerd door Marcel Marlier en Simonne Baudoin maakte het tweede tot een charmant prentenboek. — Drie in Bunde is dan *Mia van Delft* met *Wie speelt er mee?* Frans en zijn zusje Marijke gaan eens fijn niet naar school. Zij zoeken de vogels, vissen en andere dieren op om er mee te spelen. Maar die hebben geen tijd: ze moeten werken voor de kost! Frans en Marijke gaan gauw naar school terug, want ze hebben dat

lesje goed begrepen. Paul Cuvelier zorgde voor teer, soms wat naar het luchtige neigend plaatwerk.

Toen Jezus een kind was, door *Mary Entwistle*, is een alleraardigst boekje over Jezus' jeugd. De tekstjes zijn kort en eenvoudig, de plaatjes zeer aantrekkelijk. *A. D. Hildebrand* is de auteur van *Bibo, het wonderkonijn*. Die slimme Bibo kan redeneren als een mens. Hij vindt het te lastig dagelijks zijn voedsel te moeten zoeken. Als zijn vernuftigheden allemaal falen, lijkt het hem toch verstandiger er zelf maar weer op uit te trekken. Een aardig verhaal.

Pinkje's bezoek bij de eekhoortjes, door *Lieske Havelaar*, beleeft al een derde druk. Het leuke verhaaltje over de neef van Klein Duimpje is goed verteld en Phiny Dick heeft voor aantrekkelijke illustraties gezorgd. Een mooi boekje. Prettige stof voor het gehele gezin, echt katholiek van opzet, eenvoudig maar met warm gemoed vindt u in *Het kinderkerstboek*, door *R. Groenen*. Het boekje bevat drie verhalen en een toneelstukje. „Een roman voor kinderen” is de ondertitel van *Puntje en Anton*, door *Erich Kästner*. Het is het opgewekte verhaal van het meisje Puntje en haar kleine

- vriend Anton, die samen een diefstal weten te voorkomen. Het verhaal is geestig verteld. De paedagogische conclusies zijn quasi-serieus in aparte hoofdstukjes tussengevoegd. Deze praatjes gaan wel eens over de kinderhoofden heen. Wat de paedagogiek betreft was het wellicht nuttiger als de schrijver zich had gematigd in het repertoire scheldwoorden van zijn romanfiguren.
- 2031 Heel erg paedagogisch wil zijn *De zoon van de tollenaar*, door *Tine van Buul*. Oneerlijkheid, verstoorde vriendschap, ongeluk op ijs, verzoening met Kerstmis, enz. Het verhaal maakt een onechte indruk.
- 2032 *G. van Heerde* schreef *Het geheim van de watermolen*. Paul en Frits zijn in een groot bos beland, waarover een boswachter het toezicht heeft. In dat bos staat een watermolen. De titel van het boekje schept onjuiste verwachtingen: het geheim wordt in enkele bladzijden door de boswachter onthuld. De verdienste van het boekje bestaat in het boeiend weergeven van vriendschap en „vijandschap“ die in vriendschap verandert.
- 2033 *Feest in Holland*, door *Joh. Elzen*, is stilistisch een zeer slap boekje over een Duitse jongen die naar Nederland wordt uitgezonden.
- 2034 In *Hoe Nine en Tut hun vakantie doorbrachten*, door *H. C. van Dockum*, valt het accent wel wat veel op „leren“, zodat men het eigenlijk als een leerleesboek moet zien. Het verhaal speelt in Dokkum en op Schiermonnikoog en vertelt over vogels, visvangst, eendenkooien, schelpen, oude verhalen, enz. Leerzaam.
- In de fraaie serie „Albums van de Gouden Eeuw“ verscheen *Alice in het Wonderland*, door *Lewis Carroll*, naverteld door *Jeanne Cappe*. De tekst is een sterk verkorte bewerking van het beroemde Engelse nonsensverhaal. Er gaat wel wat van de oorspronkelijke geest en de typisch Engelse humor verloren. De boven reeds geprezen *Simonne Baudoin* zorgde voor mooie illustraties.
- 2036 *Groot vakantieboek* is een verzameling verhalen en gedichten van bekende auteurs, afgewisseld door knutselwerk en

spelletjes. Een aardig boek dat de jeugd zal boeien; ook zeer geschikt voor clubleiders en -leiders.

Een winter achter het hoge duin, door *Jacoba Hazevoet*, vertelt over drie kinderen uit het Weeshuis die met het dienstmeisje Klaartje mee mogen naar haar vissersdorpje. Ze worden in het gezin ruimschoots schadeloosgesteld voor het gemis aan huiselijk leven. Ze leren elkanders gebreken verdragen en verbe-

Een pakkende illustratie uit het „Groot Vacant boek“

- teren en goed voor anderen te zijn. Een verhaal met veel goedheid en weinig spanning, maar dat het gewone leven met lief en leed aardig schetst.
- 2038 Drie Zaanдамse jongens — zo vertelt *D. J. Douwes in Jongens uit 't Zaanjtje* — zijn onafscheidelijke vrienden en blijven dit ondanks allerlei misverstanden. Zelfs komt er nog een vierde bij: een hun onbekend sanatoriumpatiëntje, waarvoor zij een actie op touw zetten. Dit fris geschreven boek is uitgesproken gelovig Protestants.
- 2039 Jaap en Jan vormen de hoofdpersonen uit *Huize Iepenhorst*, door *G. Troost*. Later komt Leo daar nog bij, een jongen wiens moeder in een sanatorium moest worden opgenomen en die een poos gastvrijheid geniet in het doktersgezin. Het drietal beleeft van alles, doch het zijn knapen van het goede soort, zodat de lezers veel goeds uit hun belevenissen kunnen puren. Prettige afwisseling van goede humor en diepe ernst.
- 2040 En dan is daar al het vierde Monusboek: *Monus naar Mars*, door *A. D. Hildebrand*. De jeugd schijnt van die nonsens te genieten en dat zal schrijver en uitgever niet onaangenaam zijn. Iets positiefs is in dit boek niet te vinden.
- 2041 *Brieven aan een zieke jongen of het verhaal van de hond Max*, door *A. Rutgers van der Loeff-Basenau*, is een hartelijk boekje, bestaande uit brieven die een moeder aan haar zieke jongen schrijft en waarin Max, hun vroegere hond, de centrale figuur is. Een zeer mooi boekje, al betreuren we het, dat moeder nergens de gedachten van de zieke op iets hogers weet te brengen.
- 2042 *Jops en Mineke*, door *Mimi van den Heuvel*, zijn gezworen vriendinnen. Ze wonen in één huis, waar drie gezinnen zijn ondergebracht. Gooi-en-smijt-humor en „modern jongedamesachtige” stijl. De voortdurende lachscènes doen hier en daar wel „knots” aan.
- De Kuifjesalbums bevatten zulke verrukkelijke nonsens-stories met zulk eminent tekenwerk, dat men ze kan kwalificeren als de beste plaatverhalen die er zijn. Op deze manier zijn ze wat ze o.i. moe-
- ten zijn: verfrissende afwisselingslectuur. Kapitein Haddock met het altijd slimme Kuifje, de professor Zonnebloem, een stel bandieten en de onafscheidelijke detectives zijn weer op hun best. *Raket naar de maan*, door *Hergé*, kunnen we aanbevelen als ontspanning.
- 2043 Een veelzijdige bundel Kerstverhalen en gedichten is *Rond kribbe en kerstboom*, door *Sandor Kis*. We bevelen deze kostelijke uitgave, die de sfeer in het gezin kan verhogen, van harte aan.
- 2044 Bij een prijsvraag werd bekroond *Kapitein Roodbaard*, door *K. W. Afman*. Bart Meeuwis gaat naar zee, in de hoop te kunnen bewijzen, dat zijn vader niet de beruchte kaperkapitein Roodbaard is. Aan boord van de „Dolfin” beleeft Bart allerlei avonturen en het spannende verhaal eindigt met de ontmaskering van Roodbaard en het terugvinden van Bart's onschuldige vader. Het verhaal is goed geschreven.
- 2045 Het volgende boekje is *Het geheim der Pygmeeën*, door *Jean Marsh*. Achter het moeras, alleen te bereiken via een geheime weg, ligt een dorp waar Pygmeeën getemde dwergolifanten hebben. Mr. Clayton wil met zijn twee zoons daar een kijkje gaan nemen. Via een reeks daverende avonturen wordt het dorp bereikt en komt men achter het geheim. Als amusement wel te accepteren.
- 2046 *Kobina, de zoon van de slavendrijver* — door *B. Eerden* — toont zijn afkeer van de wrede praktijk van zijn vader. Deze neemt hem mee naar de kust, waar de slaven worden verkocht, om „het vak” te leren. Hij maakt daar kennis met Europese slavenhandelaars en missionarissen. Bij een tweede „buit” probeert hij een kleine slaaf te bevrijden. Hij wordt verraden en zelf als slaaf verkocht. Na veel moeite en geluk slaagt een missionaris er in hem te bevrijden. Kobina keert terug in zijn dorp; een missionaris vergezelt hem, geneest een opperhoofd en verkrijgt vrijheid voor Kobina's familie. Een mooi verhaal met spannende momenten; men krijgt een goede kijk op de toestanden aan de Goudkust ten tijde der Hollandse zeerovers, alsook op de

moelijkheden der eerste missionarissen. We komen ook allerlei te weten over trekmiëren, volksgebruiken, sprinkhanenplaag en afgodendienst. Een aanbevolen boek.

2048 *De vuurproef van Piet Plastic Jr.*, door Chr. A. Meijer, is een goed boek, met humor doorspekt en vlot verteld. Piet Plastic ziet zijn poging om een beter soort plastic uit te vinden, doorkruist door de uitvinding van Ir Quidam. Op oneerlijke wijze heeft hij (in het eerste boek) getracht Quidam te dwarsbomen. Maar de wraak van Quidam is zeer edel: Als Plastic Sr. in moeilijkheden is geraakt door zijn oneerlijk spel, biedt Quidam aan, de kinderen van zijn concurrent op zijn kosten te laten studeren. Plastic Jr. weigert echter. De jongen heeft het erg moeilijk, vooral omdat hij geen enkele hulp wil aanvaarden. Na verschillende tegenslagen monstert hij als matroos. Ook op zee gaat niet alles voor de wind! Als hij dank zij Dorus weer thuiskomt, besluit hij de hulp van

Quidam toch maar te aanvaarden. Als de Pionierserie zo doorgaat kan ze een weldaad zijn voor de jeugd. Graag ook voor dit deel een aanbeveling.

Achter het bescheiden uiterlijk van het boekje *Krantenjongen*, door H. Henszen Veenland, verbergt zich een uitstekend verhaal over de U.L.O.-scholier Freek, die in zijn vrije tijd als krantenjongen voor zijn moeder en zich zelf iets tracht te verdienen. De personen zijn psychologisch goed getekend. Het verhaal wordt door echt Protestantse opvattingen gekenmerkt, maar voor onze katholieke jeugd vormt dat geen bezwaar.

J. P. Baljé schreef *Het kamphuis in de duinen*. Een oud-leerling van de H.B.S. stelt een grote som geld beschikbaar om een kamphuis te bouwen voor leerlingen die geen gelegenheid hebben een vacantiereis te maken. Een flink getal betreft o.l.v. twee leraren dit gebouw voor drie weken. Wat er in die drie weken volgens tamelijk bekend recept gebeurt, vertelt dit niet onaardige verhaal.

De zwarte pagode, door C. Vermeer, is een boeiend en interessant verhaal van een jonge Hollander tussen de Chinezen tijdens de 80-jarige oorlog, toen Spanjaarden en Portugezen de zeeën beheersten. Het bevat, zonder te doceren, veel leerzaam over China's oude cultuur en zeden.

In het boek *Marleentje*, door Maria de Lannoy, hangt het vooruitzicht van een langdurige eenzaamheid als een dreiging boven het leven van de moederloze Marleentje: Vader en haar broer zullen met een expeditie naar Brazilië vertrekken. Ze heeft het daardoor moeilijk thuis en op school. Marleentje neemt haar intrek in het Astridhuis voor werkende en studerende vrouwen. Daar heeft ze in Martha een moederlijke vriendin die haar steunt. Marleentje vertelt zelf. Om gezinsfeer en goede onderlinge band graag aanbevelen. Schrijfster stelt een vervolg in het vooruitzicht.

In de *Sneeuwbalserie* verscheen de achtste druk van de historische roman *Sturmfels*, door Marie Boddaert. Dit werk dateert al van 1889 en bevat de romanti-

sche geschiedenis van de laatste bewoners van het Westfaalse kasteel Sturmfels op het eind der 18e eeuw. Schijfster heeft de hele roman gegoten in de vorm van het dagboek van Margreet, de houtvettersdochter. Dat dagboek van de edele Margreet is levendig geschreven, zij het dan naar oude romantische trant.

1054 Een spannend jongensboek is *Zeerover tegen wil en dank*, door *West Lathrop*. De jeugdige hoofdpersoon uit dit boekje is tegen zijn wil gedwongen als kajuitjongen dienst te doen op een 18e-eeuws zeeroverschip. In deze vijandelijke omgeving van wreedheid, muiterij en onderling wantrouwen ontmoet hij ook goede vrienden en beleeft er spannende avonturen. Hij weet te ontsnappen en slaagt er in zijn doodgevaande vader terug te vinden. Goede ontspanningslectuur.

Was het vorige boekje nr. 26 uit de Junior-Jongensboekenserie, nr 30 uit de reeks heet *Het spookschip*, door *Norman Lee*. Al op zijn eerste zeereis wordt de zoon van een beroemd kapitein in alle avonturen en hachelijke situaties gestort die het zeemansleven eigen (heten te) zijn. Dat deze reis wordt ondernomen in volle oorlogstijd op een Engelse koopvaarder, bij de zeelieden als „spookschip” berucht, kan de spanning alleen maar verhogen. Spannende lectuur.

1056 In het derde boek van de Marjoleinserie — *Succes, Marjolein* — laat de auteur *Freddy Hagers* Marjoleintje van het pleintje haar eigen weg zoeken. Zij wordt secretaresse bij een toneeldirectie, leeft mee met de triomfen en de ondergang van het gezelschap en keert dan, vele ervaringen rijker, naar huis terug. Een aardig boek.

1057 *Om u treur ik Jonathan*, door *Daan Inghelram*, is een bijbelse roman over David, de jonge herder, die aan het hof van Saul wordt ontboden om met zijn muziek 's konings vlagen van zwaarmoedigheid te verdrijven. Het bijbels gegeven over de vriendschap tussen David en Jonathan, de heldendaden van David, zijn trouw aan de koning, die hem naar het leven staat en voor wie hij moet

2e GROOT VERTELBOEK

voor het

KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS

en

HENK KUITENBROUWER

**FANTASTISCH
VAN**

INHOUD

UITVOERING

EN PRIJS

300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen

Gebonden in stevige, 8 kleuren
linnen band, hoogglanzend
geplasticeerd

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT

Verkrijgbaar bij de boekhandel

vluchten, zijn terugkeer, de val van Saul en de dood van Jonathan vormen de kern van het verhaal dat we gaarne aanbevelen.

2058

Het door *Toos Blom* prettig geschreven boek *Musica* behandelt de ontwikkeling der muziek in de vorm van een soort sprookje. In een reeks beschrijvingen en close-ups wordt telkens iets verteld van een bepaald tijdperk, van een bepaald volk, van bepaalde muziekvormen. Aldus worden de markante lijnen en punten

naar voren gebracht op een voor de jeugd bevattelijke wijze. Misschien is de toon voor de oudere jeugd iets te kinderlijk, maar dit boek laat zich met genoegen lezen.

2059

Hanny's blijde zomer, door *Netty Koen-Conrad*, is een roman voor oudere meisjes. Hanny is bezig, een verveeld, verwend luxe-vrouwetje te worden, als de zaak van haar man misgaat. Dan neemt ze mensen in huis en vindt in het werken en zorgen haar geluk terug. Als de baby zich aankondigt, krijgt ook haar man

Mogen wij u voorstellen:

K. VAN DER GEEST

27 November jl. is Klaas van der Geest vijftig jaar geworden. U weet dus dat hij in 1903 geboren is, op Schiermonnikoog. Dus ging hij naar zee „omdat er anders niets was” op Schiermonnikoog. Na de Lagere School volgde de Zeevaartschool. Daarna zwierf hij over alle wereldzeeën. Tussen lucht en water, turende naar de verre horizonden, ontstonden zijn eerste verhalen.

In de dertiger jaren werd hij het slachtoffer van de tanende scheepvaart. Van der Geest gooide het roer om en ging zich aan de letteren wijden. Zijn verhalen vestigden allengs zijn naam en het was met deze leerschool achter zich, dat hij in 1937 kon debuten met zijn opmerkelijke roman *Eiland in de Branding*. In 1950 is zijn Drentse roman *Gezegend is het land* bekroond.

Een gesprek met Van der Geest voor de *Idil-Gids* gaat evenwel niet over zijn romans, maar over jeugdlectuur.

Hoe hij tot het schrijven van jeugdboeken gekomen is, weet hij eigenlijk zelf niet. „Misschien door mijn kinderlijke geest” zegt hij. En als hij dan zijn plezier in het leven en zijn ontroeringen als bronnen noemt, moet hem van het hart: „Het schrijven van jeugdboeken staat niet in hoog aanzien bij de Nederlandse auteurs. Dat wordt de laatste jaren een beetje beter; schrijvers van naam wagen zich er aan, maar helemaal au sérieux neemt

men het toch niet. Kijk er onze letterkundige handboeken maar eens op na. — Zelf deed ik de ervaring op, dat de uitgever van mijn romans aanvankelijk niets voelde voor jeugdboeken, die ik aanbood. En ik moest me lange tijd beperken tot het schrijven van verhalen (voor *De Merel*, maandelijks bijvoegsel van *Het Kind*). Pas toen ik van uitgeverij Ploegsma het verzoek kreeg een jongensboek te schrijven over de jeugd van Stanley was ik in de gelegenheid groter werk te publiceren. Dat eerste jeugdboek — *Reis rond Kaap Hoorn* — beleefde sinds 1940 drie drukken. Onlangs werd zelfs een gehele oplage aangekocht voor gebruik op scholen in Zuid-Afrika.”

Dat succes werd gevolgd door andere, waarvan we noemen *Pieters Pieterszoon*, *De Schrik der Wadden*, jongensboeken,

weer een goede baan en komt alles in orde. Een blij levensverhaal.

De ontspanningsroman *Het meisje José*, door *Ans van Breda*, verhaalt in vlotte stijl, dat het ouderloze meisje José genoodzaakt is als fotograaf-model haar brood te verdienen. Plotseling wordt ze door een rijke Engelsman „ontdekt” als diens zuster, die op 4-jarige leeftijd vermist zou zijn. Natuurlijk blijkt die bloedverwantschap niet te bestaan en trouwt José met haar vermeende broer. Ondanks de vele onwaarschijnlijkheden wel een gezellig verhaal.

Maria Rosseels zorgde voor een Spiegheiken-vervolg: *Nieuw dagboek van Spiegheiken*. Spiegheiken wordt groter en de liefde komt in haar leven. Toch weet de schrijfster te voorkomen, dat dit dagboek een journal d'amour wordt en Spiegheiken is nuchter genoeg om haar geest ook bezig te houden met tientallen andere levensaspecten. Na de kostschool komt nu het volle leven en ook hier is de kijk van Spiegheiken verrassend helder. Levenschte, boeiende en verruimende lectuur.

Van *Wijmie Fijn van Draat* verscheen *Het spel gewonnen*. Loekie en Marianne zijn dikke vriendinnen. Ze zitten in de hoogste klas van het gym en moeten iedere dag met een stel andere leerlingen van hun dorp per trein naar school. Van dat gezellige troepje beschrijft dit boek de feestjes, avonturen, moeilijkheden, enz. De prettige teamgeest vormt een opvoedkundige waarde.

Fenna Feenstra is de auteur van *Langs eigen wegen*. Deze „roman voor jonge mensen” geeft de omvangrijke oorlogsherinneringen van een jongeman, Bob, en een jong meisje, Joek, wier wegen tenslotte in Indonesië samenkomen. We lezen over de slag om Arnhem, de hongerwinter, de illegaliteit, de Engelandvaart, enz. Vooral de episodens uit het chaotisch Indië bevatten veel interessante bijzonderheden. Om allerlei passages uit het veelbewogen leven der hoofdpersonen is dit boek ongeschikt voor niet-volwassenen. Joek wordt altijd en overal door mannen belaagd, hetgeen vaak vrij rea-

2060

2061

2062

2063

listisch beschreven wordt, en heeft een liefdesverhouding met een getrouwde man. Bob leert als zeeman het sexuele leven kennen in havenkwartieren en ook dat is geen bakviskost. De stijl is vooral in de eerste helft vaak bar slecht. Ergens wordt afwijzend gesproken over geloof in het bestaan van een „fantastische” hel. Een christelijk schoolmilieu wordt zwaar gechargeerd en tot een caricatuur ge-
maakt.

2064

We sluiten deze kroniek met het tweede deel van *De avonturen van Judi*, door Willy Vandersteen. Ofschoon dit tweede deel, *Het wrekende vuur*, zich beter aan de bijbel houdt, treedt de gefantaseerde figuur van Judi zo sterk, ook actief handelend, op de voorgrond, dat het oordeel nauwelijks milder kan zijn dan over het eerste deel (zie *Idil-Gids* Oct. 1953, blz. 41, no. 1821). Nadat Judi het bij de heidense volkeren niet meer kan uithouden, trekt hij verder en komt in aanraking met de herders van Lot. Hij redt Isma, krijgt een baantje bij Abraham en maakt heel de historie van Abraham mee. Met Jacob en Ezau en de vermelding van Benjamin komt dit deel tot een eind. Jonge lezers kunnen onmogelijk de fictie onderscheiden van de waarheid. Eerbied voor Gods Woord kan o.i. door zo'n beeldroman toch wel moeilijk bereikt worden.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

Handenarbeid vraagt onze aandacht: *Ruth Zechlin* is op het gebied van handenarbeid een autoriteit. De Nederlandse bewerking van haar boek, *Wat onze handen kunnen maken*, Handenarbeid voor iedereen, komt bovendien op een tijdstip waarin de op zelfwerkzaamheid gerichte vrijetijdsbesteding in gezin en jeugdclub, een nieuwe bloei tegemoet schijnt te gaan. Vooral degenen die leiding geven

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

en 'n boek voor oudere meisjes: *Janneke*. Als we zijn mening vragen over de plaats van het jeugdboek op de Nederlandse markt, krijgen we ten antwoord: „Die schijnt voor vele, goede uitgevers weinig aantrekkelijk. Waarschijnlijk omdat de prijzen veelal belangrijk lager liggen dan die van romans. Als auteur sta ik daar een beetje anders tegenover en ik kan vaststellen, dat de omzet van jeugdboeken aanmerkelijk hoger ligt dan die van romans. Kan ik bij verschillende van mijn jeugdboeken op 2 of 3 herdrukken wijzen, bij romans bereikt men dit zeker niet zo spoedig. Bovendien blijft een jeugdboek in de regel langer „leven” dan een roman.”

Van der Geest vindt ook het contact tussen auteur en lezer bij de schrijver van jeugdboeken inniger dan bij de romanschrijver en zijn publiek. Uit zijn archief illustreert hij dat. Wegens plaatsgebrek moeten wij onze lezers die illustratie onthouden.

Van taak en roeping van de schrijver voor de jeugd geeft hij zich nooit veel rekenschap: „Ik kan daar natuurlijk een heel aardige theorie over opzetten, maar bij het schrijven doe ik dit zelden. Een paar Amerikanen hebben een boekje geschreven *How to write for children*. Ze geven daarin allerlei recepten, maar komen tot de conclusie: als u al deze voorschriften stipt opvolgt en u kunt niet schrijven, komt er toch geen goed jeugdboek. Dit vindt ik nogal sympathiek, en met hun recept heb ik *De Schrik der Wadden* geschreven, dat volgens Idil en niet alleen volgens Idil heel goed moet zijn.”

2065

Interessant is ook de volgende ontboezeming: „Voor lezingen, die ik af en toe eens houd, moet ik soms stapels jeugdboeken doorworstelen. En dan is het telkens weer een sensatie om te bemerken, dat die stapels nog slechts een klein deel zijn van de hele productie, die elk seizoen op de markt wordt gegooid. Een enkele keer krijg je dan het werkelijk benauwend gevoel, dat het kleine beetje koren verloren gaat in de overweldigende massa kaf. We kunnen — gelukkig maar! — de kafproducenten niet verbieden hun afval te verkopen als ze daar kans toe zien. We kunnen alleen hopen en vertrouwen, dat voorlichting als verstrekt door Idil en het Studiecentrum voor Jeugdlectuur een gunstige invloed hebben.”

Zijn principiële houding is ons uit het hart gegrepen:

„Wat mij in deze tijd van mechanisatie bijzonder waardevol lijkt zijn de boeken die vóór alles onze jeugd zedelijk vormen. Tegenover de beklemmende bedreiging van de techniekambidding in de beide grote wereldmachten, Amerika en Rusland, kunnen wij, kan onze jeugd zich slechts verweren zolang ze geestelijk sterk blijft in het besef, dat er toch nog iets boven alle mechanisering uitgaat en dat de waarde van de mens niet wordt bepaald door de snelheid van de auto die hij bestuurt of door de hoogte die zijn vliegtuig heeft kunnen bereiken.

Waar de niet-confessionele auteurs een behoorlijk oplagecijfer veelal trachten te bereiken door als onderwerp voor hun boeken te kiezen iets dat in het belangstellingscentrum van onze jeugd ligt — sport en techniek — ligt hier m.i. een

aan dit werk, zullen in dit boek menige bladzij vinden die niet alleen tot nieuwe ideeën inspireert, maar die ook de uitvoering er van met rijk illustratiemateriaal begrijpelijk maakt. Waar het boek inhaakt op kerkelijke feestdagen, zoals Kerstmis en Pasen (midwinter en paashaas!) kan het een katholiek maar matig bekoren. De adventszondagen betekenen voor hem iets méér dan vergulde noten en bij St. Nicolaas denkt hij aan iets anders dan aan een folkloristisch verschijnsel met Wodan-achtergrond. Onder dit voorbehoud aanbevolen.

Rietvlechten, door *P. Lantinga*, is een praktische handleiding. Na een klein stukje geschiedenis volgt de uiteenzetting van het materiaal, en verder wordt de hele werkwijze beschreven aan de hand van zeer vele en mooi geïllustreerde voorbeelden. Een nuttige tijdspassing die smaak en fantasie ontwikkelt. 2066

Er is een nieuwe reeks opgezet, „De Sprookjeswereld”. Als eerste deel verscheen *Sprookjes van Azië*, door *R. M. Dalang*. De bloemlezer heeft een voortreffelijke keus gemaakt, gevarieerd en kwalitatief bijzonder goed. 2067

Het boekje *Fabeltjes voor grote mensen*, door *Dorosmay Janos*, bevat in goede vertaling 89 fabels, die in 1936 in het Hongaars zijn geschreven. Vele er van verdienen een plaats naast de klassieke fabels van Aesopus en La Fontaine, o.a. een paar aardige varianten op de bekende fabel van de raaf en de vos. 2068

Theo Vesseur vraagt onze aandacht voor *Improviseren en dramatiseren met kinderen*. Hij vertelt van zijn eigen ervaringen en dit geeft aan het boekje een aparte bekoring. Bijzonder aanbevolen voor beginners, omdat er zo duidelijk in uitkomt hoe men beginnen moet, o.a. met „stomme ambachten” en „opdracht-pantomimes”. 2069

Voor de gymnasiasten verschenen twee heerlijke boeken:

M. A. Schwarz verzamelde en vertaalde de „bundel verhalen uit de klassieke oudheid” *Barnsteen*, bevattende prachtige stukken uit het heldendicht, het drama, de lyriek, de historie, uit brieven, rap- 2070

porten en fabels. Ook de lichtere Muze is goed vertegenwoordigd. De toelichting is sober en suggestief. De illustraties bijzonder fraai.

2071

De Fin *Göran Schildt* heeft een meesterlijk reis- en kunstboek over Griekenland geschreven, n.l. *In Odysseus' kielzog*. Hij maakt met zijn vrouw een zeiltocht op de „Daphne”, start in Rapallo-Lavagna, zeilt langs de oude Etrurische kust, beschrijft Etruskische steden en bezingt het oude en moderne Griekenland. Alle belangrijke centra in Griekenland worden bezocht, en telkens worden er visies aan vastgeknoopt die het lezen overwaard zijn. De godsdienstige kant komt vrijwel niet ter sprake. — Een frisse bijdrage voor een beter begrip van het oude cultuurland. Vrienden van de antieke cultuur van harte aanbevolen.

Slot „Mogen wij u voorstellen”

zeer belangrijke taak voor de confessionele auteurs, katholieke zowel als protestants-christelijke, die er zich echter wel rekenschap van hebben te geven, dat ze zelfs wanneer ze het beste recept gebruiken, nog geen jeugdboek produceren als ze niet kunnen schrijven.”

We hopen dat Van der Geest ons nog veel mooie, beginselvaste jeugdboeken verschaft.

L. v. d. H.

DR DOLITTLE SERIE

Een serie kinderboeken die elk kind gelezen moet hebben

DE GESCHIEDENIS VAN Dr. DOLITTLE

4e druk 136 blz. Geb. f 2.95

DE ZEEREIZEN VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 240 blz. Geb. f 3.95

HET POSTKANTOOR VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 232 blz. Geb. f 3.95

Keurraad register No. 1716

Dr. Dolittle is de enige mens ter wereld die de taal der dieren verstaat. Hij heeft verschillende huisvrienden: Toe-toe de uil; Tjiep-tjiep de straatmus; Dip-dip de cend; Grub-grub het varken; Polynesia de papegaai en vele andere.

Het zijn boeken vol heerlijke nonsens waarvan jong en oud zal genieten.

Dit is het werk van een Kinder-vriend in de beste zin van het woord.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M.N.V.
's-Gravenhage

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

- In dit nummer werden besproken: volgnummer
- Afman, K.W.* 2045
Kapitein Roodbaard. Geill. met teken. — Dokkum, Schaafsma & Brouwer, (1953),
 (21 x 16), 201 blz., f 3,80; geb. f 4,90 VIa, J
- Balje, J. P.* 2050
Het kamphuis in de duinen. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — A'dam, L. J.
 Veen, (1953), (23 x 16), 183 blz., geb. f 4,90 VIa, J
- Blom, Toos* 2058
Musica. Met een „Ten Geleide” van Casper Höweler. Geill. met teken. dr Rie
 Kooyman — Bussum, A. Voorhoeve, (1953), (24 x 16), 95 blz., f 3,75; geb. f 4,90
 V, JM
- Boddaert, M.* 2053
Sturmfels. Geill. met 2 gekl. pltn dr B en J. Midderigh-Bokhorst — Alkmaar,
 Kluitman, (1953), 8e druk, (18 x 12), 288 blz., geb. f 3,50 V, M, (P)
- van Breda, Ans* 2060
Het meisje José. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (1953),
 (24 x 16), 159 blz., geb. f 4,50 IV-V, M
- van Buul, Tine* 2031
De zoon van de tollenaar. Geill. met teken. dr Mies Bloch — Assen, Van Gorcum
 & Comp, (Akkerklokjes nr 21), 1953, (19 x 13), 76 blz., f 1,50; geb. f 1,85
 VIIb, J, P
- Cappe, Jeanne* 2024
Avontuur in poppenland. Geill. met teken. dr Simonne Baudoin — Doornik, Cas-
 terman, (Rinkelbel-reeks), 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,30 VIc
- Cappe, Jeanne* 2023
De tweeling-konijntjes. Geill. met teken. dr Marcel Marlier — Doornik, Casterman,
 (Rinkelbel-reeks), 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,50 VIc
- Carroll, Lewis* 2035
Alice in het wonderland. Naverteld dr Jeanne Cappe. Geill. met teken. dr Simonne
 Baudoin — Doornik, Casterman, (Albums van de gouden eeuw), 1953, (31 x 23),
 32 blz., geb. f 3,95 VIIb
- Dalang, R. M.* 2067
Sprookjes van Azië. Geill. met teken. dr Barli — Adam, C. P. J. van der Peet, (De
 Sprookjeswereld), (1953), 2 dln, (24 x 21), 179 blz., f 6,90; geb. f 7,90 V
- van Delft, Mia* 2025
Wie speelt er mee? Geill. met teken. dr Paul Cuvelier — Doornik, Casterman.
 (Rinkelbel-reeks), 1953, (26 x 20), 20 blz., geb. f 2,30 VIc
- van Dockum, H. C.* 2034
Hoe Nine en Tut hun vakantie doorbrachten. Geill. met teken. dr Jos Ruting — Assen,
 „De Torenlaan”, 1953, (21 x 14), 176 blz., f 2,90; geb. f 3,75 VIIb, M
- Douwes, D. J.* 2038
Jongens uit 't Zaanpje. Geill. met teken. dr Jan Lutz — Delft, W. D. Meinema,
 (1953), (23 x 16), 124 blz., geb. f 1,50 VIa-b, P
- Eerden, B.* 2047
Kobina, de zoon van de slavendrijver. Geill. met teken. dr Vic. van Schoonhoven

- van Beurden — Oosterbeek, Huize „Tafelberg”, (1953), (21 x 15), 148 blz., geb. f 1,75 VIa †
- Elzen*, Joh. 2033
- Feest in Holland*. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (1953), (25 x 16), 52 blz., f 0,65 VIb, J, P
- Entwistle*, Mary 2026
- Toen Jezus een kind was*. Vert. uit h. Engels (When Jesus was a boy) dr Coos Covens. Geïll. met teken. dr Elsie Anna Wood — Assen, Van Gorcum & Comp, (Bijbelboekjes voor 't Kleine Volkje), 1953, 2e druk, (14 x 11), 60 blz., geb. f 1,85 VIc
- Feenstra*, Fenna 2063
- Langs eigen wegen*. Roman voor jonge mensen — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1953), (21 x 16), 328 blz., geb. f 5,90 III-IV, (IV-V°, JM), H
- Fijn van Draat*, Wijmie 2062
- Het spel gewonnen*. Geïll. met teken. dr H. C. van Eck — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1953), (21 x 15), 176 blz., geb. f 3,90 IV-V, M, (P)
- Groenen*, R. 2029
- Het kinderkerstboek*. Geïll. met teken. — Liesbosch-Princenhage, Groot Seminarie, (1953), (21 x 14), 48 blz., f 0,75 VIb-c †
- Hagers*, Freddy 2056
- Succes, Marjolein*. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman („Marjolein-serie”), (1953), (21 x 15), 159 blz., geb. f 3,50 V, M
- Havelaar*, Lieske 2028
- Pinkje's bezoek bij de eekhoorntjes*. Geïll. met teken. dr Phiny Dick — Den Haag; Djakarta, Van Goor Zonen, (1953), 3e druk, (20 x 15), 44 blz., geb. f 1,50 VIb-c
- Hazevoet*, Jacoba 2037
- Een winter achter het hoge duin*. Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum & Comp, (Akkerklokjes nr 20), 1953, (19 x 13), 108 blz., f 1,90; geb. f 2,25 VIa-b
- van Heerde*, G. 2032
- Het geheim van de watermolen*. Geïll. met teken. dr E. M. Machielse — Delft, W. D. Meinema, (1953), (23 x 16), 76 blz., geb. f 1,05 VIb, J, (P)
- Henszen Veenland*, H. 2049
- Krantenjongen*. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Delft, W. D. Meinema, (1953), (23 x 16), 86 blz., geb. f 1,10 VIa, J, P
- Hergé* 2043
- Raket naar de maan*. Geïll. met teken. — Doornik, Casterman, (De avonturen van Kuifje), 1953, (31 x 23), 62 blz., geb. f 3,95 VIa-b
- van den Heuvel*, Mimi 2042
- Jops en Mineke*. Geïll. met teken. t.d.t. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, (1953), (22 x 15), 204 blz., f 2,90; geb. f 3,90 VIa-b, M
- Hildebrand*, A. D. 2027
- Bibo, het wonderkonijn*. Geïll. met teken. dr Rein Stuurman — A'dam, H. Meulenhoff, (1952), (23 x 17), 79 blz., f 1,90; geb. f 2,90 VIc
- Hildebrand*, A. D. 2040
- Monus naar Mars*. Geïll. met teken. dr Marten Toonder — A'dam, H. Meulenhoff, (1953), (21 x 16), 160 blz., geb. f 3,95 VIa-b, J

- Inghelram, Daan* 2057
Om U treur ik Jonathan — Bussum, Desclée, De Brouwer, (1953), (19 x 13), 148 blz., f 3,35; geb. f 4,75 V, J †
- Janos, Dorosmay* 2068
Fabeltjes voor grote mensen. Vert. uit h. Hongaars (Kis Mesék Nagyoknak) dr A. G. M. Abbing — Tielt, Lannoo, (Humanitas-boekjes nr 8), 1953, (18 x 11), 63 blz., f 1,90 IV-V
- Kästner, Erich* 2030
Puntje en Anton. Een roman voor kinderen. Vert. uit h. Duits (Pünktchen und Anton) dr A. Viruly. Geill. met teken. dr Walter Trier — A'dam, L. J. Veen, (1953), 2e druk, (21 x 16), 168 blz., geb. f 3,95 VIB
- Kis, Sandor* 2044
Rond kribbe en kerstboom. Geill. met teken. — Haarlem, De Spaarnestad, (1953), (21 x 15), 88 blz., geb. f 2,25 VIa †
- Koen-Conrad, Netty* 2059
Hanny's blijde zomer. Roman voor oudere meisjes. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (22 x 16), 212 blz., f 3,65; geb. f 4,90 IV-V, M
- de Lannoy, Maria* 2052
Marleentje. Geill. met teken. dr Rie Reinderhoff — Antwerpen, Sheed & Ward, (1953), (22 x 15), 143 blz. VIa, M †
- Lantinga, P.* 2066
Rietvlechten. Handleiding voor het vervaardigen van voorwerpen van pitriet. Geill. met 16 blz. foto's — Purmerend, J. Muusses, (1953), (21 x 13), 92 blz., f 3,90; geb. f 4,75 V
- Latrop, West* 2054
Zee rover tegen wil en dank. Vert. uit h. Engels (Unwilling pirate) dr Charlotte Jonker. Geill. met teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 26), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 V, J
- Lee, Norman* 2055
Het spookschip. Vert. uit h. Engels (The Hoodoo Ship) dr H. M. A. Ludolph van Everdingen. Geill. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 30), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 V, J
- Marsh, Jean* 2046
Het geheim van de Pygmeeën. Vert. uit h. Engels (The secret of the Pygmy Herd) dr C. Kroonder-Bakker. Geill. met 1 teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 34), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 VIa, J
- Meijer, Chr. A.* 2048
De vuurproef van Piet Plastic Jr. Geill. met teken. dr Willem Backer — Haarlem, N.V. Boom-Ruygrok, (Pionierserie), (1953), (20 x 14), 184 blz., geb. f 2,90 VIa, J
- Rosseels, Maria* 2061
Nieuw dagboek van Spiegheiken — Tielt, Lannoo, 1953, (17 x 12), 224 blz., f 3,80; geb. f 5,70 IV-V, M †
- Rutgers van der Loeff-Basenau, A.* 2041
Brieven aan een zieke jongen of het verhaal van de hond Max. Geill. met teken. dr. Ina van Blaaderen — A'dam, Ploegsma, 1953, (20 x 13), 85 blz., geb. f 3,25 VIa-b

<i>Schildt, Göran</i>	2071
<i>In Odysseus' kielzog.</i> Vert. uit h. Zweeds (I Odysseus kölvatten) dr Greta Baars-Jelgersma. Geïll. met 22 blz. foto's — Deventer, N. Kluwer; A'dam, Contact, 1953, (25 x 17), 311 blz., geb. f 14,50	IV-V
<i>Schwarz, M. A.</i>	2070
<i>Barnsteen.</i> Een bundel verhalen uit de klassieke oudheid. Geïll. met 10 blz. reprod. — A'dam; Brussel, Elsevier, 1953, (21 x 12), 267 blz., geb. f 6,90	IV-V
<i>Troost, G.</i>	2039
<i>Huize Iepenhorst.</i> Geïll. met teken. dr. E. M. Machiels — Delft, W. D. Mcinema, (1953), (23 x 16), 117 blz., geb. f 1,40	VIa-b, J, (P)
<i>Vandersteen, Willy</i>	2064
<i>De avonturen van Judi.</i> 2e dl. Het wrekende vuur. Geïll. met teken. dr Willy Vandersteen = Utrecht, De Fontein, (1953), (30 x 21), 29 blz.	IV (VI°)
<i>Vermeer, C.</i>	2051
<i>De zwarte pagode.</i> Geïll. met teken. dr G. Douwe — Den Haag, J. N. Voorhoeve, (1953), (24 x 16), 182 blz., geb. f 2,90	VIa, J
<i>Vesseur, Theo</i>	2069
<i>Improviseren en dramatiseren met kinderen.</i> Geïll. met 4 blz. foto's — Purmerend, J. Muusses, 1953, (21 x 14), 63 blz., f 2,25	V
XX	2036
<i>Groot vacantieboek.</i> Geïll. met teken. t.d.t. — A'dam, De Geïllustreerde Pers, (1953), (24 x 16), 408 blz.	VIa-b
<i>Zechlin, Ruth</i>	2065
<i>Wat onze handen kunnen maken.</i> Handenarbeid voor iedereen. Vert. uit h. Duits (Werkbuch für Mädchen) en bew. dr A. Rutgers van der Loeff-Basenau en W. A. Combrink-Hofman. Geïll. met fig. + reprod. dr J. Combrink, Karel Bakker — A'dam, Ploegsma, 1953, (25 x 17), XVI, 336 blz., geb. f 16,50	IV-V

POST SCRIPTA

In een alarmerend rondschrijven aan de rectoren en directeuren van de middelbare scholen in Gelderland en Overijssel heeft de inspecteur de heer Ch. Kok de aandacht gevraagd voor de ontstellende achteruitgang in innerlijke en uiterlijke beschaving van de schooljeugd. In dat zelfde rondschrijven trof ons: *Door het uitbreiden en inrichten van een goede schoolbibliotheek zal men de leerlingen de liefde voor een goed boek kunnen bijbrengen. Iets, waarvan zij hun gehele leven voordeel zullen hebben*

(Nov. 1953)

17 November jl. is *Pierre l'Ermite*, alias Mgr Loutil, 90 jaar geworden. Deze apostel van de pers schrijft nog steeds zijn Zaterdagavond-artikel in *La Croix*, welk blad hij heeft helpen grootmaken.

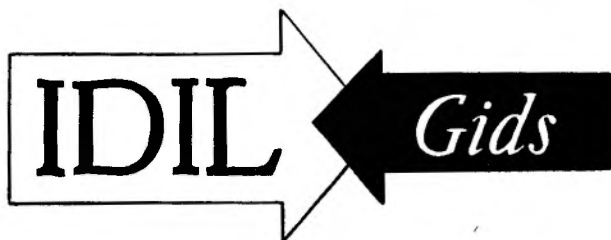
Aan een huidige artikel in De Maasbode ontlene we het volgende:

„Het zo ongewoon arbeidzame leven van Pierre l'Ermite, die voor zich zelf altijd als een heremiet heeft geleefd, is niet aan de parochianen alleen besteed geweest. Want Mgr Loutil is altijd overtuigd geweest, dat als hij als een Peter de Kluizenaar de kruistocht wilde voeren tegen de ontkerstening der hedendaagse maatschappij, de eerste wapens de pers en het boek moesten zijn.

Naast zijn Croix-bijdragen hebben zijn boeken niet duizenden maar miljoenen en miljoenen lezers bereikt. Jaar op jaar deed hij een van die echte, goede volksromans van het gezonde realisme en de veroverende moraliteit verschijnen die stuk voor stuk ontstaan waren uit de confrontatie met het dagelijks leven.”

Wij brengen gaarne onze eerbiedige hulde aan deze „apostel van de bestseller”.

APRIL 1954 JAARGANG V NUMMER 8

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 2072—2117

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	131
<i>Mogen wij u voorstellen :</i>	
K. Norel	136
<i>De Muze en de dieren</i>	141
<i>Bibliografisch register</i>	141

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginners (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

IN het November-nummer (1953) van de *Idil-Gids voor Jeugdlectuur* werd onder no. 1883 (pag. 61) besproken *De hoogste waarde*, IV-V^o, M geschreven door *Nelly Marec*.

De laatste zin van die recensie heeft bij sommigen blijkbaar de indruk gewekt, dat wij er schrijfster van beschuldigen een bewerkte Engelse vertaling als oorspronkelijk Nederlands te willen laten doorgaan. Voor ons was het verengelste Nederlands slechts een indicatie voor de veronderstelling, dat schrijfster door het lezen van veel Engelse verhalen, onder de invloed hiervan, zelf een verhaal schreef. Een demonstratie van dergelijke onbewuste beïnvloeding treft men wel meer aan.

Wij aanvaarden *Nelly Marec's* verklaring, dat haar boek geheel oorspronkelijk is, maar wij moeten onze bezwaren wat betreft taal en stijl (anglicismen) onverkort handhaven.

Tjark Kenter vertelt in *Het rozenhuisje in het bos* over drie jongetjes. Zij lopen door een bos en beleven wat avontuurtjes met een egel, een veldwachter en een varken. Een dief wordt door hen opgespoord en het simpele verhaal eindigt met een groot dorpsfeest.

Eén dag bij Bep en Miep, door *J. v. d. Berg*, laat zien wat er zoal in één dag gebeuren kan in het leventje van de vijfjarige *Miep* en de driejarige *Beppie*. *Miep* loopt weg en wordt teruggevonden, het fietsje van *Beppie* wordt gestolen. *Vader* is onderwijzer en leert de kinderen liefde tot de dieren, o.a. door zijn verhaal over een lam.

De bekende *Pinkeltjesserie* kreeg een vijfde deel, nl. *Pinkeltje en het grote huis*, door *Dick Laan*. In het *Muizenholletje* van het grote huis woont het kleine mannetje *Pinkeltje*. Hij kan met de dieren praten, beleeft allerlei dwaze en vermakelijke avontuurtjes, waarbij de dieren hem soms redden. Een vrolijk verhaal.

Het prentenboek *December, Wintermaand*, door *Rie Cramer*, — in de bekende „maanden”-serie — beleefde een vierde druk. Het zijn keurige en fleurige platen met toepasselijke versjes. Hoofdschotel is de spanning rond het *Sint Nicolaasfeest*. Het *Kerstfeest* komt er „neutraal” af.

Een heel simpel, fris en pretentieloos verhaal is *Kees en Kareltje*, door *J. L. Schoolland*. Twee jongens krijgen een autopod en een varken. Ze gaan eikels

- zoeken voor dat beest, geraken op het gebied van een landheer, worden opgesloten, maar vrijgelaten, dank zij de kleinzoon van de landheer. Ze worden zelfs per auto weer thuisgebracht. Rijk en arm, de barse heer en de onschuldige jongens, staan wel wat scherp tegenover elkaar.
- 2077 *A. G. Lameris-Bolt* schreef *Het rode sleetje*. Hannie krijgt met Sinterklaas een rood sleetje. Van een gevaarlijke helling glijdend komt ze in botsing met een sportportficts. Na enkele weken is ze zo ver hersteld dat ze het Kerstfeest kan meevieren in huiselijke kring. Een lief verhaaltje, misschien soms iets zoetig.
- Go Verburg* heeft de watersnood ook als thema voor een jeugdboek gekozen, nl. *Het water kwam!* De kleine Arend Boot maakt de Februari-ramp mee, weet een sneeuwschuif te grijpen en belandt in een kastanjeboom, waar hij twee nachten en een dag in alle ellende doorbrengt. Een helicopter pikt hem op. Ouders, broertjes en zusjes vindt hij terug in Amersfoort. Het verhaal getuigt van diepe godsdienstzin. De protestantse jeugd zal het eerder aanspreken dan de katholieke.
- 2079 En dan zijn er twee boekjes van *J. W. Grisnigt* en wel *Acht is meer dan duizend* en *Moeders „grote dochter“*. De titel van het eerste is het devies van de club „Het vrolijke troepje“, die daartoe komt door de onachtzaamheid van Loes. Deze moraal is iets te veel uitgewerkt. En de illustraties zijn helemaal niet aan het kind aangepast. — Het tweede verhaal speelt in het Rampgebied, terwijl Ans, het oudste dochtertje van een welgestelde boer, de hoofdpersoon is. De Ramp wordt boeiend beschreven, maar Ans is maar een vrij akelig nest. Er is in dit boek zeer veel protestants: aanhalingen uit de Bijbel, psalmen en gezangen.
- 2081 *De Avonturen van Baron van Münchhausen* beleven in de Oud Goud-serie (bewerker *P. de Zeeuw J. Gzn*) al hun achtste druk. De snoeverijen van de onverbeterlijke baron blijken nog altijd veel grabe lezers te vinden. Hebben we al enige boeken over de Ramp vermeld, er is er ook nog een van *K. Norel*, nl. *Houen, jongens!* Hier is het de strijd van heel de bevolking achter de vloedplanken tussen Colijnsplaat en Wissekerke. Het verhaal is nogal somber. Norel heeft er betere geschreven. Een werkelijk mooi, karaktervormend indianenverhaal is „*Grijze Wolf*“ wint!, door *Wim Broos*. Ergens in de prairie staat een klein houten kruis met de woorden: „Hier rust de Grijze Wolf, de dappere Indiaan, die zijn leven offerde om een blanke te redden“. Hiermee is eigenlijk het hele leven van Grijze Wolf getekend. De vele avonturen laten we aan de lezer over. We kunnen het werkelijk aanbevelen.
- Van *P. Terpstra* is het boekje *Polderkinderen in de zomer*. Jan, een Amsterdamse jongen, gaat met zijn ouders en een ziek zusje naar Friesland op vakantie. Hij maakt kennis met Taco, een Friese boerenjongen. Zij maken samen een zeiltocht die niet al te best eindigt. Voor de protestantse jeugd een aardig verhaal.
- IJsgang*, door *P. A. de Rover*, haalde al een vijfde druk. Een echt jongensboek dat vertelt van een strenge winter in ons waterrijke Holland met ijspret en ijsgevaar. De hoofdpersoon is Kees, de zoon van een rivierparlevinker, wiens kleine avonturen prettig worden verhaald. Nogal wat waaghalzerijen.
- Een wel boeiend en verantwoord verhaaltje uit de tijd van de Duitse bezetting is *Het vreemde zusje*, door *A. Duyser*. Gert-Jan krijgt een vervolgd Jodenmeisje tot „zusje“. Hij wil niet alleen een broer voor haar zijn, maar ook een beschermer en hij toont dat ook door zijn daden. Prettige verteltoon en eenvoudige plaatjes.
- Speurtocht langs de rails*, door *Cees van den Hoeven*, is een spannend en instructief boek. Rob en Paul krijgen er de lucht van, dat een bende een aanslag zal doen op een spoorwagon. Zij trekken aan de noodrem als hun verdachte uit de trein gesprongen is. Dan begint een opwindende jacht langs de rails. De auteur is zelf spoorman en weet het moderne verkeer duidelijk en prettig te behandelen.

Een der tekeningen van H. Giesen uit
„Speurtocht langs de rails” (nr 2087)

2088 In de bewerking van *Nienke van Hichtum* kregen de *Vertellingen uit de duizend en één nacht* hun derde druk. De vertellingen zijn zeer goed weergegeven. Het boek is fraai uitgegeven en door Rie Cramer uitmuntend verlicht. Een gedetailleerde bespreking van dit boek lijkt ons bij de derde druk niet meer nodig. Enig voorbehoud tot evenwichtige lezers is met het oog op de stof wel noodzakelijk.

2089 *Rona Lentinck* schreef *Avontuur in Frankrijk*. Mieke en Michiel, een veertienjarige tweeling, hebben door een auto-ongeluk hun ouders verloren. Zij gaan naar Frankrijk om bij een onbekende grootvader hun verdere opvoeding te krijgen. Door grootvader en door Louis, de 17-jarige aangenomen zoon, worden zij helemaal niet hartelijk ontvangen, maar de tweeling weet zich bemind te maken. Mieke is de heldin van dit vlotte en spannende verhaal, dat uitsteekt boven het gewone genre meisjesboek.

2090 Nr 36 van de Junior-Jongensboekenserie heet *Zachtvoet van de Zilverkreek*, door *Robert Leighton*. Zachtvoet valt op omdat hij de gewone indiaanse wreedheid

tegenover dieren niet kan opbrengen. De Pawnies beschouwen hem daarom eigenlijk als een lafaard, maar hij bewijst wel anders. Door zijn karakter wint hij zich vrienden. Als verkenner bewijst hij de blanken grote diensten wanneer de Sioux in opstand komen tegen het onrecht, hen door de blanken aangedaan. Een boeiend verhaal en in zijn soort een goede tegenhanger van veel pruldingen.

In de serie „Wetenschap en Fantasie” verscheen *Mark's reis in het verleden*, door *Chad Oliver*. Van dat wetenschappelijke valt hier overigens niet veel te bekennen. Het is een verschrikkelijk fantastisch verhaal over een tijdruimtemachine waarmee Mark verdwijnt naar 50.000 jaar her en terecht komt bij aapmensen en Cro-Magnons. Ofschoon de lezing niet beslist niet behoef te worden ontraden, geloven we dat het onthouden van zulke lectuur aan onze jongens ze niet armer maakt. Nergens een gedachte aan een Opperwezen, nergens wordt kleur bekend in principiële kwesties als scheping en evolutie.

De schrijver van de bekende *Dik Trom*-boeken, *C. Joh. Kieviet*, geeft in *De duin-*

2091

2092

heks een spannend verhaal uit de tijd dat de Fransen ons land bezetten en Napoleon oppermachtig was. Moeder Geerte, bijgenaamd de Duinheks, en haar zoon Jaepik, gedragen zich dapper en helpen mee om de Oranje-gezinden te doen zevergieren. — Bij de verwelkoming van deze zesde druk echter één opmerking: waarom alle aa's als ae gespeld?

2093 *Rimbi en de Raven*, door G. J. Panen, is een spannend boek in echte verkennergeest. Het is een fijn jongensverhaal over de hond Rimbi, maar vooral over zijn baas Ben, diens strijd met zijn jongensmoeilijkheden en diens pogen om zijn Raven-patrouille omhoog te werken. Tegelijkertijd geeft dit boek ons een prettig beeld van het verkennerleven en de steun die het verkennen geeft in de karaktervorming.

Voor iemand met fantasie zijn de mogelijkheden van het thema „uitvindingen” onbeperkt. Wanneer men, zoals gewoonte is, hierbij de slechte mannen introduceert die de ongelooflijke knappe uitvinding van een, natuurlijk eigenaardige, professor trachten te stelen, dan krijgt men een boek dat zeer zeker een jongen rond de 14 boeien zal. Erkend dient te worden dat *W. N. van der Sluys* in *De vliegende schotel van Professor Lepidus* de kunst verstaat zijn stof uit te buiten. Hij doet dat op een vlotte manier, niet ontbloot van een zekere humor en hier en daar een wijsheid.

2094 *En Jan van der Borgh* bewijst met *Schildknaap Wouter*, dat het riddersverhaal nog niet ter ziele is. Het recept van „Fulco de minstreel” of „Het slot op de Hoef” ligt gereed om toegepast te worden. Neem een boosaardig ridder, een edelaardige tegenstander, een komieke schildknaap, wat tournooen, onderaardse gangen en de kans op een kruistocht. De jeugd trapt er wel in, ook al is het eigenlijk fantasieloos geschrijf. Er komt ook nog een vervolg. Als dan het Nederlands maar beter is, want woorden als: een missing, vuile houppelende, hij loste nies, vierklauwers enz. maken de lectuur niet aangenaam.

Nr 35 van de Junior-Jongensboekenserie

2095 heet *Het verboden rijk*, door C. Bernard Rutley. Een fantastisch spannend verhaal zoals dat in de Juniorenreeks „past”. Het vermoeden bestaat, dat in Tibet een grootscheepse aanval op India wordt voorbereid. De naar Tibet uitgezonden geheime agenten keren niet terug. Tenslotte wordt een beroep gedaan op een ontdekkingsreiziger en zijn twee jonge neven. Zij brengen die taak tot een goed einde. Een nogal onwaarschijnlijk verhaal met veel actie en spanning.

Hebben we straks al een boek besproken van K. Norel, de in dit nummer geïnterviewde zorgde nog voor twee andere boeken:

2096 Met *Ik worstel en kom boven* schonk Norel aan de Nederlandse jeugd een goed verhaal over de Februariramp van 1953. We hebben grote waardering voor de boeiende wijze waarop hij dit deed. Freek Barentse, van Overflakkee, komt in Delft in contact met Koen Mars, hetgeen tot een vriendschap leidt voor het leven. Beiden gaan Freek's gezin helpen in de grote nood. Freek redt zijn familie met een helicopter. Moeder sterft echter. Schrijver geeft een uitstekende indruk van de angst, de schrik, de ellende en het geloofsvertrouwen van de getroffenen; van de moed der redders en het grote werk van polderjongens, militairen en ingenieurs. Wel is het boek typisch protestants: Moeder is een echte twijfelende die niet weet of zij al dan niet tot de uitverkorenen of verworpenen zal behoren. Voor katholieke smaak valt te veel nadruk juist op dat thema.

2097 Gaarne bevelen we K. Norel's *Pioniers in het Wilde Westen* aan. Het gezin Kooiman met zijn vijf zonen en drie dochters ziet de toekomst moeilijk worden. Dan komt het idee emigreren en vervolgens de mooi beschreven tocht en eindelijk het nieuwe land, met al het verrassende en moeilijke. Zo zwaar zijn de slagen, dat de ondergang van de pas veroverde farm dreigt. Gelukkig komt er hulp. Door de vele avonturen heen groeien mooie vriendschappen. De achtergrond is weldadig christelijk. Een waardevol boek.

2099

Max de Lange-Praamsma zorgde met *Annewieke* voor een goed geschreven meisjesboek, tevens goed geïllustreerd. Een vacantie op een Veluwe boerderij, het conflict tussen Annewieke en haar nichtje Agaath, waarbij jaloezie en egoïsme de harmonie verstoren. Maar als dan het leven van een der beide meisjes bedreigd is door een ongeval, komt dat conflict tot een oplossing. De blz. 195, 196 hebben het wel typisch protestants over „bewaren”. Een optimistisch boek.

2100

Als geschiedkundig verhaal boeit *Jeanne d'Arc*, De maagd van Orleans, door *Hanna Hartveld*, zeer zeker en mag het geslaagd heten. Nergens gaat de schrijfter het godsdienstige uit de weg en zij durft de „stemmen” en andere bovenaardse zaken in *Jeanne's* leven gerust onder de ogen zien. Het is een objectieve weergave van de gebeurtenissen. Zo werd dit deel uit de Klimopreeks een mooi en boeiend boek dat we graag aanbevelen.

2101

Er is een tweede druk van *Het Muizennest*, door *Emmy Belinfante-Belinfante*. Het Muizennest is het gezellige pension van de Van Dongens. Riek, de jongste dochter, een vrolijk, lief kind, leert door lange ziekte veel begrijpen van wat anderen missen in allerlei opzicht, zowel de verwende Ans en Nita, als de gebrekige Corrie. En op haar leuke manier weet ze hen allemaal te helpen, zelfs als het een zwaar offertje kost. Een gezond meisjesboek, waarover men zelfs zéér enthousiast had kunnen zijn als het iets boven de overigens acceptabele neutraliteit was uitgeklimmen.

Er zijn nog twee boeken te vermelden uit de Klimopreeks, nl. de nummers 11 en 12, beide geschreven door *B. Graafland*: *Louis Pasteur*, Overwinnaar der microben en *Rembrandt*, Meester der meesters. Het eerst genoemde neemt afkomst, opleiding en uitvindingen van Pasteur onder de loupe. Maar van dit zo rijke onderwerp was stellig meer te maken geweest, vooral voor onze katholieke jeugd. Voor Pasteur, die een zeer vroom katholiek was, betekent in dit boek het geloof niets. Dit element spreekt eenvoudig niet mee, en dat noemen wij

2102

2103

storend neutraal. — Het andere boek is een levendig geschreven biografie van onze grootste schilder. Tussen het vertellen van de levensgeschiedenis door vlecht de schrijver ook de geschiedenis van Rembrandt's bekendste werken. Zeer zeker een boek dat warme aanbeveling verdient, temeer daar de schrijver Rembrandt ook als echte mens tekent, de tijdsomstandigheden vrij goed typeert en hier en daar ook Rembrandt's godsdienst doet spreken. Eigenlijk moest zulk een boek ook een aantal mooie reproducties bevatten! Misschien brengt een tweede druk de vervulling van die wens; dan kunnen er tevens enkele onjuistheden (bijv. op blz. 101, 126 en 149) gecorrigeerd worden.

Uit de serie „Wetenschap en Fantasie” is weer *De zonen van de diepzee*, door *Bryce Walton*. John West, die afgekeurd werd voor de ruimtevaart, gaat zich melden bij de Diepzeevaart, de zgn. „modderkruipers”. Het verhaal speelt in 2039. De geheimzinnige dierenwereld, onderzeeboerderijen en -fabrieken, en ook de gevaren worden boeiend beschreven. Er is goede, menselijke kameraadschap in dit fantastische verhaal, en dat verzoent ons tot op zekere hoogte met het gemis aan elke godsdienstige gedachte, zelfs in uiterste doodsnood afwezig.

De Bob Evers-serie van *Willy van der Heide* kreeg ook weer twee delen: *Een motorboot voor een drijvend flesje* en *Kabaal om een varkensleren koffer*. Als amusement kunnen deze delen niet direct veroordeeld worden, maar verheffends gaat er niet van uit. Ze zijn vlot, leeg en half-idioot. In het eerste bevat het flesje een stukje krant met geheimschriftboodschap. Bob Evers en Jan Prins raken in handen van een bende, maar worden gered. — In het andere gaat het om een koffer. Het verhaal eindigt met collectieve arrestatie en inbeslagneming van de koffer. Veel gegooi en gesmijt. Jongelui zullen er wel van smullen, hetgeen overigens nog geen maatstaf is.

In de „Sneeuwbal-serie” verscheen *Vijf jongens en een krant*, door *W. N. van der Sluys*. Het verhaal is opgebouwd

2104

2105

2106

2107

rond de „Gelrebode” die op springen staat, mede door ziekte van directeur en redacteur. Hans van Waerden en zijn vrienden zetten er hun schouders onder en bedenken stunts om de krant er boven op te helpen. Hoe de „Gelrebode” ineens vooraan komt op journalistiek terrein, wordt in prettig tempo verteld. Dit boek zal met veel genoeg gelezen worden, omdat het een gedurfd initiatief van jongelui op aannemelijke wijze tot succes doet komen.

2108 *De Klitten*, door *Nel de Bock-Luiting*, zijn zes vrolijke vriendinnen, klasgenoten op een middelbare school. Samen delen ze lief en leed. Langzaam komen ze de klittenleeftijd te boven. De meisjesclub wordt omgevormd tot een gemengde, waarvan lid kunnen worden jongens en meisjes die iets voelen voor kunst, natuur of een gezellige liefhebberij. Een echt meisjesboek, van de gebruikelijke soort. Voor we aan de laatste leeftijdsgroep beginnen, menen we goed te doen een plaats in te ruimen voor het *Modern gebedenboek voor meisjes*. „Dit gebedenboek wil je helpen om te bidden en om te spreken met God.” Dit gestelde doel is voortreffelijk nagestreefd en zal zeker ook bereikt worden, als de meisjes dit boek volgens de aanwijzingen gebruiken. De direct op de persoon gerichte taal spreekt aan en stimuleert tot inniger gebed en diepere godsdienstige beleving. Het is onderverdeeld in zes volledige series volgens de tijden van het kerkelijk jaar en afgewisseld met gedichten, hymnen, overdenkingen, rake vertellingen en pittige heiligenlevens. Van harte aanbevolen.

2110 Gaarne staan we ook wat uitvoeriger stil bij het boek *Dierenverhalen uit de wildernis*, 3e deel, door *C. Bernard Rutley*. Rutley's dierenverhalen zijn zeer merkwaardig en met kennis van zaken geschreven. Zij vertellen op romantische wijze over het leven en doen van allerlei bewoners van de wildernis. Ze zijn eigenlijk tegenhangers van de bekende Brehmverhalen: Rutley vertelt vanuit de dierenwereld zelf. Dit geeft iets levendigs, terwijl het tevens ook de indruk wekt

Mogen wij u voorstellen:

K. NOREL

ONZE lezers hebben stellig in de *Idil-Gids*-kolommen prijzende besprekingen gelezen van K. Norel's jeugdboeken, geprezen om hun literaire kwaliteit en om de principiële levenshouding. K. Norel is te Harlingen geboren, op 9 Nov. 1899. Na Mulo- en kantoorropleiding kwam hij in de journalistiek terecht. Op aanraden van P. J. Risseeuw begon hij aan groter belletristisch werk dan korte verhalen. Zijn eerste boek verscheen in 1935: *Land in zicht* (over de Zuiderzeewerken), een jeugdboek. Op verzoek van uitgeverij Callenbach schreef hij zijn eerste roman: *Het getij verloopt* (Ondergang van de Zuiderzeeverrij). In October 1943 moest hij onderduiken, omdat hij gezocht werd wegens illegale actie. Na de bevrijding was hij redacteur binnenland van Trouw, tot medio 1946. Daarna uitsluitend schrijver en free lance journalist. Zijn oeuvre bestaat thans uit 30 boeken.

Het contact met deze voorzitter van de Bond van Christelijke Kunstenaars in Nederland heeft ons bijzonder genoege gedaan. Het gaat ons helemaal niet om complimentjes, maar naast sommige zeer bevreemdende appreciaties van ondeskundige zijde, doet het toch wel deugd van K. Norel het volgende te vernemen: „Ik heb er behoefte aan te zeggen dat ik *IDIL* reeds sinds jaren zeer waardeer. De manier waarop u recenseert is juist zoals deze zijn moet, naar ik meen. U geeft een exposé van een boek, objectief en in

zijn noodzakelijke beknoptheid duidelijk, en u verbindt daar een oordeel aan, niet afhankelijk van de luim of het zeer individuele oordeel van de recensent, maar zeer duidelijk gericht op het publiek, waarvoor uw voorlichting bestemd is. Aan uw recensies hebben de mensen houvast, en nu er van protestantse zijde een gelijksoortige stichting is opgericht, de Recensieraad voor Christelijke Gezinslectuur, hoop ik zeer dat die zich aan uw goede voorbeeld spiegelen mag. —

Vaak ben ik verrast en zeer verblijd geweest over uw waardering voor het gezetelijk gehalte van mijn boeken. Dat u telkens weer lof hebt voor het Christelijk karakter van mijn werk terwijl ik toch mijn protestantse overtuiging nooit verloochen, getuigt van een ruimhartigheid en — schoner nog! — van een innerlijke verwantschap ondanks confessioneel verschil, waarover ik mij zeer verheug."

Dit waardevol testimonium verdient wel een plaats in de *Idil-Gids*, omdat het spontaan en ongevraagd gegeven werd

dat hij de handelingen van de dieren te veel verstandelijke bewustheid toekent. Wie echter dit dierlijk „nadenken, overleg en geredeneer" op juiste waarde weet te schatten, vindt in deze verhalen sterke schetsen die een boeiend rimboebeeld geven. In dit derde deel komen Timur de tijger, Rey de vos, Frisk de otter en Thunda de buffel naar voren. De auteur legt tussen deze dieren ook een zekere band door het gebruik van namen die familierelaties aangeven en de dierengemeenschap tot grotere eenheid maken.

Het boek lijkt ons niet speciaal afgestemd op de jeugd. De tekeningen zijn prachtig.

En wat ons dan nog rest voor deze kroniek is allemaal meisjeslectuur.

De voogd voor Inger, door Nel van der Zee, is een niet al te waarschijnlijke, maar werkelijk genoeglijke en aardig geschreven geschiedenis van de 15-jarige wees Inger, die van de kostschool naar haar heel jonge voogd wordt gezonden, terwijl deze in de waan verkeert dat zij vijf is. Deze voogd is juist uit Indonesië gerepatriëerd. Een portefeuille-kiekje van Inger als kleuter heeft het misverstand gewekt. Na ettelijke jaren van lief en leed trouwt Inger natuurlijk met haar voogd. Gezellige, luchtige bakvis-lectuur.

Netty Koen-Conrad schreef *Toen het water wies*. De oppervlakkige en egoïstische Mies weet de verloofde van haar beste vriendin Anne voor zichzelf te winnen. Enkele dagen voor haar huwelijk met hem komt hij om bij de Februari-stormramp en zij zelf wordt op het nippertje gered. Prompt is Mies geheel gelouterd en gaat zich aan blinde kinderen wijden, terwijl Anne haar geluk vindt met een weduwnaar. De Ramp wordt vluchtig en onnozel behandeld. Het ontbreken van elke zinspeling op iets hogers doet opzettelijk aan en is hinderlijk. De auteur schrijft slecht, knocit met haar taal en de vreemde woorden. „Hij woof naar de verte" staat ergens in volle ernst en de held oreert: „Ik weet dat ik mij tegenover haar als een individu gedraag." Bij een vervaarlijk onweer trekt de Wa-

2111

2112

geningse student zijn meisje mee onder de bescherming van „een brede, grote eik” — de lievelingsboom van de bliksem. Zo wemelt het van staaltjes die een ergerlijk gebrek aan zorg en inlevingsvermogen verraden.

- 2113 Van *Miep Kuijpers* is het boek *Zet je schrap Greet!* Greet Boelens, 16-jarige wees, bij familie opgevoed, gaat een week in een vakantie-oord helpen. Zij is verlegen en onhandig. Dank zij haar vriendin wordt het een prettige, leerzame tijd. En een zekere Ludo zal nog wel een rol in Greetjes leven gaan spelen. De godsdienstige mentaliteit is heel typerend: men gaat naar de kerk om er eens „uit” te zijn en de dominee valt in de categorie psychiaters! Typerend voor onze godsdienstloze maatschappij.

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

vóór het gesprek over jeugdboeken begonnen kon.

Zoals uit de biografische gegevens blijkt, is K. Norel niet zo vroeg begonnen met schrijven. Hij ging aan zijn kinderen vertelde verhaaltjes opschrijven, bood ze aan *De Spiegel* aan en die verhalen waren voor Risseeuw aanleiding hem aan te moedigen tot *Land in zicht*. En die eerste liefde, het jeugdboek, is hij trouw gebleven.

Bij deze jeugdboeken zijn er, die even gretig door ouderen gelezen worden. De

Een van de mooie tekeningen die Stuart Tresilian maakte voor Bernard C. Rutley's „Dierenverhalen uit de wildernis”, waarvan het 3e deel hier besproken wordt onder nummer 2110.

In de Pionier-serie kwam uit *Onrust in de vierde*, door *Margo van Gelre*. In de vierde klas komt tweedracht doordat de rijke, verwende, wereldse Carla jaloers is op An, die de kwaliteiten heeft welke Carla juist mist. Na enige complicaties wordt de geest van saamhorigheid en verdraagzaamheid geheel hersteld. Er is geen spoor van godsdienst in dit boek. En wij voelen ons niet verantwoord sanctie te geven aan die schoolvriendschappen tussen hij's en zij's.

2114

En tot besluit twee boeken van *Sanne van Havelte*: In *Mieks moeilijkheden* ontdekt Miek haar liefde voor de theologische student T.m. De moeilijkheden bij Miek komen voort uit haar geslotenheid, schroom en verlegenheid. Nadat Tim zijn examen achter de rug heeft, komt de trouwpartij en vestigen ze zich aan de rand van Gaasterland. Het is een nogal oppervlakkig boek met onophoudelijk gevecht en gezoen. Wel is het karakter van

2115

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

serie *Engelandvaarders* is daarvan een frappant voorbeeld. „Ik had het voor de (rijpere) jeugd bedoeld, maar het is gelezen door de jeugd van 8 tot 80 jaar in alle kringen van ons volk. En *Pionier in het Wilde Westen* en *Ik worstel en kom boven* worden door de uitgevers ook aan-geprezen voor jong en oud.” (Beide boeken verschenen in 1953).

Als wij hem naar zijn liefste boek vragen, antwoordt hij: „Ik weet het waarlijk niet. Ik houd van al mijn kinderen, van de échte natuurlijk het meest, maar van mijn papieren kinderen ook. Ik houd niet van voortrekkerij.”

K. Norel is zeer tevreden over de aftrek die zijn boeken vinden. Zijn kleine boekjes worden aan de Zondagsscholen als kerstgeschenk uitgedeeld... Wat zouden de katholieken nog veel kunnen doen voor de verspreiding van het goede boek! Dat er zo weinig goede jeugdschrijvers zijn, wijt K. Norel aan het feit, dat veel dames ruim in hun tijd zitten en de mannen er mee ophouden „if it does not pay”.

Zijn taak en roeping ziet hij allereerst als: „boeiend schrijven. En daarbij goed schrijven. In de jeugdboeken vooral geen mindere zorg aan taal en stijl besteden dan in de romans. En dan de jeugd wat geven voor het hoofd en voor het hart. Waarschijnlijk brengt mijn journalistiek verleden het mee, dat ik graag schrijf over actuele zaken: de droogmaking van de Zuiderzee, de oorlog, de emigratie. Maar in mijn boeken schrijf ik daarover natuurlijk niet als journalist: de mensen staan in het midden, de gebeurtenissen vormen de achtergrond. Omdat ik zelf

Miek goed getekend. „De moeijlichkeiten” zijn eigenlijk niet de moeite waard om er veel aandacht aan te geven. We dachten dat onze tijd de jeugd voor heel wat grotere problemen plaatst! Maar de vierde druk schijnt ons tegen te spreken. Een vierde druk haalde ook *Hun geheim*: een doorlopende vrijerij. Misschien dat een arme volwassene haar hart er aan kan ophalen. De Zondagen zijn er alleen om uit te gaan, natuurlijk!

2116

houd van mijn land, bewondering heb voor de kracht die vooral in de eenvoudigen schuilt, de waarde van het gezinsleven, bijzonder het Christelijk gezinsleven, zeer hoog aansla, en stellig overtuigd ben dat het Christelijk geloof een mens gelukkig maakt in leven en in sterven, tracht ik al deze dingen — niet opgelegd of prekerig, want dat is mis — maar in het leven van de mensen, die ik schep, te laten zien.”

Tot slot vertelde K. Norel ons nog iets uit een gesprek met Nowee, wiens *Arends-oog* evenzeer het isolement heeft doorbroken als Norel's boeken, met Norel's woorden aldus geformuleerd: „Daar zit iets van de oecumene in en ook iets van missie. Het woord van een schrijver dringt door daar waar een dominee of pastoor niet komen kan. Als het een goed woord is, zal het dan «ledig wederkeren»?”

We hebben veel van K. Norel geleerd en hopen, dat hij nog veel „goede woorden” schrijven zal ten profijte van jong en oud.

L. v. d. H.

DR DOLITTLE SERIE

Een serie kinderboeken die elk kind gelezen moet hebben

DE GESCHIEDENIS VAN Dr. DOLITTLE

4e druk 136 blz. Geb. f 2.95

DE ZEEREIZEN VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 240 blz. Geb. f 3.95

HET POSTKANTOOR VAN Dr. DOLITTLE

2e druk 232 blz. Geb. f 3.95

Keurraad register No. 1716

Dr. Dolittle is de enige mens ter wereld die de taal der dieren verstaat. Hij heeft verschillende huisvrienden: Toe-toe de uil; Tjiep-tjiep de straatmus; Dip-dip de eend; Grub-grub het varken; Polynesia de papegaai en vele andere.

Het zijn boeken vol heerlijke nonsens waarvan jong en oud zal genieten.

Dit is het werk van een Kinder-vriend in de beste zin van het woord.

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN's U.M.N.V.
's-Gravenhage

2e GROOT VERTELBOEK

voor het
KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS

en
HENK KUITENBROUWER

★
FANTASTISCH
VAN
INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS

300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen

★
Gebonden in stevige, 8 kleuren
linnen band, hoogglanzend
geplasticiseerd

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT

Verkrijgbaar bij de boekhandel

DE MUZE EN DE DIEREN

Het is wel zeer verheugend, dat de Boekenweek-verzenbundeltjes zo'n succes blijken.

Dit jaar heeft de dichteres Vasalis de keuze verzorgd: zij verzamelde gedichten die betrekking hebben op de fauna onder de titel *De Muze en de dieren*. En die keuze loopt volgens de pagina's: van een onbekend dichter uit de 14e eeuw tot Lucebert, en volgens de alfabetische personalia: van Bertus Aafjes tot de in 1718 gestorven Jacob Zeus.

Heel erg belangrijk of origineel kunnen

we die bloemlezing niet noemen. Het zijn merendeels goede verzen, maar dan is daarmee dan ook alles gezegd (en dat is eigenlijk al veel).

Ons moet de opmerking van het hart, dat tal van deze verzen aanvechtbaar zijn in hun hoedanigheid van diergedichten en dat de „Stroomgebied-poëten” toch wel meer representatie verdient hadden.

Maar goed, een bloemlezing maken is een ondankbaar werk. We willen M. Vasalis dankbaar zijn.

Th. Kurpershoek verdient een compliment voor zijn illustraties.

2117

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

Volgnummer

- Belinfante-Belinfante*, Emmy 2101
Het Muizennest. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), 2e druk, (24 x 17), 161 blz., geb. f 4,25 V, M
- v. d. Berg*, J. 2073
Eén dag bij Bep en Miep. Geïll. met teken. dr Eva Schütz — Groningen, Jan Haan, (1953), (25 x 16), 40 blz., f 0,50 VIc, M, (P)
- de Bock-Luiting*, Nel 2108
De Klitten. Geïll. met teken. — Hoorn, West-Friesland, (1953), (24 x 17), 186 blz., geb. f 4,25 V, M
- van der Borgh*, Jan 2095
Schildknaap Wouter. Geïll. met teken. — Antwerpen, Sheed & Ward, (1953), (22 x 15), 141 blz. VIa, J
- Broos*, Wim 2083
„Grijze Wolf” wint! Geïll. met teken. dr J. Huizinga — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 15), 74 blz., geb. f 1,20 VIa-b, (P)
- Cramer*, Rie 2075
December, wintermaand. Geïll. met teken. dr Rie Cramer — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), (25 x 22), 16 blz., geb. f 1,95 VIc
- Duyser*, A. 2086
Het vreemde zusje. Geïll. met teken. dr Hein Kray — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 15), 79 blz., geb. f 1,20 VIa-b, (P)
- van Gelre*, Margo 2114
Onrust in de vierde. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Haarlem, Boom-Ruygrok, (Pionier-serie), (1953), (21 x 16), 167 blz., geb. f 2,90 IV-V, M, N

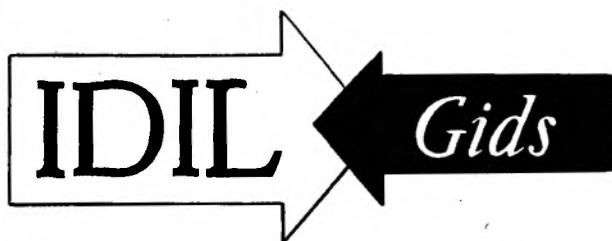
- Graafland*, B. 2102
Louis Pasteur. Overwinnaar der microben. Geïll. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimop-Reeks nr 11), (1953), (21 x 16), 157 blz., geb. f 3,25 V, JM, N
- Graafland*, B. 2103
Rembrandt. Meester der meesters. Geïll. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimop-Reeks nr 12), (1953), (21 x 16), 156 blz., geb. f 3,25 V, JM, (P)
- Grisnigt*, J. W. 2079
Acht is meer dan duizend. Geïll. met teken. dr M. L. Middelhoek — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 16), 91 blz., geb. f 1,40 VIb, M, (P)
- Grisnigt*, J. W. 2080
Moeders „grote dochter“. Geïll. met teken. dr Henk Poeder — Groningen, Jan Haan, (1953), (24 x 15), 89 blz., geb. f 1,40 VIA-b, M, P
- Hartveld*, Hanna 2100
Jeanne d'Arc. De maagd van Orleans. Geïll. met teken. dr F. Wijnand — Hoorn, West-Friesland, (Klimop-Reeks nr 10), (1953), (21 x 16), 155 blz., geb. f 3,25 V, JM
- van Havelte*, Sanne 2116
Hun geheim — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1953), 4e druk, (21 x 16), 234 blz., f 3,50, geb. f 4,90 IV, M
- van Havelte*, Sanne 2115
Mieks moeilijkheden — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1953), 4e druk, (21 x 16), 243 blz., f 3,50, geb. f 4,90 IV-V, M, P
- van der Heide*, Willy 2106
Kabaal om een varkensleren koffer. Geïll. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert, (Bob Evers-serie), (1953), (25 x 18), 208 blz., geb. f 4,50 V, J
- van der Heide*, Willy 2105
Een motorboot voor een drijvend flesje. Geïll. met teken. dr Frans Mettes — Meppel, M. Stenvert, (Bob Evers-serie), (1953), (25 x 18), 196 blz., geb. f 4,50 V, J
- (*van Hichtum*, Nienke) 2088
Vertellingen uit de duizend en één nacht. Vert. uit h. Engels. Geïll. met teken. + 9 gekl. pltn dr Rie Cramer — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 3e druk, (23 x 17), VIII, 296 blz., geb. f 7,90 VIa
- van den Hoeven*, Cees 2087
Speurtocht langs de rails. Geïll. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (1953), (21 x 15), 156 blz., geb. f 3,75 VIA-b, J
- Kenter*, Tjark 2072
Het rozenhuisje in het bos. Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 24 blz., f 0,35 VIc, (P)
- Kieviet*, C. Joh. 2092
De duinheks. Een verhaal uit de Franse Tijd. Geïll. met teken. dr Joh. Braakensiek — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1953), 6e druk, (23 x 16), 176 blz., geb. f 3,90 VIa, J
- Koen-Conrad*, Netty 2112
Toen het water wies — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 209 blz., geb. f 4,90 IV-V^{oo}, M, N

- Kuijpers, Miep* 2113
Zet je schrap Greet! Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (24 x 17), 156 blz., geb. f 4,25 IV-V, M, (P)
- Laan, Dick* 2074
Pinkeltje en het grote huis. Geïll met teken. dr R. van Looy — A'dam, Van Holkema & Warendorf, (1953), (22 x 17), 143 blz., geb. f 3,90 VIc
- Lameris-Bolt, A. G.* 2077
Het rode sleetje. Geïll. met teken. dr Adri Alindo — Delft, W. D. Meinema, (1953), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIb, M, (P)
- de Lange-Praamsma, Max* 2099
Annewieke. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 207 blz., geb. f 4,90 V, M, (P)
- Leighton, Robert* 2090
Zachtvoet van de Zilverkreek. Vert. uit h. Engels (Softfoot of Silver Creek) dr dra M. G. Schenk. Geïll. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 36), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 VIa, J
- Lentinck, Rona* 2089
Avontuur in Frankrijk. Geïll. met 1 teken. dr Hans Borrebach — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, (1953), (21 x 15), 156 blz., f 2,60, geb. f 3,90 VIa, M, (P)
- Norel, K.* 2082
Houen, jongens! Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 62 blz., geb. f 0,95 VIa-b, (P)
- Norel, K.* 2097
Ik worstel en kom boven. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Zwolle, La Rivière & Voorhoeve, (1953), (21 x 15), 200 blz., f 3,—, geb. f 4,50 VIa, J, P
- Norel, K.* 2098
Pionier in het Wilde Westen. Geïll. met teken. dr Marits Rietdijk — Meppel, A. Roelofs van Goor, (1953), (23 x 17), 224 blz., geb. f 4,90 V, JM, (P)
- Oliver, Chad* 2091
Mark's reis in het verleden. Vert. uit. h. Engels (Mists of Dawn) dr Bauke Andriesz. Geïll. met teken. dr Wim Bink — Hoorn, West-Friesland, (Wetenschap en Fantasie), (1953), (21 x 16), 188 blz., geb. f 3,90 VIa, J
- Panen, G. J.* 2093
Rimbi en de Raven. Geïll. met teken. dr Rein van Looy — Haarlem; Antwerpen, De Sleutel, 1953, (22 x 15), geb. f 3,90 VIa, J†
- De Rover, P. A.* 2085
Ijsgang. Geïll. met teken. dr M. L. Middelhoek — Groningen, Jan Haan, (1953), 5e druk, (25 x 16), 81 blz., geb. f 1,30 VIa-b, J, P
- Rutley, C. Bernard* 2110
Dierenverhalen uit de wildernis. 3e Deel. Vert. uit h. Engels dr Rina Marsman. Geïll. met teken. dr Stuart Tresilian — Baarn, De Boekerij, (1953), (23 x 15), 216 blz., geb. f 5,90 IV-V
- Rutley, C. Bernard* 2096
Het verboden rijk. Vert. uit het Engels (The Forbidden Land) dr Mr W. Joosten. Geïll. met 1 teken. — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 35), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 VIa, J

- Schoolland*, J. L. 2076
Kees en Kareltje. Geill. met teken. dr Riek van der Waas — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 46 blz., geb. f 0,75 VIb-c,J
- van der Sluys*, W. N. 2094
De vliegende schotel van professor Lepidus. Geill. met teken. dr G. van Straaten — Alkmaar, Kluitman, (1953), (24 x 16), 159 blz., geb. f 4,50 VIa,J
- van der Sluys*, W. N. 2107
Vijf jongens en een krant. Geill. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbalserie), (1953), (18 x 12), 239 blz., geb. f 3,50 V,J
- Terpstra*, P. 2084
Polderkinderen in de zomer. Geill. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 77 blz., geb. f 1,15 VIa-b,(P)
- (*Vasalis*, M.) 2117
De muze en de dieren. Een bloemlezing van verzen. Geill. met teken. dr Th. Kurpershoek — A'dam, Vereniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels, 1954, (22 x 14), 79 blz., f 0,75 IV
- Verburg*, Go 2078
Het water kwam!... Geill. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 77 blz., geb. f 1,15 VIb,J,(P)
- Walton*, Bryce 2104
De zonen van de diepzee. Vert. uit h. Engels (Sons of the Ocean Deep) dr Bauke Andriesz. Geill. met teken. Dr Wim Bink — Hoorn, West-Friesland, (Wetenschap en Fantasie), (1953), (21 x 16), 185 blz., geb. f 3,90 V,J
- XX 2109
Modern gebedenboek voor meisjes. Geill. met teken. dr Eddy Merk — Utrecht, De Fontein; Antwerpen, Sheed & Ward, (1953), (15 x 10), 528 blz., geb. f 5,90 V,M†
- van der Zee*, Nel 2111
De voogd voor Inger. Geill. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 16), 194 blz., geb. f 4,90 IV-V,M
- de Zeeuw*, P., J.Gzn 2081
Avonturen van Baron van Münchhausen. Geill. met teken. dr Roothciv — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (1953), 8ste druk, (20 x 15), 112 blz., geb. f 2,50 VIa-b

MEI 1954 JAARGANG V NUMMER 9

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.L.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Recensies 2118—2188

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

INHOUD

	pag.
<i>Kroniek van jeugdlectuur</i>	147
<i>Mogen wij u voorstellen:</i>	
<i>G. J. Panen</i>	152
<i>Andere lectuur voor jonge</i>	
<i>mensen</i>	153
<i>Bibliografisch register</i>	155

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen haákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR

ONZE redactietafel staat weer op bezwijken onder de enorme vracht aan jeugdlectuur.

Te laat bereikte ons het kerstboek *Het licht schijnt overal*. Het bevat goede verhalen, en als aanvulling knutselwerk. Voor velen zal het een uitkomst zijn. Het protestantse element komt slechts naar voren in het optreden van de dominee en andere uitwendige factoren. Voor katholieke gezinnen lijkt ons dit boek niet aanbevelenswaardig wegens de al te vage betekenis van de Menswording.

Naar Kerstmis voert ons ook *Als Jezus roept...*, door *Nel Verschoor-Van der Vlis*. Drie schipperskinderen mogen voor het eerst een Kerstmiddag meevieren in een dorp. Als het schip plotseling vertrekken moet, schijnt die viering te mislukken. Maar de vreugde van de kinderen om het naderende Kerstfeest heeft bij hun moeder herinneringen opgeroepen. Zij viert het dan in haar gezin. Een lief boekje.

Dat van *Daantje past op het huis*, door *Leonard Roggeveen*, een tiende druk verscheen, is als de overbodige krans voor goede wijn.

En de vier deeltjes *Om te leren lezen*, door *F. H. N. Bloemink*, haalden ook al

een zevende druk! Een buitengewoon aardige leesmethode heeft daarmee wel z'n succes bewezen.

Jan Mens is de auteur van het boek *Geertje*. Dat kleine meisje beleeft veel in één jaar: ze gaat met vader kuikentjes kopen, ze krijgt een tent, vader gaat naar Engeland, maar het aller mooiste gebeurt op het eind van het verhaal ... ze krijgt een broertje. Een eenvoudig verhaal, zonder christelijke gedachten.

Een zendingskerstverhaal is *De witte slang*, door *Babs Kamma*. Het dorps- hoofd van een dessa is zeer verstoord over de grote belangstelling voor het Kerstfeest, georganiseerd door de zending. Hij neemt zijn zoonnetje mee ter visvangst. Bij terugkomst worden ze achtervolgd door een giftige slang en zoeken hun toevlucht in de kerk. Zij maken dus toch nog het Kerstfeest mee.

Op weg naar het Kindeke, door *Coos Covens*, bevat 25 Adventsverhaaltjes. In elk verhaaltje gaat een kindje, met zijn eigen lievelingsdier op zijn lampje getekend, op weg naar de kribbe. Aardige opzet.

Een origineel kerstverhaal is *Maar het Kindeke kwam*, door *Dora Coolsma*. Het speelt in Suriname. Cornellie zal het

2123
2124

2125

2126

2127

2128

- Kerstfeest vieren met een nieuwe witte jurk. Als het jurkje niet klaar komt, voelt ze zich erg ongelukkig. Toch wordt het een echt Kerstfeest.
- 2129 Met Kerstmis houdt ook verband het verhaal *Het gat in de schutting*, door *Netty Faber-Meynen*. Het is wel wat zoetelijk stichtend. Oma bereikt toch haar ideaal: haar beide kleinkindertjes van de Here Jezus te kunnen vertellen.
- 2130 *Leonard Roggeveen's* boeken hebben geen aanbevelingen meer nodig. *Okkie en Klaasje* bereikte een vijfde druk, en
- 2131 *Okkie en Moortje* al een zevende. De verhaaltjes zijn leuk getekend en heerlijk geschreven.
- 2132 Voor de kleintjes is ook bestemd *Hans en Rob*, door *J. L. Schoolland*. De onvoorzichtige Hans gooit een ruit in. Hij loopt het bos in en verdwaalt. Alles komt tot een goed einde.
- 2133 *Gertie Kraay en Tinie Visser* zorgden voor een vervolg op de kabouterreeks
- 2134 met een vierdelige serie *Het Poppenhuis*.
- 2135 De vier zelfstandige verhaaltjes zijn prettig leesbaar, terwijl de illustraties van
- 2136 behoorlijke kwaliteit zijn. De kleintjes zullen deze boekjes met genoegen lezen.
- 2137 *Over kabouters en elfjes*, door *F. J. Wolters-Meyer*, bevat een tiental platen met passende versjes. Eigenlijk niemandalletjes.
- 2138 *Charlotte's web*, door *E. B. White*, is een uniek boek, op keurige wijze in het Nederlands bewerkt en vol van die typisch Engelse humor. Als een nest biggen geboren is, wil vader een ondermaats beestje afmaken, maar dochter Fern krijgt dat diertje en brengt het met de fles groot. Varkentje Wilbur krijgt zo zijn plaats weer onder de dieren. De spin Charlotte weet door haar web en met behulp van rat Templeton het leven van Wilbur te redden. Een uitstekend voorleesboek, waar ook grotere kinderen nog van zullen genieten. Kostelijk!
- 2139 Toen het knutselboek *Wat zal ik nu eens doen?*, door *Toby Vos*, in eerste druk
- 2140 verscheen als één groot boek, hebben we er een prijzende bespreking aan gewijd (nr 948). Nu er een gesplitste uitgave van gemaakt is — een deel van 7 tot 11
- jaar en een deel voor 11 tot 15 jaar — bevelen we dit boek met nog meer klem aan.
- Han G. Hoekstra* zorgde in *Versjes uit de grabbelton*, voor een kostelijke verzameling nonsensversjes. Leuk uitgegeven, met aantrekkelijke illustraties van Fiep Westendorp.
- C. W. Bartlema-Van Ginkel* schreef in *Kila's wraak* een missieverhaal waarbij het woordje „zendeling” slechts vervangen behoeft te worden door „missionaris” om het een echt katholiek missieverhaal te doen zijn. Het is de parabel van de Barmhartige Samaritaan, gerealiseerd onder de koppensnellende Dajaks van Borneo. Juist het einde zonder algehele bekering maakt het verhaal nog sterker. In het huisgezin van Dr Van Dam komt een jongen logeren, die van dezelfde leeftijd is als de twaalfjarige tweeling Jan en Jaap. Met z'n drieën beleven de vrienden diverse avontuurtjes. Dat vertelt *G. Yroost* in *Huize Iepenhorst*. Erg veel cliché-achtigs.
- C. M. van den Berg-Akkerman* schreef *De verloren schoen*, welk voorwerp verloren wordt door Cok, die tot het drietal behoort dat in de boomgaard van boer Henneveld op strooptocht gaat. Na betoond berouw wordt dit drietal bevriend met Jaap, de ongelukkige zoon van de boer. Opvallend in dit protestantse verhaal is de waarde die aan goede werken (gedrag) wordt toegekend.
- Het volgende boekje heet *Van Jaap, Joop en Janneke*, door *D. Menkens van der Spiegel*. Soldaat Piet komt met verlof en ontdekt dat zijn hond zoek is. Als hij hem terugvindt bij een ziek meisje, dat overgelukkig is met dat speelkameraadje, strijkt hij over zijn soldatenhart en geeft Robbie aan Janneke cadeau.
- Van Helga van de Vlasakker* is het boekje *Hermientje*. Hermientje woont bij haar grootouders (moeder overleden, vader in Indonesië). Als oma haar iets vraagt, stelt ze weer uit, zodat oma het zelf doet en komt te vallen. Zelfverwijt en langzaam doorbrekend inzicht bij de kleine hoofdpersoon. Na maandenlang verblijf in het ziekenhuis wordt groot-

moe weer beter. En dan komt vader thuis, om voorlopig thuis te blijven! Een prettig verteld, opvoedkundig verhaal.

2147 *Hein Kray* is de auteur van *Gevaar in de struiken*. Een Rotterdamse knaap gaat uit logeren bij een oom in Overijsel. Vooral voor de kleine Betty is hij een en al aardigheid. Als Betty jarig is, gaan ze samen een prieeeltje versieren. Aart maakt, tegen ooms verbod in, gebruik van vergiftige bessen. Betty snoept er van ... en wordt doodziek. Na veel schrik en angst treedt beterschap in en Aart heeft een les voor zijn leven beet. Een wel wat opzettelijk verhaal.

2148 Een door eenvoud boeiend verhaal is *De gebroken ketting*, door *G. van Heerde*. Jan wordt vriend met de machinist van een grote zandkraan. Maar hij verliest een stuk ketting dat hij voor de machinist naar de smid zou brengen. Hoe deze complicatie opgelost wordt en tot een goed einde komt, vertelt dit weldadig-principiële boek.

2149 *Barendje en de groene spechten* is de titel van een door *Co van der Steen-Pijpers* geschreven jongensverhaal. Barendje heeft een heerlijke opa, die alles weet van planten en vogels. Barendje richt dan ook een „natuurclub” op, met opa als beschermheer. Die club heet „De Groene Spechten”. Een aardig verhaaltje waarin Barendje, die geen padvinder mocht worden, leert hoe je vreugde kunt hebben aan de natuur alsook de waarde van echte vriendschap. De pedagogie is soms iets te dik gesneden.

2150 „Een gezellig boek van het boerenland voor jonge kinderen” luidt de ondertitel van *Als de kievit roept op Weltevree*, door *Pieter Nierop*. Het is een familie-dagboek van een boerengezin. Al vertellende brengt de schrijver ons op de hoogte van al wat er in en om de boerderij omgaat, tijdens de seizoenen en bij de feesten in dorp en omgeving. De opa in het boek is bovendien een goede verteller. Nergens opschroeverij. Een kerngezond boek van frisse levenslust. De illustraties dragen het hunne daartoe bij.

2151 *De laatste wagen*, door *Jeanne Marie*, vertelt van de kleine Malia die in een

woonwagen woont. Toen vader geen werk kon vinden, heeft hij zich bij een circus aangesloten. Malia wordt ziek en moet naar het ziekenhuis. Haar moeder vindt God terug, Malia geneest en vader krijgt weer werk. Moeders wens wordt vervuld: ze krijgen een huisje. Een vriendelijk verhaal.

De wonderbare reizen en avonturen te water en te land van Baron van Münchhausen, door *Erich Kästner* en *Ben van Eysselsteijn*, is een boek dat men alleen al om het magnifieke plaatwerk van *Walter van Triër* zou willen bezitten. De auteurs beginnen met een rechtvaardiging van Münchhausen's „liegen” zodat wel geen enkele pedagoog zich verzetten zal. De inhoud mag overbekend geacht worden.

2153 In *De heilige met het wonderbeeldje* vertelt *Piet Broos* de wonderbare geschiedenis van de H. Gerardus Majella. Hij doet dat op simpele, realistische wijze. Gaarne aanbevolen.

2154 De noordelijke sfeer geeft iets aantrekkelijks aan *Gudruns geheim*, door *Anna Margarete Høyer*. Op een avond overwint Gudrun haar luiheid en gaat uit haar bed om bloemen op te halen die ze in de loop van de dag geplukt heeft. In de tuin vindt ze een gewonde duif. Ze

- neemt het dier mee en verzorgt het. Het blijkt een postduif te zijn en zo komt ze in contact met een Italiaans meisje, dat bij haar komt logeren. De beschrijvingen van Deense zeden en gewoonten zijn aardig. Graag hadden we de godsdienst nog iets dieper zien werken in dit mooie verhaal.
- 2155 *Kleine fakkels*, door *I. C. Thomson-Wentholt*, is een bundel verhalen die uitmunt door de goede keuze, de rijke verscheidenheid en echte kwaliteit. Het zijn merendeels sprookjes en legenden. Een boekje dat een warme aanbeveling verdient, ook aan voorlezers (onderwijskrachten).
- In de overbekende beeldverhaal-serie „De avonturen van Suske en Wiske”, door *Willy Vandersteen*, verschenen weer twee nieuwe delen, nl. *Bibbergoud* en *Het bevroren vuur*. Luchthartige lectuur, vol speelse invallen. Het tekenwerk is goed, de tekst verloochent zijn Vlaamse origine niet. Gezellige kijk-lectuur *ter afwisseling*, maar meer ook niet.
- 2156 *Rie Cramer* vertelde Swift's wereldvermaarde *Gullivers reizen* na. Een zeer mooi verzorgde uitgave met vele platen, waarvan 12 in kleuren. Het boek geeft de avonturen volledig. Misschien zullen sommige opvoeders bezwaren maken tegen een passage op blz. 147. Het derde gedeelte van het boek zal voor een kinderverstand toch wel zware kost zijn.
- 2157 Een combinatie van gezinsverhaal en ruimte-avontuur brengt het boek *De vleermuismannen van Venus*, door *Philip Latham*. Vader Robinson heeft een betrekking gekregen op de maan. Onderweg moet de „Aurora” een noodlanding maken op Venus. Het gezin Robinson blijft daar alleen achter. Ze beleven rare dingen, maar worden op het kritieke moment gered. Er zit wel spanning in.
- 2158 Nr 31 van de Junior-Jongensboekenserie is *Het teken van de luipaard*, door *Stevens en Kendall*. Ofschoon het verhaal een goed inzicht geeft in het stamleven van de negers, komen er nogal wat erg heidense wreedheden in voor, die aanbeveling in de weg staan. De auteurs moeten echter kenners van donker Afrika zijn.
- Vanuit het gefingeerde Maasnesse leven we in *Stormvloed*, door *G. ten Haage Blank*, nog eens het hele gebeuren van de St. Ignatiusvloed. Het verhaal is met sterk Godsvertrouwen geschreven. De jeugd zal er een mooie herinnering in vinden, al zullen ouderen het wel wat te gemaakt vinden. De bespiegelingen zijn weinig „des kinds”.
- 2159 Het verhaal *Harm heeft pech!*, door *H. Lourense*, speelt op en om een Hollands meer. Harm verliest een kanowedstrijd en daarmee een begeerde prijs: een pagaaï. Om deze pagaaï ontwikkelt zich dan een serie gebeurtenissen, waardoor verwijdering ontstaat tussen de vrienden Harm en Dirk. Alles komt echter in orde. Goede karakters en opvoedend.
- 2160 *Het geheim van de Valkenhorst*, door *Piet Prins*, met als kern van het verhaal smokkelaars, dieven en een verborgen schuilgang, is wel spannend, maar voor onze katholieke jeugd volkomen onge-schikt. Het boek verkondigt zulke sterke protestantse anti-katholieke stellingen, dat het de geloofstegenstellingen alleen maat toespitst.
- Uitgewerkt op de manier van een echt circusprogram geeft het *Circusboek voor de jeugd*, door *Frits van Dixhoorn*, een mooie en duidelijke kijk op alles wat met circus en circusleven samenhangt. Uiteraard heeft de auteur een keuze moeten doen en verschillende onderwerpen alleen kunnen aanstippen. Een boek voor jong en oud. Belangrijk zijn ook de toegevoegde lijsten van circustermen, namen van bekende circusmensen en ruime bibliografie. Naast de romantiek geeft het ook een stuk levenskennis. Over het dragen van een kruisje heeft de auteur geer. juiste opvatting (p. 123).
- 2161 En dan *Kop op, Klein Duimpje*, door *Francis B. Andrée*. De dertienjarige Marjke, het enige kind van dokter Lint, treft in een weeshuis een meisje van haar leeftijd. Deze Rudi wordt in het doktersgezin opgenomen. Het wordt een hechte vriendschap tussen de twee meisjes, waaraan echter een einde komt doordat ontdekt wordt, dat Rudi's vader nog leeft, die zijn dochttertje meeneemt

- naar Amerika. Een aardig boek, misschien soms iets te gevoelig, maar zeker niet oppervlakkig.
- 2166 *D. de Haan* is de auteur van het boek *Avontuur*. Aan het eind van de bezetting beleeft Henk Verschuur een avontuur met een voor de arbeidsinzet gevorderde vluchteling. De onderduiker wordt tenslotte neergeschoten. Een geschikt verhaal. Herdruk.
- 2167 Ook een tweede druk kreeg *Pim Pandoer de schrik van de Imbosch*, door *Carel Beke*. Na de oorlog is er nog heel wat leed dat erfenis is van de donkere dagen. Ook de jongeman Fer, pleegzoon van een boer, gaat gebukt onder het onrecht zijn ouders aangedaan. In de Imbosch begint een gemaskerd man overvallen te plegen. Tot ontsteltenis van iedereen blijkt Fer Pim Pandoer te zijn. Hartsochtelijk bepleit de boer een tweede kans voor de jongen, welke kans hem dan ook geboden wordt. Een boek met veel goedheid en menselijk begrip. Boeiend geschreven.
- 2168 *Van een wolf die vreemde talen sprak* is een symbolisch sprookje van *Marnix Gijsen*. Het verhaal wordt geplaatst in de tijd van Keizer Karel en gesitueerd in het bos van Westerlo. Wolf Langentand, een eenzaat, leert de taal der mensen om eten te kunnen vragen, ten einde van het stelen af te zijn. Dat lukt hem, tot boer Baers een einde maakt aan de vrede, een klopjacht organiseert en Langentand vangt. De wolf wordt opgeknoopt, maar ter twaalfder ure gered door een broeder van de abdij. De symboliek van dit sprookje zal veel kinderen, om niet te zeggen alle, ontgaan. Het markante verhaal is door Maria Segers opvallend goed geïllustreerd.
- 2169 In de Sneeuwbal-serie verscheen *Muiterij op de „Neptunus“*, door *Anton Bewwing*. Het is een spannend boek dat onze jongens naast dapper avontuur een stuk karakter voorziet, hoewel niet gedragen door een godsdienstig fundament. Tom Kraay maakt de tijd en strijd mee van de ouderwetse tjalk tegen het moderne motorvervoer. De binnenvaart moet het afleggen en Tom zoekt het op de grote vaart. Als lichtmatroos op de „Neptunus“ bewijst hij zijn echt zeemansbloed. De delen 21, 22 en 23 van *Hans G. Kresse's* serie „Eric de Noorman“ heten resp. *De jacht op het zwaard*, *Het pad der verschrikking* en *De weg der gedoemden*. Het is een vechtlustige serie vol verschrikkelijke spanning. De inhoud zullen we maar niet vertellen, want dan blijft er voor de striplezers niets meer over. Als amusement wel geschikt.
- 2170
2171
2172
- Ook van *Spionnen in het rijk van Attila*, door *Sjoerd Leiker*, verscheen een tweede druk. Het is een spannend verhaal over de inval der Hunnen in West-Europa en het ontzet van Orleans. Avontuur verweven met geschiedenis. Het boek leest vlot.
- 2173
- In de A.T.-reeks verscheen als nr 41 *Een leven voor de muziek*, door *J. W. van der Klei*. Het is een levensbeschrijving van Joseph Haydn. In 14 hoofdstukjes vertelt de schrijver in sterk anecdotische vorm het leven van de grote componist. Prettig geschreven en aantrekkelijk geïllustreerd. Wel had toch iets meer over Haydn's muziek gesproken moeten worden.
- 2174
- In *De man uit het noorden*, door *Laurie Y. Erskine*, vertelt Renfrew, een ex-lid der Canadese Bereden Politie, zijn sterke en goede verhalen. Het barre noorden leeft er in. Recht, trouw en eerlijkheid krijgen er hun deel.
- 2175
- DI 10 van de Kroonserie is *De tong van de gouden kit*, door *J. D. Degreef*. We vragen ons af, waarom dit boek in een jeugdserie verschijnt. Het is niets anders dan een detective-roman uit de Chinese onderwereld, hier en daar met een stevige moord- en vechtpartij. De titel wordt duidelijk, als men weet dat Tong het chinese „bende, gang“ is en dat kit slaat op opiumkit. Als jeugdboek toch wel een misgreep. Volwassenen zullen het met spanning lezen. Resten ons dan nog enige bakvisromans. *Leni Saris* schreef *De tocht naar het licht*. De muzikale en „moeilijke“ Karin wordt leerlinge van een beroemd violist, en zijn verloofde. Dan wordt Karin door een ongeluk blind, hetgeen haar ouders,
- 2177

G. J. PANEN

Het zal voor veel lezers een verrassing zijn te vernemen, dat G. J. Panen sinds 1938 in Amsterdam werkt aan de St. Franciscusschool als Br. Augustino.

Hij werd 17 Aug. 1913 te Hoogerheide, gem. Woensdrecht (N.Br.) geboren; werd in 1932 onderwijzer en trad in de Congregatie der Broeders van Huybergen. Hij studeerde daarna voor de hoofdacte, Frans, tuinbouwkunde, boetseren en M.O. Nederlands.

G. J. Panen schreef een tiental boeken „waarvan verschillende nog in manuscript worden gehouden omdat ik er graag nog iets aan wil verbeteren”. Zijn liefste boek is *Liar, de Wilde*, enkele jaren geleden geschreven en mooi uitgegeven door De Sleutel. „In dit boek zijn m'n prettigste jeugdherinneringen verwerkt. Daarom spreekt het me bijzonder aan. Het leven is er getekend, zoals ik 't zelf, vroeger, gekend heb. Mijn vader en mijn moeder leven er allebei in. Ook de natuur van m'n geboortestreek uit de dagen van mijn jeugd.”

Van thuis heeft hij de natuurliefde meegekregen, want het ouderlijk huis was „een kleine Artis”, een natuurparadijsje vol vogels en wilde bloemen. De wonderlijkste wezens leefden er in en om een verweerd stenen tuinhuisje. „Dierbare herinneringen vol zon en vreugde uit een lang voorbije jeugd,” zoals de schrijver formuleert.

Die in manuscript gebleven verhalen zouden we graag uit het bureau-duister be-

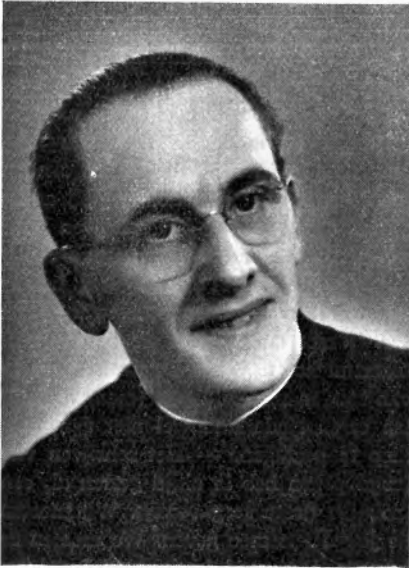
die op schieden stonden, weer tot elkaar brengt. Het huwelijk gaat door en kort na de geboorte van een zootje krijgt Karin het gezicht terug. Zij is dan gerijpt en gelouterd en dat komt haar kunst ten goede. Het verhaal is braaf en burgerlijk en heeft minder dan niets uit te staan met het werkelijke leven. De stijl is heel vaak die van een amateur, de beschrijving van gedachten en gedragingen der personen een aaneenschakeling van gemeenplaatsen. Innig-onschadelijke lectuur, wanneer men de verzuikering van alle menselijke verhoudingen althans onschadelijk acht voor jonge vrouwen-in-wording, wier gevoelsleven zo sterk beïnvloed kan worden door „mooie” boeken van dit soort, die ongeveer even vormend zijn als een kitsch-film.

2178 *Marijke*, het eerste deel van de Marijke-trilogie van *Cissy van Marxveldt*, beleeft al een dertiende druk. Een aanbeveling heeft zo'n boek dus niet meer nodig. Die zou ons ook niet zo gemakkelijk afgaan, want we vinden het eigenlijk alleen maar vlotte lectuur, met zielloos tekenwerk.

2179 In de Sneeuwbal-serie verscheen 'n tweede druk van *Jolet op de viersprong*, door *L. van der Meer-Prins*. Jolet, de oudste dochter van het gezin Kamphuis, wil na haar eindexamen graag doorstuderen. Als zij enige tijd als „werkstudente” bij kinderen gewerkt heeft, geeft Jolet haar studie op en verkiest zij het ouderlijk huis en een verloving boven een zelfstandig bestaan. Al speelt dit verhaal in een vrij rommelig en nogal materialistisch gezin, er staan toch wel genoeg goede eigenschappen (natuurlijkheid, hartelijke gezinsband, gezelligheid en werklust) tegenover.

2180 En tot slot: *Eind goed, al goed*, door *E. M. Zwart-Van den Bergh*. Het is een vlot, humoristisch getint boek, vol liefdes-histories, eindigend met een verloving in triplo. Het verhaal is wel goed gecomponeerd, zonnig, met mooie karakters, maar verder volkomen neutraal.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

vrijden, want de verschenen boeken van G. J. Panen zijn van zo goede kwaliteit, dat we alleen maar aanwinsten kunnen verwachten, maar we krijgen alleen dit los: „Ik zal het jeugdboek trouw blijven, zolang ik jong blijf en de jeugd kan aanvoelen. Ik hoop, dat dat nog lang zijn zal. De jongens en meisjes om me heen bezorgen me stof tot schrijven. Jeugd is iets heerlijks. Ze is spontaan en verbergt niets. Je leest er in als in een boek. De jeugd van Nederland, zover ik die ken, is goed. We kunnen er straks met een gerust hart de toekomst aan overlaten.” Van deze idealist en optimist horen we natuurlijk ook een optimistisch geluid over de geboekte vooruitgang t.a.v. het jeugdboek, zowel bij uitgevers als publiek. „Meerdere instellingen hebben de taak van voorlichting op zich genomen.

De beknopte biografie *Vincent van Gogh*, door *W. Jos. de Gruyter*, geeft de herziene tekst van een artikelenreeks, in 1951-1952 gepubliceerd in „Het Vaderland”. Die tekst is een meesterstuk van beheersing, van beperking, van werkelijk boren naar de kern. Het is een gedocumenteerde synthese, waaruit Van Gogh oprijst als mens en als kunstenaar, als realist, dichter en ziener... als genie. Waardevolle documentaire afbeeldingen en reproducties sieren dit voortreffelijk uitgegeven boek.

De literaire schoolbibliotheek kan zich verrijken met *Het kleine meisje en ik*, door *Gerard Walschap*. Van deze 7 verhalende schetsen zijn de schrijver en zijn dochter de verbindende personen. Het merendeel gaat over hun huisdieren, nl. het witte konijntje, een schildpad, twee katjes, een hond en een vos, de respectievelijk hoofdpersonen van vijf van humor en levenswijsheid vervulde verhalen. Aangrijpende schetsen zijn de twee overblijvende: „Speelgoed van Sint Niklaas”, waarin zijn dochter onbewust geconfronteerd wordt met sociale ellende en „De boodschappen voor het consulaat”, waarin het inmiddels 18 geworden meisje liefde en leed leert kennen. Een sympathiek boek.

Voor de ontwikkelingsbibliotheek is bestemd *Twee jaar in het Zuidpool-gebied met de Maudheim-expeditie*, door *John Gjaever*. Pas dan wanneer men dit verhaal van de Noors-Brits-Zweedse Zuidpool-expeditie (1949-1952) volledig heeft doorgelezen, openbaren zich de glinsterende wetenschappelijke resultaten van dit moderne poolonderzoek. Alle ervaringen en onderzoeken worden met verve beschreven. De trouw van de sledehonden, het omkomen van de pioniers Ekström, Quar en Jelbart, het zomerbezoek van prof. Sverdrup, en zovele andere gebeurtenissen treffen de lezer tot in het hart. Men maakt kennis met de enorme voorbereiding van zulk een ex-

- peditie en leert de beperkte flora en fauna van Antarctica kennen. Het boek is versierd met een reeks zeldzame, fraaie foto's.
- 2184 In *De brede zee* beschrijft Charles A. Lindbergh zijn non-stop-vlucht New York-Parijs in Mei 1927. Het boek is als een epos, niet alleen van de man die het geschreven heeft, maar ook van het kleine, nietige vliegtuig, de „Spirit of St. Louis”, waarin Lindbergh ruim 34 uur vocht met de natuur, de techniek en de slaap. Een adembenemende spannend en aanbevelenswaardig boek.
- 2185 Van het nogal kostbare werk *Met de heiligen het jaar rond* (aanvankelijk in 4 delen verschenen) heeft uitgeverij Paul Brand een tweede druk gebracht in twee delen. De inleiding stelt helder en onomwonden de plicht tot zelfheiliging. Dan volgen in dit eerste deel 182 heiligenlevens, van 86 schrijvers. De meeste auteurs weten het levensverhaal van de heilige weer te geven als een directe uiting van diens deugden. Het zijn tientallen meesterstukjes van beknoptheid waarin de persoonlijkheid van een heilige ten voeten uit getekend wordt. Het geheel is een zeer boeiende en stichtende kerkgeschiedenis geworden, vooral een vaderlandse kerkgeschiedenis, die aan zeer hoge eisen voldoet. Dit prachtige werk hoort thuis in elk katholiek gezin. Het kan daar dagelijks uitstekende diensten bewijzen.
- 2186 Hoe ingrijpend de moderne techniek het leven van alle dag in amper 75 jaar heeft gewijzigd, ervaart men pas goed bij de lezing van *Zij hebben de wereld veranderd*. Grote uitvinders en hun ontdekkingen, door Egon Larsen. Met welk een moeite, tegenslag en teleurstelling zijn vele van deze zaken tot stand gekomen die men tegenwoordig als het gewoonste ding van de wereld beschouwt! Daartoe behoren elektrische verlichting, telefoon en radio, film en televisie, vliegtuig, auto en fiets. En dat ook in onze „verlichte” tijd het pad van de uitvinder lang niet altijd over rozen gaat, leest men in het stuk over de ontwikkeling van de straalmotor. Ook de
- Uw stichting neemt daaronder m.i. de ereplaats in.”
- En we mogen onze lezers stellig niet het volgende onthouden: „De taak van jeugdschrijver kan ik alleen zien als een roeping. Ik weet niet hoe het bij anderen is, maar voor mij is schrijven vaak een kwelling. Een moeizame arbeid is het altijd. En een genot zelden. Vaak heb ik spijt dat ik er aan begonnen ben. Maar ik kan 't niet laten. Voor de baten hoeft niemand het te doen. De mensen die er van zouden moeten leven (maar die zullen er in Nederland wel niet zijn) zijn diep te beklagen. — Het schrijven van jeugdboeken heb ik altijd gezien als een taak die grote zorg vereist. Wij moeten de jeugd iets mee geven. We moeten ze vormen. Elk goed boek moet karaktervormend zijn. Die vorming hoeft er niet bovenop gesmeerd te liggen, ze mag schuil gaan in het verhaal, maar ze moet er zijn.”
- Dat er zoveel prullerige jeugdboeken verschijnen is de schuld van de uitgevers en hun oncritische adviseurs.
- G. J. Panen deelt onze zienswijze, dat nl. de *Idil-Gids* nog te weinig bekend is. Het is „van 't allergrootste belang dat onze jongens en meisjes boeken in handen gegeven worden die goed zijn, niet alleen van taal en stijl, maar ook van moraal. Gezien in 't raam van deze voorstelling van zaken heeft Idil veel en goed werk gedaan.”
- Hoewel het lijdend voorwerp van dit interview prachtige recensies heeft ontvangen uit niet-katholieke tijdschriften en kranten, meent hij toch, dat het katholieke jeugdboek een grote achterstand

Vervolg „Mogen wij u voorstellen”

in te halen heeft, geen enkel „bastion” veroverd heeft, geen geziene gast is in de neutrale boekhandel. Zelfs de uitstekend geschreven katholieke boeken gaan slecht. Hij zoekt de oorzaak in het kleine aantal katholieke auteurs, in totaal scheve verhouding tot de bevolking van Nederland. „En juist om deze achterstand in te lopen kunnen instellingen als Idil zoveel goed doen.”

En we hopen, dat metterdaad ook G. J. Panen het jeugdboek trouw blijft, aangezien hij de talenten bezit om de gesignaleerde achterstand te helpen verkleinen.

L. v. d. H.

haast nog geheel onbekende ontwikkelingen van radar en atoomsplitsing vonden hun plaats in dit werk. Een boek om zijn eigen tijd beter te begrijpen. Vele foto's completeren de tekst tot een waardevol geheel.

Sedert *Edgar Allan Poe* zijn detective en de thriller een eigen literair genre geworden. Van zijn *Fantastische vertellingen* zijn „De moorden in de Rue Morgue”, „De gestolen brief” en „De gouden kever” niet alleen voorbeelden geweest voor latere auteurs (bijv. Conan Doyle), ze zijn ook ternauwernood evenaard. Heel zijn werk is doortrokken van het dichterlijk geloof in een wereld die de ons onmiddellijk omgevende wereld doordringt en fataal bepaalt. De nieuwe bundeling in de Prisma-reeks zal velen verheugen.

2188

BIBLIOGRAFISCH REGISTER

In dit nummer werden besproken:

volgnummer

- Andrée*, Francis B. 2165
Kop op, Klein Duimpje. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (25 x 18), 156 blz., geb. f 4,25 VIa, M
- Bartlema-Van Ginkel*, C. W. 2142
Kila's wraak. Geïll. met teken. dr Menno van Meeteren Brouwer — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 32 blz., geb. f 0,45 VIb, (P)
- Beke*, Carel 2167
Pim Pandoer, de schrik van de Imbosch. Geïll. met teken. dr P. Nagtzaam — Den Bosch, L. C. G. Malmberg, (1953), 2e druk, (25 x 17), 164 blz., geb. f 3,50 VIa, J
- van den Berg-Akkerman*, C. M. 2144
De verloren schoen. Geïll. met teken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 94 blz., geb. f 1,15 VIb, J, P
- Beuving*, Anton 2169
Muiterij op de „Neptunus”. Geïll. met teken. dr H. Giesen — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbal-serie), (1953), 2e druk, (19 x 13), 159 blz., geb. f 2,50 V, J
- Bloemink*, F. H. N. 2121 t/m 2124
Om te leren lezen. Geïll. met teken. — Den Haag, G. B. van Goor Zonen, (1953), 7e druk, 4dln, (21 x 15), p. dl 44 blz., f 0,75 p. dl VIc
- Broos*, Piet 2153
De Heilige met het wonderbeeldje. Geïll. met teken. dr Pict Broos — Helmond, Uitg. Helmond, (1953), (16 x 21), 32 blz., geb. f 1,50 VIb †

OUD-GOUD

Een serie „klassieke” jeugdboeken die elk kind gelezen moet hebben.

Alle delen fraai geïllustreerd

Elk deel bevat ca 100 blz.
per deel ing. f 1.75 - geb. f 2.50

Reeds verschenen o.a.:

Don Quichotte 6e dr.

De Hut van Oom Tom 9e dr.

Alleen op de wereld 7e dr.

De avonturen

Baron von Münchhausen 8e dr.

Gulliver's reizen 7e dr.

Reinaart de Vos 6e dr.

De reis van Marco Polo 6e dr.

De avonturen van Pinokkio 6e dr.

Paul Kruger, de leeuw
van Zuid-Afrika 7e dr.

Ben Hur 6e dr.

Michiel Adr.zn de Ruyter 3e dr.

De vier Heemskinderen 3e dr.

Overwintering op Nova Zembla
3e dr.

Robinson Crusoe 7e dr.

Willem Tell 3e dr.

Legenden van Nederland 2e dr.

Goud-Eiland 2e dr.

De kleine Lord 2e dr.

Alice in Wonderland 3e dr.

Vlaamse Legenden

J. Agensleven 2e dr.

De vliegende Hollander

De lotgevallen van een

Garde d'honneur
De lotgevallen van Pieter Simpel

In de boekhandel verkrijgbaar

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's-Gravenhage

2e GROOT VERTELBOEK

voor het
KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS

en
HENK KUITENBROUWER

★
FANTASTISCH
VAN
INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS

300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen

Gebonden in stevige, 8 kleuren
innen band, hoogglanzend
geplasticeerd

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT

Verkrijgbaar bij de boekhandel

- Coolsma, Dora* 2128
Maar het kindje kwam. Geïll. met teken. dr Corrie C. van der Baan — Assen, Van Gorcum & Comp., (Naar 't zonlicht toe nr 44), 1952, (21 x 16), 32 blz., f 0,70; geb. f 1,05 VIc, M, P
- Covens, Coos* 2127
Op weg naar het Kindeke. 25 Adventsverhaaltjes voor jonge kinderen. Geïll. met teken. dr Lies Veenhoven — Assen, Van Gorcum & Comp., (Naar 't zonlicht toe nr 43), 1953, (21 x 15), 35 blz., f 0,90 VIc, P
- (Cramer, Rie)* 2158
Gullivers reizen. Geïll. met teken. dr Rie Cramer en met 12 gekl. pltn dr Arthur Rackham — Bilthoven, H. Nelissen; Antwerpen, 't Groeit, (1953), (27 x 21), 199 blz., geb. f 6,90 VIa-b
- Degreef, J. D.* 2176
De tong van de gouden kit. Geïll. met teken. dr André Maas — Helmond, Uitg. Helmond, (Kroonserie dl 10), (1953), (25 x 16), 159 blz., geb. f 3,50 IV-V, J
- van Dixhoorn, Frits* 2164
Circusboek voor de jeugd. Geïll. met teken. dr Joan Wanklyn + 14 blz. foto's — Hoorn, West-Friesland, (1953), (25 x 18), 186 blz., geb. f 4,90 V, J
- Erskine, Laurie Y.* 2175
De man uit het Noorden. Vert. uit h. Engels (Renfrew of the R. N. W. M. P.) dr Wim Boeke. Geïll. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior Jongensboekenserie nr 32), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 V, J
- Faber-Meynen, Netty* 2129
Het gat in de schutting. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 62 blz., geb. f 0,95 VIc, (P)
- Giaever, John* 2183
Twee jaar in het Zuidpool-gebied met de Maudheim-Expeditie. De spannende ervaringen van de Noors-Brits-Zweedse expeditie van 1949-1952 naar Antarctis. Vert. uit h. Noors (Maudheim, to ar i Antarctis) dr H. D. Baars, N. G. Visser en Greta Baars-Jelgersma. Geïll. met 44 blz. foto's + fig. + frontispice — Utrecht, W. de Haan, (1953), (25 x 16), 234 blz., geb. f 10,90 IV-V
- de Gruyter, W. Jos.* 2181
Vincent van Gogh. Geïll. met 7 blz. foto's + 18 blz. reproducties — Den Haag, D. A. Daamen, (1953), (26 x 20), 63 blz., geb. f 5,90 IV-V
- Gijzen, Marnix* 2168
Van een wolf die vreemde talen sprak. Een verhaal met tekeningen. Geïll. met teken. dr Maria Segers — Den Haag, A. A. M. Stols, 1953, (17 x 24), 32 blz., geb. f 3,50 V-VI
- ten Haage Blank, G.* 2161
Stormvloed. Geïll. met teken. dr Jan Lutz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 167 blz., geb. f 3,90 VIa, J, (P)
- de Haan, D.* 2166
Avontuur. Geïll. met teken. dr. E. E. Meek — Groningen, Jan Haan, (1953), 2e druk, (25 x 16), 75 blz., geb. f 1,20 VIa, J, (P)
- van Heerde, G.* 2148
De gebroken ketting. Geïll. met teken. dr K. Draaisma — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 61 blz., geb. f 0,95 VIb, J, (P)

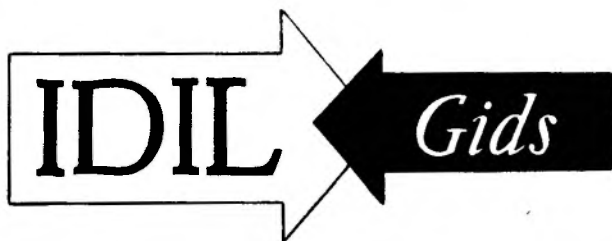
- Hoekstra, Han G.* 2141
Versjes uit de grabbelton. Geïll. met teken. dr Fiep Westendorp — A'dam, J. M. Meulenhoff, (1953), (21 x 15), 41 blz., geb. f 1,95 VIB-c
- Høyer, Anna Margarete* 2154
Gudruns geheim. Vert. uit h. Deens (Gudruns Hemmelighed) dr Bertha Wolterson, Geïll. met 4 blz. teken. dr Miep de Feyter — A'dam, L. J. Veen, (1953), (22 x 10), 132 blz., geb. f 3,95 VIA-b, M
- Kästner, Erich, en Ben van Eyssselsteijn* 2152
De wonderbare reizen en avonturen te water en te land van Baron van Münchhausen. Geïll. met teken. + 11 gekl. pltn dr Walter Trier — Den Haag, H. P. Leopold, (1953), 2e druk, (27 x 21), 55 blz., geb. f 4,90 VIB
- Kamma, Babs* 2126
De witte slang. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 16 blz., f 0,25 VIC, (P)
- van der Klei, J. W.* 2174
Een leven voor de muziek. Geïll. met teken. dr J. W. van der Klei — A'dam; Antwerpen, Wereldbibliotheek, (Avontuur en Techniek-reeks nr 41), 1953, (14 x 10), 112 blz., f 0,85 V, JM
- Kraay, Gertie, en Tinie Visser* 2133 t/m 2136
Het poppenhuis, dl 1; *Het negerpopje*, dl 2; *Een dagje uit*, dl 3; *De poppenbruiloft*, dl 4. Geïll. met teken. — Purmerend, J. Mijsses, (Het Poppenhuis), (1953), 4 dln, (21 x 17), p.dl (1+2) 24 blz.; p.dl (3+4) 28 blz., f 0,95 p.dl VIC
- Kray, Hein* 2147
Gevaar in de struiken. Geïll. met teken. dr Hein Kray — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 62 blz., geb. f 0,95 VIB, (P)
- Kresse, Hans G.* 2170 t/m 2172
De jacht op het zwaard. Het pad der verschrikking. De weg der gedoemden. Geïll. met teken. dr Hans G. Kresse — A'dam, De Tijd, (Eric de Noorman dl 21, 22 en 23), (1953), (14 x 22), resp. 71, 71, 62 blz., f 0,75 p.dl V, J
- Larsen, Egon* 2187
Zij hebben de wereld veranderd. Grote uitvinders en hun ontdekkingen. Geïll. met 16 blz. foto's — Den Haag, H. P. Leopold, (1953), (24 x 16), 229 blz., geb. f 8,90 V
- Latham, Philip* 2159
De vleermuis mannen van Venus. Vert. uit h. Engels (Five against Venus) dr Bauke Andriesz. Geïll. met teken. dr Wim Bink — Hoorn, West-Friesland, (Wetenschap en Fantasie), (1953), (21 x 16), 187 blz., geb. f 3,90 VIA, J
- Leiker, Sjoerd* 2173
Spionnen in het rijk van Attila. Een Europees verhaal. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Meppel, M. Stenvert, 1953, 2e druk, (25 x 17), 240 blz., geb. f 4,90 V, J
- Lindbergh, Charles A.* 2184
De brede zee. Bewerkt en ingeleid door A. Viruly. Vert. uit h. Amerikaans (The Spirit of St. Louis) dr J. Baggerman. Geïll. met frontispice — A'dam, Elsevier, 1953, (21 x 13), 304 blz., geb. f 8,50 V
- Lourense, H.* 2162
Harm heeft pech! Geïll. met teken. dr Menno van Meeteren Brouwer — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 125 blz., geb. f 1,50 VIA, J, (P)

- Marie, Jeanne* 2151
De laatste wagen. Geïll. met penteken. dr Nans van Leeuwen — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIb, M, (P)
- van Marxveldt, Cissy* 2178
Marijke. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), 13e druk, (25 x 18), 186 blz., f 3,65; geb. f 4,90 IV-V, M
- van der Meer-Prins, L.* 2179
Jolet op de viersprong. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Alkmaar, Kluitman, (Sneeuwbal-serie), (1953), 2c druk, (19 x 14), 184 blz., geb. f 2,50 IV-V, M
- Menkens-Van der Spiegel, D.* 2145
Van Jaap, Joop en Janneke. Geïll. met teken. dr Dick Herens — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 78 blz., geb. f 1,05 VIb, (P)
- Mens, Jan* 2125
Geertje. Geïll. met teken. dr Margje Toonder — A'dam; Antwerpen, Kosmos, (1953), 2e druk, (21 x 16), 156 blz., geb. f 3,50 VIc, M
- Nierop, Pieter* 2150
Als de kievit roept op Weltevree. Geïll. met teken. dr G. van Straaten — Alkmaar, Kluitman, (1953), (24 x 18), 167 blz., geb. f 4,90 VIb, (P)
- Poe, Edgar Allan* 2188
Fantastische vertellingen. Vert. uit h. Amerikaans dr André Noorbeck — Utrecht; Antwerpen, Het Spectrum, (Prisma-boeken), (1953), (18 x 11), 257 blz., f 1,25 V
- Prins, Piet* 2163
Het geheim van de Valkenhorst. Geïll. met teken. — R'dam, Groenendijk, (1953), (22 x 17), 191 blz. VIa°, J, P
- Roggeveen, Leonard* 2120
Daantje past op het huis. Geïll. met teken. dr Leonard Roggeveen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Daantje-serie nr 3), (1953), 10e druk, (24 x 16), 76 blz., geb. f 1,75 VIc
- Roggeveen, Leonard* 2130+2131
Okkie en Klaasje. Okkie en Moortje. Geïll. met teken. dr Leonard Roggeveen — Den Haag; Djakarta, G. B. van Goor Zonen, (Roggeveens Okkie-serie), (1953), rsp. 5e en 7e druk, (21 x 15), p. dl 44 blz., geb. f 0,95 p.dl VIc
- Saris, Leni* 2177
De tocht naar het licht. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (1953), (21 x 15), 248 blz., geb. f 4,90 IV-V, M †
- Schoolland, J. L.* 2132
Hans en Rob. Geïll. met teken. dr M. Hugenholtz — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 32 blz., f 0,45 VIc, J
- van der Steen-Pijpers, Co* 2149
Barendje en de groene spechten. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (23 x 16), 54 blz., geb. f 0,95 VIb, J, (P)
- Stevens, en Kendall* 2160
Het teken van de luipaard. Vert. uit h. Engels (Mark of the Leopard) dr dra M. G. Schenk. Geïll. met 1 teken. dr Rein van Looy — Baarn, De Verkenner, (Junior-Jongensboekenserie nr 31), (1953), (12 x 9), 192 blz., f 0,95 VIa, J

- Thomson-Wentholt*, I.C. 2155
Kleine fakkels. Bundel verhalen voor de jeugd bijeengebracht — Assen, Van Gorcum & Comp., (Van Gorcum's Verhalenbundels nr 3), 1953, 2c druk, (21 x 16), 87 blz., f 1,95; geb. f 2,95 VIa-b
- Troost*, G. 2143
Huize Iepenhorst. Geïll. met teken. dr E. M. Machielse — Delft, W. D. Meinema, (1953), (23 x 16), 117 blz., geb. f 1,40 VIb, J, P
- Vandersteen*, Willy 2157+2156
Het bevroren vuur. Bibbergoud. Geïll. met teken. dr Willy Vandersteen — A'dam, Standaard-Boekhandel, (De avonturen van Suske en Wiske), (1953), (26 x 21), p.dl 56 blz. VIa-b
- Verschoor-Van der Vliet*, Nel 2119
Als Jezus roept... Geïll. met teken. dr W. G. van de Hulst Jr. — Nijkerk, G. F. Callenbach, (1953), (22 x 16), 16 blz., f 0,25 VIc, (P)
- van de Vlasakker*, Helga 2146
Hermientje. Geïll. met teken. dr Rie Reinderhoff — Nijkerk, G. F. Callenbach (1953), (23 x 16), 93 blz., geb. f 1,15 VIb, M, P
- Vos*, Toby 2139+2140
Wat zal ik nu eens doen? Een bont boek om te knutselen, zelf spelen te maken, te goochelen en toncel te spelen, om spelletjes te doen en te puzzelen. Dl 1 voor kinderen van 7-11 jaar; dl 2 voor de jeugd van 11-15 jaar. Geïll. met fig. — Utrecht, Canteleer, (1953), 2 dln, (27 x 20), p.dl 93 blz., geb. f 3,95 p.dl VIb-c en VIa-b
- Walschap*, Gerard 2182
Het kleine meisje en ik. Geïll. met frontispice dr Erica Moesman-Visser — Utrecht, A. W. Bruna, (1953), (20 x 14), 163 blz., f 3,40; geb. f 4,90 IV-V
- White*, E. B. 2138
Charlotte's web. Vert. uit h. Engels (Charlotte's Web) dr Henriëtte van Eyk. Geïll. met teken. dr Garth Williams — A'dam, A. J. G. Strengtholt, 1953, (23 x 16), 176 blz. VIb-c
- Wolters-Meyer*, F. J. 2137
Over kabouters en elfjes. Geïll. met teken. dr F. J. Wolters-Meyer — A'dam, Antwerpen, Wereldbibliotheek, 1953, (16 x 24), 21 blz., f 1,95 VIc
- XX* 2118
Het licht schijnt overal. Geïll. met teken. dr Adri Alindo — A'dam, Ploegsma, 1953, (27 x 20), 56 blz., f 1,30 VI, (P)
- XX* 2185+2186
Met de Heiligen het jaar rond. Geïll. met teken. — Bussum, Paul Brand, 1953: 1954, 2c druk, 2 dln, (25 x 17), resp. 600 en 584 blz., geb. f 12,50 p.dl IV-V †
- Zwart-Van den Bergh*, E. M. 2180
Eind goed, al goed. Roman voor oudere meisjes. Geïll. met teken. dr Hans Borrebach — Hoorn, West-Friesland, (Zonne-reeks), (1953), (21 x 16), 216 blz., geb. f 4,50 IV-V, M

JUNI 1954 JAARGANG V NUMMER 10

VOOR
JEUGDLECTUUR

UITGEGEVEN
DOOR
DE STICHTING I.D.I.L. TE TILBURG
IN OPDRACHT VAN
HET R.K. CENTRAAL BUREAU VOOR
ONDERWIJS EN OPVOEDING
TE 'S-GRAVENHAGE

REDACTEUR-SECRETARIS
DRS L. VAN DEN HAM

Register-nummer

REDACTIE EN ADMINISTRATIE: PARKSTRAAT 10. TILBURG

De abonnementsprijs bedraagt f 2,50 per jaar (10 no's) bij vooruitbetaling, bij voorkeur te voldoen door storting op postrekening 399400 van de Stichting I.D.I.L., te Tilburg

WIN ER EEN ABONNÉ BIJ

Het moet onze trouwe lezers niet moeilijk vallen de *Idil-Gids* bij anderen (ouders, opvoeders, onderwijsmensen, geestelijken, bibliotheken) te introduceren. Win er een abonné bij — het zal Uw tijdschrift, dus ook Uzelf, ten goede komen.

De *Idil-Gids* voor jeugdlectuur
GEEFT VEEL, KOST WEINIG

De eerstvolgende aflevering (nummer 1 van Jaargang VI) verschijnt Juli 1954

VERKLARING DER TEKENS

VIc = Voor beginnelingen (6-8 j.). VIb = Voor ietwat gevorderden (9-12 j.). VIa = Voor grotere kinderen (13-15 j.). V = Voor allen (14, 15 j. en ouder). IV-V = voor 16 j. en ouder. IV-V met J en/of M = Speciaal afgestemd op de rijpere jeugd (16 j. en ouder). IV = Voor volw. (18 à 20 j. en ouder). III = Voorbehouden aan gevormde lezers. J = Meer speciaal voor jongens. M = Meer speciaal voor meisjes. † = In katholieke geest geschreven. P = In protestantse geest geschreven. (P) = Speelt in protestants milieu. Een nulletje ° = Paedagogisch niet verantwoord. Twee nulletjes °° = minderwaardig in litterair, wetenschappelijk of vakkundig opzicht. Een sterretje * = Vereist meer dan gewone geestesontwikkeling. N = *Storend* neutraal. De romeinse cijfers geven de toelaatbaarheid aan. Moet een jeugdboek worden afgekeurd, m.a.w. is het slechts toelaatbaar voor een hogere leeftijdsgroep, dan is het niet voldoende dit in een zwaarder cijfer uit te drukken. De hogere leeftijdsgroep zal immers aan dit vaak voor haar te kinderlijk geschreven boek niet veel hebben: het boek was voor jongere lezers bestemd. Daarom wordt achter de toelaatbaarheidsaanduiding tussen háákjes vermeld voor welke leeftijd het boek bestemd (maar dus niet geschikt) is. Bijvoorbeeld IV (VIa) = Toelaatbaar voor volwassenen (IV), maar voor hen te kinderachtig, want bestemd voor 13-15 jaar (VIa).

REGISTER - JAARGANG V

Hetromeinse cijfer (met eventueel letters en tekens) geeft een moreel-pedagogische kwalificatie. De verklaring van deze symbolen vindt men op blz. 162.

Het arabische cijfer is het volgnummer, zoals dat in deze jaargang bij elke recensie in de marge is geplaatst. Het verwijst dus naar de bespreking van het desbetreffende boek in

De **Kronieken van jeugdlectuur**, of andere overzichten en artikelen. De numerieke volgorde van de cijfers loopt van 1675 (Juli 1953) — 2188 (Mei 1954). Wil men bibliografische gegevens (prijs, uitgever, formaat enz.) dan raadplege men:

De **Bibliografische Registers**, die in elke aflevering aan het slot zijn opgenomen. Deze vermelden ook de moreel-pedagogische kwalificatie en het volgnummer.

Voorbeeld. Zoekt men een boek van Gerard Walschap (zie onder Walschap in dit register), dan vindt men het volgnummer 2182. Bij het bladeren lettend op de marge-cijfers, komt men onder nr 2182 dan op blz. 153 de recensie van dit boek tegen. En als men vervolgens nog de prijs of het aantal bladzijden e.d. moet weten, kijkt men in het onmiddellijk daarop volgende Bibliografisch Register van die maand, dat alphabetisch op auteur is ingericht (blz. 160).

van Abcoude, Chr.: De zonen van Pietje Bell — VIa°	1946
Afman, K. W.: Kapitein Roodbaard — VIa, J	2045
Alcott, Louise: Een meisje van buiten — IV-V, M	2016
van Amstel, Max: De boodschapper van de prins — V, J	1956
Andrée, Francis B.: Kop op, Klein Duimpje — VIa, M	2165
Ariënsen, Hendrik: Over muziek — IV-V	1909
Ariane: Konijntje Woelwater — VIc	1974
van Arnhem, Truus: Boeiende verhalen. Deel 3 — VIa-b †	1748
van Arnhem, Truus: Het zaad viel — IV-V †	2022
Asscher-Pinkhof, Clara: Tirtsa — V, Jd	1775
Baden-Powell, Lord: Verkenning in Afrika — V	1763
Balje, J. P.: Het kamphuis in de duinen — VIa, J	2050
Bartlema-Van Ginkel, C. W.: Kila's wraak — VIb, (P)	2142
Bastin, R., O.M.I.: Het oude verbond — IV †	1734
van Bavel, Nico: Nog negen keer slapen — VIc †	1735
Begeer, Piet: Een zomer aan de veenplassen — VIa-b, J	1690
Beke, Carel: Pim Pandoer, de schrik van de Imbosch — VIa, J †	1865
Belinfante-Belinfante, Emmy: Het Muizennest — V, M	2101
van den Berg-Akkerman, C. M.: De verloren schoen — VIb, J, P,	2144
van den Berg, J.: Eén dag bij Bep en Miep — VIc, M, (P)	2073
van Bergen, Marian: Ietje de Vries — VIb, M, (P)	1791
Berkhof, Aster: Vacantie met drie — IV-V	1829
P. Bertinus, O.F.M.Cap.: Ons Heilig Misoffer VIa-b, †	1745
Betlem, Guus: Circus Caspari — VIa-b, J	1695
Betlem, Guus: Het nijlpaard van José — VIa, M	1859
Betlem, Guus: Raadselen rond Boszicht — V, J	1962
Betlem, Guus: Wij bouwen een huis — IV-V, M, N	1721
Betlem, Guus: Zeven foto's en ... Manon — V, M	1876
Beuving, Anton: Mouterij op de „Neptunus” — V, J	2169

Bleeker, H.: Aaf en Eef — V Ib , M, N	—1844
Bleeker, H.: Peerke Pot en Noesje Brom — V Ic	—1979
(Bloemink, F. H. N.): De lotgevallen van een Garde d'Honneur (1813-1814)	
— V, J M	2009
Bloemink, F. H. N.: Om te leren lezen — V Ic	—2121-2124
Blom, Toos: Musica — V, J M	2058
de Bock-Luiting, Nel: De Klitten — V, M	2108
Boddaert, M.: Sturmfels — V, M, (P)	2053
de Boer, F. S.: Ka vertelt — V Ic	—1782
Bomans, Godfried: Jan de Zebra; De verliefde zebra; de ontevreden vis;	
Het locomotiefje; het luie jongetje; de ijdele engel — V Ic	1891-1896
de Booy, H. Th.: Avontuur op hekseneiland — V Ia , J	—1761
van der Borght, Jan: Schildknaap Wouter — V Ia , J	2095
Bouws, Tom, en Henk Kuitenbrouwer: 2e groot vertelboek voor het Katho- liek gezin — V Ia -b †	1897
Boylston, Helen Dore: Carol gaat naar Broadway — IV-V, M	1727
van Breda, Ans: Het meisje José — IV-V, M	2060
van Breda, Ans: De roos van Sjiraz — IV (IV-V°, M)	—1884
Broekhals, F. J.: Geheimzinnige lichten in Diëng-gebergte — V Ia , J	—1701
Broekhals, F. J.: In de greep van het oerwond — V, J	1711
Broos, Piet: De Heilige met het wonderbeeldje — V Ib †	2153
Broos, Wim: „Grijze Wolf” wint! — V Ia -b, (P)	2083
Brú, Hedín: Högni — V	1916
Brun, Marguerite, en E.-T. Hurd: Vijf Brandweermannetjes — V Ic	1976
Bruijn, Cor: De dijken breken — V, J M , (P)	2007
de Bruijn, H.: Koning Arthur en zijn ridders — V Ia , J	1805
Bruyn-Ouwehand, Mia: Em Koppenol krijgt een vriendin — V Ia , M	1756
Bruyn-Ouwehand, Mia: De Koppenolletjes hebben honger — V Ia -b	2000
Bruyn-Ouwehand, Mia: De Koppenolletjes op het eiland — V Ia , M	1755
Buddingh', C.: Balladen en refereinen — IV-V	—1907
Burt, Olive: De pelsjager — V, J	—1708
Burt, Olive: Het Uranium dal — V Ia , J	—1705
van Buul, Tine: De zoon van de tollenaar — V Ib , J, P	—2031
Bijtel, J. Huberta, en H. J. Waalwijk: De blik omhoog, Inge! — IV	2020
Cappe, Jeanne: Avontuur in poppenland — V Ic	2024
Cappe, Jeanne: Balthasar is verstrooid — V Ic	—1920
Cappe, Jeanne: De kleine wereld der vogels — V Ic	—1921
Cappe, Jeanne: De tweeling-konijntjes — V Ic	—2023
Carroll, Lewis: Alice in het wonderland — V Ib	—2035
de Cervantes, M.: Don Quichotte — V Ia	—1754
Claes, Ernest: Peter en Polly — V †	—1957
Clarenbeek-van Klaveren, M.: Kabouter Huppel — V Ic	1888
Coolen, Antoon: Nieuwe sprookjes uit alle landen — V	1969
Coolsma, Dora: Maar het kindje kwam — V Ic , M, P	2128
Corver, C. J.: Dauwtrappers — V Ia , J	—1950
Corver, C. J.: Het verborgen kamp — V Ia , J	—1949
Cousteau, Jacques-Yves, en Frédéric Dumas: De zwijgende wereld — IV-V	1915
Covens, Coos: Op weg naar het Kindeke — V Ic , P	2127
Cramer-Schaap, D. A.: Op drift geraakt in Zuid-Afrika — V Ia , J, (P)	1863
Cramer, Rie: December, wintermaand — V Ic	—2075
(Cramer, Rie): Gullivers reizen — V Ia -b	—2158
Daalder, D. L.: Het boek in de jeugdbeweging — IV-V	—1729

Daalder, D. L.: De historie van Reynaert die vos — IV (V°)	1817
Daalder, D. L., en L. Roggeveen: De toverfluit — VIa-b	1999
Dalang, R. M.: Sprookjes van Azië — V	2067
Degreef, Else: Zes van de Balkan Express — V, M	1872
Degreef, J. D.: Benjamin van Saint Just — VIa, J	1899
Degreef, J. D.: De tong van de gouden kit — IV-V, J	2176
van Delft, Mia: Wie speelt er mee? — VIc	2025
Devos, J. M.: Een week vakantie — VIb-c	1992
Dick, Phiny: Olli Fant uit Poppelo — VIb-c	1784
Dick, Phiny: Suizebol en Bijdepink — VIc	1783
van Dixhoorn, Frits: Circusboek voor de jeugd — V, J	2164
van Dockum, H. C.: Hoe Nine en Tut hun vakantie doorbrachten — VIb, M	2034
Doekes-De Wilde, M.: Met vaste tred — IV-V, M	1881
Douwes, D. J.: Jongens uit 't Zaanpje — VIa-b, P	2038
Dunsany, Lord: De vloek van de heks — IV-V	1832
van Duynen, Jos: Secretaresse van de redactie — IV-V, M	1728
Duyser, A.: Het vreemde zusje — VIa-b, (P)	2086
Eekhout, Jan H.: Boerenlegenden — IV-V	1912
Eerden, B.: Kobina, de zoon van de slavendrijver — VIa †	2047
van der Elst, Nancy: Gelukskind — V	1901
van der Elst, Nancy: Organist van de Sinte Clotilde — V	1965
Elzen, Joh.: Feest in Holland — VIb, J, P	2033
Entwistle, Mary: Toen Jezus een kind was — VIc	2026
Erich, Han: Hoe durf je, Bettina? — V, M	2010
Ersebeek, Eva: Eindelijk thuis — VIb, M	1931
Erskine, Laurie Y.: De man uit het Noorden — V, J	2175
Eyckeler, J., Drs, S.M.M., en G. van Gerwen: De handelingen der Apostelen — VIa-b †	1746
Eyckeler, J., Drs, S.M.M., en G. van Gerwen: Jesus van Nazaret. 2e dl — VI †	1678
Eyckeler, J., Drs, S.M.M.: Uit het Boek der Boeken. 6e dl — IV-V	1827
van Eyk, Henriëtte: Bedelarmband — IV-V	1970
van Eyk, Henriëtte: De spookdiligence — IV-V	1822
Faber-Meynen, Netty: Het gat in de schutting — VIc, (P)	2129
de Fariet, Jan: Koert Wiels — VIa-b, J †	1749
Feenstra, Fenna: Langs eigen wegen — III-IV (IV-V°, JM) H	2063
Franke, S.: Het gestolen paard — VIb	1846
Franke, S.: Kameraden — VIa, J	1856
Fransen, Frans: Prinses Rosalinde — VIb	1933
Fruithof, Peter: De avonturen van Kabouter Prikkebaard — VIb-c	1680
Fruithof, P. H.: Baron Sikkepit — VIb, J	1787
Fruithof, Peter: De nieuwe avonturen van kabouter Prikkebaard — VIb-c	1681
Fijn van Draat, Wijmie: Het spel gewonnen — IV-V, M, (P)	2062
van Gaal, Rik: Dwellan die de mammoet doodde — VIa	1858
van de Galiën, S. M.: De turfschippersjongen van Akkerwoude — IV (VIa, J) P, L	—1820
Gatti, Attilio: Mensen en dieren in Afrika — V	1914
van der Geest, K.: Het houtenmannetje — VIb-c	1738
van der Geest, K.: De schrik der wadden — VIa, J, (P)	1760
van Gelre, Margo: Onrust in de vierde — IV-V, M, N	2114
Gerstäcker, Friedrich: In de wouden van Arkansas — IV (IV-V, J)	1720
Giaever, John: Twee jaar in het Zuidpool-gebied met de Maudheim-Expe-	

ditie — IV-V	2183
Goorden, Geert: Dieren in oorlog — Vlb-c°	1925
Goudappel-Bos, Riek: Liesbeth schrijft: een boek — V, M	1958
Goudappel-Bos, Riek: Rooie Willemientje — VIa-b, M	1793
Graafland, B.: Louis Pasteur — V, JM, N	2102
Graafland, B.: Rembrandt — V, JM, (P)	2103
Greene, Graham: De kleine trein — Vic	1977
Grimme, Aart: Wolven in Mongolië — VIa, J, (P)	1804
Grisnigt, J. W.: Acht is meer dan duizend — Vlb, M, (P)	2079
Grisnigt, J. W.: Moeders „grote dochter” — VIa-b, M, P	2080
Grisseman, Oskar: Zelf speelgoed maken dat draait en beweegt — V	1716
Groenen, R.: Het kinderkerstboek — Vlb-c †	2029
de Groot, Clara: Kwak — Vlb	1684
de Groot, Jan: De mooiste sprookjes — Vlb-c	1994
de Gruyter, W. Jos.: Vincent van Gogh — IV-V	2181
Guareschi, Giovannino: Don Camillo en zijn kudde — IV-V	1902
van der Gucht, Gaston M.: 1. Het goudgele stro, 2. Krullebol, 3. Het verdwenen Madonnabeeldje, 4. Het gestolen dorp, 5. Dom gansje, 6. De man die de lente stal — Vlb-c †	1837-1842
Gijsen, Marnix: Van een wolf die vreemde talen sprak — V-VI	2168
de Haan, D. Avontuur — VIa, J, (P)	2166
ten Hage Blank, G.: Stormvloed — VIa, J, (P)	2161
Hagers, Esther: Ik ... Laura! — V, M †	1900
Hagers, Freddy: Een bus vol avonturen! — Vlb, M	1847
Hagers, Freddy: Góed zo, Marjolein! — V, M	1812
Hagers, Freddy: Marjolein's gouden hart — VIa, M	1702
Hagers, Freddy: Succes, Marjolein — V, M	2056
Harting, Else: Marleen wordt zelfstandig — IV-V, M, N	1958
den Hartogh, Nietha: Frank komt terug — IV, M	1886
Hartveld, Hanna: Jeanne d'Arc — V, JM	2100
Hastings, Michael: Dood in de jungle — IV-V	1906
Havelaar, Lieske: Pinkje's bezoek bij de eekhoortjes — VI b-c	2028
van Havelte, Sanne: Hun geheim — IV, M	2116
van Havelte, Sanne: Micks moeilijkheden — IV-V, M, P	2115
Hayes, Cathy: Ons apenkind — IV-V	1917
Hazevoet, Jacoba: Een winter achter het hoge duin — VIa-b	2037
van Heemstra, Maja: Wippie — Vic	1980
van Heerde, G.: De gebroken ketting — Vlb, J, (P)	2148
van Heerde, G.: Het geheim van de watermolen — Vlb, J, (P)	2032
van Heerde, G.: Een zwerver komt thuis — Vlb	1849
van Heeteren, Rie: Fietje's viervoeter — Vlb, M	1938
van Heeteren, Rie: Vosje — VIa-b, M	1853
Hegener, Henri: Overwinning op vleugels — IV-V	2018
van der Heide, Willy: Drie jongens en een caravan — V, J	1811
van der Heide, Willy: Kabaal om een varkensleren koffer — V, J	2106
van der Heide, Willy: Een motorboot voor een drijvend flesje — V, J	2105
Helder, Douwe: De avonturen van Baron van Tetteren — VIa, M	1683
Helder, Douwe: Koning Bastiaan en het vliegende tapijt — Vic	1834
Helder, Douwe: Koning Bastiaan in Tetterdorp — Vlb-c	1682
Helder, Douwe: De tovertrompet van Tetterdorp — Vic	1835
Hemingway, Ernest: De oude man en de zee — IV-V	1913
Hendrikse, D., en H. Hegeman: Met vliegende vaart — V	2019

Henszen Veenland, H.: Krantenjongen — VIa, J, P	2049
Hepple, Anne: Het valkenhuis — IV-V	1778
Hergé: Raket naar de maan — VIa-b	2043
Hergé: De scepter van Ottokar — VIa-b	1852
van den Heuvel, Mimi: Jops en Mineke — VIa-b, M	2042
van den Heuvel, Mimi: Juf en Jetske — V, M	1766
van Heyningen, W.: Schipbreuk op de Schelde — VIa-b, J	1943
(van Hichtum, Nienke): Vertellingen uit de duizend en één nacht — VIa	2088
Hildebrand, A. D.: Bibo graaft door de wereld — VIc	1990
Hildebrand, A. D.: Bibo het wonderkonijn — VIc	2027
Hildebrand, A. D.: Bibo's elftal — VIb-c	1989
Hildebrand, A. D.: De boerderij van Mieze en haar kinderen — VIc	1988
Hildebrand, A. D.: Monus en de vliegende schotels — VIa, J	1860
Hildebrand, A. D.: Monus naar Mars — VIa-b, J	2040
Hildebrand, A. D.: De schildknaap van generaal Cortez — VIa, J	1861
Hoefnagels, Lou: Maskers — V	1968
Hocksema, Daan: De leukste versjes uit de ouwe doos — VIc	1736
Hoekstra, Han G.: Versjes uit de grabbelton — VIb-c	2141
van den Hoeven, Cees: Speurtocht langs de rails — VIa-b, J	2087
Hoffman, Willem: Jan van de Dom van Utrecht — V	1870
Hofwijk, J. W.: Canada — IV-V	1733
Holgersen, A.: In de greep van de berg — V ^{oo} , J †	1963
Høyer, Anna Margarete: Gudruns geheim — VIa-b, M	2154
Huik: Koentje — VIa-b, J	1750
Huisinga-Scaf, L.: In en om de boerderij — VIc	1981
Huisinga-Scaf, L.: Lente in en om de Twente — VIc	1982
Hulsbergen, Jan H.: Avonturen van Jan van der Linden — VIb, J, (P)	1686
van de Hulst, W. G.: Het grote voorleesboek — VIb-c, (P)	1991
van de Hulst, W. G.: Jaap Holm en zijn vrienden — VIa-b, J, (P)	1694
Inghelram, Daan: Om U treur ik, Jonathan — V, J †	2057
van Ipenburg, Ric: Novice — IV-V, M	1769
Jackson, K. en B.: Plofje de olifant — VIc	1973
Jackson, K. en B.: Poes Pinkie — VIc	1975
Janos, Dorosmay: Fabeltjes voor grote mensen — IV-V	2068
Jansonius, Hella: De bochtige weg — IV, M, (P)	1885
Jansonius, Hella: In „De Spreuwenpot” — V, M, N	1960
Jansonius, Hella: Het Stormhuis — V, M	1964
Johns, W. E., Captain: Biggles in Canada — V	1816
Jongejan-de Groot, C. Th.: Amieke — VIb, M, (P)	1687
Jongejan-de Groot, C. Th.: Een veelbewogen zomer — VIa, (P)	1704
Kästner, Erich: Conferentie der dieren — VIa-b	1691
Kästner, Erich: Puntje en Anton — VIb	2030
Kästner, Erich, en Ben van Eyselsteijn: De wonderbare reizen en avonturen te water en te land van Baron van Münchhausen — VIb	2152
Kamma, Babs: De witte slang — VIc, (P)	2126
Kenter, Tjark: Het rozenhuisje in het bos — VIc, (P)	2072
Kieviet, C. Joh.: De duinheks — VIa, J	2092
Kievit, C. Joh.: Het tweede boek van Dik Trom en zijn dorpsgenoten — VIa-b	1790
Kieviet, C. Joh.: Uit het leven van Dik Trom — VIb	1789
Killilea, Marie: Karen — IV-V †	1903
Kis, Sandor: Rond kribbe en kerstboom — VIa †	2044

van der Klei, J. W.: Een leven voor de muziek — V, JM	2174
Klein, Jan: Frans Besucco — VIa-b, J †	1747
Kloek, Dolf: Meisje, wanneer? — IV-V, M, P	1719
Koen-Conrad, Netty: Hanny's blijde zomer — IV-V, M	2059
Koen-Conrad, Netty: Toen het water wies — IV-V ^{oo} , M, N	2112
Kok, J. E.: Voordragen. 2e dl — V	1815
Koole, Arend, Dr: Felix Mendelssohn-Bartholdy — IV-V	1823
Kooreman, Tom: De grote avonturen van Hans in Kabouterland — VIc	1836
Kraay, Gertie, en Tinie Visser: 1. Het poppenhuis; 2. Het negerpopje; 3. Een dagje uit; 4. De poppenbruiloft — VIc	2133-2136
Kray, Hein: Gevaar in de struiken — VIb, (P)	2147
Kresse, Hans: De burcht van Myrkven — VIa, J	1809
Kresse, Hans: De Heer der Heruli — VIa	1947
Kresse, Hans G.: De jacht op het zwaard. Het pad der verschrikking. De weg der gedoemden — V, J	—2170-2172
Kresse, Hans: De vloek van het goud. Het moerasmonster — VIa, J	1808
Kruseman, J. Philip: Wat de kleintjes gaarne zingen — VIc	1675
Kuiper, Joh. E.: Kokkie uit het steegje — IV (VIb ^o , M), (P)	1792
Kunhardt, Dorothy: Pietepaf het circushondje — VIc	1971
van Kuppeveld, Martin: De Witte Geest van Boroboedoer — VIa, J	1807
Kuijpers, Miep: De Bremhorst — VIa, N	1952
Kuijpers, Miep: Lidy — VIa-b, M	1942
Kuijpers, Miep: Marjans taak — V, M	1953
Kuijpers, Miep: Zet je schrap, Greet! — IV-V, M, (R)	2113
Laan, Dick: De berg „M” — V, J	1717
Laan, Dick: Pinkeltje en het grote huis — VIc	2074
Laan, Dick: Pinkeltje in Artis — VIc	1676
Labberton, Mien: Het bezoek — VIb, M	1741
Labuschagne, Awie: Alarm in de Kalahari. — VIa, J	2006
Lamend, A. M.: Met Knobelneusje naar Kabouterland — VIc	1924
Lameris-Bolt, A. G.: Het rode sleetje — VIb, M, (P)	2077
Lancaster, Osbert: Kunsthistorie met een glimlach — IV-V (de Lange, D.): Nederlandse nonsens op rijm — IV-V	1824 1908
de Lange-Praamsma, Max: Annewieke — V, M, (P)	2099
de Lannoy, Maria: Christa — V, M †	1767
de Lannoy, Maria: Clara Maria — IV-V	1776
de Lannoy, Maria: Marleentje — VIa, M †	2052
Lantinga, P.: Rietvlechten — V	2066
Larsen, Egon: Zij hebben de wereld veranderd — V	2187
Latham, Philip: De vleermuis mannen van Venus — VIa, J	2159
Lathrop, West: Zeerover tegen wil en dank — V, J	2054
Lee, Norman: Johnny Carew bij de geheime dienst — V, J	2014
Lee, Norman: Het schip der vermisten — IV-V, J	2015
Lee, Norman: Het spookschip — V, J	2055
Leighton, Robert: Zachtvoet van de Zilverkreek — VIa, J	2090
Leiker, Sjoerd: Spionnen in het rijk van Attila — V, J	2173
Lentinck, Rona: Avontuur in Frankrijk — VIa, M, (P)	2089
Lentinck, Rona: Ergens wacht het geluk — IV (IV-V ^o , M) N	1967
Lida: Martijn de IJsvogel — IVa-b	1797
Lida: Piek de egel — VIb	1929
Limburg, Jilles: Hillegonda — IV, (P)	1777
Lindbergh, Charles A.: De brede zee — V	2184

Lindgren, Astrid: Kati in Amerika — IV-V, M	1725
Lodewijckx, A., Prof. Dr: Nieuw-Zeeland — IV-V	1780
Lofting, Hugh: De geschiedenis van doctor Dolittle — Vlb-c	1739
Lofting, Hugh: Het postkantoor van Dr Dolittle — Vlb	1997
Lofting, Hugh: De zeereizen van doctor Dolittle — Vlb-c	1740
Long, W. J.: Langoor, het boskonijn. Reintje, de vos. Mieko, het eekhoortje — V	1715
Lourense, H.: Harm heeft pech! — VIa, J, (P)	2162
Low, A. M., Prof.: Stuurloos in de stratosfeer — V ^{oo} , J	2012
Maas, Jan: Onder zeven zeeën — IV-V	2021
MacMillan, Miriam: Etuk de Eskimo-jager — VIa-b	1794
de Man, Annie: Als blijde nachtegaaltjes — VIa-b, M	1689
de Man, Annie: Jannie's vrolijke zwemclub — Vlb, M	1935
de Man, Annie: De sneeuwvlokjes — Vlb, M, N	1934
Marec, Nelly: De hoogste waarde — IV-V ^{oo} , M	1883
Marec, Nelly: 't Werd heel anders — IV-V, M	1768
Marie, Jeannc: De laatste wagen — Vlb, M, (P)	2151
Marryat, Kapitein: De lotgevallen van Pieter Simpel — VIa, J	2008
Marsh, Jean: Het geheim van de Pygmeeën — VIa, J	2046
van Marwijk, Jan: Het grote alfabet — V, JM	1869
van Marxveldt, Cissy: Marijke — IV-V, M	2178
van der Meer-Prins, L.: Jolet op de viersprong — IV-V, M	2179
van der Meer-Prins, L.: Morgen is alles anders — IV-V, M	1726
Menkens-Van der Spiegel, D.: Van Jaap, Joop en Janneke — Vlb, (P)	2145
Mens, Jan: Geertje — VIc, M	2125
te Merwe, H.: Met verboden waar — I ² (VIa, J) P	2001
te Merwe, H.: Reddingstocht — VIa, P	2002
de Mester, O. L.: Toen aapje Grapjas bij hond en kat was — VIc	1781
van Meurs, Anton: Kjeld en Christine — Vlb	1932
Meijer, Chr. A.: Piet Plastic in actie — VIa, J	1867
Meijer, Chr. A.: De vuurproef van Piet Plastic Jr. — VIa, J	2048
Michael, Manfred: Stad zonder ouders — VIa	2004
Mix, Tom: Mijn leven en avonturen in het Verre Westen — VIa, J	1857
Moerman, J. J.: Der vaderen erf — VIa-b	1744
Mohr, Anton: De avontuurlijke reis van Arne en Berit door Afrika — VIa, N	1753
Monnik, G.: Met fiets en tent naar de Orient — V	1731
Monsarrat, Nicholas: Zr. Ms. Marlborough vaart thuis — IV-V	1833
Murner, Thomas, Dr: Tijn Uilenspiegel — VIa ^o	1862
Nanda: Bij boer Jaap — Vlb-c, J	1679
Nanda: Het dorp waar het spookte — Vlb, J	1788
Nanda: Een muisje met een staartje — Vlb, M	1742
Nanda: Puk Claver — Vlb, M †	1996
Nienke: Jaapke en Tineke — VIc, P	1677
Nierop, Pieter: Als de kievit roept op Weltevreë — Vlb, (P)	2150
Nierop, Pieter: Als ratten in de val — VIa, J	1703
Norel, K.: Houen, jongens! — VIa-b, (P)	2082
Norel, K.: Ik worstel en kom boven — VIa, J, P	2097
Norel, K.: Pionier in het Wilde Westen — V, JM, (P)	2098
Nowee, J.: Arendsoog grijpt in — VIa, J	1864
Nowee, J.: Het spookt op de spoorbaan! — VIa, J	1757
Olivier, Chad: Mark's reis in het verleden — VIa, J	2091
Oltmans, J. F.: De schaapherder — VIa	2005

van Ommen, H. A.: De jongens van tent 868 — VIa-b, J	1945
Ooms, J. W.: Een kudde op hol — VIa-b, J, (P)	1688
(Oostr, R., en C. Covens): Kerstboek de Vonk 1953 — V, P	2017
„Opa”: Jimmy en Pimmy — VIb, J	1936
Ott, Estrid: Ravna en de rendieren — V, JM	1877
Overmeer, J. M.: Polleke Pol en zijn vrienden — VIb, J	1685
Panen, G. J.: Rimbi en de Raven — VIa, J †	2093
Paul, Louis: Eens worden we rijk — IV-V	1905
Penning, L.: De helden van Zuid-Afrika — V, J, (P)	1712
Penning, L.: De ruiters van Zuid-Afrika — V, J, (P)	1714
Penning, L.: De scherpschutters van Zuid-Afrika — V, J, (P)	1713
Pinkerton, Kathrene: Windigo — IV-V, JM	1878
van der Plaats, Betty: De merel zingt — V, M, N	1961
van der Plaats, Betty: Vaarwel, Anne-Marie — V, M	1871
Poe, Edgar Allan: Fantastische vertellingen — V	2188
Portmann, A.: Buitenissige dieren — IV-V	1918
Prins, Piet: Het geheim van de Valkenhorst — VIa°, J, P	2163
Prins, Piet: Snuf de hond — VIa-b, J, (P)	1692
Raman, Roger: Dikkie — VIb-c	1785
van Ramshorst, Heleen: Als je maar durft — IV-V, JM, (P)	1771
van Rhijn, Aleid: Een helicopter daalde — VIa-b, (P)	1851
de Ridder, Suzanne: Kastanjemannetje — VIc	1737
Riemens-Reurslag, J.: De familie Harringa — VIa-b	1696
Riemens-Reurslag, J.: Het huis „De Gele Brem” — VIa-b	1697
Riemens-Reurslag, J.: Liesbeth — VIa	1699
Riemens-Reurslag, J.: Mijn oom uit Engeland — VIa-b	1698
Riemens-Reurslag, J.: De Oude Sprookjes — V	2011
Rockwood, Roy: Bomba uit de Rimboe bij de grote waterval — V, J	1710
Rockwood, Roy: Bomba uit de Rimboe in de verlaten stad — V, J	1875
Rockwood, Roy: Bomba uit de Rimboe op Jaguar-eiland — V, J	1874
Rode, Edith: De drie kleine meisjes — V	1910
Roelink, J., Dr: Het geheim van de grijze reismantel — VIa°, P	1707
Roggeveen, Leonard: Daantje past op het huis — VIc	2120
Roggeveen, Leonard: Mis, Poes! en andere vertellingen — VIc	1987
Roggeveen, Leonard: Okkie en Klaasje. Okkie en Moortje — VIc	2130-2131
Roggeveen, Leonard: Sterreboekjes, 1. Dip en Dop; 2. Meneer Bobijn; 3. Lange Wannas; 4. Dikkie Doedel — VIc	1983-1986
(Romijn, Aart): Uit hoge hemel — V, (P)	1959
Rosseels, Maria: Nieuw dagboek van Spiegheiken — IV-V, M †	2061
de Rover, P. A.: Een wonderlijke redding — VIa, J	1801
de Rover, P. A.: IJsgang — VIa-b, J, P	2085
Royer-La Selve: Mijn vriend Chocola — VIc	1922
Rutgers van der Loeff-Basenu, A.: Brieven aan een zieke jongen of het ver- haal van de hond Max — VIa-b	2041
Rutley, C. Bernard: Dierenverhalen uit de wildernis. 3e Dl — IV-V	2110
Rutley, C. Bernard: Goud en Lava — V, J	2013
Rutley, C. Bernard: Goudland — IV-V, J	1722
Rutley, C. Bernard: Het verboden rijk — VIa, J	2096
Saris, Leni: De tocht naar het licht — IV-V, M †	2177
Schaap, Jan: Wat spelen we? — V	1879
Schepers, P. J.: Willem Tell — V, JM	1718
Schildt, Göran: In Odysseus' kielzog — IV-V	2071

Schmidt, Annie M. G.: Abeltje — VI	1955
Schmidt, Annie M. G.: Kom, zei het schaap Veronica — V-VI	1954
Schoolland, J. L.: Hans en Rob — VIc, J	2132
Schoolland, J. L.: Kees en Karelkje — VIb-c, J	2076
Schramm, Hanna: Verbond van dieren en kinderen — VIa-b	1855
Schreuder, J. A.: Het boek van Thijs en Claartje — VIa-b	1898
Schreurs, Jac., M.S.C.: Zuster Clara van Assisië — V †	1911
Schuil, J. B.: De Artapappa's — VIa, J	1806
Schwarz, M. A.: Barnsteen — IV-V	2070
Selleger-Elout, J. M.: Laurientje — VIb, M	1995
Sillevis, Sylvia: Drie meisjes en een Lord — IV-V, M, N	1724
van der Sleen, W. G. N., Dr: Tussen Texas en Pacific — V	1904
van der Sluys, W. N.: De vliegende schotel van professor Lépidus — VIa, J	2094
van der Sluys, W. N.: Vijf jongens en een krant — V, J	2107
van der Sluys, W. N., en Pieter Nierop: Vlammen in de nacht — VIa, J	1799
Smith, Doreen: Philippus Neri — IV-V †	1730
Smulders, Lea: Brammetje Beer uit het Dicrenbos — VIc	1889
Smulders, Lea: Tjintje Toverschaar — VIc	1890
van Soest, Ems: Elsabeths vuurproef — IV-V, M	1882
Sperry, Armstrong: Mafatu — VIa, J	1758
Sperry, Margaret: De kip die de wereld redde — VIc	1978
Spyri, Johanna: Heidi — VIa, M, (P)	1759
van der Steen-Pijpers, Co: Barendje en de groene spechten — VIb, J, (P)	2149
Stelli, Elisabeth: Laurie en trein 7.35 — V, M	1813
Steuben, Fritz: Tecumseh's dood — V, J	1814
Stevens en Kendall: Het teken van de luipaard — VIa, J	2160
de Stoppelaar, R. J.: Op Frieslands wijde wateren — IV-V	1825
Streef, Netty: Boendermartje — VIb, M, (P)	1743
Streef, Netty: De poedel Carla — VIb-c	1843
Stuart, Frank S.: Wilde Wieken — V	1826
Sturm, H.: Toen 't water kwam — VIa, J, (P)	1800
Tarkington, Booth: Heren van zeventien — IV-V	1830
Terpstra, P.: Polderkinderen in de zomer — VIa-b, (P)	2084
Tetzner, Lisa: De reis naar Ostende — V, M	1873
Thöne, Karl: Een reis naar de maan — VIa, J	1700
Thomson-Wentholt, I. C.: Kleine fakkels — VIa-b	2155
van Tichelen, Hendrik: Over boeken voor kindsheid en jeugd — IV*, Ac	1887
Timmermans, Alphons: Met Napoleon naar Rusland — VIa-b, J †	1941
Timmermans, Alphons: Michiel Adriaenzoon de Ruyter — VIa-b	1795
Timmermans, Alphons: Rembrandt van Rijn — VIa-b	1998
Timmermans, Alphons: Vechters voor de Paus — VIa, J	1796
Troost, G.: Huize Iepenhorst — VIa-b, J, (P)	2039
van Tubbergen, C. R.: De Nijl stroomt naar het Noorden — V, JM	1764
Twain, Mark: De avonturen van Tom Sawyer — V°	1765
Vandersteen, Willy: De avonturen van Judi. Dl 1 — III (VI°)	1821
Vandersteen, Willy: De avonturen van Judi. Dl 2 — IV (VI°)	2064
Vandersteen, Willy: Het bevroren vuur. Bibbergoud — VIa-b	2157-2156
(Vasalis, M.): De muze en dieren — IV	2117
Veeken-Bakker, Joh. W.: De Vergulde Schaer — IV-V, M, (P)	1880
van Velsen, Ina: Een uit velen — VIa, M, N	1948
van Velsen, Ina: Hans en Hilda — VIb	1939
van Velsen, Ina: Wat wil je, Wies? — VIa-b, M	1940

Verburg, Go: Storm over Nederland — V, (P)	1831
Verburg, Go: Het water kwam!... — VIb, J, (P)	2078
Vercel, Roger: Moeder of vader — IV-V, JM	1818
Verdenius, Martie: Guusje Erica — IV-V, M	1772
Vermeer, C.: De zwarte pagode — VIa, J	2051
Vermeiren, Leopold: De rode ridder — VIa-b	1854
Verschoor-Van der Vliis, Nel: Als Jezus roept — VIc, (P)	2119
Verschoor-Van der Vliis, Nel: Kees van Dam in de watersnood — VIb, J, (P)	1930
Verschuur, Bep: Slak, slak, kom uit je huis! — VIb, M	1848
Verschuur, Bep: De wonderboom — VIb	1937
Vesseur, Theo: Improviseren en dramatiseren met kinderen — V	2069
Visser, Ab: Haven in zicht — VIa, J	1762
van de Vlasakker, Helga: Hermientje — VIb, M, P	2146
Voerman, Nida: De zwerm vliegt uit — IV	1779
Vos, Toby: Wat zal ik nu eens doen? Dl 1. Dl 2. — VIb-c en VIa-b	2139-2140
Vosma, Emmy: Ineke Holstein's overwinning — V, M, (P)	1868
de Vries, Leonard: De Hobby Club op avontuur in de U.S.A. — IV-V, JM	1723
Vuurvlam, Elbert: Junar het wonderpaard — VIb-c	1927
Vuurvlam, Elbert: De wonderlijke reis van Emie Ereprijs — VIb-c	1928
van der Wal, Theo J.: Lola — VIc	1923
Walschap, Gerard: Het kleine meisje en ik — IV-V	2182
Walton, Bryce: De zonen van de diepzee — V, J	2104
Weiser, Frans, S.J.: Het licht der bergen — IV-V, J †	1770
Wheeler, Janet D.: Billie Bradley op kostschool — IV-V (VIa°) M	1819
White, E. B.: Charlotte's web — VIb-c	2138
Wiedhaup, C. J. J.: Duizend mijl voor Marco — VIa	2003
Wieland, Robert: Het jongens ontdekkingsreizenboek — V, J, P	1709
Wilkeshuis, C.: Jan Klaassen en de ster voor Esmeralda — VIb-c	1786
Wilkeshuis, C.: Raketvlucht naar Mars — V*	1803
Wilkeshuis, C.: Het Stormkamp — VIa-b, J	1944
Wilkeshuis, C.: Vertelsels uit Nieuw-Lutjeputje — VIb, M	1845
Willing, Beatrice: Seppl en Semeli — VIa	1866
Wilmot, Chester: De strijd om Europa — IV-V	1732
Wolters-Meyer, F. J.: Over kabouters en elfjes — VIc	2137
van Wijckmade, B.: Wipneus en Pim bij Snuffelbaard — VIb-c	1926
XX: De avonturen van Kapitein Rob. Dl 26 — VIa°	1706
XX: Begint U nu, Opa! — VIb-c	1993
XX: Bijbelse Geschiedenis (Desclée) — VIa-b †	1850
XX: Bij Kiki thuis — VIc	1972
XX: Groot vakantieboek (Geill. Pers 1953) — VIa-b	2036
XX: Jezus de Heer — IV-V, J †	1773
XX: Het licht schijnt overal — VI, (P)	2118
XX: Met de Heiligen het jaar rond, 2 dln — IV-V †	2185-2186
XX: Modern gebedenboek voor meisjes — V, M †	2109
XX: Nieuw-Zeeland — IV-V	1919
XX: Op de planken. 1e Dl — VIa-b †	1693
XX: Op de planken. 2e Dl — VIa-b †	1751
XX: De strijd om het uraniumkwik — VIa, J	1752
Zechlin, Ruth: Wat onze handen kunnen maken — IV-V	2065
van der Zee, Nel: De voogd voor Inger — IV-V, M	2111
de Zeeuw J.Gzn, P.: Avonturen van Baron van Münchhausen — VIa-b	2081
de Zeeuw J.Gzn, P.: De vliegende Hollander — VIa	1802

Zeldenthuis, Kapitein: Het Kaperschip Macbeth — V, J	1810
Zeldenthuis, Kapitein: De Paradijsstad — VIa-b	1798
Zischka, Anton: De wereld blijft rijk — V	1774
Zwart-Van den Bergh, E. M.: Eind goed, al goed — IV-V, M	2180
Zwegers, B.: De jacht op het zwarte paard — VIa, J †	1951

POST SCRIPTA

„We zijn het er allemaal over eens, dat het beste nog niet goed genoeg is voor de jeugd. Dat horen we althans dikwijls verkondigen. We doen dik over cultuur, we brengen radio-uitzendingen in de school en we geven concerten buiten de school, we laten voordrachten houden over aesthetische vorming en ondertussen laten we het leesonkruid lustig woekeren.

Welke krant opent er nu eens een behoorlijke rubriek: *Jeugdlektuur*?”

AUG. A. BOUDENS in *Ons Eigen Blad*.

Het jaar 1953 heeft wederom een stijging van het aantal uitgegeven titels gebracht. Het cijfer voor jeugdlektuur klom van 636 tot 707. Daarvan waren 404 titels nieuw en 303 herdruk. Het getal voor oorspronkelijk Nederlandse jeugdboeken was 625, terwijl er 51 uit het Engels vertaald werden; 676 van de genoemde 707 bleven in prijs beneden de f 5,—.

Bij Francis de Miomandre lezen we: „Wij weten dat nooit iets groots geboren is dan in de verbeelding; en de lectuur behoort tot de doeltreffendste middelen om de verbeelding te houden in haar staat van scheppende, vruchtbaarheid.”

Boeken zijn als vrije vogels: zij dringen overal door, kunnen revoluties veroorzaken, maar kunnen ook stormen bedaren....

Het (boek) is een vriend of een vijand, maar geen onverschillig ding.

MR H. DE LA FONTAINE VERWEY

De eerbiedwaardig oude jeugdtijdschriften *Kleuterblaadje* en *Roomse Jeugd* hebben zich naar titel en vorm gemoderniseerd. Sinds enige tijd verschijnen ze onder de aantrekkelijker namen *Okkie* en *Taptoe*, terwijl in de ondertitels de oude traditie bewaard bleef. De omvang van beide tijdschriften is verdubbeld! En toch is de prijs per nummer maar 15 cent. De talrijke lezertjes zullen de verjongingskuur van de 35-jarige met enthousiasme begroet hebben. Beide tijdschriften zien er aantrekkelijk uit.

Koningin Elisabeth van België heeft een boek doen uitgeven over de vogels, die in het park van het kasteel van Laken worden aangetroffen. Dit boek is door de koninklijke schrijfster aan alle Belgische kinderen opgedragen. Elk exemplaar is vergezeld van een doos met vier gramofonplaten, die het gezang van de vogels met commentaren weergeven. Een rijkdom aan illustraties siert de tekst.

GULDEN SPOREN

SERIE

Klassieke verhalen opnieuw verteld
door H. de Bruyn en D. L. Daalder.
Met fraaie meerkleurige omslagen
van John Hummel.

Illustraties van Roothciv.

Reeds verschenen o.m.:

DE LEEU VAN VLAANDEREN

2e druk, 112 blz.

**KONING ARTHUR
EN ZIJN RIDDERS**

112 blz.

DE SCHAAPHERDER

120 blz.

DE LAATSTE DER MOHIKANEN

112 blz.

**DE LAATSTE DAGEN
VAN POMPEJI**

120 blz.

p. d. Geb. f 2.50

In de boekhandel verkrijgbaar.

G. B. VAN GOOR ZONEN'S U.M. N.V.
's-Gravenhage

2e GROOT VERTELBOEK
voor het

KATHOLIEK GEZIN

Samengesteld door
TOM BOUWS

en

HENK KUITENBROUWER

**FANTASTISCH
VAN**

**INHOUD
UITVOERING
EN PRIJS**

300 bladzijden, rijk geïllustreerd met
meer dan 200 tekeningen

Gebonden in stevige, 8 kleuren
linnen band, hoogglanzend
geplasticeerd

Prijs slechts f 7.90

DE FONTEIN - UTRECHT

Verkrijgbaar bij de boekhandel

INHOUD VAN JAARGANG V

	Pag.
KRONIEK VAN JEUGDLECTUUR 3, 19, 35, 51, 83, 99, 115, 131,	147
Een Bijbelse beeldroman „De Zondvloed” door W. Vandersteen	41
De Muze en de dieren	141
 MOGEN WIJ U VOORSTELLEN :	
Cor Bruijn	8
Max de Lange-Praamsma	24
Riek Goudappel-Bos	38
B. V. Zwegers	56
W. M. Clarenbeek-Van Klaveren	88
Willy Corsari	104
K. van der Geest	—120
K. Norel	136
G. J. Panen	152
 NIET-SPECIFIEKE JEUGDLECTUUR 9, 26, 42, 69, 93, 107, 122,	
Een verdienstelijk maar ... partijdig boek (H. van Tichelen, Over boeken voor kindsheid en jeugd)	153 64
 BIBLIOGRAFISCH REGISTER 11, 28, 44, 73, 93, 109, 125, 141,	155
 JAARREGISTER	163—172
 POST SCRIPTA	
Onze jeugdlectuur (Hans Nieskens)	15
Rondschrijven aan de middelbare scholen van Gelderland en Overijssel	128
Pierre L'Ermite 90 jaar	128
Aug. A. Boudens in Ons Eigen Blad	173
Jeugdboekenproductie 1953	173
Francis de Miomandre	173
mr H. de la Fontaine	173
Okkie en Taptoe	173
Vogels te Laken	173
 Critiek en jeugdlectuur	32
Rectificatie	32
De Schoolbibliotheek	48
Bij de Jeugdlectuurlijst 1953-1954	65
Een geslaagd experiment	68
Het tijdschrift Wikor	79
In piam memoriam To Hölscher	112
 BIJLAGE: Jeugdlectuurlijst 1953-1954	(in het Nov.-nr)